
Programmarekening 2015

Inhoudsopgave

1.	Jaarverslag	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Leeswijzer	6
1.3	Investeringsfonds Impuls Ede.....	8
1.4	Resultaat 2015.....	16
1.5	Algemene reserve bodemvoorziening.....	23
1.6	Organisatie.....	23
2.	Programmaverantwoording	24
2.1	Veiligheid	25
2.2	Beheer Openbare Ruimte	29
2.3	Economische Zaken	37
2.4	Educatie en Jeugd	41
2.5	Sport.....	46
2.6	Cultuur	48
2.7	Werk, Inkomen en Scholing	51
2.8	Maatschappelijke Ondersteuning.....	56
2.9	Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen	65
2.10	Milieu en Landschap.....	70
2.11	Bestuur en Organisatie	75
2.12	Dekkingsmiddelen	79
3.	Paragrafen.....	84
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	84
3.2	Lokale heffingen.....	91
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen.....	94
3.4	Financieringen (Treasuryparagraaf).....	97
3.5	Bedrijfsvoering.....	100
3.6	Verbonden partijen.....	109
3.7	Grondbeleid	114
3.8	Grote projecten	119
4.	Jaarrekening.....	126
4.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	126
4.2	Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2015 en toelichting.....	127
4.3	Balans en toelichting	132
5.	Bijlagen.....	145
5.1	Bijlage 1 - Kerngegevens	146
5.2	Bijlage 2 - Overzicht van activa	147
5.3	Bijlage 3 - Overzicht van restantkredieten	148

5.4	Bijlage 4 - Overzicht van reserves	152
5.5	Bijlage 5 - Doel reserves.....	154
5.6	Bijlage 6 - Overzicht van voorzieningen.....	156
5.7	Bijlage 7 - Doel voorzieningen	157
5.8	Bijlage 8 - Overzicht van opgenomen geldleningen	158
5.9	Bijlage 9 - Single Information Single Audit.....	159
5.10	Bijlage 10 - MPG 2016	161

1. Jaarverslag

1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de Programmarekening 2015 (Jaarstukken 2015) aan. Wij kijken terug op het jaar 2015 als een jaar met veel ontwikkelingen. In deze programmarekening komt u voorbeelden tegen van wat dit jaar allemaal aan werk is ingezet en verzet. Belangrijk bij onze activiteiten en projecten is om samen met burgers en partners de invulling vorm te geven. Dit geldt voor zowel beleidsvorming als uitvoering. Eén instrument willen wij er echter uitlichten: het Investeringsfonds Impuls Ede.

Het Investeringsfonds Impuls Ede

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de Perspectiefnota 2016-2019 het Investeringsfonds Impuls Ede opgericht met daarin voor de periode 2016-2019 een bedrag van € 8,5 miljoen voor de uitvoering van de speerpunten uit de Visie Ede 2015 en het Convenant 2014-2018: Food, Duurzaamheid, KennisAs Ede-Wageningen, Buitengebied, Levendig Centrum, Vervolg mEdemaken, Citymarketing & Evenementen en Integrale aanpak bedrijventerreinen en werklocaties. De speerpunten zijn essentieel voor de Edese opgave en worden de komende jaren ontwikkeld en uitgevoerd.

Vooruitlopend op 2016 is al in 2015 geld vrijgemaakt voor een aantal speerpunten. Van de € 870.000 is in 2015 € 246.000 uitgegeven. Het jaar 2015 was een opstartjaar; activiteiten waren voor een aantal speerpunten gericht op het voorbereiden en inrichten van de programmaorganisaties en het opstellen van uitvoeringsprogramma's. Toch zijn al interessante resultaten geboekt.

Food en Duurzaamheid

De motie 'schooltuinen' met scholen is voortvarend opgepakt. Het resultaat is een prachtig voedseleducatie-pakket dat in combinatie met moestuinbakken kinderen en voedselproductie bij elkaar brengt. Op het gebied van duurzame energie, nu 6%, zien wij positieve ontwikkelingen; het aantal huishoudens met zonnepanelen is gegroeid naar 1900 en het aantal aansluitingen op het warmtenet is inmiddels 8.000.

Buitengebied, Levendig Centrum en Citymarketing

Met het onderzoek vitale vakantieparken hebben wij de kansen en beperkingen van de recreatiesector in beeld, een belangrijk fundament voor het programma Buitengebied. Om naast de vele foodevenementen Ede nog steviger op de kaart te zetten, is de koers en organisatievorm voor citymarketing herijkt. In 2015 heeft u het plan 'Naar een levendig, aantrekkelijk en levensvatbaar Ede Centrum' vastgesteld. Het huidige centrum is te groot; een ander perspectief is nodig. Perspectief Ede Centrum 2025 wordt in 2017 gepresenteerd.

Het kernteam voor het speerpunt Vervolg mEdemaken, gericht op het realiseren van de bezuinigingen via een andere rolinvulling van de gemeente, hield de vinger aan de pols om op de juiste manier en op het juiste moment te faciliteren. Soms was extra communicatie belangrijk; soms was externe expertise nodig om de bezuinigingsmaatregelen goed vorm te laten krijgen.

KennisAs Ede-Wageningen, World Food Center en Veluwe Poort

Aanhakend op het innovatief milieu heeft de provincie Gelderland besloten om in 2016 tussen station Ede-Wageningen en Wageningen Campus een zelfrijdend voertuig te laten rijden. In de Woonvisie is experimenteerruimte opgenomen voor de huisvesting van kenniswerkers. Ruim twintig bedrijven en organisaties gaan mee-ontwikkelen aan het WFC. De grond- en samenwerkingsovereenkomst met WFC Development is getekend, waardoor de ontwikkelingsfase van start gaat. Er is gestart met de bouw van de onderdoorgangen in de Westelijke Spoorzone en de onderdoorgang voor de Parklaan onder de A12. Naast een monumentaal Kazernegebouw zijn er veel kavels op de Kazerneterreinen

verkocht. Ook is gestart met de renovatie en herontwikkeling van de Westhal tot het Fiets Experience Center.

Economie en wonen

Er zijn op gemeentelijke en particuliere gronden 750 woningen in aanbouw genomen. Daarmee lijkt de woningmarkt ook in de gemeente Ede duidelijk aan te trekken. Zowel in de stad als in de dorpen gaat het goed. In Wekerom en Harskamp zijn grote delen grond verkocht aan ontwikkelaars. In Lunteren is stevig gebouwd en ook in Bennekom wordt nog steeds gebouwd. In december 2015 is de nieuwe 'Woonvisie Ede 2030' vastgesteld. De nieuwe Woonvisie dient als uitgangspunt voor de prestatieafspraken tussen corporaties, huurdersorganisaties en gemeente. De provincie Gelderland heeft nieuwe woningbouwafspraken met de Regio Food Valley gemaakt. Voor Ede is een aantal van vierduizend woningen bepaald voor de periode 2015-2025. Op de bedrijventerreinen is 6,6 ha grond uitgegeven. Ook is gestart met de uitvoering van Sportpark Otterlo.

De drie decentralisaties in het sociaal domein

Op 1 januari 2015 waren we klaar voor alle nieuwe taken in het sociaal domein. Ede kan haar verantwoordelijkheden voor de Jeugdwet, Participatiewet en WMO uitvoeren. We hebben gezorgd voor een goede overgang van de overgehevelde taken vanuit het Rijk naar de gemeente op het gebied van het Sociaal Domein. We zijn er in geslaagd de beoogde continuïteit van zorg te bieden aan de bestaande cliënten en de vraag van nieuwe cliënten in te passen. Daarvoor zijn contracten met de aanbieders afgesloten. Feit is wel dat de bedrijfsvoeringsopgave die samenhangt met de uitvoering een enorme inspanning heeft gevergd. Dit jaar is ook een nieuw integraal dienstverleningsmodel ingevoerd; er is één plan en één regisseur. We versterken de zelfredzaamheid van inwoners en er is één integraal klantvolgsysteem.

Vluchtelingen en statushouders

2015 was het jaar waarin ook Ede met de vluchtelingenproblematiek is geconfronteerd. We hebben noodopvang gecreëerd op de kazerneterreinen voor maximaal 370 vluchtelingen. Het voorstel voor opvang in Otterlo is ingetrokken. In plaats daarvan is het proces gestart om te zoeken naar geschikte opvanglocaties in Ede. In 2015 zijn ruim 180 statushouders in Ede gehuisvest.

Financieel resultaat

Wij sluiten het jaar 2015 af met een positief resultaat, wat leidt tot een dotatie aan de algemene reserve van € 12,5 miljoen. In paragraaf 1.4 gaan wij hier uitgebreid op in.

1.2 Leeswijzer

Op grond van de voor de gemeenten van toepassing zijnde richtlijnen voor de opstelling van de jaarrekening (Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)) dienen de jaarstukken van de gemeente te bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening.

Het **jaarverslag** bestaat uit:

- de programmaverantwoording (1^e en 2^e W-vraag) en
- de paragrafen

De **jaarrekening** bestaat uit:

- de balans met toelichting
- het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting (inclusief 3^e W-vraag)
- Single Information Single Audit (bijlage 5.9).

De controle van de accountant is primair gericht op de jaarrekening. Bij de overige delen (het jaarverslag) stelt de accountant alleen vast dat hierin geen tegenstrijdigheden met de jaarrekening voorkomen.

De ontwikkeling en de inrichting van de programmabegroting hebben wij in nauwe samenwerking met de gemeenteraad bepaald. Het hart daarvan wordt gevormd door de programmaplannen. Daarbij is ervoor gekozen dat deze programmaplannen op een geïntegreerde wijze per programma achtereenvolgend inzicht geven in alle W-vragen. Vanuit de optiek van een een-op-een verantwoording met de begroting is er eveneens voor gekozen op rekeningbasis dezelfde indeling te hanteren.

Wat willen we bereiken? (1^e W-vraag)

Wat willen we bereiken? De vraag zegt het al. Toekomstgericht leggen we in een meerjarig kader vast welke beleidseffecten worden beoogd. Via kernindicatoren meten en volgen we of de uitgestippelde koers volgens plan verloopt en brengen de resultaten in beeld. In het systeem dat jaarlijks in de cyclus van planning en control plaatsvindt, heeft dit tot gevolg dat de 1^e W-vraag, in de opeenvolgende reeks van instrumenten van de p&c-cyclus, voortdurend zo actueel mogelijk wordt aangeboden. In concreto: de bevindingen bij de 1^e W-vraag van deze Programmarekening 2015 sluiten aan op de inzichten die zijn geformuleerd bij de 1^e W-vraag van de Programmabegroting 2016. Daarom moet u het belang van de informatie bij de 1^e W-vraag in deze programmarekening beschouwen als een 'update' van de gewenste beleidseffecten in de continue doorlopende p&c-cyclus. Het zwaartepunt van de programmarekening ligt uiteraard veel meer bij de 2^e en 3^e W-vraag waar we ons verantwoorden en terugkijken op prestaties en kosten die in het afgelopen jaar zijn gerealiseerd.

Beseft dient te worden dat nu verantwoording wordt afgelegd met behulp van oude indicatoren, waarin de nieuwe convenantsvoornemens nog niet zijn verwerkt. Voor het actualiseren van de opgenomen indicatoren is met de raads werkgroep Programmabegroting afgesproken om deze de komende maanden opnieuw uit te werken.

Wat gaan we daarvoor doen? (2e W-vraag)

Één op één verantwoorden we hier de prestaties die in de Programmabegroting 2015 zijn verwoord. Dit doen we aan de hand van de volgende symbolen.

- ✓ = afgerond
- ⇒ = ligt op schema
- * = vraagt aandacht

In principe lichten we prestaties die zijn afgerond of op schema liggen niet toe. Er wordt wel nadere informatie verstrekt wanneer iets bijzonders te melden is of bij omvangrijke projecten.

Als het symbool * = vraagt aandacht is opgenomen leggen we eventuele knelpunten uit en geven de maatregelen aan die nodig zijn om weer op het juiste spoor te komen.

Wat gaat het kosten? (3^e W-vraag)

Bij deze vraag ligt een duidelijke koppeling met de 2^e W-vraag en ook met de geraamde bedragen van de Programmabegroting 2015. We confronteren de werkelijke kosten van de prestaties van de 2^e W-vraag met de geraamde kosten zoals door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld bij de vaststelling van de Programmabegroting 2015. Substantiële voor- en nadelen verklaren we en lichten deze waar nodig toe.

Met de opzet en inhoud van dit jaarverslag willen wij bijdragen aan een herkenbare invulling van de controlerende en taakstellende functies van de gemeenteraad. Daarnaast is zoveel mogelijk gewerkt met een vaste indeling van de paragrafen.

1.3 Investeringsfonds Impuls Ede

Programmatie voorstellen Convenant	Begroting	Rekening
Omschrijving	2015	2015
Food	245 N	115 N
Duurzaamheid	165 N	30 N
KennisAs Ede-Wageningen	0	0
Programma Buitengebied	150 N	93 N
Levendig Centrum	0	0
Levendig Centrum - evenementen	60 N	0
Vervolg participatie mEdemaken	50 N	8 N
Citymarketing en evenementen excl. centrum	200 N	0
Integrale aanpak bedrijventerreinen en werklocaties	0	0
Cofinanciering	0	0
Totaal	870 N	246 N

Food

Het speerpunt 'Food' heeft in 2015 vorm gekregen. Het speerpunt heeft een economische en een sociaal-maatschappelijke component. Het speerpunt Food faciliteert het programma KennisAs en projecten bij Economie en draagt op deze wijze bij aan de ontwikkeling van Foodbedrijven en de (inter)nationale profilering van Ede als Foodstad. De sociaal-maatschappelijke kant uit zich in ons streven naar ruime beschikbaarheid van streekproducten en onze inzet op kennis en gedrag van onze inwoners als het gaat om duurzame voedselproductie en consumptie.

Wat is er in 2015 gedaan?

Om dit te realiseren zijn randvoorwaarden nodig zoals een goede programmaorganisatie en een helder werkprogramma. In 2015 is de Visie Food! vastgesteld, is de programmamanager Food aangesteld, is een projectteam geformeerd en is in samenhang met andere programma's het werkprogramma Food opgesteld. Samenwerking en netwerkontwikkeling zijn belangrijk. Daarom is in 2015 ook ingezet op communicatie (in- en extern), afstemming en netwerkvorming met relevante partijen.

Samenwerking en netwerkvorming

We participeren actief in de Regio FoodValley en ontwikkelden samen de regionale Voedselvisie en het regionale uitvoeringsprogramma. Ook is gestart met de ontwikkeling van de regionale FoodValleymonitor. Wij zijn deelnemers aan het Gelders stedennetwerk voedsel en het netwerk stadslandbouw. Met Wageningen werken wij samen op het gebied van stadslandbouw en voedseleducatie. Wij zijn ondertekenaar van het rijksinstrument 'Green Deal verduurzaming voedselconsumptie'; de aanpak van voedselverspilling is een aandachtspunt voor 2016.

Vanuit Food is sterk ingezet op hernieuwde samenwerking met stichting FoodValley.nl; wij werken nu samen bij het ondersteunen van start-ups. Andere partners van het programma Food zijn onder andere: ministerie van Economische Zaken, WUR, Alliantie Voeding, Stichting Smaakstad Ede, het Groene Wiel en Eetbaar Ede. Samen met programma Duurzaamheid participeren we in het Europese project Horizon2020; gericht op communicatie over biobased products. Dit draagt bij aan meer bekendheid van bedrijven die gericht zijn op de regionale productie van gezonde en duurzame producten. Intern zijn we nauw aangesloten bij het WFC en het programma KennisAs.

Projecten/initiatieven/evenementen waar het programma Food in organisatorische of financiële zin een bijdrage aan heeft geleverd zijn:

Ede Foodstad

- Het Bio1000 congres, een congres over de toekomst van de biologische sector, is naar Ede gehaald. Betrokken waren bedrijven uit de keten, agrariërs, inwoners en wetenschappers. Partners daarvan zijn nu in gesprek om naar het WFC te komen.
- Food Unplugged (voor de tweede keer) is nu hét foodfestival waarbij eerlijk eten van boeren en kleine cateraars in de schijnwerpers wordt gezet, voor zowel de zakelijke markt als inwoners uit de regio.
- Tijdens de FoodValley Open Days verzorgde het team Food een inspiratiesessie over voedselbeleid op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
- Lobby bij de provincie en het Rijk. Om vanuit de Edese ervaring bij te dragen aan ontwikkelingen op nationaal niveau. Beleidsmedewerkers zijn uitgenodigd naar Ede te komen en vanuit de gemeenteraad is een brief gestuurd naar staatssecretaris Van Dam en minister Schippers als reactie op het WRR-rapport.
- Ontwikkeling merk 'Smaak van Van Gogh' zodat Ede meer bekendheid krijgt als Foodstad.

Bedrijvigheid

- Regionale benchmark Agrifood. Deze biedt inzicht op de regionale ontwikkeling op Food-gebied ten opzichte van andere regio's.
- Gebiedslab. Bijeenkomst voor partners uit de Regio Foodvalley voor het versnellen en opschalen van duurzame praktijken zoals regionale voedselketens en duurzame woningbouw.
- Dag van de stadslandbouw om stadslandbouw te stimuleren.
- Project korte voedselketens. Met de gemeente Rhenen werken wij samen aan dit project gericht op de productie, afzet en verkoop van regionale producten.
- De FoodFloor, van start gegaan als initiatief uit de maatschappij, is een evenement waar allerlei Foodinitiatieven gepitched worden. Inwoners met een leuk idee voor de straat, een ondernemer met een nieuwe start-up of een al wat groter project dat bekendheid wil vergroten.
- Conversation starters. Om gericht bedrijven te acquireren zijn gegevens verzameld over bedrijven die zich mogelijk in Ede kunnen vestigen.

Educatie - kennisuitwisseling - gezondheid

- Samen met Het Groene Wiel is een leerlijn voedseleducatie opgezet voor basisschoolleerlingen, waar schooltuinen en smaaklessen onderdeel van uitmaken.
- Nieuwe foodopleiding Groenhorst (zodat meer studenten kunnen kiezen voor Food) is gestart.
- Voorbereiding pilotproject 'gezonde sportkantine' om jongeren kennis te laten maken met gezond voedsel.
- Voorbereiding project 'terugdringing overgewicht'.
- Voorbereiding project 'bedrijfsrestaurant gemeente Ede' als voorbeeld van duurzaam en verantwoord eten.

Verbinding en communicatie

- Voorbereiding project 'Eten Delen Ede', een digitaal platform geïnitieerd door maatschappelijke partners. Via het platform komen eet-initiatieven van de grond zoals het delen van maaltijden en het verbinden van mensen die ondersteuning nodig hebben bij het koken aan thuiskeoks.
- High Tea: georganiseerd om externe partners bij te praten, te netwerken en te inspireren, en daardoor weer nieuwe projecten van de grond te krijgen.
- Lancering www.watfoodvoorededoet.nl; deze website bevat verhalen over Food in Ede; een foodspecial in Ede Stad zodat inwoners weten wat in Ede op Foodgebied gebeurt.
- Met de nieuwsbrief Food informeren wij stakeholders over ontwikkelingen binnen het programma Food zodat zij enthousiast blijven participeren.

- Voorbereiding integraal (WFC, KennisAs, Food) Foodverhaal (narratief) zodat bestuurders de speerpunten van 'Ede kiest voor Food' onder de aandacht kunnen brengen.

Wat heeft het gekost?

Bij de start van het speerpuntenfonds heeft u een budget beschikbaar gesteld van € 245.000. De voor 2015 voorgenomen activiteiten hebben vrijwel allemaal plaatsgevonden. Het grootste deel van de activiteiten kon echter gefinancierd worden uit het GSO-budget; het beroep op het Investeringsfonds Impuls Ede kon beperkt blijven tot € 115.000.

Duurzaamheid

Het speerpunt Duurzaamheid is in 2015 opgestart. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties gaan wij duurzaamheid verstevigen. Ede wil tot de top van duurzaamste gemeenten behoren. Binnen het speerpunt richten wij ons op energiebesparing, duurzame mobiliteit, hernieuwbare energie en meer waarde uit afval. Daarnaast zetten wij in op communicatie en innovatie.

Wat is er in 2015 gedaan?

Energiebesparing in bestaande en nieuwbouw

In 2015 is gestart met de wijkaanpak, gericht op particuliere woningeigenaren. Een regeling voor de duurzaamheidslening is vastgesteld. Honderden woningeigenaren ontvingen subsidie voor de isolatie van hun woning. Met het oog op energiezuinige nieuwbouw op de Kazerneterreinen zijn marktpartijen uitgedaagd tot extra duurzaamheidsmaatregelen. De notitie 'Uitgangspunten Verduurzamen gemeentelijk vastgoed' is voorgelegd aan college/gemeenteraad. Energiebesparing bij bedrijven kreeg aandacht via vergunningverlening en handhaving vanuit Omgevingsdienst De Vallei.

Duurzame mobiliteit / aandacht voor de fiets

Het aantal oplaadpunten voor elektrische auto's is uitgebreid met dertien laadpalen met elk twee aansluitingen. De gemeente heeft zelf voor het eigen wagenpark één volledig elektrische en één hybride auto aangeschaft. Gewerkt is aan een plan om het overige wagenpark zo duurzaam mogelijk te vervangen. In het najaar is gestart met het maken van een fietsplan. Hiervoor heeft een discussieavond plaatsgevonden. Daarnaast zijn de mogelijkheden verkend voor een duurzaam fietspad en de Elf (zie ook *innovatie*).

Hernieuwbare energie

Het warmtenet is door MPD verder uitgelegd naar in totaal 8.000 aansluitingen. Onderzoek is uitgevoerd naar de aansluiting van de Kazerneterreinen op het warmtenet. In regioverband is onderzocht of hout uit landschapsonderhoud beschikbaar kan komen voor de bio-energiecentrale. Twee windturbines zijn gerealiseerd. Het aantal adressen met zonnepanelen is uitgebreid naar 1.900. Voor zonne-energie zijn meerdere projecten voorbereid in samenwerking met ValleiEnergie. De mogelijkheden voor een regionale routekaart zijn verkend.

Meer waarde uit afval

Diverse pilots zijn opgestart (Buitengebied, BEST-zak) of voorbereid (Columbus). Daarnaast is een begin gemaakt met het project Ede Schoon om zwerfafval te verminderen.

Communicatie

Gestart is met het opzetten van een actief netwerk; we hebben onder andere de Dag van de Duurzaamheid en de Edese klimaatop georganiseerd. Daarnaast is aangehaakt bij landelijke acties. Verder zijn communicatiemiddelen ontwikkeld en voorbereidingen getroffen voor een Energieloket en worden mogelijkheden verkend voor het oprichten van een platform. Om de betrokkenheid intern te vergroten, is een duurzame lunch georganiseerd en een Edese footprint ontwikkeld.

Innovatie

Vorbereidingen zijn getroffen voor de pilot Columbus. Dit innovatieve project bestaat uit een combinatie van ondergrondse containers en minicontainers; hiervoor is EFRO-subsidie aangevraagd. Daarnaast zijn de mogelijkheden verkend voor een duurzaam (verwarmd) fietspad, en de Elf (elektrische fiets met zonnepanelen). Ook is samenwerking met de WUR/Alterra opgestart, met als resultaat deelname aan een call voor het EU-project Nature Based Solutions, samen met steden als Lissabon, Oslo, Londen en Amsterdam.

Wat heeft het gekost?

In de Perspectiefnota 2016-2019 heeft u ten laste van het investeringsfonds voor 2015 € 165.000 beschikbaar gesteld voor het programma Duurzaamheid. De uitgaven voor duurzaamheid zijn daarnaast ook gefinancierd uit de bijdrage voor de windmolens en het budget van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (samen € 105.000). Hiermee was een bedrag van in totaal € 270.000 beschikbaar.

Door vertraging in de volgende onderdelen van het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid: de wijkaanpak, fietspromotie/aantrekkelijke fietsroutes en het communicatie/bewustwordingsproces is nog niet het gehele budget ingezet. De werkelijke kosten voor het programma Duurzaamheid bedragen € 135.000. Hiermee kan het beroep op de middelen van het Investeringsfonds beperkt worden tot een bedrag van € 30.000.

KennisAs Ede-Wageningen

Het speerpunt KennisAs bevat drie sporen: de concurrentiekracht van Ede versterken, de samenwerking en netwerken ten behoeve van Ede versterken en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit op de KennisAs.

Wat is er in 2015 gedaan?

Concurrentiekracht versterken

In 2015 zijn de eerste stappen gezet om de startersfaciliteiten te versterken. Het resultaat is dat het Centrum van Jong Ondernemerschap inmiddels ruim twintig starters heeft begeleid. Zij zijn gestart op de Kenniscampus en opereren nu vanuit Ede-Centrum. In december is de opdracht verleend aan Stichting FoodValley.nl en StartLife voor een haalbaarheidsonderzoek voor een Food Incubator: een faciliteit (gebouw en kennis/advies) bedoeld voor jonge foodbedrijven.

In 2015 zijn de eerste gesprekken gevoerd met een aantal HBO-instellingen (Dronten, Arnhem, Wageningen, Velp en Ede). FOV (Federatie Ondernemersverenigingen in de Vallei) en FNLI (Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie) hebben onderzoek uit laten voeren naar de behoefte aan afgestudeerde MBO-ers en HBO-ers Voedingsmiddelentechnologie. Dit heeft geleid tot een samenwerking tussen Groenhorst en ROC-A12 om te starten met een MBO-richting Techniek en Food en er zal een uitwerking starten voor een AD (associate degree - een tussenvorm HBO-MBOfoodprocestechnologie).

Samenwerking en netwerken versterken tot een innovatief ecosysteem

In 2015 heeft bureau WING uit Wageningen een inventarisatie uitgevoerd naar de aanwezige netwerken. In 2015 is de zichtbaarheid van de KennisAs versterkt door een eigentijdse website (www.kennisasedewageningen.nl) met onder andere een interactieve kaart. Alle vermelde bedrijven en instellingen hebben actief bijgedragen door het aanleveren van bedrijfsinformatie. Samen met het programma Food en het team Economie ontwikkelt zich een actief netwerk Foodbedrijven. Ook rond WFC ontwikkelt zich een actieve community van bedrijven die participeren in de conceptontwikkeling.

Versterken ruimtelijk kwaliteit

In 2015 is een Bouwstenenboek opgesteld om de zichtbaarheid van de KennisAs te vergroten. In het ontwerp voor de Parklaan zijn de uitgangspunten van dit Bouwstenenboek verwerkt. Met financiële ondersteuning van de provincie Gelderland is in 2015 een aanbesteding doorlopen voor het realiseren van een lichtsculptuur over de A12 (viaduct Bovenbuurtweg), die gevoed wordt uit stroom opgewekt

uit planten ('Plant-E'). Ook heeft de provincie opdracht gegeven tot het realiseren van een tweetal mobiele displays aan de KennisAs. Aanhakend op het innovatief milieu heeft de provincie Gelderland besloten om in 2016 tussen station Ede-Wageningen en Wageningen Campus een zelfrijdend voertuig te laten rijden. In de Woonvisie is experimenteerruimte opgenomen voor de huisvesting van kenniswerkers. Met de gemeente Wageningen en Wageningen UR is onderzoek uitgevoerd naar de behoefte aan shortstay-voorzieningen.

Wat heeft het gekost?

In 2015 is geen beroep gedaan op het investeringsfonds.

Buitengebied

Het speerpunt Buitengebied is gericht op het realiseren van een vitale agrarische sector, een toekomstbestendige toeristische sector, een goede recreatieve infrastructuur, een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven, een goede belevingswaarde voor inwoners en recreanten en duurzame werkgelegenheid. Het speerpunt is daarnaast gericht op het ontwikkelen van bedrijvigheid anders dan agrarisch of toeristisch.

Wat is er in 2015 gedaan?

In 2015 is gestart met een interactief proces om te komen tot een programma Buitengebied. De Veluwe is door de provincie Gelderland, net als de KennisAs, benoemd tot een van de zes belangrijkste gebiedsopgaven van Gelderland. In 2015 is het onderzoek vitale vakantieparken afgerond, dit betekende dat er nu inzicht is in de kansen en beperkingen van de recreatiesector. Dit onderzoek is een belangrijk fundament voor het programma Buitengebied. Dit programma wordt in 2016 vastgesteld.

Om flexibeler te kunnen omgaan met veranderende wensen van bedrijven, heeft de regio FoodValley in overleg met de provincie in 2015 een start gemaakt met het ontwikkelen van een menukaart. De menukaart betekent dat bedrijven een keuze gaan maken uit thema's zoals milieu, ruimtelijke kwaliteit, gezondheid en dierenwelzijn. Bedrijven geven aan welke bijdrage hun bedrijf levert aan het thema. Een belangrijke verandering hierbij is dat bedrijven zelf uit de menukaart een keuze kunnen maken uit de thema's waar zij een bijdrage aan leveren. Wij maken het hierdoor mogelijk dat bedrijven meer kansen krijgen om nieuwe initiatieven te realiseren. De menukaart wordt in 2016 door regio FoodValley aangeboden aan de gemeenteraden.

Wat heeft het gekost?

Uit het investeringsfonds is € 150.000 beschikbaar gesteld. In totaal is € 93.000 uitgegeven, waarvan het grootste deel is besteed aan het onderzoek vitale parken.

Levendig Centrum

Levendig Centrum is één van de speerpunten van het Convenant 2014-2018: "Wij investeren in een levendig centrum". Het speerpunt bevat twee sporen: zowel de aantrekkelijkheid van het centrum verhogen als het creëren van toekomstbestendige ruimtelijke oplossingen.

Wat is er in 2015 gedaan?

Om Ede Centrum de plek te laten zijn waar de Edenaar graag en met trots werkt, winkelt, woont en uitgaat en waar de niet-Edenaar een bestemming vindt voor een dagje uit, heeft de gemeenteraad in 2015 een plan van aanpak vastgesteld 'Naar een levendig, aantrekkelijk en levensvatbaar Ede Centrum'. Belangrijke randvoorwaarden om hierin te slagen, zijn organisatieontwikkeling, kennisontwikkeling, productontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling. Ook zijn er evenementen georganiseerd.

Organisatieontwikkeling

Om ideeën op te halen voor het plan van aanpak zijn avonden georganiseerd voor ondernemers en bewoners. Een programmaorganisatie is opgezet om alle plannen uit te werken. Onder leiding van de SBE is een acquisitieteam actief om nieuwe ondernemers en investeerders te interesseren voor Ede Centrum. De voorbereidingen zijn getroffen voor een evenementenloket zodat alle activiteiten ten behoeve van evenementen efficiënter worden georganiseerd.

Kennisontwikkeling

Om zicht te krijgen op de bezoekersaantallen is telapparatuur geplaatst. Om de regeldruk te verminderen is een startnotitie opgesteld en is er een tijdelijke verordening vastgesteld. Ook zijn ontwerpessies opgezet om ruimtelijke ideeën te krijgen voor probleemlocaties in het centrum. Met de prijsvraag Boost de Binnenstad (het beste ondernemingsplan) zijn scholieren (middelbaar onderwijs) uitgedaagd om met een goed idee te komen voor een onderneming in het centrum met als doel ze te interesseren voor het ondernemerschap.

Productontwikkeling

Met Economie en Stichting Binnenstadsmanagement Ede (SBE) wordt gewerkt aan een bidbook Ede Centrum (promotiefolder) zodat ondernemers zich in het centrum willen vestigen. Samen met Uit in Ede is een ontwerp gemaakt voor een nieuwe digitale portal voor Ede Centrum, met als doel het centrum te promoten als aantrekkelijk deel van Ede. Om het proces van voorbereiding en uitvoering van evenementen (niet alleen in het centrum) te verbeteren is een bijdrage geleverd aan de oprichting van een evenementenloket.

Ruimtelijke ontwikkeling

Door de oversteek Molenstraat te realiseren is de toegang tot Ede Centrum aan de noordkant aantrekkelijker gemaakt. Het Doelenplein is aanmerkelijk vergroend en heringericht als verblijfs- en evenementenplein. Om Ede als Foodstad zichtbaar te maken in het centrum is een plan gemaakt om van de Doelenstraat het Straatje van de Smaak te maken. Het plan is klaar om het parkeren op het Bunschoterplein te verbeteren; tevens wordt de inrichting groener. Door het gehele winkelgebied zijn dertig plantenbakken geplaatst om het centrum te vergroenen.

Evenementen

Om het verblijf in Ede Centrum aantrekkelijker te maken zijn de volgende evenementen georganiseerd.

- twee edities van het pop-up warenhuis Luxe Redux in de Doelenstraat
- statues by Night door de hele binnenstad
- diverse muziekdagen (Ede dweilstad, Shanty festival, Summer Loversz)
- diverse culinaire evenementen (Ede Smakelijk, Heideweek Culinaire)
- de IJbaan op het Raadhuisplein

Perspectief Ede Centrum 2025

Ede Centrum is te groot: er is teveel winkelvloeroppervlak, het gebied is te langgerekt en de stedenbouwkundige structuur is onduidelijk (lint of rondje?). Door de grote afstanden lopen bezoekers nooit door het hele winkelgebied, zodat winkeliers klanten missen. Om deze redenen wordt onder de titel 'Perspectief Ede centrum 2025' een ruimtelijk/economisch plan voorbereid dat medio 2016 aan de gemeenteraad wordt aangeboden. In dat plan wordt voorzien dat het centrum compacter wordt met een duidelijker ruimtelijke structuur. Er zal sprake zijn van verschillende sfergebieden (bijvoorbeeld kernwinkelgebied, aanloopstraat, menggebied wonen werken). Het plan vormt de onderlegger voor een nieuw bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan.

Wat heeft het gekost?

In 2015 is gewerkt aan organisatieontwikkeling, kennisontwikkeling, productontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling. Voor deze activiteiten is uitsluitend GSO (Gelders Stedelijk Ontwikkelingsbeleid) budget ingezet. Dit geldt ook voor de evenementen, waarvoor € 60.000 vanuit het Investeringsfonds Impuls Ede beschikbaar was gesteld.

Vervolg mEdemaken

Het speerpunt 'Vervolg mEdemaken' bestaat uit twee onderdelen:

1. Het realiseren van de door de gemeenteraad vastgestelde bezuinigingen bij de Perspectiefnota 2016-2019 en het ondersteunen en stimuleren van initiatieven in de samenleving en
2. Het verder ontwikkelen van de ambtelijke organisatie en manier van werken gericht op de veranderende verhouding en rolinvulling tussen gemeente en samenleving.

Wat is er in 2015 gedaan?

Tot begin 2015 zijn gesprekken gevoerd met bewoners, ondernemers en andere samenwerkingspartners om tot alternatieve invullingen, andere rolverdelingen en bezuinigingsmogelijkheden te komen. Met de in 2015 vastgestelde Perspectiefnota 2016-2019 is besloten om in 2019 een bezuiniging van € 4.510.000 te bereiken. Vervolgens is een kernteam geformeerd bestaande uit de clustermanager Leefomgeving en Veiligheid en medewerkers van de afdelingen FC, Communicatie en Ruimtelijke Projecten. Dit kernteam houdt een vinger aan de pols om op de juiste manier en op het juiste moment te faciliteren waar dat nodig is. Soms is extra communicatie belangrijk; soms is het inhuren van externe expertise nodig om benodigde kennis beschikbaar te stellen zodat de maatregelen goed vorm krijgen. In 2015 is duidelijk geworden dat het voor sommige maatregelen nodig is om het proces in 2016 te laten begeleiden door externe experts.

Wat heeft het gekost?

Van het budget is in 2015 slechts € 8.000 uitgegeven; het budget was onder andere bedoeld voor het uitwerken en implementeren van bezuinigingen. In 2015 is in kaart gebracht voor welke onderwerpen in ieder geval externe expertise in 2016 noodzakelijk is.

Citymarketing en evenementen

Het speerpunt Citymarketing is belangrijk om Ede 'op de kaart te zetten'. Citymarketing is een krachtig instrument dat gekoppeld is en blijft aan andere Edese speerpunten. Het is daarbij zaak om gerichte acties te doen naar verschillende doelgroepen. Besloten is om de koers van citymarketing zowel voor de inhoud als de organisatievorm opnieuw vast te stellen.

Wat is er in 2015 gedaan?

Ede op de kaart: Ede kiest voor Food

Op het gebied marketing zijn de volgende initiatieven gerealiseerd:

In het jaar van Van Gogh (2015) is samen met programma Food en Kröller-Müller Museum het label 'Smaak van Van Gogh' ontwikkeld. In het merk 'Smaak van Van Gogh' hebben wij food, natuur en cultuur gecombineerd. Verschillende projecten, evenementen en producten zijn rondom dit merk ontwikkeld met als doel de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van Ede (inter)nationaal te vergroten. Dit concept is benut voor evenementen voor inwoners, zakelijke netwerkbijeenkomsten en het aantrekken van toeristen. Een van de producten is het Vincent bier van de heidebrouwerij; dit is speciaal ontwikkeld voor het merk 'Smaak van Van Gogh' en heeft inmiddels landelijke bekendheid.

Samen met programma Food is Food Unplugged voor de tweede keer georganiseerd. Dit foodfestival is gericht op bedrijven, inwoners en bezoekers. Centraal hierin staat de aandacht voor Ede als Foodstad waar eerlijk eten van boeren en kleine onafhankelijke cateraars meer bekendheid krijgt.

De Restaurantmaand was er op gericht om de Edese restaurants nadrukkelijker onder de aandacht te brengen van inwoners en toeristen om culinair toerisme meer inhoud te geven.

De WUR-lezingen – in samenwerking met WUR, Kröller-Müller Museum, Akoesticum, Rijn IJssel, ROC A12 ontwikkeld – hebben inwoners en bezoekers kennis opgedaan over voedselproductie en de relatie met cultuur: De Aardappelprofessor besprak het voedselvraagstuk aan de hand van de Aardappeleters; studenten zorgden voor aardappelijs.

Er zijn diverse zakelijke ontvangsten georganiseerd waardoor Ede als vestigingsplaats en Foodstad onder de aandacht van potentiële Foodbedrijven is gebracht. Om Ede zakelijk te positioneren als Foodstad is een online B2B magazine (www.edefoodstad.nl) ontwikkeld waarbij het complete aanbod aan Foodinitiatieven in beeld is gebracht.

Ede, aantrekkelijk om te recreëren

Het platform Uit in Ede is het samenwerkingsverband tussen aanbieders vanuit cultuur en de recreatiesector. Samen met Citymarketing werkt het platform aan het inzichtelijk maken van het vrijetijdsaanbod voor inwoners en bezoekers van de Veluwe; hierbij wordt afgestemd met 'Visit Veluwe' (organisatie die op nationaal niveau vrijetijdsmarketing voor de Veluwe verzorgt). Mede door financiering van Citymarketing kan het platform middelen uitbrengen en bijeenkomsten organiseren waardoor het vrijetijdsaanbod in Ede aantrekkelijker wordt. In het platform participeren onder andere: Cinemec, Kröller-Müller Museum, Cultura, Stichting Binnenstadsmanagement Ede en O2 (Otterlose Ondernemersvereniging).

Ede is als best practice in het Belgische boek 'Citymarketing, een praktische gids voor steden en gemeenten' opgenomen. Onze presentatie in België, in het verlengde hiervan, was aanleiding voor de Belgische Foodregio om de samenwerkingsmogelijkheden met Ede/regio FoodValley te verkennen.

Koers

Diverse – geslaagde – evenementen en acties hebben Ede nog steviger op de (food)kaart gezet. Het is echter ook belangrijk gebleken om koers en focus aan te brengen om versnippering te voorkomen. Daarom is bepaald welke koers citymarketing moet hebben dan wel houden. En ook op welke wijze dit het beste georganiseerd kan worden. Het ligt voor de hand om in 2016 toe te werken naar een externe organisatie (mogelijk stichting) waar uitvoerende taken op het gebied van citymarketing worden belegd.

Wat heeft het gekost?

In de Perspectiefnota 2016-2019 is vanuit het investeringsfonds € 200.000 beschikbaar gesteld voor de koersbepaling van citymarketing en voor de inrichting van een externe organisatie gericht op vrijetijdsmarketing. Er is immers gesteld dat een heldere koers nodig is voordat een externe organisatie neergezet kan worden. Als gevolg hiervan is het daarvoor beschikbare budget niet volledig gebruikt; de werkzaamheden voor het oprichten van de externe organisatie vinden in 2016 plaats.

Integrale aanpak bedrijventerreinen en werklocaties

Het speerpunt Integrale Aanpak van Bedrijventerrein en Werklocaties is gericht op het goed huisvesten van bestaande en nieuwe bedrijvigheid, het versterken van de positie van de gemeente binnen de Foodregio van Nederland, Regio FoodValley, en het creëren in en de komende jaren verder versterken van duurzame werkgelegenheid.

Wat is er in 2015 gedaan?

Er is een werkprogramma opgesteld met daarin de activiteiten voor promotie, marketing, acquisitie, onderzoek, samenwerking en communityvorming. In 2015 is in de regio 10,6 ha bedrijventerrein

uitgegeven. Hiervan is 0,5 ha uitgegeven aan bedrijven buiten de regio (Woudenberg, Noordwest Veluwe) waaronder een foodbedrijf (0,3 ha). De kavelverkoop in Ede lag in 2015 met 6,6 ha ruim boven de minimale taakstelling (4 ha). Na de magere jaren (2012-2014) waarbij de uitgifte respectievelijk op 0,4 ha, 2,2 ha en 0,7 ha lag, was 2015 een goed jaar. In 2015 is het plan Integrale Aanpak bedrijventerrein en werklocaties vastgesteld. Dit plan voorziet in uitbreiding in 2016 met twee accountmanagers.

Wat heeft het gekost?

Er is geen budget gevraagd uit het investeringsfonds.

1.4 Resultaat 2015

Rekening houdend met de voorgestelde resultaatbestemmingsvoorstellen leidt de normale bedrijfsvoering tot een voorgestelde storting in de Algemene Reserve van € 12.534.400. Ten aanzien van het positieve resultaat Grondzaken van € 96.000 stellen wij voor dit te storten in de reserve Grondzaken.

De voorgestelde storting in de Algemene Reserve is fors hoger dan cijfermatig is gerapporteerd in de actualisatieparagraaf bij de Programmabegroting 2016-2019. De verklaring hiervoor is dat het verwachte voordeel decentralisaties als pm-post is opgenomen, omdat op dat moment geen harde indicatie was te geven van de precieze omvang. In de kwartaalrapportages is overigens wel al inzicht gegeven in de ontwikkeling van het budget.

Het resultaat voor resultaatbestemming van € 19,6 miljoen wordt voor een belangrijk deel (€ 13,4 miljoen) bepaald door een aantal ontwikkelingen:

- **Uitkomsten decentralisaties / sociaal domein**

Voor alle drie de decentralisaties geldt dat op basis van de verdeelmodellen Ede te maken heeft met forse nadelen op het moment dat deze modellen volledig worden toegepast. In de aanloop hier naartoe geldt nog een overgangstermijn. Daarnaast steken wij beleidsmatig in op het verwachte financiële resultaat door nu al de transformatie in gang te zetten. Dit draagt er toe bij dat nieuwe wegen worden verkend en dat de gebruiker niet geconfronteerd wordt met beleid dat van jaar tot jaar wisselt.

Naast de decentralisaties zijn ook de effecten in de bijstand (BUIG) en de WMO zichtbaar.

In totaal is sprake van een voordeel van € 10,7 miljoen. Dit voordeel is als volgt opgebouwd:

Jeugd	€ 2,7 miljoen
Participatie	€ 0,8 miljoen
AWBZ	€ 3,0 miljoen
WMO	€ 3,8 miljoen (met name hulp bij het huishouden en toeslagregeling)
BUIG	€ 0,4 miljoen (overigens ten opzichte van een eerder gemeld nadeel van € 1,1 miljoen)

Er is sprake van een onderuitputting van de gedecentraliseerde budgetten. De verwachting is dat die onderuitputting ten dele zeker samenhangt met keuzes die de gemeente heeft gemaakt. Er is ingezet op het vergroten van de zelfredzaamheid en eigen kracht, de dienstverlening is daarop aangepast (de kanteling), de sociale teams dragen bij aan het afvangen van de doorstroom naar duurdere zorg, de nulde lijn komt steeds meer in positie en ook in de wijken ontstaan mooie burgerinitiatieven op het gebied van ondersteuning en begeleiding. Meer hierover is opgenomen bij de beschrijving van de verschillende programma's.

Daarbij tekenen we wel aan, dat dit gebaseerd is op de huidige bekende gegevens. Definitieve afrekeningen en de op dit onderdeel nog niet afgeronde accountantscontrole kunnen nog van invloed zijn op het uiteindelijke resultaat.

- Mutaties reserves

De striktere toepassing van de regelgeving BBV leidt tot een (te bestemmen) resultaat van € 3,2 miljoen. Daarnaast zijn te reserveren bijdragen van in totaal € 2,3 miljoen ontvangen als bijdrage voor de nieuwbouw VMBO Het Streek en sporthal Zandlaan.

- Afwaardering vastgoed

Ook dit jaar heeft een afwaardering op vastgoed naar de huidige marktwaarde plaatsgevonden tot een bedrag van € 2,9 miljoen. Het betreft afwaardering van vastgoed waarvoor niet de intentie bestaat om deze duurzaam te exploiteren.

- Grondzaken

Het resultaat Grondzaken is opgebouwd uit een voordeel van € 7,8 miljoen Werken en een nadeel van € 7,7 miljoen Wonen.

Daarnaast wordt voor een bedrag van € 1,5 miljoen aan (technische) resultaatbestemmingsvoorstellen gedaan.

Wanneer we het resultaat opschonen voor deze incidentele en technische mutaties dan resteert een saldo van € 4,7 miljoen, waarvan een deel terugkomt als voorstel in de komende perspectiefnota. Een saldo dat ook meer aansluit bij de financiële situatie, die aanleiding is om een uiteindelijk bedrag van € 10 miljoen te gaan bezuinigen op kerntaken en bedrijfsvoering.

Tabel 1

Programmaresultaat 2015	Resultaat	Resultaat- bestemming	bedragen x € 1.000	
			Algemene reserve	Reserve Grondzaken
1a. Resultaat normale bedrijfsvoering	16.939 V	1.495 N	15.444 N	
1b. Mutatie reserves	5.524 V	5.474 N	50 N	
1c. Afwaardering vastgoed	2.960 N		2.960 V	
2. Resultaat Grondzaken	96 V			96 N
Totaal	19.599 V	6.969 N	12.534 N	96 N

Op grond van de wettelijke verplichtingen vanuit het BBV dient de bepaling van het gerealiseerde resultaat te worden onderscheiden van de gewenste bestemming van het resultaat.

Weerbaarheid en wendbaarheid

De laatste jaren constateren wij bij het opmaken van de jaarrekening een bepaalde ontwikkeling. Omvangrijke overschotten, die voor een belangrijk deel door incidentele resultaten bepaald worden. Tegelijkertijd zien we een groeiende reservepositie, maar wel bij een op begrotingsbasis negatief tot krap positief meerjarenperspectief. De reservepositie stelt ons in staat om op korte tot middellange termijn actief te acteren en te anticiperen, terwijl de middellange termijn aanzienlijk meer aandacht vraagt. In de komende perspectiefnota willen wij graag samen met u verkennen op welke wijze we met een krap meerjarenperspectief en een ruime reservepositie invulling geven aan onze ambities en onze veranderende rol-neming.

Opbouw gerealiseerde resultaat

Het gerealiseerde resultaat van € 19,6 miljoen positief is opgebouwd uit voor- en nadelen van de normale bedrijfsvoering en Grondzaken. Deze resultaten zijn voor het merendeel incidenteel van

karakter. Daar waar sprake is van een structureel karakter worden ze – voor zover al niet eerder verwerkt – betrokken bij de Perspectiefnota 2017-2020.

In de volgende tabel wordt een analyse van de resultaten op hoofdlijnen gegeven. Een meer uitgebreide analyse is opgenomen op de programmabladen bij de 3^e W-vraag.

Tabel 2 **bedragen x € 1.000**

Programma	Omschrijving	Omvang
1	Brandweer	125 V
1	Dierenbescherming	250 V
1	Bommenregeling	70 N
2	Toezicht	147 V
2	Breedband buitengebied	70 V
2	Beheer openbare ruimte	159 V
2	Reiniging openbare ruimte	157 V
2	Openbaar groen	130 V
2	Snippergroen	20 N
2	Wegen	166 N
2	Gladheidsbestrijding	156 N
2	Verkeersveiligheid	120 V
2	Begraven	65 V
3	Afwaardering panden	2.960 N
3	Onderhoud gemeentelijk vastgoed	425 V
3	Incidentele verkopen	110 V
3	Verhuur- en pachtopbrengsten	150 V
3	Resultaat grondzaken (onderdeel werken)	7.841 V
3	Economie en werkgelegenheid	7 V
4	Jeugd	2.675 V
4	Onderwijshuisvesting	1.500 V
4	Onderwijsondersteuning	69 V
4	Onderwijsachterstanden	58 N
4	Leerlingenvervoer	55 N
5	Sport	120 V
5	Bijdrage sporthal Zandlaan	852 V
6	Budget Exposeum	500 V
6	Cultura	100 V
6	Subsidies onderhoud rijksmonumenten	70 V
7	Algemene inkomensvoorzieningen	400 V
7	Aanvullende inkomensvoorzieningen	375 V
7	Werk en participatie	800 V
7	Werk en inkomen overig	1.050 V
9	Maatschappelijke ondersteuning	525 V
9	Inburgering en integratie statushouders	75 V
9	Waardering mantelzorg	300 V
9	Begeleiding, persoonlijke verzorging	2.750 V
9	Hulp bij het huishouden	2.600 V
9	Hulp bij het huishouden - toeslag	700 V
9	Hulpmiddelen en woonvoorzieningen	245 V
9	Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen	370 N
9	Maatschappelijke opvang	110 V
9	Sociaal cultureel vastgoed	100 V
10	Toegerekende loonkosten	150 N
10	World Food Center	136 V
10	Parklaan	148 N
10	Munnikebeek Ederveen	25 V
10	Omgevingsvergunningen	427 V
10	Deelnemersbijdrage ODDV	313 V

10	Resultaat grondzaken (onderdeel wonen)	7.746 N
11	Duurzaamheid	230 V
11	Biomassa	220 N
11	Afvalinzameling	260 V
12	Voorziening pensioenen wethouders	1.370 N
12	Bestuursorganen	60 V
12	Burgerzaken	118 V
12	Leeftijdsarrangement	1.290 V
12	Accountantscontrole	40 N
12	Kerntakendiscussie	100 N
13	Algemene uitkering	2.465 V
13	Stelpost onderuitputting	1.250 N
13	Frictie- en faseringsbudget Bedrijfsvoering	939 V
13	Stelpost decentralisaties	915 V
13	Bedrijfsvoeringsreserves	697 V
13	Matching	666 V
13	Rente	310 N
13	Kapitaallasten	289 V
13	Dividend	285 N
13	BTW-afdracht Grondzaken	250 V
13	Opschoning balans	115 V
13	Onvoorzien	100 V
13	Belastingen en heffingen	167 V
Div	Diversen	61 N
	Totaal	19.599 V

Voortgang ombuigingen

Bezuinigingen

In de Programmabegroting 2014-2017 is besloten tot een ombuigingstaakstelling van € 10 miljoen. Onderdeel hiervan is een taakstelling van € 5 miljoen op de bedrijfsvoering. Daarnaast resteert nog een openstaande taakstelling op bedrijfsvoering van € 1,6 miljoen, waardoor sprake is van een totale taakstelling oplopend tot totaal € 6,6 miljoen structureel. De stand bij de programmarekening is als volgt:

Omschrijving	bedragen x € 1.000			
	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	- 3.733	- 5.283	- 6.583	- 6.583
Gerealiseerd per 31-12-2015	3.214	-	-	-
Verwachte realisatie	-	3.000	4.321	6.171
Faseringskosten	- 519	- 2.283	- 2.262	- 412

Als gevolg van alle doorontwikkelingen binnen de organisatie wordt de opgave bijna geheel gerealiseerd. Op weg naar de Perspectiefnota 2017-2020 worden maatregelen onderzocht om de structurele taakstelling geheel te realiseren.

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 is totaal € 6,5 miljoen beschikbaar gesteld voor frictie – en faseringskosten. Voor jaarschijf 2015 is dit € 2,4 miljoen. Dit budget wordt in 2015 besteed aan:

Tabel 4 - Frictie- en faseringskosten

Omschrijving	bedragen x € 1.000				
	2015	2016	2017	2018	Totaal
Perspectiefnota 2016-2019	2.400	2.400	1.700	-	6.500
Fasering stand Jaarrekening 2015	-519	-2.283	-2.262	-412	-5.476
Totale faseringskosten	-519	-2.283	-2.262	-412	-5.476
Versnelling cluster D&B			421		421
Maatwerkafspraken	-445	-109	-55	-50	-658
Mobiliteit en ontwikkeling	-497	-328	-225	-450	-1.500
Totaal ten laste van frictiebudget	-1.461	- 2.719	- 2.121	- 912	-7.214

Op basis van de huidige inzichten is het beschikbaar gestelde budget voor frictie-en faseringskosten niet toereikend. De overschrijding is vooral veroorzaakt door de maatwerkafspraken met medewerkers die in de doorontwikkelingen niet meer geplaatst worden binnen deze organisatie. Bij de Perspectiefnota 2017-2020 vindt een actualisatie plaats van het benodigde budget voor frictie en fasering.

Onderuitputting

Onderuitputting is in de bedrijfsvoering een jaarlijks terugkerend verschijnsel. Daar zijn verschillende redenen voor. Externe factoren zoals bezwaarprocedures, alternatieve dekkingsbronnen, wijzigingen rijksbeleid kunnen leiden tot vertraging van investeringsplanningen en onderuitputting. Daarnaast doen het verschijnsel van planningsoptimisme en te hoge ambities zich als interne factoren voor. Het resultaat van beide is dat bij de rekening zichtbaar wordt dat budgetten vaak niet in het ritme van de oorspronkelijke planning worden benut. Zoals gezegd wordt dit via onderuitputting zichtbaar maar ook via restantkredieten.

Onder de huidige financiële omstandigheden waar iedere euro telt, willen wij nog directer sturen op de juiste verhouding tussen (realistisch) beleid en (beschikbare) middeleninzet. Dit omdat daardoor onnodig beslag op middelen wordt voorkomen, er een prikkel wordt gegeven om beleid tijdig en efficiënt te realiseren. Maar ook omdat het conform planning uitvoeren van beleid politiek bestuurlijk noodzakelijk is en Ede daarmee voor cofinancierders een betrouwbare uitvoeringspartner is.

Samenvattend resulteert het volgende beeld inclusief de wijze waarop wij hiermee om gaan:

Onderuitputting

Het analyseren van de onderuitputting is, mede door de ombuigingen van de afgelopen jaren, verschillende malen gedaan. Uit deze analyse komt geen structureel beeld naar voren en waar mogelijk vindt bijstelling van budgetten plaats. Wel hebben wij de indruk dat gezien de lopende discussies over bezuinigingen, dit jaar terughoudender met de beschikbare middelen is omgegaan. Daarnaast constateren we dat zich op sommige onderdelen spanning voordoet in de beschikbare formatie. Het hanteren van onderuitputting vraagt – zowel bij de jaarrekening als bij de voorbereiding voor een nieuw meerjarenperspectief – een zoeken naar balans tussen behoedzaamheid en lef.

Restantkredieten

Voor 2015 is een bedrag van € 58 miljoen beschikbaar aan kredieten en restantkredieten. In totaal gaat het om 170 verschillende (deel)kredieten. Van deze kredieten zijn er 98 ouder dan twee jaar. Hiervan worden 24 kredieten nu afgesloten en de overigen grotendeels komend jaar. Van de andere kredieten jonger dan twee jaar (72 stuks) worden er vijf afgesloten. Per saldo blijft € 19,5 miljoen aan kredieten openstaan, waarvan de helft ouder is dan twee jaar. Onze beleidslijn is om kredieten ouder dan twee jaar af te sluiten. Deels is dit gebeurd. Voor een aantal investeringen vinden wij het verantwoord om de kredieten nog niet af te sluiten. Voor de werkzaamheden met betrekking tot de verbreding van de N224 (€ 1,7 miljoen), uitbreiding Marnix College (€ 1,1 miljoen) en de verplaatsing

sportpark Otterlo (€ 1,0 miljoen) verwachten wij de komende jaren de financiële afwikkeling. Een groot project binnen de restantkredieten is de bouw van de topsporthal kenniscampus (€ 7,9 miljoen). De bouw van deze hal staat in 2017 plaats. Meer informatie staat in bijlage 5.3.

Algemene resultaatbestemming

In het kader van de afwikkeling van het gerealiseerde resultaat 2015 wordt een aantal bestemmingsvoorstellen ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd. Het betreft de volgende bestemmingsvoorstellen.

Tabel 5 - Overzicht bestemmingsvoorstellen en afwikkeling gerealiseerd resultaat 2015		bedragen x € 1.000
Programmaresultaat 2015		
1. Resultaat normale bedrijfsvoering		19.503 V
2. Resultaat Grondzaken		96 V
Totale resultaat 2015 voor bestemming		19.599 V
Resultaatbestemmingsvoorstellen 2015		
<i>A. Technische resultaatbestemmingsvoorstellen:</i>		
Dierenasiel	250 N	
Breedband buitengebied	70 N	
Diverse reserves	5.474 N	
Jeugdwerkloosheid	100 N	
Herstructurering Wsw-sector	375 N	
Huishoudelijke Hulp Toeslag	700 N	
<i>Technische resultaatbestemmingen</i>		6.969 N
<i>B. Bestemming resultaat na resultaatbestemmingsvoorstellen</i>		
Storting in de Bedrijfsreserve Grondzaken	96 N	
Dotatie aan de Algemene Reserve	12.534 N	
<i>Bestemming restant resultaat 2015</i>		12.630 N
Totaal resultaatbestemmingsvoorstellen		19.599 N
Totaal		0

Bovenstaande resultaatbestemmingen worden hieronder toegelicht.

A. Technische resultaatbestemmingsvoorstellen

Dierenasiel € 250.000

De gesprekken over de aanpak van het achterstallig onderhoud van het dierenasiel met het asiel en de verschillende betrokken gemeenten zijn nog niet afgerond. Voorgesteld wordt € 250.000 over te hevelen naar 2016, zodat de middelen beschikbaar blijven.

Breedband buitengebied € 70.000

Het onderzoek naar de mogelijkheden om snel internet in het buitengebied te realiseren is medio 2015 gestart en wordt naar verwachting medio 2016 afgerond. Voorgesteld wordt om het nog niet bestede budget (€ 70.000) over te hevelen naar 2016.

Mutaties in reserves € 5.474.600

Voor verschillende reserves waren de stortingen en onttrekkingen niet volledig begroot. Dit leidt er toe dat het verschil tussen begroot en realisatie via een resultaatbestemmingsvoorstel aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Voorgesteld wordt om de volgende reserves te muteren:

Storten:

a. Reserve Begraven	€ 65.000
b. Reserve VMBO Het Streek Zandlaan	€ 1.450.000
c. Reserve Sporthal Zandlaan	€ 852.000
d. Reserve Arbeidsmarktregio FoodValley	€ 582.000
e. Reserve Regionaal Werk Bedrijf	€ 468.000
f. Reserve Inburgering	€ 75.000
g. Reserve Landschapsfonds	€ 25.600
h. Reserve Afval	€ 260.000
i. Reserve Matching	€ 666.000
j. Reserve Kapitaallasten	€ 289.000
k. Reserve BCF	€ 250.000

Onttrekken:

l. Reserve Onderwijs - achterstandsbeleid	€ 58.000
m. Reserve Veluwe Poort - Parklaan	€ 148.000

n. Mutatie bedrijfsvoeringsreserves (programma 13) € 697.000

Voor de bedrijfsvoeringsreserves geldt dat hier zowel stortingen als onttrekkingen aangepast dienen te worden. Voorgesteld wordt om dit als volgt te muteren:

Omschrijving	Storting	Onttrekking
Bedrijfsmiddelen - Personeel	4.725	4.737
Bedrijfsmiddelen - Kapitaallasten	188	9
Bedrijfsmiddelen - Algemeen	338	480
Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	736	106
Bedrijfsmiddelen - Automatisering	489	447
Totaal	6.476	5.779

Jeugdwerkloosheid € 100.000

In het najaar van 2015 hebben wij als centrumgemeente middelen (€ 100.000) ontvangen voor de uitvoering van regionale plannen om meer jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktsituatie actief naar werk te bemiddelen. Voorgesteld wordt om deze middelen te reserveren.

Herstructurering Wsw-sector € 375.000

Eind 2015 hebben wij als arbeidsmarktregio via een decentralisatie-uitkering € 375.000 ontvangen voor de herstructurering van bedrijven in de sociale werkvoorziening, Voorgesteld wordt om deze middelen te reserveren.

Huishoudelijke Hulp Toeslag € 700.000

Voor 2015 en 2016 hebben we een beroep gedaan op extra rijksmiddelen – toeslagregeling hulp bij het huishouden om niet alleen de rijkskorting van 40% te verzachten, maar tevens ter behoud van voldoende werkgelegenheid in deze sector. De implementatie van de (nieuwe) toeslagregeling is in het tweede kwartaal 2015 van start gegaan, waardoor het gebruik mede is achtergebleven. Voorgesteld wordt de resterende middelen van de huidige HHT-regeling te reserveren voor maatregelen 2017 ter behoud van voldoende werkgelegenheid in de sector van hulp bij het huishouden.

B. Bestemming gerealiseerde resultaat na bestemmingsvoorstellen

Bedrijfsreserve Grondzaken € 96.000

Het gerealiseerde resultaat Grondzaken bedraagt € 96.000 voordelig. Voorgesteld wordt dit voordeel te storten in de bedrijfsreserve Grondzaken

Restant resultaatbestemming

€ 12.534.400

Voorgesteld wordt het restant van € 12.534.400 te storten in de Algemene reserve bodemvoorziening.

1.5 Algemene reserve bodemvoorziening

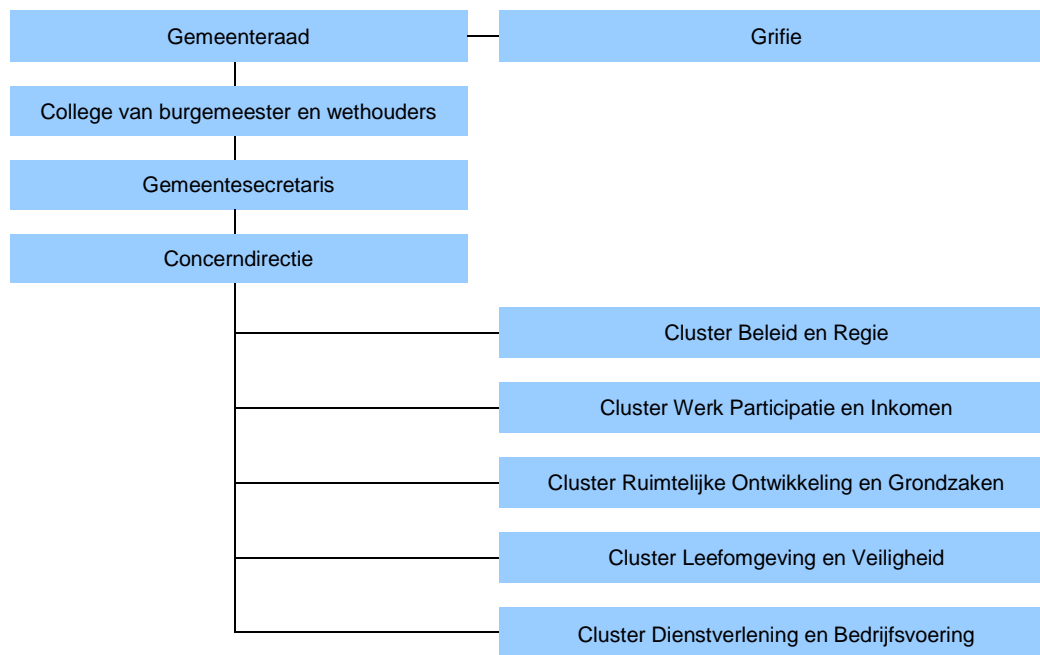
De Algemene reserve bodemvoorziening ontwikkelt zich op basis van bovenstaande besluitvorming als volgt:

Tabel 7 – Algemene reserve bodemvoorziening

Omschrijving	bedragen x € 1.000				
	2015	2016	2017	2018	2019
Saldo 1 januari (na resultaatbestemming)	27.595 V	33.729 V	29.828 V	28.734 V	28.387 V
Resultaat programmabegroting 2016-2019	6.400 N	3.901 N	1.094 N	347 N	1.619 V
Resultaat jaarrekening 2015	12.534 V				
Saldo per 31 december	33.729 V	29.828 V	28.734 V	28.387 V	30.006 V
2% norm	10.000 N	10.000 N	10.000 N	10.000 N	10.000 N
Afwijking van bodem	23.729 V	19.828 V	18.734 V	18.387 V	20.006 V

Binnen de algemene reserve bodemvoorziening wordt een bodem van € 10 miljoen gehanteerd. In de komende perspectiefnota gaan wij nader in op de 'weerbaarheid en wendbaarheid' van de gemeente.

1.6 Organisatie

2. Programmaverantwoording

1

Veiligheid

■ Programmadoelstelling

Een veilige samenleving in Ede.

In dit programma onderscheiden wij Sociaal Veiligheidsbeleid, zoals bestrijding criminaliteit en overlast en Fysieke Veiligheid, te weten het voorkomen en beheersen van rampen en crises in samenwerking met de Brandweer.

■ Ontwikkelingen

Sociaal Veiligheidsbeleid

In 2015 is de kadernota Integrale Veiligheid 2015-2018 'Samen steeds sterker' goedgekeurd door de gemeenteraad en in werking getreden. De samenwerking tussen interne en externe partners is door deze kadernota binnen onze gemeente geborgd. Er wordt samengewerkt op een vijftal prioriteiten: High Impact Crimes, verwarde personen, ondermijning, preventie radicalisering en aanpak overlastgevende en criminele jongeren.

De wijkveiligheidsplannen zijn omgezet naar doorlopende wijkveiligheidsagenda's om meer flexibiliteit te verkrijgen bij de aanpak van de criminaliteit en om in te spelen op actualiteiten die in de wijk spelen. Deze werkwijze sluit aan bij de werkwijze van de politie, te weten context gedreven werken.

Het in 2014 gestarte project 'Aanpak criminele en overlastgevende jongeren' is 31 december 2015 succesvol afgerond. De rol van de gemeente in dit project lag voornamelijk bij het voorkomen van nieuwe aanwas terwijl politie en OM zich bezig hielden met de aanpak van de criminelen. Meerdere gemeenten hebben aangegeven deze werkwijze over te willen nemen. De werkwijze van het project is voortgezet en daarmee geborgd in het Sociaal Interventieteam. Het Sociaal Interventieteam heeft in 2015 een ontwikkeling doorgemaakt die heeft geresulteerd in een aanpak van multi-problem gezinnen die zich onder meer schuldig maken aan zware overlast, criminaliteit en die zorgmijndend zijn. Ten behoeve van een effectieve integrale aanpak op maat van problematische personen/gezinnen, is in 2015 het nieuwe fenomeen 'verbindingsofficier' geïntroduceerd. Deze functionaris draagt zorg voor goede informatiedeling binnen de grenzen van de privacywetgeving met alle (interne en externe) instanties.

■ Welk beleid is voorhanden

- Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 'samen sterker' gemeente Ede
- Wijkveiligheidsagenda's per wijk
- Regionale Veiligheidsstrategie 2015-2018
- Evenementenbeleid
- Handhavingsbeleid drank- en horecawet
- BIBOB-beleid
- Integraal hennepconvenant Oost-Nederland

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Inwoners voelen zich veilig in hun leefomgeving (subjectief veiligheidsgevoel)							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
• Mate waarin inwoners zich veilig voelen in hun leefomgeving.	83%	80%	-	80%	-	82%	83%
• Percentage inwoners dat vaak overlast ervaart van groepen jongeren in de buurt.	-	10,8%	-	8,6%	-	8,2%	8%
Toelichting							
Dit wordt met ingang van 2011 tweejaarlijks gemeten.							
Prestaties							
• Opstellen van wijkveiligheidsplannen 2015.							✓
• Uitvoering van acties uit de wijkveiligheidsplannen ter vermindering van criminaliteit, inbraak en overlast in buurten en wijken onder meer door uitvoering van het projectplan integrale aanpak inbraken.							✓
• Uitvoering van acties uit de wijkveiligheidsplannen (onder andere voorlichtingsavonden) die leiden tot betrokkenheid van de bewoners bij hun woonomgeving, buurt en wijk (wijkagenda's).							✓
• Communicatie met inwoners wordt versterkt onder meer door informatieavonden. Door de gemeente worden informatieavonden gehouden over inbraken, drankgebruik in relatie tot criminaliteit en jeugdoverlast.							✓

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bevorderen van de veiligheid door middel van het terugdringen van criminaliteit en overlast (mate van objectieve veiligheid).							
Dit wordt onder andere gemeten door het aantal aangiften en het aantal aangiften inbraak:							
• Totaal aantal aangiften	7.118	6.488	5.952	5.561	4.794		3% daling
	6%	-9%	-8%	-7%	-15%		
• Aantal aangiften woninginbraak	786	766	856	845	473	379	5% daling
		-3%	12%	-1,3%	-44%	-20%	
Toelichting							
Aantal aangiften 2015 nog niet beschikbaar. De streefwaarde op het gebied van woninginbraken is in ieder geval ruimschoots gerealiseerd.							
Prestaties							
Uitvoering van het beleid zoals geformuleerd in de kadernota Integrale Veiligheid 2015-2018 nog te formuleren en de veiligheidsstrategie 2015-2018, te weten:							
• Intensieve regionale aanpak van HIC (inbraken) door gezamenlijke aanpak tussen de ketenpartners OM, politie en gemeente, ondermeer door gemeentelijk projectteam.							⇒
• Instelling sociale interventieteam waarbij middels dwang en drang criminaliteit en sociale problematiek tegelijkertijd wordt aangepakt.							✓
• Opstellen wijkveiligheidsplannen. In de plannen worden wijkgerichte veiligheidsproblemen door middel van maatwerk aangepakt. Hierdoor kan door alle wijkbetrokkenen snel op problemen gereageerd worden en is er ook ruimte voor preventiemaatregelen op het juiste niveau.							✓

<ul style="list-style-type: none"> Aandacht voor aanpak jeugdoverlast, criminaliteit en psychiatrische patiënten. Inmiddels is een project opgestart om schooluitval onder Roma-jongeren te verminderen, waardoor overlast en criminaliteit verminderen. 	✓
<ul style="list-style-type: none"> Projectmatige aanpak van ondermijning waaronder hennepsteelt en mensenhandel. Door koppeling van informatiesystemen en samenwerking tussen externe en interne partners komen netwerken in beeld die worden aangepakt. 	⇒

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streef-waarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Goede en tijdige brandweezorg							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Het percentage waarin de brandweer in spoedeisende gevallen voldoet aan de wettelijke opkomsttijden. 	70%	80%	79%	65%	64%	59%	80%
Toelichting							
De landelijke norm is gezien het uitgestrekte gebied van Ede niet realiseerbaar. Ede is voorstander van een gewijzigde kwalitatieve toets die recht doet aan de lokale context.							
De prestaties van de Brandweer zijn na de regionalisering gelijk gebleven. Gesteld kan worden dat door de regionalisering de prijs-kwaliteitverhouding verbeterd is.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Sinds 2014 wordt de brandweezorg door de VGGM uitgevoerd conform de afgesloten dienstverleningsovereenkomst. 							✓

■ Wat gaat het kosten

01 Veiligheid	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Vershil actuele begroting/rekening
Lasten	8.673 N	8.409 N	8.762 N	9.058 N	296 N
Baten	682 V	251 V	751 V	1.677 V	926 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	7.991 N	8.158 N	8.011 N	7.380 N	631 V
Storting reserve	0 N	0 N	0 N	2 N	2 N
Onttrekking reserve	66 V	385 V	385 V	57 V	329 N
Gerealiseerd resultaat	7.925 N	7.773 N	7.626 N	7.326 N	300 V

Toelichting op de middelen

Brandweer

€ 125.000 V

De regionalisatie van de brandweer leidt tot een efficiëntere inzet van personeel en materieel. Voor 2015 leidt dit tot een voordeel van € 125.000. In de loop van 2016, onder meer na vaststelling van de Jaarrekening 2015 van de VGGM, ontstaat meer zicht op de structurele effecten. Door een lager beroep op de FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) is minder onttrokken aan de reserve FLO, per saldo budgettair neutraal.

Veiligheid

Voor 2015 was een reserveonttrekking begroot van € 176.000 voor het uitvoeren van een aantal projecten. Hieronder viel onder meer het Evenementen Veiligheidsbeleid. Dit is in 2015 niet gerealiseerd vanwege de extra veiligheidseisen die voortvloeien uit de nasleep van het Monstertruck drama in Haaksbergen. De eisen die gesteld worden aan zowel gemeenten als aan organisatoren zijn hierdoor zodanig verzwaard dat dit een heroriëntering van het Evenementen Veiligheidsbeleid met zich heeft meegebracht. Dit heeft tot vertraging geleid. Aanpak radicalisering is in 2015 een leidend thema geweest. Vanwege de constant veranderende uitingsvormen van radicalisme en jihadisme zijn wij nog niet tot een structurele aanpak en borging hiervan gekomen. Remmende factor in deze betreft ambtelijke inzet van de afdeling Veiligheid ten behoeve van noodopvang, crisisopvang en

ontwikkelingen rondom een toekomstige AZC. Bij de Perspectiefnota komen we hierop bij u terug met een voorstel tot het inzetten van de resterende middelen.

Dierenbescherming (Act. 2015: pm)

€ 250.000 V

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 is, in afwachting van nadere voorstellen van de betrokken portefeuillehouders van Ede, Renkum en Wageningen, eenmalig een bedrag van € 250.000 ter beschikking gesteld voor het achterstallig onderhoud van het dierenasiel De Hof van Ede. Ten tijde van deze jaarrekening waren deze gesprekken nog niet afgerond. Wij stellen u voor € 250.000 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2016, zodat de middelen beschikbaar blijven. Het bij de begroting aangenomen amendement ad € 30.000 voor een meer duurzaam onderhoud is in de begroting 2016 verwerkt. Rekening houdend met het resultaatbestemmingsvoorstel is hiermee in 2016 een bedrag van € 280.000 beschikbaar als bijdrage van Ede aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud van het dierenasiel. Deze regeling is getroffen uit coulance, overeenkomstig de erfpachtovereenkomst is het asiel zelf verantwoordelijk voor klein en groot onderhoud.

Bommenregeling

€ 70.000 N

De uitgaven voor opsporing en ruiming van conventionele explosieven bedragen in 2015 € 300.000. Deze kosten worden voor 70% gedekt door het Rijk en het restant door bijdragen uit de betreffende projecten. Bij de Jaarrekening 2014 is voor de rijksbijdrage over 2014 een vordering van € 70.000 opgenomen, de daadwerkelijke ontvangst maakt echter onderdeel uit van de algemene uitkering. De opgenomen vordering is afgeboekt, wat op dit programma tot een nadeel leidt. Dit valt echter weg tegen het voordeel op programma 13.

2

Beheer Openbare Ruimte

■ Programmadoelstelling

Het ontwikkelen en beheren van een prettige en veilige woon- en leefomgeving in Ede. Wij streven naar een duurzame openbare ruimte die schoon, heel en veilig is, zowel voor de inwoners, het bedrijfsleven als ook voor onze bezoekers.

■ Ontwikkelingen

Bezuinigingen en participatietrajecten

In 2015 zijn de bezuinigingen in het BOR domein behandeld, dit heeft middels het traject mEdemaken plaatsgevonden. In de Perspectiefnota 2016-2019 is vastgesteld dat de totale bezuinigingen in de eindsituatie op het BOR domein circa € 800.000 bedraagt. In 2015 zijn de beleidskaders waarbinnen dit moet plaatsvinden opgesteld en in 2016 zal daadwerkelijk uitvoering gegeven worden aan de bezuinigingen conform de faseringsafspraken. In 2015 is een start gemaakt met het realiseren van een bewonersbedrijf in omgeving De Valk. In 2016 wordt de mogelijkheid om dit tot stand te brengen verder onderzocht en uitgewerkt.

Parkeren

Op 9 juli 2015 heeft de gemeenteraad besloten om met betrekking tot de kerntakendiscussie op basis van de Quick Scan Optimalisatie Parkeerregulering structureel meer parkeeropbrengsten te realiseren van € 445.000. Vanaf 2016 worden daartoe de volgende maatregelen uitgevoerd: een stapsgewijze verhoging van de tarieven van de bewonersvergunningen, het slagboomparkeren wijzigen in vooraf betaald parkeren om hiermee een belastingvoordeel te behalen en het verlagen van de interne kosten.

Fietsplan

Op 11 december 2014 heeft de gemeenteraad door middel van een motie het college verzocht om te komen met een Fietsplan. Dit plan is in maart 2016 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. De benodigde middelen voor het uitvoeren van fietsmaatregelen worden opgenomen in de Perspectiefnota 2017-2020.

SamenWerkBedrijf

Met ACV en Permar is gezamenlijk onderzocht of met een SamenWerkBedrijf invulling kan worden gegeven aan twee strategische doelen: enerzijds het creëren van garantiebanen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en anderzijds een meer efficiënte en integrale manier van het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte. Het college van B en W wil op 1 februari 2017 samen met ACV en Permar een pilot starten.

Visie openbare ruimte

Het hoofddoel voor de Visie openbare ruimte (VOR) is het waarborgen van een vitale, veilige, functionele, duurzame (be)leefomgeving voor bewoners, bedrijven en anderen die er gebruik van maken tegen een maatschappelijk acceptabel kostenniveau.

In januari 2015 is de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang. Op basis van landelijke en beleidsmatige trends en ontwikkelingen zijn in 2015 Ambities en Prestaties (output) benoemd. Deze zijn vervolgens vertaald naar het praktische vlak van de openbare ruimte. Hiervoor is een drietal kaarten ontwikkeld met niveaus voor Inrichting, Beheer en Regie. Tijdens de ontwikkeling van ambities, prestaties en instrumenten is voortdurend afstemming geweest met de kerntakendiscussie (mEdemaken en Perspectiefnota 2016-2019) en structuurvisies en hebben verschillende

vakdisciplines hun beleid verder aangescherpt. De wensen van de gemeenteraad en de voorlopige resultaten zijn op 5 november 2015 in een interactieve bijeenkomst met raadsleden besproken.

De conceptvisie openbare ruimte wordt in het eerste kwartaal 2016 met maatschappelijke organisaties en bewoners besproken. In het tweede kwartaal 2016 wordt de Visie Openbare Ruimte ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.

Basis in beeld en vervanging kapitaalgoederen

In 2015 is de problematiek ten aanzien van vervanging kapitaalgoederen behandeld. Op basis van informatie uit het project 'basis in beeld' is in april 2015 een presentatie gegeven aan de gemeenteraad met betrekking tot vervangingskosten van de kapitaalgoederen. Aangezien er onvoldoende financiën beschikbaar waren heeft u bij de Perspectiefnota 2016-2019 besloten om de budgetten met betrekking tot de vervanging van kapitaalgoederen van € 1 miljoen per jaar te verhogen naar € 3 miljoen per jaar.

Wegenbeleidsplan

In 2015 zijn inventarisatiewerkzaamheden van alle wegen uitgevoerd. De inventarisatie is nodig ter voorbereiding voor het wegenbeleidsplan. In 2016 wordt eerst een evaluatie van de afgelopen periode opgesteld. Met deze evaluatie en de al uitgevoerde inventarisatiewerkzaamheden als basis wordt vervolgens het beleidsplan wegen opgesteld.

Breedband buitengebied

In 2015 is voor de regio FoodValley (Gelderse gemeenten) een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om snel internet in het buitengebied te realiseren. Het gebied is in kaart gebracht met het aantal adressen, de ligging en de soort van de huidige aansluiting, waarna de gegevens verwerkt en geanalyseerd worden. Het onderzoek wordt naar verwachting medio 2016 afgerond met technische uitwerking en scenarioberekeningen. Het doel is een open en zo volledig mogelijk dekkend netwerk te realiseren. Hiervoor is samenwerking binnen de Regio FoodValley essentieel. Op basis van de onderzoeksresultaten en gesprekken met marktpartijen, zal besluitvorming over de daadwerkelijke aanleg plaatsvinden door de afzonderlijke gemeenteraden.

Bomenbeleidsplan

De gemeenteraad heeft voor de periode 2016-2025 jaarlijks € 600.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Bomenbeleidsplan. Hiermee kunnen de maatregelen beschreven in het Bomenbeleidsplan worden uitgevoerd, zoals vervangingen, verbetering standplaatsen, en dergelijke. In 2015 is begonnen met de voorbereidingen.

Natuurbegraven

Om ook in Ede invulling te kunnen geven aan de maatschappelijke behoefte om 'natuurbegraven' mogelijk te maken, heeft de gemeenteraad besloten haar dienstenpakket daartoe uit te breiden. Onder 'natuurbegraven' wordt verstaan het begraven in een bestaand of te ontwikkelen natuurgebied, in een bepaalde dichtheid, zonder (of met eventueel een bescheiden) bovengronds zichtbare herdenkingstekens. Het college heeft aan de raad voorgesteld om in het noordelijk deel van de begraafplaats van Ede, gelegen in het bos- en natuurgebied (Natura 2000), deze mogelijkheid te bieden. Inmiddels heeft de raad de Beheerverordening Begraafplaatsen Ede 2016 vastgesteld, zodat in 2016 met de dienstverlening kan worden begonnen.

Doorontwikkeling wijkwerk

2015 was het eerste jaar waarin het team wijkregie een heel jaar volledig heeft 'gedraaid'. Er is veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van 'het wijkwerk'. Het streven is niet geweest om een eenduidige werkwijze overal toe te passen, maar wel om naar een meer gezamenlijke werkwijze en rolname te gaan. Die rolname is het zoekproces van 2015 geweest. De wijkregisseurs hebben in

2015 gewerkt in een mix van aan de ene kant een veelheid aan concrete activiteiten in de wijk en aan de andere kant de rolneming. De komst van de wijkbeheerders maakt de rol die de wijkregisseurs kunnen nemen helderder. Diverse mooie activiteiten hebben plaatsgevonden en het wijkgericht werken is in de wijken/gebieden neergezet en wordt daar herkend.

Vanuit haar rol heeft wijkregie een leidende rol gespeeld in een aantal vernieuwende projecten. Zo wordt in De Valk samen met bewoners onderzocht of het haalbaar is dat bewoners zelf het volledige onderhoud van de openbare ruimte op zich gaan nemen. Hiervoor wordt bekeken of een bewonersbedrijf kan worden opgericht.

In de Uitvindersbuurt en in Ederveen wordt, als vervanging voor de wijkwaardebonnen voor het eerst gewerkt met een nieuwe systematiek om bewoners te motiveren actief te worden in hun wijk of dorp. Bewoners krijgen een waardebon in de bus, die zij online kunnen doneren aan een buurtinitiatief naar keuze. Verder wordt iedere bewoners aangemoedigd zelf een initiatief te starten en zoveel mogelijk waardebonnen op te halen voor zijn/haar project.

In Veldhuizen B wordt gewerkt aan een integrale aanpak van het gebied 'Hondekop'. Samen met de partners (onder andere Woonstede) en bewoners wordt de buitenruimte opnieuw aangepakt en opgeknapt.

In de Indische buurt heeft het opnieuw inrichten van een binnenterrein en het plaatsen van schuttingen geleid tot meer sociale cohesie in de buurt. Bewoners hebben zelf een bewonerscomité opgericht. Zij hebben verschillende activiteiten in 2015 georganiseerd (onder andere inloop voor ouderen, speeldagen voor families en dergelijke), gericht op ontmoeting en contact.

De samenwerking met het sociaal team is verder gegroeid en ontwikkeld. Medewerkers uit beide teams waarderen elkaars kennis. Concreet betekent dit dat medewerkers van het wijkteam regelmatig een van de overleggen van het sociaal team bijwonen en vice versa. Wijkwerkers uit beide teams zoeken elkaar op wanneer nodig en delen kennis op casusniveau. Dit gaat steeds beter en versterkt het integrale werken.

Herijken hemelwaterbeleid

Het vigerende hemelwaterbeleid *in de weer met Neerslag (2007)*, kent als speerpunt een afkoppelambitie om in 2020 20% van het bestaande verhard oppervlak af te koppelen van de gemengde riolering. Afkoppeling van verhard oppervlak is een duurzame bronmaatregel in het bestrijden van problemen met betrekking tot onder meer de oppervlaktewaterkwaliteit en hydraulische knelpunten als gevolg van klimaatverandering en toename van het verharde oppervlak.

Aanleiding voor het herijken van het hemelwaterbeleid in 2016 is het aflopen van de afkoppelambitie in 2020. Door herijking van het hemelwaterbeleid wordt de langetermijnambitie opnieuw gedefinieerd op basis van huidige wetgeving, actueel beleid en de stand der techniek. Bij de herijking wordt het resultaat op huidige ambities geëvalueerd en wordt het actuele beleid getoetst aan elementen als impact van klimaatverandering op de afvalwaterketen, noodzaak/wens tot verder (particulier) afkoppelen, doelmatigheid in kosten, instellen van hemelwaterverordening (mogelijkheid tot verplichten).

Verordening op de aansluiting op de gemeentelijke riolering

In de verordening op de aansluiting op de gemeentelijke riolering (2004) is vastgelegd dat voor aansluiting van een particuliere rioolleiding op het gemeentelijke riool een vergunning nodig is. Hieraan zijn kosten verbonden waarbij de hoogte afhangt van factoren als omvang en aard van de lozing, buislengte en buisdiameter. De verordening dateert uit 2004 en wordt in 2016 geactualiseerd. Bij de actualisatie wordt bezien of de verordening in zijn vorm bijstelling behoeft, of de gevraagde bijdragen nog kostendekkend zijn en of het vergunningverleningsproces vereenvoudigd kan worden.

■ Welk beleid is voorhanden

- Wegbeheerplan
- Bomenbeleidsplan
- Beleidsplan begraven
- Nota zandwegen
- Waterplan 2013-2017
- Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2013-2017 (vGRP)
- Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP)
- Parkeerbeleidsplan Ede

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Handhaven van de leefbaarheid en continueren van de kwaliteit van de leefomgeving.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
• Leefbaarheid en kwaliteit in de wijk.	7,5	7,4	n.v.t.	7,4	7,4	7,5	7,5
Toelichting							
Dit wordt met ingang van 2011 tweejaarlijks gemeten. In 2015 zijn wederom metingen verricht, de verwerking daarvan duurt tot het tweede kwartaal van 2016.							
Prestaties							
• Verbeteren en bestendigen van de samenwerking met de partners en bewoners in de wijken.							✓
• Samen met alle betrokkenen wijkagenda's opstellen en zorg dragen voor realisatie daarvan.							✓
• Bewoners worden steeds meer betrokken bij het creëren van buitenruimtes die uitnodigen tot gebruik en die tegelijkertijd onderhoudsarm zijn.							⇒

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Voorkomen en bestrijden van overlast, criminaliteit en onveiligheidsgevoelens in de openbare ruimte.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
• Mate waarin inwoners zich veilig voelen in hun leefomgeving.	83%	80%	-	80%	-	82%	83%
• Percentage inwoners dat vaak overlast ervaart van groepen jongeren in de buurt.	-	10,8%	-	8,6%	-	8,2%	8%
Toelichting							
Dit wordt met ingang van 2011 tweejaarlijks gemeten. Meting 2015 is gerealiseerd. Uitgewerkte percentages zijn nog niet beschikbaar en worden in het eerste kwartaal 2016 beschikbaar gesteld.							
Prestaties							
• Inzet Jeugdboa's continueren. Mede door gebruik van social-media (Twitter, Facebook, Instagram) is het contact met de jeugd en de informatiepositie van de Jeugdboa's bijzonder goed. Alle in Ede aanwezige hangplekken, jeugdgroepen en de samenstelling van de jeugdgroepen zijn bij de Jeugdboa's in beeld.							✓
• Het cameratoezicht voortzetten.							✓

De ervaringen met cameratoezicht zijn erg positief. Medewerkers van de Meldkamer Toezicht kijken iedere zaterdagavond camerabeelden actief uit en delen hun bevindingen met het horecateam van de politie. Dit leidt tot een snelle interventie van de politie en bruikbaar beeldmateriaal bij vervolging.	
<ul style="list-style-type: none"> De werkprocessen tussen Toezicht en de Politie continueren. De mogelijkheid is gecreëerd dat Toezicht dagelijks bij de briefing van de politie aanwezig kan zijn. De samenwerking tussen Toezicht en politie is ook geïntensiveerd door gezamenlijk optreden bij projecten (woninginbraken, drank & horeca en overlastlocaties). 	✓
<ul style="list-style-type: none"> Samen met de wijkpartners jaarlijks per wijk acties benoemen in wijkagenda/wijkveiligheidsplan. In de wijkagenda zijn de voor Toezicht en politie relevante activiteiten opgenomen. Nieuw is dat er naast de wijkagenda's gewerkt wordt met wijkveiligheidsplannen. Hiermee wordt op het gebied van veiligheid maatwerk op wijkniveau geleverd. 	⇒
<ul style="list-style-type: none"> Behouden van het Keurmerk Veilig Ondernemen en vasthouden van het aantal sterren (indicatie van het kwaliteitsniveau). Gemeente, politie en ondernemers hebben samengewerkt om Ede centrum schoon, heel en veilig te houden. Door deze intensieve samenwerking is in 2014 het centrum van de gemeente Ede als een van de weinige gemeenten in Nederland onderscheiden met de vijfde ster van het Keurmerk Veilig Ondernemen. 	✓

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Een evenwichtig en duurzaam beheer van de openbare ruimte op de onderdelen schoon, heel en veilig op het met de gemeenteraad overeengekomen IBOR-niveau	Boven niveau basis	Richting basis	Basis	Basis	iets boven basis	iets boven basis	Basis
Toelichting							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Onderhoud wordt op afgesproken IBOR-niveau uitgevoerd. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> Afhandelen van meldingen van inwoners conform afgesproken norm. 							✓

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Verkeersveilige openbare ruimte.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Aantal verkeersongevallen 	211	92	121	264	425		
Toelichting							
De politie registreert ongevallen op ViaStatOnline. Sinds 2011 worden alleen nog ernstige ongevallen geregistreerd met als doel de veroorzakers hiervan vast te leggen.							
De verwachting is dat in 2011 de registratiegraad het laagst was, dit verklaart mogelijk het lage cijfer. Vanaf 2013 is de politie deze ongevallen anders gaan registreren waarbij de Meldkamerongevallen ook in de database worden opgenomen. Het aantal verkeersongevallen hangt naast het verkeersbeleid en de uitvoering van verkeersmaatregelen samen met de registratiegraad van deze verkeersongevallen. Landelijk zijn in 2013 ruim vier keer zoveel ongevallen in de database opgenomen dan in 2012. Dit verklaart mede het hogere cijfer voor 2013 in vergelijking met 2012. Deze verbeterde registratiegraad heeft in 2014 opnieuw geleid tot een toename van het aantal geregistreerde verkeersongevallen. De toename van 160 ongevallen wordt vooral (140 ongevallen) verklaard door ongevallen met uitsluitend materiële schade. De cijfers voor 2015 worden in het najaar van 2016 verwacht.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Realisatie en verbetering fietsvoorzieningen. 							⇒
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van verkeersprojecten zoals vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer. Verkeersprojecten zijn gericht op verkeersveiligheid, leefbaarheid en doorstroming 							⇒

■ Wat gaat het kosten

bedragen x € 1.000

02 Beheer Openbare Ruimte	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verskil actuele begroting/ rekening
Lasten	36.954 N	37.058 N	37.881 N	37.437 N	443 V
Baten	14.858 V	15.178 V	15.002 V	15.614 V	612 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	22.096 N	21.880 N	22.879 N	21.823 N	1.056 V
Storting reserve	2.456 N	2.818 N	2.109 N	2.050 N	59 V
Onttrekking reserve	1.614 V	2.677 V	2.844 V	2.315 V	528 N
Gerealiseerd resultaat	22.937 N	22.021 N	22.144 N	21.558 N	586 V

Toelichting op de middelen

Het saldo van het programma bedraagt € 586.000 voordelig. Er zijn verschillende beleidsproducten die ondersteunend zijn aan het programma en de realisatie daarvan. Deze worden hieronder toegelicht. In navolgende toelichting wordt op meerdere plekken gesproken over minder inzet van uren. Als gevolg van de doorontwikkeling en overeengekomen formatiereductie zijn in werkelijkheid minder uren gemaakt dan waarmee in de begroting gerekend is. Deze was in 2015 nog niet begrotingstechnisch verwerkt. Een fors voordelig effect als gevolg van lager doorbelaste kosten is hiervan het logische gevolg.

Toezicht

€ 147.000 V

De werkzaamheden van Toezicht zijn gebaseerd op wettelijke taken genoemd in de Gemeentewet. Het voordelig effect in 2015 wordt veroorzaakt doordat er € 100.000 meer aan interne verrekening heeft plaats gevonden dan was begroot. In 2015 is duidelijk geworden dat er nieuwe en extra wettelijke taken en verplichtingen bij zijn gekomen (overlast verwarde personen, drank- en horecacontroles, evenementen, zondagopenstelling, vluchtelingen, uitbetaling onregelmatigheid toeslag tijdens verlof). Door het ontbreken van dekkingsmiddelen wordt hiervoor bij de Perspectiefnota 2017-2020 een voorstel gedaan voor extra formatie.

Breedband Buitengebied

€ 70.000 V

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 is € 120.000 beschikbaar gesteld voor onderzoek naar de mogelijkheden om snel internet in het buitengebied te realiseren. Dit onderzoek wordt uitgevoerd voor de regio FoodValley (Gelderse gemeenten). Er wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring van de regio Rivierenland vanwege processnelheid, mogelijkheid tot schaalvergroting en kostenreductie. Het totale budget van het onderzoek bedraagt € 250.000, naar rato gedragen door de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk en Scherpenzeel. Het onderzoek is medio 2015 gestart en wordt naar verwachting medio 2016 afgerond. Daarom wordt voorgesteld om het nog niet bestede budget (€ 70.000) over te hevelen naar 2016. Hiertoe wordt een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan. Na afloop van het breedbandonderzoek vindt besluitvorming over de daadwerkelijke aanleg plaats door de afzonderlijke Gemeenteraden.

Beheer Openbare Ruimte

€ 159.000 V

Het voordelige effect van € 159.000 wordt enerzijds veroorzaakt door incidentele hogere inkomsten van terrasverhuur en reclames, anderzijds is als gevolg van een reorganisatie bij het cluster L&V sprake van minder inzet van uren.

Reiniging openbare ruimte

€ 157.000 V

Dit voordelig effect van € 157.000 is het gevolg van minder inzet van uren voortvloeiend uit een reorganisatie bij het cluster Leefomgeving en Veiligheid.

Openbaar groen € 130.000 V

Openbaar groen laat een voordelig effect zien van € 130.000. Hoewel er op het totaal van de activiteiten binnen dit product sprake is van voordelige effecten valt ecologisch bermbeheer € 121.000 nadelig uit.

Het totale voordelige effect van € 250.000 wordt veroorzaakt door minder inzet uren voortvloeiend uit een reorganisatie bij het cluster Leefomgeving en Veiligheid en lagere onderhoudskosten.

Het negatief effect op ecologisch bermbeheer wordt veroorzaakt doordat er enerzijds bij de aanbesteding hoger is ingeschreven en anderzijds omdat er hogere kosten waren voor de directievoering. De hogere inschrijvingen hebben een relatie met de economische crisis. Gedurende de economische crisis schreven bedrijven lager in om het hoofd boven water te houden. Het gaat om een structureel effect.

Snippergroen (Act. 2015: € 100.000 N) € 20.000 N

Bij de actualisatie was niet te voorzien of geraamde opbrengsten uit verkoop zich nog in 2015 zouden voordoen. Bij de jaarrekening komt het saldo minder nadelig uit omdat er in 2015 alsnog ontvangsten zijn geweest.

Wegen (Act. 2015: neutraal) € 166.000 N

Het saldo op het product Wegen is opgebouwd uit meerdere voor- en nadelige effecten. Het nadelige effect wordt vooral veroorzaakt doordat er op Wegen meer uren zijn doorbelast dan begroot.

Gladheidsbestrijding € 156.000 N

Gladheidsbestrijding is een wettelijke taak die door de ACV wordt uitgevoerd. Het betreft hier een open einde regeling.

Verkeersveiligheid (Act. 2015: € 120.000 V) € 120.000 V

Er is een afkoopsom ontvangen voor onderhoud en beheer van de camera's bij de tunnel in De Klomp. Conform besluitvorming bij de Programmabegroting 2016-2019 valt deze afkoopsom in 2015 vrij (€ 120.000 V) en is vanaf 2016 een structureel bedrag in de begroting opgenomen voor de jaarlijkse onderhoudskosten.

Begraven € 65.000 V

Het beleidsproduct Begraven laat een voordelig saldo zien van € 65.000. Het product begraven is een 100% zelffinancierend product. Een voordelig of nadelig saldo wordt verrekend met de reserve begraven. Momenteel is een onderhoudsplan van de begraafplaats in voorbereiding. Op het moment dat de benodigde financiële middelen voor dit plan in beeld zijn, worden deze afgezet tegen dit voordelige saldo. Belangrijke voorwaarde is dat de leges wettelijk niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Bij de begroting 2015 bedroeg de kostendekkendheid 100%.

Rioolaanleg en -beheer (Act. 2015: neutraal) neutraal

Voor de openbare ruimte gaan we toewerken naar een integrale gebiedsgerichte programmering. Dit betekent dat op basis van input van de verschillende vakgebieden zoals wegen, groen, riolering en verkeer een integrale lange termijn planning wordt gemaakt voor uitvoering van projecten en werken in de openbare ruimte.

Zoals gemeld bij de actualisatie van het financiële perspectief bij de Begroting 2016 komt de verwachte prognose uit op neutraal. Het product rioolaanleg en -beheer is een 100% zelffinancierend product. Door bijstelling van de planning en vertraging in met name de uitvoering van rioolvervangings- en afkoppelwerkzaamheden kan sprake zijn van een tekort of een overschot op dit product. Afgelopen jaren was steeds sprake van een overschot. Overeenkomend met de financiële

beheersregels worden deze verrekend met de Voorziening vervangingsinvesteringen riolering (gesloten financiering).

Voor 2015 was gepland om circa € 7,5 miljoen aan investeringen en onderhoud weg te zetten. De onderhoudstaken zijn conform planning uitgevoerd. Ook de investeringswerken riolering stedelijk gebied (onder andere GAP Bennekom-Oost II, Amsterdamseweg, Proosdijerveldweg te Ede, Edeseweg te Wekerom) lopen conform planning en zijn in 2015 afgerond. In de eerste helft van 2015 is de reorganisatie van het cluster Leefomgeving en Veiligheid afgerond. Hierdoor hebben verschillende personele wisselingen plaatsgevonden en zijn vacante functies grotendeels ingevuld. Deze ontwikkelingen geven een positieve impuls aan de nieuwe werkprocessen, maar hebben in 2015 nog een negatieve invloed op het uitvoeringsprogramma. Omdat enkele werkzaamheden toch nog zijn uitgevoerd bedraagt het bij actualisatie genoemde voordelige effect van € 1,4 miljoen bij de jaarrekening € 1,3 miljoen en er is een nadeel op de exploitatie van € 200.000. De onderuitputting van in totaal ruim € 1,3 miljoen wordt, conform de daarvoor geldende gedragslijn, verrekend met de Voorziening vervangingsinvesteringen riolering (gesloten financiering).

3

Economische Zaken

■ Programmadoelstelling

- Het bevorderen van voldoende en gevarieerde werkgelegenheid toegesneden op de kwaliteiten van de Edese beroepsbevolking.
- Het stimuleren en faciliteren van een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen op het gebied van detailhandel, recreatie en toerisme voor inwoners en bezoekers.

■ Ontwikkelingen

Tabel 8 – Ontwikkeling werkgelegenheid in de afgelopen jaren

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
% arbeidsplaatsen t.o.v. aantal inwoners Ede	51%	51%	51%	51%	51%	50%
Aantal arbeidsplaatsen Ede	55.750	56.340	56.250	56.520	56.090	56.540
Ontwikkeling aantal arbeidsplaatsen Ede	+ 0,5 %	+ 1,1 %	- 0,2%	+ 0,5%	- 0,8%	+ 0,8%
Referentie landelijke ontwikkeling arbeidsplaatsen	- 0,4%	+0,5%	-0,7%	-1,1%	- 1,1%	+ 0,1%
Beroepsbevolking Ede	49.100	49.130	49.700	50.150	50.490	58.190
Aantal niet-werkende werkzoekenden Ede	2.259	2.018	2.101	2.244	3.861	5.090
% werkloze beroepsbevolking Ede	3,6 %	3,9 %	3,9 %	5,6 %	6,1 %	8,8%
Referentie landelijk % werkloze beroepsbevolking	5,4%	5,4%	6,4%	8,5%	9,4%	11,3%

Bron: provincie Gelderland/zakgeld

De economische recessie lijkt in 2015 door haar dieptepunt heen, het aantal arbeidsplaatsen maakt na twee jaar van afname een hele lichte groei door. De recessie was in Ede minder 'diep' dan landelijk, het aantal arbeidsplaatsen groeide in 2015 harder dan landelijk. Ook de werkloosheid is in Ede gegroeid, maar is nog altijd lager dan landelijk.

Het aantal arbeidsplaatsen groeit al een aantal jaren iets minder dan het aantal inwoners. In 2015 is de verhouding aantal arbeidsplaatsen-aantal inwoners uiteindelijk verschoven van 51% naar 50%.

Het aantal toeristische vakanties nam in het seizoen oktober 2014 - september 2015 in Nederland licht toe (ruim 1%), evenals het aantal toeristische overnachtingen. Het aandeel van de Veluwe in het aantal overnachtingen bleef 11% (Bron: *Continu Vakantie Onderzoek van NBTC-NIPO*).

Voor de toeristische marketing van de Veluwe ging in 2015 een nieuwe organisatie aan de slag; Visit Veluwe. Ede heeft hieraan bijgedragen. De gemeente heeft verder gezorgd voor voortzetting van lokale marketing en gastheerschap; de stadswinkel en Platform Uit in Ede.

■ Welk beleid is voorhanden

- De economische ambitie van Ede met een werkprogramma, vastgesteld in december 2013, is in maart 2015 geëvalueerd. De komende jaren ligt de prioriteit bij de integrale aanpak van bedrijventerreinen en werklocaties.
- De integrale aanpak van bedrijventerreinen en werklocaties is vastgesteld in juni 2015. Het plan bevat maatregelen om de verkoopbaarheid van onze bedrijventerreinen te verbeteren en de acquisitie-inspanningen voor bedrijventerreinen en werklocaties te vergroten. Het team economie richt zich op behoud van bestaande bedrijven, het stimuleren van start-ups en de acquisitie van nieuwe bedrijven met een focus op Food.

- In 2015 is een start gemaakt met het opstellen van een nieuwe retail-visie om in te kunnen spelen op en om te gaan met nieuwe ontwikkelingen in de detailhandel.
- In 2015 is ons aanbod van verblijfsrecreatie geïnventariseerd. 59 campings en vakantieparken zijn ondervraagd en geanalyseerd. Dit onderzoek vormt de basis voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden die onze verblijfsrecreatie zal krijgen in het Programma Buitengebied. Ede is aangehaakt bij het Veluwe project Vitale Vakantieparken.
- In 2015 zijn programma's opgesteld voor de voor de Edese economie belangrijke strategische thema's Ede Centrum, Food en de Kennisas Ede-Wageningen. Ook is een start gemaakt met het programma Buitengebied.
- Vanuit het investeringsfonds zijn middelen beschikbaar voor de uitvoering van deze programma's. Dit geldt ook voor de integrale aanpak van bedrijventerreinen en werklocaties.

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Behoud en versterken van een goede werkgelegenheidssituatie in Ede en de regio.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> • Percentage arbeidsplaatsen t.o.v. aantal inwoners. 	51%	51%	51%	51%	51%	50%	51%
Toelichting							
Het percentage arbeidsplaatsen ten opzichte van het aantal inwoners is al jaren de hoofdindicator. Ede heeft al jaren meer banen dan beroepsbevolking. Meer cijfers over de ontwikkeling van de werkgelegenheid, onder andere ten opzichte van het aantal werkzoekenden en ten opzichte van landelijke ontwikkelingen zijn te vinden onder het kopje 'ontwikkelingen'.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren integrale aanpak van bedrijventerreinen en werklocaties 							↔
<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren programma's Food en Kennisas met WFC 							↔
<ul style="list-style-type: none"> • Start Retailvisie Ede 2030 							↔
<ul style="list-style-type: none"> • Deelname Ik Start Smart (ten behoeve van startende ondernemers) en haalbaarheidsonderzoek incubator Food 							↔

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Aantrekkelijkheid en bekendheid Ede als toeristisch en recreatief gebied.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> • Aantal toeristische overnachtingen. 	479.539	548.587	539.390	522.028	568.759	641.383	550.000
Toelichting							
Het aantal toeristische overnachtingen komt uit gegevens van onze medewerkers belastingen. De gegevens over het vorig jaar zijn in juli beschikbaar.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> • Planontwikkeling World Food Center als toeristische trekpleister. 							↔
<ul style="list-style-type: none"> • Bepalen ontwikkelingsmogelijkheden verblijfsrecreatie in programma Buitengebied 							↔
<ul style="list-style-type: none"> • Marketing toeristisch product (Visit Veluwe, Platform Uit in Ede) 							↔

Toelichting:
Alle drie de prestaties liggen op schema.

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Realisatie nieuwe hoogwaardige en behoud kwaliteit bestaande bedrijventerreinen.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Aantal ha. uitgegeven nieuwe bedrijventerreinen. 	5,1	7,6	1,1	2,2	0,7	5,5	3-5 ha
In steerwaarde is geen rekening gehouden met de ontwikkeling van de WFC-campus							
Toelichting							
In het kader van de Integrale Aanpak van Bedrijventerreinen is de verkoopbaarheid van bedrijventerreinen beter geworden, het aanbod voldoet nu meer aan de vraag. In 2015 is de verkoop van bedrijventerrein dan ook fors toegenomen. In 2016 kunnen we onze acquisitie versterken.							
Met de aanleg van de laatste fase van Bedrijventerrein A12 bij De Klomp kunnen bedrijven in een hogere milieucategorie worden gefaciliteerd die zich elders in Ede-Wageningen-Veenendaal binnen onze milieuwetgeving niet kunnen vestigen of zich niet kunnen uitbreiden, zoals Food-productiebedrijven. Met bedrijventerrein Het Laar bieden we ruimte aan groeiende bedrijven uit Noordoost Ede.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren Integrale Aanpak van Bedrijventerreinen en Werklocaties: verbeteren verkoopbaarheid, versterking marketing en acquisitie 							↔
<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling bedrijventerrein De Klomp A12 							↔
<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling bedrijventerrein Het Laar Wekerom 							↔
<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling WFC met Food Campus. 							↔
<ul style="list-style-type: none"> Verkoop bedrijventerreinen conform aanbevelingen STEC en Nota Uitgangspunten MPG 2016 							↔

■ Wat gaat het kosten

03 Economische Zaken	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verschil actuele begroting/rekening
Lasten	12.485 N	10.673 N	15.329 N	33.673 N	18.344 N
Baten	2.852 V	10.078 V	12.330 V	36.516 V	24.187 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	9.634 N	595 N	2.999 N	2.843 V	5.842 V
Storting reserve	141 N	191 N	273 N	264 N	9 V
Onttrekking reserve	122 V	297 V	2.508 V	2.241 V	266 N
Gerealiseerd resultaat	9.652 N	490 N	765 N	4.820 V	5.585 V

Toelichting op de middelen

Afwaardering panden (Act. 2015: € 2.900.000 N) € 2.960.000 N

Panden waarvoor niet de intentie bestaat om deze duurzaam te exploiteren, dus panden die we op termijn willen verkopen, dienen te worden beoordeeld ten opzichte van huidige marktwaarde. Voor deze categorie geldt dat moet worden afgewaardeerd als de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde. Het is overigens niet toegestaan om in geval van hogere marktwaarde op te waarderen. Als gevolg hiervan hebben wij in de Programmabegroting 2016-2019 al aangekondigd dat er ook in 2015 sprake zal zijn van afwaardering van gemeentelijk vastgoed. Het gaat om een bedrag van € 2.960.000.

Overheveling budgetten onderhoud vastgoed (Act. 2015: € 425.000 V) € 425.000 V

Bij de Programmabegroting 2016-2019 is besloten om een gedeelte van de beschikbare onderhoudsbudgetten van 2015 over te hevelen naar 2016. Het bedrag dat in 2016 extra beschikbaar

is, is in de begroting van 2016 toegevoegd. Omdat we geen wijzigingen meer hebben doorgevoerd in de Programmabegroting 2015-2018, valt dit bedrag in 2015 vrij.

Incidentele verkopen (Act. 2015: € 125.000 V) € 110.000 V

Incidentele verkopen hebben geleid tot een positief resultaat. Dit resultaat is opgebouwd uit diverse verkopen en mede een uitvloeisel van ons portefeuillebeleid om panden waar geen beleidsvraag voor is te verkopen. Een voorbeeld hiervan is de verkoop van woningen zodra het huurcontract wordt opgezegd.

Verhuur en –pachtopbrengsten € 150.000 V

Als gevolg van autonome ontwikkelingen zijn de verhuur en pachtopbrengsten de afgelopen jaren gestegen. Dit leidt in 2015 tot een hogere opbrengst van circa € 150.000. Dit betreft een structureel voordeel dat bij de Programmabegroting 2016-2019 is betrokken bij de actualisatie van de gehele vastgoedportefeuille en ook inmiddels in de begroting vanaf 2016 is verwerkt

Resultaat Grondbedrijf op uitgifte bedrijventerreinen en werklocaties € 7.841.000 V

Er vindt jaarlijks een groot aantal mutaties op de plannen plaats. Deze worden via onderhanden werk naar de balans gebracht. Dit leidt ertoe dat de mutaties per saldo op nul eindigen en het saldo op het product enkel bestaat uit het resultaat. Het resultaat op uitgifte bedrijventerreinen en werklocaties in 2015 betreft:

Resultaat afsluiting Bedrijventerrein de Valle	€ 7.200.000 V
Verlaging boekwaarde kavel Horapark (al gemeld in MPG lite 2015)	€ 300.000 N
Vrijval voorziening NIEGG A30 oost (agv taxaties 2015)	€ 35.000 V
Vrijval voorziening Negatieve Plannen (agv actualisatie MPG 2016)	€ 1.031.000 V
Jaarlijkse afdracht Economie (tbv reserve Werkgelegenheid)	€ 125.000 N
Totaal Resultaat	€ 7.841.000 V

Voor een toelichting van het resultaat en de activiteiten die in 2015 hebben plaatsgevonden binnen de grondexploitaties wordt verwezen naar het MPG 2016.

Economie en Werkgelegenheid € 7.000 V

Enkele bijzonderheden hebben gezorgd voor specifieke afwijkingen in 2015:

- Een toegezegde bijdrage voor de Internationale School heeft al in 2015 plaatsgevonden. Aangezien deze pas in 2016 geraamd was betreft het in 2015 een afwijking van € 110.000 N
- Aan de uitgavenkant ontstaat een voordeel van € 117.000, omdat enerzijds de invulling van het toeristisch bureau in 2015 goedkoper was dan geraamd. Anderzijds is het budget beschikbaar voor Food Valley NL niet aangesproken. Hier is echter wel een verplichting aangegaan door middel van een opdrachtverlening.

4

Educatie en Jeugd

■ Programmadoelstelling

Edese jongeren zijn goed voorbereid op deelname aan de samenleving.

■ Ontwikkelingen

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Deze verandering in het jeugddomein gaat niet enkel over het overhevelen van taken, maar biedt juist ook de kans om een inhoudelijke verandingslag met elkaar te maken. Een voornaam doel is om een transformatie op gang te brengen waarbij jeugdhulp zo dicht bij en zo licht mogelijk wordt aangeboden. Het is daardoor zowel een belangrijke inhoudelijke als financiële opgave.

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van leren: leren werken in een nieuw systeem, nieuwe toegangswegen en vernieuwde afwegingskaders. Er is eveneens ervaring opgedaan in de samenwerking en taakverdeling tussen het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de Sociaal Teams en de relatie met Passend Onderwijs en de veiligheidsketen. Het verder inrichten van deze infrastructuur voor jeugd en het verbeteren van het stelsel blijft de komende periode om aandacht vragen.

Aanvullend waren het inkopen (middels bestuurlijke aanbesteding) en het volgen van de gecontracteerde jeugdhulp het afgelopen jaar belangrijke aandachtspunten. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de regio FoodValley. Verder is in nauwe samenwerking met deze gecontracteerde zorgaanbieders en de gemeenten een transformatie ontwikkelagenda opgesteld. Belangrijk thema binnen deze agenda is het verminderen van de instroom door het toevoegen van expertise aan de lokale teams. Consultatie- en adviesfunctie van de zorgaanbieders binnen de lokale teams draagt bij aan deze expertise. Daarnaast heeft het bieden van modulaire trainingen op thema 's, aangedragen vanuit het lokale veld, bijgedragen aan een verdere versterking van de lokale teams.

Het meer inzetten van de preventietaken bij het CJG, het meer zichtbaar zijn in het lokale veld en de hierboven genoemde kwaliteits- en expertise impuls is een vermindering te zien in de instroom naar de zwaardere zorg. Dit heeft er wel toe geleid dat de druk op het voorveld verder is toegenomen. Bij de inkoop voor 2016 zijn afspraken gemaakt om een gedeelte van de regionale middelen toe te voegen aan de lokale teams om zo de verschuiving van de expertise naar de voorkant te realiseren.

Voor de periode 2012-2015 zijn er bestuursafspraken gemaakt tussen het Rijk, de G4 en de G32 over de inzet van extra middelen voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE), schakelklassen en zomerscholen. Sinds najaar 2014 worden de kwaliteit en de resultaten van deze extra inzet op scholen en peuterspeelzalen gemeten. Mede op grond van landelijke ontwikkelingen streven wij naar de harmonisatie van voorschoolse voorzieningen. Kinderopvang en peuterspeelzalen gaan onder dezelfde kwalitatieve en financiële regelgeving vallen.

In 2015 is de administratie Leerplicht en RMC geregionaliseerd voor een pilot van drie jaar. De gemeente Veenendaal voert uit. Doel is betere bereikbaarheid en efficiënter werken. Administratieve medewerkers van de gemeente Ede zijn gedetacheerd bij de gemeente Veenendaal voor een periode van drie jaar. Na twee jaar vindt een evaluatie plaats.

■ Welk beleid is voorhanden

- Beleidsplan Jeugd 2014
- Beleidskader Jeugd en Onderwijs (september 2012)
- Uitvoeringsplan Jeugd 2012
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen 2015-2018
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen van de Gemeente Ede.

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Zoveel mogelijk Edese jongeren verlaten het onderwijs met een passend diploma.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> • Het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters ten opzichte van het totaal aantal deelnemers in het onderwijs in Ede. 	3,1%	3,1%	3,1%	1,8%	1,5%	1,5%	1,7%
Toelichting							
Metingen worden per schooljaar verricht.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> • Er vindt intensieve controle plaats op registratie en melding van schoolverzuim. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt nader onderzoek verricht onder voortijdig schoolverlaters om uitval in Ede verder te kunnen verlagen. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting opgesteld zodat jongeren in Ede gebruik kunnen blijven maken van een adequaat aanbod aan onderwijsvoorzieningen. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente neemt actief deel aan de ontwikkeling van passend onderwijs. Een lokale werkagenda die is opgesteld in samenspraak met de samenwerkingsverbanden zal worden uitgevoerd. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Er worden schoolbegeleidingsmiddelen beschikbaar gesteld voor (vroeg)signalering en remediering van kinderen met ontwikkelings- en/of leerproblemen. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Er worden eveneens middelen beschikbaar gesteld voor (vroeg)signalering van kinderen met logopedische problematiek. 							✓

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Jongeren beheersen de Nederlandse taal zodat eventuele risico's op onderwijsachterstanden verminderen.							
<ul style="list-style-type: none"> • Een indicatie hiervoor is het percentage deelname door doelgroepkinderen aan VVE-programma's op voorschoolse voorzieningen en binnen het primair onderwijs. 	52%	63%	68%	70%	75%	75%	2013: 70% 2015: 100%
Toelichting							
Norm-/streefwaarde conform rijksstreven.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> • De gemaakte Bestuursafspraken VVE met het ministerie van OCW worden uitgevoerd. De nadruk ligt daarbij 							✓

op monitoring van de kwaliteit en het vergroten van de ouderbetrokkenheid.

Toelichting

Opmerking over de streefwaarde voor VVE: bij de start van de Bestuursafspraken met het Rijk is de ambitie afgesproken om alle VVE-doelgroepkinderen te bereiken. De gemeente Ede heeft inmiddels genoeg plaatsen maar ouders maken niet altijd gebruik van een VVE-voorziening. Dat komt onder andere doordat kinderen naar de kinderopvang gaan, uit principe niet deelnemen aan VVE of geen enkele voorschoolse voorziening bezoeken.

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Alle jeugdigen groeien op in een veilige en stimulerende opvoed- en opgroeicontext.							
<ul style="list-style-type: none"> Een indicatie hiervoor is een daling van het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen. 				118	108		110
Toelichting							
Omdat we vanaf 1 januari verantwoordelijk zijn voor de gehele jeugdzorg is gekozen voor een maatschappelijk effect dat alle huidige en nieuwe taken op dit gebied dekt. De indicator wordt jaarlijks gemeten.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Er vinden activiteiten plaats, vanuit het CJG, die de pedagogische civil society versterken. 							⇒
<ul style="list-style-type: none"> De gemeente zorgt er, in afspraken, voor dat het aanbod van opgroei- en opvoedingsondersteuning samenhangend en vraaggericht is. 							⇒
<ul style="list-style-type: none"> De gemeente zet in op dat de ondersteuning en zorg is gericht op voorkomen, signaleren en vroeg interveniëren. 							⇒
<ul style="list-style-type: none"> Er wordt vindplaatsgericht gewerkt binnen de voorschoolse voorzieningen en in het onderwijs. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> Professionals in de opvoed- en opgroei-ondersteuning werken volgens het principe van één gezin, één plan en gebruiken daarbij coördinatie van zorg en de verwijsindex. 							⇒
<ul style="list-style-type: none"> Er is gespecialiseerde zorg voor jeugdigen die dit nodig hebben. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> Het CJG en sociaal team vullen elkaar aan in zorg voor gezinnen. 							⇒
<ul style="list-style-type: none"> Er is toezicht op de veiligheid van jeugdigen. 							✓

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Jongeren hebben voldoende mogelijkheden om zich te ontwikkelen en elkaar te ontmoeten.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Het percentage jongeren (15 t/m 22 jarigen) dat tevreden is over het vrijetijdsaanbod in Ede. 	-	-	-	67%	-	69%	52%
Toelichting							
Uit de gemeentemonitor.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Per wijk of dorp bestaat een samenhangend en vraaggericht aanbod aan preventieve activiteiten voor jongeren. Hierbij ligt de nadruk op het eigen initiatief van jongeren. 							⇒

■ Wat gaat het kosten

bedragen x € 1.000

04 Educatie & Jeugd	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verskil actuele begroting/ rekening
Lasten	20.140 N	48.003 N	49.252 N	45.937 N	3.315 V
Baten	6.502 V	3.920 V	3.820 V	5.707 V	1.887 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	13.638 N	44.083 N	45.432 N	40.230 N	5.202 V
Storting reserve	544 N	558 N	126 N	126 N	0 V
Onttrekking reserve	9.146 V	1.378 V	2.875 V	1.958 V	917 N
Gerealiseerd resultaat	5.036 N	43.263 N	42.682 N	38.398 N	4.285 V

Toelichting op de middelen

Jeugd

€ 2.830.000 V

In dit voordeel is nog geen rekening gehouden met in de september- en decembercirculaire gepresenteerde neerwaartse bijstelling van het budget met € 155.000. Per saldo komt hiermee het voordeel uit op € 2.675.000.

In 2015 is uitvoering gegeven aan diverse jeugdactiviteiten en is verder geïnvesteerd in het versterken van de voorkant. Hierdoor was het mogelijk om meer expertise bij de lokale teams te organiseren. Zij hebben dit jaar op een goede manier gestalte kunnen krijgen. In de begroting was rekening gehouden met lokale teams die gedurende het gehele jaar op volle kracht zouden opereren. De teams zijn echter in een latere fase versterkt dan voorzien. Mede hierdoor is er een voordeel ontstaan van € 455.000. Daarnaast heeft dit voordeel te maken met de opmaat naar de taakstelling vanuit mEdemaken en de ruime reservering vanuit de CJG-reserve om tijdens dit overgangsjaar op onvoorziene zaken in te kunnen spelen.

Het afgelopen jaar is er in Food-Valley verband nauw samengewerkt om de meer intensieve en specialistische vormen van jeugdhulp op een goede manier met elkaar te organiseren. Gezamenlijk wordt gekeken hoe de transformatie ook in regionaal verband gestalte kan krijgen. Op dit onderdeel gaan wij vooralsnog uit van een voordeel van € 2.220.000. Dit heeft onder andere te maken met de trends die zich aftekenen in het zorggebruik: er wordt bijvoorbeeld een groter beroep gedaan op GGZ-voorzieningen dan verwacht. In 2016 is het zaak de transformatie hier verder in gang te zetten en de voorkant ook op dit vlak verder te versterken. Daarnaast wordt er minder intensief gebruik gemaakt van lichtere vormen van jeugdhulp en LVB-voorzieningen. Dit kan te maken hebben met het samenspel tussen de teams en intensievere vormen van hulp die hier reeds in gang is gezet, waardoor vragen wellicht in een eerder stadium afgevangen worden. Deze trends hebben invloed op het uitnutten van het budget. Het genoemde voordeel is om verschillende redenen nog niet het definitieve eindbeeld. Zo hebben aanbieders aangegeven dat het inregelen van administratiesystemen nog niet altijd is voltooid. Daarnaast kan dit voordeel niet los gezien worden van de financiële opgave voor de komende jaren doordat budgetten gaan afnemen. De komende periode wordt dit voordeel verder inhoudelijk en financieel geduid in de Q4-rapportage.

Onderwijshuisvesting

€ 1.500.000 V

In 2010 is besloten de nieuwbouw van het VMBO van Het Streek voor een bedrag van € 1.935.000 te dekken met opbrengsten van afgestoten gebouwen/percelen. De opbrengst van de panden aan de Robert Kochlaan/Swammerdamlaan, voor een bedrag van € 1.450.000, is gerealiseerd en conform BBV, in de exploitatie verantwoord. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Onderwijsondersteuning

€ 69.000 V

De rijksbijdrage voor maatschappelijke stages is per 1 januari 2015 beëindigd en daarmee ook het verstrekken van subsidie. De begroting was hierop nog niet aangepast, reden waarom het geraamde bedrag vrijvalt.

Onderwijsachterstanden

€ 58.000 N

Op onderwijsachterstanden is een overschrijding van € 58.000. Voorgesteld wordt dit te onttrekken aan de daarvoor ingestelde reserve. Tot en met 2014 werden de rijks en gemeentelijke middelen, beschikbaar voor onderwijsachterstanden en uitvoering van de bestuursafspraken, niet altijd volledig ingezet. Dit had vooral te maken met het, door omstandigheden, niet kunnen uitvoeren van aangevraagde projecten of een vertraagde opstart. In 2015 is een groter deel van het budget nodig geweest om uitvoering te kunnen geven aan activiteiten in het kader van de bestuursafspraken met het ministerie van OCW. Daarnaast is een subsidie van € 23.000 voor het fotoproject over integratie in het buitengebied toegekend.

Leerlingenvervoer

€ 55.000 N

Om te komen tot minder vervoerskosten is vanuit het budget leerlingenvervoer een subsidie (€ 55.000) verstrekt ten behoeve van het traject MEE op Weg.

5

Sport

■ Programmadoelstelling

Het bevorderen en waar nodig faciliteren van sport en bewegen.

■ Ontwikkelingen

In het jaar 2015 is het traject mEdemaken doorlopen. Voor sport is daar een aantal taakstellingen uit voortgekomen, voornamelijk op de accommodaties. De uitkomsten worden onder andere meegenomen in het traject rondom de herijking van sportsubsidies en een toekomstvisie op het zwemproduct met daarin diplomazwemmen, toekomst buitenbaden, situatie Polar Bears en het herstelplan van De Peppel. De voorbereidingen zijn grotendeels afgerond. De uitwerking en gevolgen worden vanaf 2016 merkbaar.

Daarnaast zijn er taakstellingen rondom groot cultuurtechnisch onderhoud op de gemeentelijke sportvelden en binnensportaccommodaties (aantal, beheer, onderhoud) opgenomen. De uitwerking, resultaten en de financiële vertaling gaan in vanaf 2016.

Eind 2014 is het integraal huisvestingsplan binnensport 2015-2018 vastgesteld. In 2015 zijn de genoemde acties zoals verplaatsing van De Hasselbraam naar de Bettekamp afgerond. Renovaties voor 2016 zoals de Essenburg en Oranjelaan zijn voorbereid.

■ Welk beleid is voorhanden

- Sportnota Ploegenspel 2.0
- IHP binnensport 2015-2018

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Zoveel mogelijk inwoners van de gemeente voldoen aan de beweegnorm, bij voorkeur via het sporten bij een vereniging.							
Indicaties hiervoor zijn:							
• Het percentage Edenaren dat voldoet aan de beweegnorm:							
% jongeren t/m 17 jaar	9%	5%	6%	-	-		-15%
% volwassenen 18 t/m 54 jaar	40%	43%	43%	39%	40%	42%	45%
% 55-plussers	39%	42%	43%	38%	36%	36%	45%
• Het percentage inwoners dat sport in verenigingsverband.							
% jongeren t/m 17 jaar	58%	55%	55%	-	-		-60%
% volwassenen 18 t/m 54 jaar	31%	29%	27%	27%	28%	29%	35%
% 55-plussers	18%	21%	19%	20%	19%	19%	25%
Toelichting							
Vanaf 2013 worden er geen gegevens meer voor jongeren t/m 17 jaar gemeten en daardoor ontbreken hiervan gegevens. De cijfers laten een stabiel beeld zien en passen binnen de landelijke trends.							

Prestaties	
<i>Faciliteiten voor sport en bewegen</i>	
• Afronding besluitvorming en uitvoeren actiepunten integraal huisvestingsplan binnensport.	✓
• Uitvoeren herstelplan zwembad De Peppel.	⇒
<i>Sport en bewegen in de buurt</i>	
• Inzet buurtsportcoaches bij verenigingen, scholen en in de wijk.	✓
• Verbinden sport in de nuldelijn.	✓
<i>Sportverenigingen</i>	
• Uitvoeren nieuwe beleidsregels subsidies.	⇒

In 2015 is het traject mEdemaken gestart. Uit dit proces zijn de subsidieregels voor sport verder ontwikkeld en in 2016 ingevoerd. Het eerder gepresenteerde herstelplan van De Peppel blijkt onvoldoende aan te sluiten bij de mogelijkheden die er zijn voor De Peppel en heeft te weinig resultaat. Daarom wordt er gewerkt aan een bijgesteld plan. Dit plan is onderdeel van de toekomstvisie op het zwemproduct dat in 2016 wordt opgeleverd.

■ Wat gaat het kosten

05 Sport	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Vershil actuele begroting/ rekening
Lasten	8.659 N	9.464 N	9.603 N	9.375 N	228 V
Baten	2.909 V	1.957 V	1.957 V	2.798 V	841 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	5.751 N	7.507 N	7.646 N	6.577 N	1.069 V
Storting reserve	497 N	817 N	817 N	859 N	42 N
Onttrekking reserve	720 V	878 V	858 V	713 V	144 N
Gerealiseerd resultaat	5.528 N	7.445 N	7.605 N	6.723 N	883 V

Toelichting op de middelen

Voordeel sport

€ 120.000 V

Op het programma sport zijn verschillende voordelen gehaald. Investeringen op de Ruyterstraat (renovatie gymnastieklokaal), Inschoten en Peppelensteeg (renovatie toplaag kunstgrasvelden) zijn door vertraging pas in 2015 afgerond. De verplaatsing van het sportpark in Otterlo is al enige tijd vertraagd en wordt gerealiseerd in 2016. De kapitaallasten van deze investeringen, minus de werkelijke interestlasten, per saldo ongeveer € 100.000 zullen vrijvallen in het resultaat. Het groot cultuurtechnisch onderhoud (GCO) op de buitensport is door prijsvoordelen ongeveer € 80.000 lager uitgevallen dan begroot. Tevens is er voor ongeveer € 85.000 minder aan subsidies uitgekeerd dan in de begroting staat. Als gevolg van deze voordelen is er voor ongeveer € 144.000 minder onttrokken uit de reserves.

Bijdrage sporthal Zandlaan

€ 852.000 V

In april 2015 heeft de gemeenteraad besloten tot realisatie van een nieuwe sporthal aan de Zandlaan in Ede. Onderdeel van dit besluit was een bijdrage van € 852.000 vanuit Het Nieuwe Landgoed. Voorgesteld wordt om deze bijdrage via resultaatbestemming te storten in de nieuw in te stellen reserve Sporthal Zandlaan.

6

Cultuur

■ Programmadoelstelling

Er is een samenhangend, verbindend en kwalitatief goed cultuurbeleid dat aansluit bij de behoeften en wensen van de Edese bevolking.

■ Ontwikkelingen

In de loop van 2015 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de resultaten van 'mEdemaken'. Tot de uitkomsten behoren onder meer de oprichting van een erfgoedcentrum, stopzetting van subsidie aan de Reehorst per 2016 en sanering van de cultuureducatie. De resultaten van mEdemaken vormen de bouwstenen van een nieuwe cultuurnota die in 2016 wordt opgesteld.

In 2015 is verder onderzoek gedaan naar de mogelijke invulling van het Exposeum. Daarbij is ook gekeken om het Exposeum te realiseren binnen de Mauritskazerne. Er is een opdracht verstrekt om zowel voor de Frisokazerne als voor de Mauritskazerne het Exposeumconcept uit te werken zodat een afweging kan worden gemaakt. Besluitvorming is voorzien in 2016.

■ Welk beleid is voorhanden

- Nota continu Cultuur 2011-2014
- Regeling Cultuureducatie met kwaliteit
- Subsidieregelingen culturele activiteiten, popmuziek en muziekonderwijs, amateurkunst en beeldende kunst

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Het cultuuraanbod in Ede sluit zo goed mogelijk aan bij de wensen en behoeften van de Edenaren.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
• Het percentage Edenaren dat cultuuraanbod voldoende vindt.	62%	67%	69%	65%	69%		70%
• Het percentage Edenaren dat cultuuraanbod interessant vindt.	67%	68%	65%	60%	61%		66%
Toelichting							
In 2015 is er niet gemeten.							
Prestaties							
Er wordt een impuls gegeven aan de culturele infrastructuur door:							
• Gemeente stimuleert afstemming lokaal en regionaal podiumaanbod waardoor publieksbereik podia toeneemt.							→
• Door samenwerking Cultura en amateurkunstverenigingen maken zoveel mogelijk jeugdigen en jongeren kennis met muziekonderwijs.							✓
• Museumvisie wordt opgesteld en in relatie daarmee wordt besluitvorming ten aanzien van de							✗

huisvestingsproblematiek van het Tegelmuseum en het Historisch Museum Ede nader verkend.	
<ul style="list-style-type: none"> Het gemeentearchief gaat zich nadrukkelijk richten op een grotere beschikbaarstelling van digitale informatie en bronnen en onderzoekt de mogelijkheden om vooral in te zetten op digitale dienstverlening. 	✓

Toelichting

Mede naar aanleiding van mEdemaken is in 2015 besloten tot het herijken van het cultuurbeleid. Het museumbeleid is hier integraal in opgenomen. Voor wat betreft de huisvesting van het Historisch Museum Ede geldt dat inhuizing in Cultura wordt voorzien in het kader van een nieuw op te richten erfgoedcentrum in 2016.

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streef-waarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Het vergroten van de woonaantrekkelijkheid van Ede door het verbeteren van het culturele aanbod.							
<ul style="list-style-type: none"> Woonaantrekkelijkheidsindex 	27	28	32	31	27	24	

Toelichting

Woonaantrekkelijkheidsindex: rangnummering van 50 grootste gemeenten, 1= aantrekkelijkste gemeente, 50= minst aantrekkelijke gemeente (Marlet).

Prestaties

Er wordt een impuls gegeven aan de culturele infrastructuur door:	
<ul style="list-style-type: none"> Besluitvorming (zowel inhoudelijk als financieel) over invulling van de tentoonstellingruimte in de Frisokazerne (Exposeum) wordt voorbereid. Hierbij wordt verbinding gelegd met speerpunten in Ede als Food, WFC en KennisAs. 	⇒
<ul style="list-style-type: none"> Het samenwerkingsverband tussen de gemeente en het Kröller-Müller Museum wordt verder uitgevoerd, hiervoor worden diverse gezamenlijke projecten uitgewerkt. 	✓
<ul style="list-style-type: none"> Besluitvorming over de restauratie van het openluchttheater wordt voorbereid. Er vindt besluitvorming plaats over de resultaten uit een openplanproces met alle betrokken belangengroepen die gaat over de toekomst van het OLT. In dit open planproces wordt gezocht naar een gedragen balans tussen programmering, bijbehorende theaterfaciliteiten, exploitatie en inpassing in de wijk. Uitvoering staat gepland voor 2014 en 2015. 	✓
<ul style="list-style-type: none"> Communicatie tussen culturele partijen en anderen (bedrijfsleven, citymarketing, toerisme en dergelijke) wordt verbeterd door netwerken wat leidt tot betere afstemming en nieuwe initiatieven van het culturele aanbod. 	✓

■ Wat gaat het kosten

06 Cultuur	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verschil actuele begroting/rekening
Lasten	10.832 N	11.224 N	10.768 N	9.865 N	903 V
Baten	2.161 V	869 V	809 V	1.021 V	212 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	8.671 N	10.355 N	9.959 N	8.844 N	1.115 V
Storting reserve	107 N	124 N	298 N	207 N	91 V
Onttrekking reserve	173 V	460 V	686 V	279 V	407 N
Gerealiseerd resultaat	8.604 N	10.019 N	9.572 N	8.773 N	799 V

Toelichting op de middelen

Exposeum (Act. 2015: € 500.000 V)

€ 500.000 V

In onze begroting staat een structureel bedrag van € 500.000 geraamd voor het Exposeum.

Na besluitvorming over mEdemaken is het beschikbare bedrag tot 2019 gehandhaafd en vanaf 2019 verlaagd tot € 250.000. In september 2015 is een amendement aangenomen waardoor het beschikbare bedrag in 2018 ook is verlaagd tot € 250.000. In 2015 is het bedrag niet besteed. Ten behoeve van een eventuele uitwerking van het Exposeum wordt gerekend met de beschikbare

middelen van 2015 en volgende jaren, noodzakelijk voor investering en exploitatie. Bij de Programmabegroting 2017-2020 verwachten wij u een gedetailleerd plan te kunnen presenteren. Voor dit moment voegen wij het genoemde voordeel toe aan de algemene reserve.

Kunstaankopen

neutraal

In 2015 stonden enkele kunstprojecten geraamd, die zijn uitgesteld (project Kenniscampus en kunstwerk Baron van Wassenaerpark). Hierdoor is niet alleen voor € 290.000 minder aan kosten gemaakt, maar was ook de overeenkomstige onttrekking uit de reserve Kunstaankopen niet nodig. Daarnaast is door achterblijvende investeringen in nieuwbouw en onderwijs € 90.000 minder ontvangen op grond van de 1 procentregeling. Hierdoor is de storting eveneens achterwege gebleven. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal. Actualisatie van de meerjarenplanning vindt plaats bij de komende perspectiefnota.

Cultura (Act. 2015: € 100.000 V)

€ 100.000 V

Bij de overname van de Molenstraat 45 (pand Cultura) is de kostprijsdekkende huur berekend van het pand. Bij deze berekening is rekening gehouden met een rentepercentage van 5%. Daarna is de rente naar beneden bijgesteld, dit heeft ook geleid tot een bijstelling van de door te berekenen huurprijs. Een gevolg van het doorberekenen van een lagere huur is dat er ook minder subsidie hoeft te worden verstrekt. Door de ontwikkelingen van de afgelopen periode (rondom de verhuizing van de Omroep Ede en het wegvallen van het VBT als onderdeel van de stadswinkel) heeft het definitief afwikkelen van dit onderwerp een relatief lange doorlooptijd gehad. Inmiddels is duidelijk dat de subsidie met een bedrag van € 100.000 verlaagd kan worden. Vanaf 2016 is dit structureel in de begroting verwerkt.

Subsidies voor onderhoud rijksmonumenten

€ 70.000 V

Voor het onderhoud van rijksmonumenten ontvangen wij van het Nationaal Restauratiefonds de zogenaamde BRIM-subsidie. Dit betreft zowel een afrekening oude jaren als een voorschot voor lopende projecten. Aangezien ontvangst en de daadwerkelijke uitgaven niet altijd synchroon lopen worden lasten en baten jaarlijks verrekend in onze rekening. Per saldo een voordeel van € 70.000.

7

Werk, Inkomen en Scholing

■ Programmadoelstelling

Zo veel mogelijk inwoners van Ede werken naar vermogen en participeren in de Edese samenleving.

■ Ontwikkelingen

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Deze wet beoogt dat iedereen mee doet naar vermogen: jong, oud, mensen met en zonder een beperking. De doelgroep van de wet bestaat uit mensen met arbeidsvermogen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, inkomensondersteuning om in hun bestaan te voorzien. Daarnaast zijn zij vaak aangewezen op ondersteuning om aan het werk te komen. In Ede wordt gewerkt vanuit een integrale aanpak gericht op het versterken van zelfredzaamheid.

Sociale partners hebben landelijk het committent uitgesproken om tot 2026 125.000 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking te creëren. Om hier vorm en inhoud aan te geven is er in elke arbeidsmarktregio een Regionaal Werkbedrijf opgericht, waar sociale partners, gemeenten en UWV afstemmen over hoe deze banen in de regio te realiseren. In de regio FoodValley gaat het tot eind 2016 om minimaal 440 banen.

Met de start van de Participatiewet is de instroommogelijkheid in de WSW gestopt. De Sociale Werkplaatsen staan hiermee voor de uitdaging om een nieuw toekomstperspectief te ontwikkelen. Er wordt gezien waar het regionaal werkbedrijf (RWB) zich naar toe ontwikkelt en welke rol de twee SW-bedrijven (Permar en IW4) daarin kunnen spelen. Voor de gemeente ligt er de uitdaging om tot nieuwe en effectieve samenwerking met werkgevers te komen, om zo veel mogelijk reguliere werkplekken te realiseren. Binnen de regio FoodValley werkt gemeente Ede samen in het werkgeversservicepunt (WSP). Vanuit het WSP wordt eenduidige regionale dienstverlening geboden richting werkgevers met personele vragen. Voor 2016 is verder professionalisering van groot belang. Ook wordt de samenwerking met werkgevers en onderwijs opnieuw vormgegeven, onder andere door vereenvoudiging van overlegtafels en het opstellen van brancheactieplannen.

Basis voor het lokale re-integratiebeleid is dat iedereen meedoet naar vermogen. Re-integratie of participatie is daarbij individueel maatwerk. Door diverse projecten wordt dit meedoen naar vermogen verder vormgegeven. Voor de inwoners waarvoor regulier werk, al dan niet met ondersteuning, niet mogelijk is, is er samen met maatschappelijke organisaties een aanbod gericht op participatie en vrijwilligerswerk. Voor een succesvolle uitvoering van de ambitie dat iedereen naar vermogen meedoet is het nodig dat de uitvoeringsorganisatie WPI zich doorontwikkelt. De dienstverlening is zoveel mogelijk afgestemd en gericht op mensen aan het werk helpen. Werkprocessen worden daarop afgestemd. In de dienstverlening wordt samenwerking en/of afstemming gezocht met andere afdelingen of externe partners en met gemeenten in de regio FoodValley.

■ Welk beleid is voorhanden

- Notitie 'Inzet Re-integratiemiddelen'
- Nota Minimabeleid 2013 en verder
- Monitoring minimabeleid (2013)
- Het is Mensenwerk (november 2013)
- Beleidsplan 'Participatiewet'
- Visiedocument Cluster Werk, Participatie en Inkomen

- Minima-effectrapportage van het Nibud (augustus 2014)
- Kadernotitie schuldhelpverlening 2012-2016
- Beleidsregels Schuldhelpverlening Ede (per 1 juli 2012)

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Het aantal inwoners van Ede dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering, is zo laag mogelijk.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> • Percentage Edese huishoudens met een bijstandsuitkering ten opzichte van het aantal huishoudens in Ede. 	3,0%	3,1%	3,0%	3,3%	3,6%	3,7%	Gelijk houden *
Toelichting							
* Door de komst van de Participatiewet zijn er nieuwe doelgroepen per 1 januari 2015 ingestroomd. Ook de toestroom van statushouders heeft het aantal bijstandsgerechtigden doen stijgen.							
*							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie uitvoering nieuwe werkwijze WPI. 							↪
<ul style="list-style-type: none"> • Iedereen doet mee naar vermogen: re-integratie of participatie is daarbij individueel maatwerk. 							↪
<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van werkgeversdienstverlening en marktwerking in aansluiting op de visie vanuit het regionaal werkbedrijf. 							↪
<ul style="list-style-type: none"> • In cocreatie met SW-organisatie Permar dienstverlening organiseren voor nieuwe doelgroep Participatiewet. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie van zeventig garantiebanen in het kader van uitvoering Participatiewet. 							↪
<ul style="list-style-type: none"> • Integraal jongerenbeleid ontwikkelen specifiek voor doelgroep jongeren zonder startkwalificatie en aansluiting jongeren van speciaal onderwijs op de arbeidsmarkt. 							↪

Toelichting

Realisatie garantiebanen is een regionale opgave FoodValley waaraan Ede een belangrijke bijdrage levert.

Aansluiting jongeren speciaal onderwijs op arbeidsmarkt heeft vorm gekregen in de uitstroom overleggen met de scholen. Het jongerenbeleid is in ontwikkeling.

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bestrijden van armoede ter vergroting van participatie en zelfredzaamheid.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> • Percentage Edese huishoudens dat gebruik heeft gemaakt van aanvullende inkomensvoorzieningen. 	5,7%	5,7%	5,9%	5,3%	5,1%	6,0%	Gelijk houden
Toelichting							
In 2015 zien we dat het percentage Edese huishoudens dat gebruik maakt van een inkomensvoorziening gestegen is naar 6%. Deze stijging wordt veroorzaakt door meer aanvragen voor bewindvoering, bijzondere bijstand inzake rechtsbijstand, en het gebruik van eerste huur, waarborg en inrichtingskosten. Dit laatste is te verklaren door de vestiging van statushouders in de gemeente Ede.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren deelname aan sportieve, recreatieve en culture activiteiten. 							↪

• Ontwikkelen nieuw betaalinstrument (webshop).	↕
• Meer stimuleren eigen kracht van inwoners.	↕
• Effectieve communicatie over beschikbare regelingen.	↕
• Opnemen monitor armoedebeleid in brede monitor van het sociaal domein.	✓

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Schulden vormen geen belemmering voor participatie. Inwoners van Ede hebben een zo groot mogelijke financiële zelfredzaamheid.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
• Aantal Edenaren dat schuldhulpverlening aanvraagt.			*268	476	409	322	450
• Aantal Edenaren dat een schuldregeling heeft ingediend.	313	304	*121				140

Toelichting

* Sinds 2012 geldt een nieuwe registratiesystematiek. Beide cijfers beslaan een half jaar. De parameters zijn aan elkaar gelijk daardoor vanaf 2013 normstreefwaarde ten aanzien van schuldregelingen niet meer toepasbaar.

Prestaties

• Integrale aanpak van schuldhulpverlening en budgetbeheer.	↕
• Voor de immateriële hulpverlening aansluiten bij het maatschappelijk veld.	✓
• Implementatie en uitvoering van het project 'digitalisering hulpverlening en registratie klantgegevens'.	*
• Versterken en doorontwikkelen preventieve aanpak schuldenproblematiek met onder andere inzet van sociale teams.	↕
• Integrale visie en uitvoering van armoedebeleid en schuldhulpverlening en een zo groot mogelijke financiële redzaamheid.	↕

Toelichting prestaties

Op dit moment is de implementatie van het klantvolgsysteem Allegro succesvol afgerond. Voor verdere digitalisering met name gericht op de mogelijkheid dat klanten zelf inzage hebben in hun dossier zijn we afhankelijk van gemeentebreed in te voeren systemen.

■ Wat gaat het kosten

07 Werk, Inkomen & Scholing	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verschil actuele begroting/rekening
Lasten	49.789 N	46.606 N	51.547 N	50.376 N	1.171 V
Baten	37.914 V	20.845 V	21.707 V	23.857 V	2.150 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	11.875 N	25.762 N	29.839 N	26.519 N	3.320 V
Storting reserve	931 N	11 N	17 N	19 N	2 N
Onttrekking reserve	581 V	14 V	1.138 V	541 V	597 N
Gerealiseerd resultaat	12.226 N	25.759 N	28.718 N	25.997 N	2.721 V

Toelichting op de middelen

Algemene inkomensvoorzieningen (Act. 2015: € 600.000 V)

€ 400.000 V

Zoals al is aangegeven in de actualisatie is als gevolg van een versoepeling van de vangnetuitkering het resultaat voordelig beïnvloed. Hierdoor is het eerder verwachte nadeel van € 1,1 miljoen (Perspectiefnota 2016-2019) teruggebracht naar € 700.000.

Aanvullende inkomensvoorzieningen (Act. 2015: € 300.000 V)

€ 375.000 V

Het totale budget voor aanvullend inkomen (alle regelingen) bedraagt circa € 3,3 miljoen, onderdeel hiervan zijn de gelden van de WMO-inkomensondersteuning, die eind 2014 hieraan zijn toegevoegd. Daarnaast is het beleid uitgebreid door een collectieve ziektekostenverzekering te realiseren voor burgers tot 120% van het sociaal minimum waarin het eigen risico en de eigen bijdrage WMO worden meeverzekerd. Een groot deel van de gelden van de WMO-inkomensondersteuning wordt gebruikt om de extra premie voor burgers te betalen. Doordat het slechts een keer per jaar mogelijk is om van ziektekostenverzekering te wijzigen zijn de effecten van het nieuwe beleid pas in juni van 2015 gemeten. Er is toen een campagne gestart (september 2015) om burgers bewust te maken van het nieuwe beleid aangaande de ziektekostenverzekering. Deze campagne is aangeslagen. Eind december 2015 (moment waarop burger van ziektekostenverzekering kunnen wisselen) hebben veel burgers zich aangemeld voor de ziektekostenverzekering van Menzis. Wat de financiële consequenties zijn van het aantal nieuwe aanmeldingen is op dit moment nog niet te voorspellen. Dit kunnen we pas in juni 2016 zien. De verwachting is dat hiermee een groot deel van het huidige overschot teniet wordt gedaan.

Alle regelingen in het kader van aanvullend inkomen zijn open eind regelingen. Dit betekent dat elke burger, die voldoet aan de criteria, een aanvraag voor een regeling kan indienen, ongeacht of de gemeente nog financiële middelen hiervoor heeft. Hierdoor is het lastig om te voorspellen of de beschikbare middelen volledig worden besteed of niet. Het is echter wel zo dat het totale beschikbare budget ter dekking is van alle beschikbare regelingen. Dit betekent voor 2015, dat er een tekort is ontstaan op de reguliere bijzondere bijstand, veroorzaakt door hogere kosten voor woninginrichting vluchtelingen, hogere kosten voor bewindvoering en een stijging van individuele bijstand op hogere zorgkosten tot 120%. Voor 2016 verwachten we dat door de toename van het aantal statushouders die gehuisvest gaan worden in Ede, de kosten van reguliere bijzondere bijstand aanzienlijk gaan stijgen. Wij verwachten ook een stijging van de kosten voor hogere zorgkosten tot 120% (individueel maatwerk).

Het beleid ten aanzien van het toepassen van maatwerk voor burgers met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum is pas recentelijk door het college besloten, waardoor het nog niet mogelijk is de financiële effecten goed te toetsen. Dit zal pas mogelijk zijn in 2016. Per saldo resteert een voordeel van € 375.000 op het totaal van de aanvullende inkomensvoorziening, zoals hierboven omschreven

Werk en participatie

€ 800.000 V

Het voordeel op het budget van Werk & Participatie heeft een aantal oorzaken.

- Er is in 2015 € 300.000 minder besteed aan het P-team dan begroot. Dit is veroorzaakt doordat de instroom van doelgroepen achter is gebleven bij de prognose, conform het landelijk beeld. Ook de uitstroom uit VSO/Pro onderwijs van leerlingen die kunnen werken is lager dan verwacht. Er komt ieder jaar nieuwe instroom in het doelgroepenregister, dus de doelgroep groeit in de toekomst. De bijbehorende kosten voor de dienstverlening van het P-team lopen in de komende jaren op tot het begrote bedrag van € 500.000.
- Voor de regionale arbeidsmarkt FoodValley was een bedrag in het Participatiebudget gereserveerd van € 100.000. Door een bijdrage van het Rijk voor het regionaal werkbedrijf is deze reservering niet nodig gebleken (zie werk en inkomen overig).
- Voor re-integratie is € 400.000 minder uitgegeven dan begroot. Dit bedrag is te herleiden tot de volgende onderdelen:
 - Er is in 2015 meer aan re-integratie gedaan met eigen personeel en minder re-integratie door externe partijen. Dit heeft geleid tot minder kosten.
 - Er is in 2015 een reservering (€ 150.000) gemaakt voor de uitvoeringskosten van de Wet taaleis. Omdat de invoering van de wet is uitgesteld tot 1 januari 2016 zijn in 2015 geen kosten gemaakt voor de uitvoering van deze wet.

De inzet op re-integratie heeft onverminderd prioriteit. In 2015 was in het Participatiebudget een bedrag van € 350.000 extra beschikbaar vanuit de meeneemregeling 2014. De resultaten over 2015 zijn goed te noemen. Zo zijn er 275 plaatsingen bij werkgevers gerealiseerd, ondanks de steeds moeilijker wordende doelgroep voor arbeidsbemiddeling. Verschuivingen in de zwaarte van de doelgroep vragen om aanpassingen in de uitvoering (inzet menskracht, tests, diagnostiek, projecten). Dit betreft zowel de inzet van menskracht als de ontwikkeling van een methodische en projectmatige aanpak, zodanig dat het aantal plaatsingen tenminste op peil blijft.

Sociale werkvoorziening

Het resultaat van Permar komt uit op ongeveer € 1,5 miljoen negatief. Dit bestaat voor ca. € 0,9 miljoen uit reguliere activiteiten en voor € 0,6 miljoen uit een incidentele last die voortkomt uit de verkoop van de kwekerij. In de programmabegroting is al rekening gehouden met een negatief bedrijfsresultaat. Het Edese aandeel in het verlies van de kwekerij ad € 0,3 miljoen is binnen het financiële kader opgevangen. Aan de andere kant zijn lagere kosten omdat er minder sw-personeel betaald hoeft te worden ten opzichte van de raming.

Werk en inkomen overig

€ 1.050.000 V

Dit voordeel is een gevolg van toegekende regionale middelen ten behoeve van regionale werkgeversbenadering met een meerjarig bestedingsdoel. Middels een resultaatbestemmingsvoorstel worden deze middelen (resp. Arbeidsmarktregio FoodValley € 582.000 en Regionaal Werkbedrijf € 468.000) voor dit doel gereserveerd.

9

Maatschappelijke Ondersteuning

■ Programmadoelstelling

Er is een sluitend aanbod voor inwoners van Ede ten behoeve van hun maatschappelijke participatie.

■ Ontwikkelingen

De uitvoering van nieuwe taken die vanuit de Awbz in 2015 zijn overgeheveld naar de Wmo was een belangrijke opgave binnen het programma Maatschappelijke ondersteuning. Met een verminderd budget is het de opgave om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen en te laten deelnemen aan de samenleving. Dit vanuit de visie dat een beroep gedaan kan worden op eigen verantwoordelijkheid, eigen kracht, op het netwerk van vrijwilligers en mantelzorgers en op collectieve arrangementen.

In het eerste jaar van de nieuwe Wmo zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met aanbieders van zorg- en welzijnsdiensten. Dit geldt ook voor Hulp bij huishouden. Tussen Begeleiding en Hulp bij het huishouden is een verband gelegd. Hierbij zijn nieuwe arrangementen ontstaan die in 2016 verder worden ontwikkeld.

Onder de werkterm nuldelijn hebben we een visie ontwikkeld over hoe we omgaan met mantelzorg, vrijwillige inzet en bewonersinitiatieven en een nieuwe opdracht geformuleerd voor het professionele welzijnswerk in Ede. Tezamen noemen we dit 'Vernieuwd Welzijn'. Daarbij hevelen we financiële middelen over van gevestigde welzijnsorganisaties (professionals) naar andere initiatieven die uitgevoerd worden door vrijwilligersorganisaties of (groepen van) bewoners. Deze initiatieven sluiten aan bij de doelstellingen van de gebiedsagenda. Inwonersinitiatieven hebben voorrang waarmee we ruimte geven voor "Right to Challenge". In het traject mEdemaken is een brede discussie gevoerd over ontmoeting, buurthuizen en (jeugd)activiteiten. De taakstellingen die daar in zijn genoemd, worden vanaf 2016 uitgewerkt. Daarvoor werd een opdracht gegeven om een visie op ontmoeten in de wijk te ontwikkelen. Doelstelling hierbij was om aan de hand van eenduidige kaders in te kunnen spelen op ontmoeten in de wijk.

In september 2015 is het Groeidocument Beschermd wonen vastgesteld door de colleges van de Vallei regio. De daarin beschreven meerjarige visie en ontwikkelrichting heeft betrekking op de doelgroep 'herstel en participatie' die binnen de Wmo een beroep doet op beschermd wonen. Deze inwoners willen - zoals iedereen - eigen regie op het zelfstandig wonen en leven in de samenleving.

In 2015 hebben twee onderzoeken plaatsgevonden met betrekking tot de maatschappelijke opvang. Een onderzoek naar de stagnatie van de uitstroom van cliënten en een evaluatie van de in 2013 geïmplementeerde trajectfinanciering en het bijbehorende werkproces. In de loop van 2016 gaat de gemeente met de MO-aanbieders, VVGM en de regiogemeenten de uitkomsten van deze onderzoeken wegen en bepalen welke aanbevelingen nadere uitwerking verdienen.

In de tweede helft van 2015 is een start gemaakt met de inrichting van de uitvoering van basismobiliteit (OV, Wmo Regiotaxi en het doelgroepenvervoer). Dit wordt gedaan in FoodValley-verband. Er zijn verschillende initiatieven gestart met betrekking tot doelgroepen- en vrijwilligersvervoer. De uitvoering van deze initiatieven vindt in 2016 plaats.

In 2015 was sprake van een hoge instroom van vluchtelingen. Hierop is geanticipeerd met een integrale aanpak (wonen, leren en werken). Dat doen we onder meer door intensieve ketensamenwerking en een gezamenlijke arbeidsmarktbenadering in FoodValley-verband.

■ Welk beleid is voorhanden

- Kaders Wmo-beleid 2012-2015 De kracht van Ede
- Nota het is Mensenwerk toegang en sturing in het sociaal domein
- Beleidsplan AWBZ/Wmo
- Themanotitie decentralisatie AWBZ: kanteling vraag een zet
- Inkoopplan nieuwe Wmo 2016
- Planningskader wonen & zorg gemeente Ede (onderzoeksrapportage 2013)
- Nota gezondheidsbeleid Ede 2011 t/m 2015
- Praktisch werkkader trajectfinancieringsstelsel (O)GGZ
- Groeidocument Beschermd wonen Valleiregio 2015-2017.

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Belemmeringen die inwoners ondervinden bij participatie worden zoveel mogelijk weggenomen.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> • Percentage Wmo cliënten waarbij ondersteuning (individ. voorziening/hh) bijdraagt aan in de beleving van onze inwoners: <ul style="list-style-type: none"> - Zelfstandig blijven wonen - Kunnen blijven meedoen aan de maatschappij 	-	79%	-	83%	-	-	100%
	-	76%	-	72%	-	-	
Toelichting							
Dit wordt tweejaarlijks gemeten.							
Streefwaarde nagenoeg 100% op den duur.							
Prestaties							
• Steeds meer Edenaren zijn tevreden over de uitvoering en het aanbod van de WMO.							↔
• Zorgen voor een goede informatie-, advies- en verwijzfunctie.							✓
• Compenseren Edenaren overeenkomstig het bepaalde in de Wmo en uitvoeringsregelingen op een zodanige wijze dat de klanttevredenheid in de loop der jaren minimaal gelijk blijft bij waarschijnlijk dalende middeleninzet.							↔
• Ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers.							↔
• Uitvoeren beleidsplan Wmo.							↔
• Uitvoeren centrumtaken maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid, vrouwenopvang, huiselijk geweld en OGGZ toeleiding.							↔
• Binnen de woonservicegebieden bieden de zorginstellingen zorg en welzijn aan zelfstandig wonende ouderen in hun gebied.							↔

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bestrijding huiselijk geweld.							

Dit wordt onder andere gemeten door:								
<ul style="list-style-type: none"> Percentage inwoners dat de afgelopen 12 maanden geconfronteerd is met huiselijk geweld. 	6%	6%	-	7%	7%	6,5%	6%	
Toelichting								
Met ingang van 2011 wordt dit tweejaarlijks gemeten.								
Prestaties								
<ul style="list-style-type: none"> Inhoudelijke, organisatorische en financiële eindverantwoordelijkheid voor het Steunpunt Huiselijk Geweld West-Veluwe/Vallei 								✓
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering Wet Tijdelijk Huisverbod. 								⇒
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering geven aan een sluitende aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. 								⇒
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering actieplan bestrijding ouderenmishandeling. 								⇒

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streef-waarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Terugdringen overmatig alcoholgebruik.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Percentage 12-19 jarigen dat overmatig drinkt. 	4%	4%	4%	-	4%	-*	Max. 4%
<ul style="list-style-type: none"> Percentage 12-16 jarigen dat wel eens alcohol drinkt. 	30%	31%	25%	-	19%	-*	Max. 25%
Toelichting							
Wordt sinds 2012 tweejaarlijks gemeten.							
** In 2013 en 2014 is geen Jeugdmonitor uitgevoerd. Na afweging van de kosten van de Jeugdmonitor en de actuele behoefte aan onderzoeksgegevens over jeugd, is besloten de Jeugdmonitor niet uit te voeren in 2013 en 2014. In plaats daarvan wordt in 2015 een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar het hulpaanbod voor jeugdigen. De resultaten hiervan zijn in de zomer van 2016 beschikbaar.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Deelname in regionaal actieplan FrisValley (2012 t/m 2015). 							⇒
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren plan van aanpak terugdringen schadelijk alcoholgebruik met name onder jongeren. 							⇒

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streef-waarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Verminderen onvrijwillige dakloosheid.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Aantal dak- en thuislozen: 							
- Leger des Heils	28	37	25	37	25	45	< 2011
- Johanniter Opvang	26	28	10	15	8	18	Idem
- Zwerfjongeren tot 23 jaar	25	9	6	10	3	7	Idem
Toelichting							
Aantallen 2009 zijn regionale aantallen, vanaf 2010 alleen Edenaren; vanaf 2013 Edenaren in opvang op grond van het traject financieringsstelsel.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van vangnet en bemoeizorg door toeleiding naar reguliere hulp door instandhouding van een 							⇒

centrale toegang meldfunctie voor het opstarten van individuele trajecten en volgens de afgesproken werkwijze in het Valleiregio werkprocesboek Trajectfinanciering (TF) Onderhouden en doorontwikkelen van de OGGZ-zorgmonitor in samenhang met de vormgeving aan cliëntregistraties binnen het sociale domein.

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Goede en tijdige ambulancezorg.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Percentage spoedeisende ritten binnen de norm aanrijtijden. 	96%	96%	96%	96%	95%	95%	94%
Toelichting							
Prestaties	<ul style="list-style-type: none"> Signaleren en melden wanneer het percentage spoedeisende ritten dat de norm voor aanrijtijden haalt, afneemt en/of onder de 94% (streefcijfer) blijft. 						

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Mantelzorgers worden voldoende ondersteund om zorg te kunnen verlenen; vrijwilligers worden onvoldoende ondersteund om vrijwilligerswerk te kunnen uitvoeren.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Tevredenheid mantelzorgers over ondersteuning. - Tevreden - Neutraal - Ontevreden Behoeftte vrijwilligers aan extra ondersteuning om vrijwilligerswerk goed te kunnen uitvoeren. - Geen behoefte - Meer ondersteuning - Voldoende 	79%	82%	-	83%	-	76%	85%
	21%	17%	-	13%	-	-	
	0%	1%	-	4%	-	-	
	68%	59%	-	58%	-	64%	Max. 5%
	3%	4%	-	4%	-	3%	
	29%	37%	-	38%	-	33%	
1							
Toelichting	Wordt tweejaarlijks gemeten.						
Prestaties	De draagkracht en draaglast van vrijwilligers en mantelzorgers blijft in balans.						
<ul style="list-style-type: none"> Voldoende (professionele) ondersteuning voor vrijwilligers en mantelzorgers. Aandacht voor werven van nieuwe vrijwilligers. 							<ul style="list-style-type: none"> ↔ ↔

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Meer Edenaren zijn maatschappelijk actief.							

Dit wordt onder andere gemeten door:								
<ul style="list-style-type: none"> Percentage Edenaren dat maatschappelijk actief is*. 	92%	90%	-	93%	90%			92%
<ul style="list-style-type: none"> Sociale cohesie wijk (gem. schaalscore). 	6,4	6,3	-	6,3	-	6,3		6,5
Toelichting								
* Percentage Edenaren van 18 t/m 64 jaar dat werkt of vrijwilligerswerk doet of in clubverband sport. Wordt tweejaarlijks gemeten.								
Prestaties								
Bewoners leveren een actieve bijdrage aan de sociale samenhang in de wijk.								
<ul style="list-style-type: none"> De buurt en dorpshuizen bieden een op de vraag van bewoners in die wijk/dat dorp afgestemd en gevarieerd aanbod aan activiteiten waar de bewoners actief aan deel (kunnen) nemen. 								✓
Bevorderen toename maatschappelijke participatie door Edenaren.								
<ul style="list-style-type: none"> Ondersteunen bewonersinitiatieven. 								⇨
Bevorderen taalvaardigheden van Edenaren om in de maatschappij te kunnen meedoen.								
<ul style="list-style-type: none"> Subsidiëren participatieactiviteiten. 								⇨

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Aandacht voor sociale aspecten van wijken (leefbaar houden) en gezamenlijk aanbod instellingen per wijk/dorp d.m.v. integrale wijkprogrammering.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Rapportcijfer voor leefbaarheid, toegekend door bewoners. 	7,5	7,4	n.v.t.	7,4	7,4	7,5	7,5
Toelichting							
Detailinformatie over scores voor de afzonderlijke wijken beschikbaar. Wordt tweejaarlijks gemeten.							
Prestaties							
Binnen de wijkaanpak ontstaat er voor iedere wijk/dorp een samenhangend programma voor sociale en fysieke activiteiten.							
<ul style="list-style-type: none"> Op basis van de vraag van bewoners (de zogenaamde wijkagenda) bieden de jaarlijkse wijkactiviteitenplannen een samenhangend programma van wat bewoners in die wijk of dat dorp doen met (lichte) ondersteuning van instellingen. 							⇨
<ul style="list-style-type: none"> In de budgetafspraken tussen gemeente en gesubsidieerde instellingen zijn afspraken gemaakt hoe instellingen bijdragen aan de leefbaarheid en sociale cohesie. 							⇨
<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks houdt de gemeente een monitoring van de leefbaarheid en de sociale ontwikkeling per wijk/dorp. 							⇨
<ul style="list-style-type: none"> De gemeente streeft naar een ontmoetingspunt in wijk of dorp, waar bewoners samen kunnen komen voor diverse activiteiten in hun buurt. 							✓
Ede kent verschillende prioriteitswijken waar extra aandacht naar toe gaat							
<ul style="list-style-type: none"> Door de aangepaste herstructurering in Veldhuizen A en in de Uitvindersbuurt heeft de gemeente samen met de wijkwerkpartners het plan voor verbetering van de leefbaarheid in die wijken eveneens aangepast. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren van activiteiten in het kader van de notitie Het verschil mag er zijn voor wijk Veldhuizen en het buitengebied. 							⇨

■ Wat gaat het kosten

bedragen x € 1.000

09 Maatschappelijke Ondersteuning	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verskil actuele begroting/ rekening
Lasten	31.646 N	62.988 N	65.485 N	56.133 N	9.352 V
Baten	4.649 V	5.231 V	5.728 V	5.664 V	64 N
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	26.997 N	57.757 N	59.757 N	50.469 N	9.288 V
Storting reserve	669 N	31 N	31 N	2.183 N	2.152 N
Onttrekking reserve	492 V	163 V	452 V	445 V	7 N
Gerealiseerd resultaat	27.174 N	57.625 N	59.336 N	52.207 N	7.129 V

Toelichting op de middelen

Decentralisatie van budgetten AWBZ

2015 was het eerste jaar waarin de decentralisaties in het sociaal domein onder de verantwoordelijkheid van de gemeente zijn uitgevoerd. De beelden die zich nu aftekenen, duiden er op dat de uitvoering behoorlijk goed is verlopen.

Gedurende het eerste jaar is de gemeente door aanbieders bij de MO-groep voorgedragen als gouden gemeente, ook de signalen uit het eerste cliëntonderzoek dat in het najaar is uitgevoerd waren goed. Dit biedt houvast en betekent dat de gemeente op de goede weg is. Tegelijkertijd moeten we reëel zijn, want er is nog onvoldoende bekend over het verloop van de uitvoering, omdat de gemeente nog geen historie heeft opgebouwd.

Er is sprake van een onderuitputting van de gedecentraliseerde budgetten. De verwachting is dat die onderuitputting ten dele zeker samenhangt met keuzes die zijn gemaakt. Er is ingezet op het vergroten van de zelfredzaamheid en eigen kracht, de dienstverlening is hierop aangepast (de kanteling), de sociaal teams dragen bij aan het afvangen van de doorstroom naar duurdere zorg, de nulde lijn komt steeds meer in positie en ook in de wijken zijn mooie burgerinitiatieven ontstaan op het gebied van ondersteuning en begeleiding. Daarnaast zijn er ook algemene trends, zoals een verminderde afname van het gebruik van huishoudelijke hulp.

Aan deze beelden kunnen nog geen conclusies verbonden worden. De gemeenten moeten nog meer inzicht krijgen in de onderliggende processen die in het afgelopen jaar in het sociaal domein op gang zijn gekomen. Bij cliënten, bij aanbieders maar ook bij de gemeentelijke organisatie zelf.

Er kan niet van worden uitgegaan dat de onderuitputting structureel zal zijn. Bovendien worden ook de budgetten in de periode tot 2020 nog verder gekort.

De komende periode wordt gebruikt om de trends in het zorggebruik te analyseren en verder te monitoren. Alvorens conclusies te trekken is het nodig de beelden verder te verfijnen. Dat wordt gedaan in samenspraak met de nieuwe Adviesraad Sociaal Domein en de cliëntenbelangenorganisaties. Daarnaast wordt het landelijk cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd. De inzet is om de analyse van de trends in het zorggebruik vooral vanuit het perspectief van de cliënt aan te vliegen.

In 2015 is aan het financiële kader van dit programma zo'n € 30,7 miljoen voormalig AWBZ-budget toegevoegd. Voor het meerjarige financiële kader van de gedecentraliseerde AWBZ-budgetten en de effecten van het objectieve verdeelmodel is de gemeenteraad via de memo 'Financieel kader Wmo' (1 september 2015) geïnformeerd. Gezien de taakstellingen binnen de Wmo waarmee Ede vanaf 2016 geconfronteerd wordt, is de verwachting dat in 2016 budget en uitputting meer met elkaar in evenwicht zijn.

Maatschappelijke ondersteuning

€ 525.000 V

Binnen de activiteit algemene maatschappelijke ondersteuning zien we een aantal kleine voordelen ter grootte van in totaal € 525.000. Deze voordelen zitten in diverse activiteiten; passende ondersteuning thuis (algemeen budget voor ondermeer transformatie), service in de wijk, ontvangst regresrecht vanuit de VNG, doventolk (landelijke regeling), cliëntondersteuning (goedkoper ingekocht) en diverse algemene Wmo-budgetten.

Inburgering en integratie statushouders

€ 75.000 V

In 2015 is de voorziening nieuwkomers ten gunste van de exploitatie geboekt met de insteek om deze samen te voegen met de reserve Inburgering. Hiermee worden alle beschikbare middelen voor inburgering en integratie zichtbaar in de reserve Inburgering. Voorgesteld wordt om akkoord te gaan met deze technische resultaatbestemming van € 75.000.

Ondersteuning en waardering mantelzorg (Act. 2015: p.m.)

€ 300.000 V

Het budget voor ondersteuning en waardering mantelzorgers bestaat uit een financiële waardering en een compensatieregeling voor de eigen bijdrage bij gebruik van de huishoudelijke toeslagregeling (HHT). Om de uitgangspunten van de Wmo te kunnen realiseren is een duurzaam mantelzorgbeleid belangrijk. Ondersteuning en waardering van mantelzorgers zijn daar onderdeel van. Ook in 2015 hebben mantelzorgers een aanvraag ingediend om in aanmerking te komen voor mantelzorgwaardering in de vorm van een geldbedrag. Op verschillende momenten in het jaar is veel aandacht besteed aan de mogelijkheid dit aan te vragen. In november 2015 is getoetst hoeveel aanvragen voor een financiële waardering zijn ingediend en is het maximale bedrag van € 100 per aanvraag vastgesteld. In 2015 zijn in totaal 1.119 waarderingen verstrekt, waardoor een bedrag van € 110.000 resteert. Bij de compensatieregeling voor de eigen bijdrage HHT zijn 250 deelnemende mantelzorgers geraamd. Er hebben zich 110 personen aangemeld. De implementatie van de (nieuwe) toeslagregeling is in het tweede kwartaal 2015 van start gegaan. Mede daardoor is het gebruik is achtergebleven en resteert een bedrag van € 190.000.

Begeleiding, persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf (Act. 2015: p.m.)

€ 2.750.000 V

Samen met de aanbieders is het afgelopen jaar maximaal ingezet op het optimaal bedienen van de klanten. De kwaliteit van de dienstverlening staat daarbij steeds centraal, niet een mogelijke vrijval van budgetten. De uitkomsten van de gesprekken over het eerste en tweede kwartaal met de aanbieders en hun omzetprognoses gaven, samen met het beeld van de bestedingen PGB's, een te verwachten onderuitputting van € 1,75 miljoen op de extramurale budgetten (€ 11,2 miljoen), te zien. De verwachting dat de onderuitputting in de tweede helft van het jaar zou 'bijtrekken' is niet uitgekomen. Producten zijn onder meer gedeeltelijk gedeclareerd bij zorgkantoren, waardoor niet uitgesloten is dat de gemeentelijke budgetten nog worden bijgesteld. Dat geldt met name bij de aanbieders voor Verpleging en Verzorging en – in mindere mate – bij de aanbieders voor Verstandelijk Gehandicapten (VG). Een groot deel van de onderuitputting is toe te wijden aan deze aanbieders. Daarnaast lijken er in de breedte minder nieuwe cliënten te komen dan verwacht. Welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen wordt nader geïnventariseerd. Monitoring blijft nodig.

In 2016 dalen de extramurale budgetten als gevolg van het objectieve verdeelmodel met € 1,1 miljoen. Dan zijn ook de te maken afspraken over de ontwikkelagenda Nieuwe Wmo van belang. Afstemming hierover met aanbieders is momenteel gaande.

Hulp bij het huishouden (Act. 2015: p.m.)

€ 2.600.000 V

Voor 2015 en 2016 is besloten om Hulp bij het Huishouden als maatwerkvoorziening binnen de WMO aan te blijven bieden. De essentie van de regeling is maatwerk. Op basis van de beschikbare gegevens over het eerste kwartaal is voor 2015 uitgegaan van een onderuitputting van ongeveer € 1 miljoen. Gedurende de rest van het jaar is het financiële voordeel verder gestegen. Hier tegenover staat dat de inkomsten uit eigen bijdragen lager uitgevallen.

Minder cliënten dan verwacht hebben zich in 2015 bij de gemeente gemeld voor Hulp bij het Huishouden.

Eén van de doelen van de Wmo is om de zelfredzaamheid en de eigen kracht van de burger te verhogen. We hebben we het afgelopen jaar ingezet op het realiseren van deze kanteling. We denken dat dit al heeft geleid tot een lager gebruik van Hulp bij het Huishouden. Hoewel de gemeente Ede landelijk gezien een terughoudend eigen bijdrage-beleid kent, is het goed mogelijk dat door het

wegvallen van de rijksregeling Wtcg en de mogelijke nadelige consequenties van cumulatie van eigen bijdragen, een aantal cliënten in de loop van het jaar de Hulp bij het Huishouden heeft beëindigd.

In combinatie met de nog te voeren maatwerkgesprekken in 2016 vraagt het bovenstaande om een snelle verdieping. In 2016 zijn de beschikbare middelen voor hulp bij het huishouden overigens € 1,2 miljoen lager door de gefaseerde (40%) korting op de rijksuitkering. Daarnaast zijn de tarieven 2016 voor de aanbieders met € 1,50 verhoogd. Het bovenstaande wordt ook betrokken bij de discussie inzake de toekomst van Hulp bij Huishouden vanaf 2017.

Hulp bij het huishouden - toeslag (HHT) (Act.2015: p.m.) € 700.000 V

Voor 2015 en 2016 hebben we een beroep gedaan op extra rijksmiddelen hulp bij het huishouden om niet alleen de rijkskorting van 40% te verzachten, maar ook tot behoud van voldoende werkgelegenheid in deze sector. Voor 2015 betreft dit een uitkering van € 770.000, waarbij verzocht is deze specifiek voor dit doel in te zetten. Naast de mogelijkheid om extra hulp in te kopen wordt deze regeling ook gebruikt om de (overbelaste) mantelzorgers te ontlasten. Zij kunnen een beroep doen op twee uren per week. De implementatie van de (nieuwe) toeslagregeling is in het tweede kwartaal 2015 van start gegaan. Mede daardoor is het gebruik achtergebleven. Voorgesteld wordt om de resterende middelen van de huidige HHT-regeling te reserveren voor maatregelen 2017 ter behoud van voldoende werkgelegenheid in de sector van hulp bij het huishouden.

Hulpmiddelen en woonvoorzieningen (Act.2015: € 250.000 V) € 245.000 V

De verstrekkingen van hulpmiddelen en woonvoorzieningen zijn, conform melding bij de actualisatie, iets achtergebleven op de ramingen. Op de hulpmiddelen is een voordeel zichtbaar van € 135.000 en op de woonvoorzieningen € 110.000. Naast het toepassen van goedkopere oplossingen heeft de verwachte stijging van kosten, door een toenemende vergrijzing en het langer thuis wonen, zich (nog) niet voorgedaan. Met gelijkblijvend budget zien we in 2015 minder aanvragen voor hulpmiddelen en tegelijkertijd een toename van zwaardere hulpmiddelen, zoals de elektrische rolstoel

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen € 370.000 N

De opbrengsten uit eigen bijdragen voor de maatwerkvoorzieningen zijn vooral achtergebleven op de hulp bij het huishouden. Naast het afgenomen gebruik betreft dit tevens het (nog) uitblijven van de stijging van cliënten in verband met het scheiden van wonen en zorg en het effect van langer thuis wonen.

Maatschappelijke opvang (lokaal) € 110.000 V

De uren voor huisvesting (sociaal pension) zijn in 2015 bekostigd uit de exploitatie van het pand, hierdoor zien we op deze activiteit een voordeel. Daarnaast resteren er middelen prijscompensatie die gereserveerd staan voor het project Ontmoeten en Verbinden. In 2016 is dit project structureel ingebed en afgestemd met regiogemeenten.

Maatschappelijke opvang (regionaal) € -

De subsidies 2014 zijn definitief vastgesteld wat leidt tot een voordeel van € 190.000. In de exploitatie 2015 is een voordeel van € 440.000 zichtbaar. Dit betreft de effecten van de trajectfinanciering, het wegvallen van de huur door aankoop van het sociaal pension uit provinciale middelen, maar ook een hogere uitkering ten aanzien van de verdeelde grensstroommiddelen. Tenslotte is er voor € 70.000 goedkoper ingekocht voor de inloopvoorzieningen GGZ.

De voordelen op de centrumgemeentelijke middelen zijn conform raadsbesluit gestort in de reserve Maatschappelijk Opvang (MO). Met de regio vindt overleg plaats om de problematiek van de wachtlijsten op te lossen. In 2016 wordt in afstemming met regiogemeenten, partners en andere betrokkenen (bijvoorbeeld lokale zorgstructuren) onderzocht hoe de reserve MO effectief (bijvoorbeeld breder - meer preventie) benut kan worden. Op dit moment wordt de reserve al aangesproken

voor een tijdelijke uitbreiding van het aantal MO-plekken en de tijdelijke versterking van ambtelijke capaciteit.

Huiselijk geweld

€ -

In 2015 zijn de kosten voor de regiovisie ad € 45.000 en hogere subsidieasten ad € 22.000 onttrokken aan de reserve Vrouwenopvang (huiselijk geweld). Daarnaast zijn vooruitontvangen RAAK-middelen ad € 113.000 in de reserve gestort. Dit is bestemd voor het ontwikkelen van een methodiek voor kinderen waarvan de moeder in de opvang verblijft. Deze ontwikkeling is meegenomen bij de voorbereidingen van Veilig Thuis (advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) en onderdeel van de regiovisie huiselijk geweld. De middelen in de reserve worden daarnaast benut om de afnemende uitkering Vrouwenopvang (huiselijk geweld) aan te vullen, een en ander ter financiering van het huidige beleid.

Beschermd wonen

€ -

Bij beschermd wonen (decentralisatie AWBZ) valt de realisatie in 2015 lager uit ten opzichte van de door de aanbieders verstrekte omzetprognoses. Dat komt doordat er sprake is van een gemiddeld bezettingspercentage van ruim 90%. Ook heeft in mei een budgetcorrectie plaatsgevonden en is voor de PGB gerekend met een 15% lagere besteding (landelijk beeld 20%). Gelijk aan de overige centrumgemeentelijke taken is het voordeel op beschermd wonen ad € 1.000.000 (5,6% van het budget) in een afzonderlijke reserve beschermd wonen gestort. Beleidsmatig is ingestoken op een transformatie naar extramuralisering van de zorg.

Sociaal Cultureel vastgoed

€ 100.000 V

De exploitatie van het sociaal culturele vastgoed geeft per saldo een kleine plus van € 40.000 te zien. Daarnaast resteert het budget van € 60.000 voor de ontwikkeling van een buurthuis op het voormalige ENKA-terrein. In het licht van mEdemaken is gestart met het opstellen van een visie over ontmoeten en de rol van buurthuizen daarin.

■ Programmadoelstelling

Doelstelling is de ontwikkeling van een evenwichtig woningbouwprogramma met voldoende betaalbare woningen.

■ Ontwikkelingen

Veranderende ontwikkelopgaven

Bestaande (grootschalige) gebiedsopgaven en projectontwikkelingen moeten in een tijd van moeizamere afzet en grotere onzekerheid worden volbracht. Daar zijn nieuwe methoden voor nodig. De toekomstige opgaven gaan zich steeds meer richten op de bestaande stad en verschuiven van kwantitatieve naar kwalitatieve opgaven.

Nieuwe Omgevingswet (Ow)

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Omgevingswet (Ow) aangenomen. De Ow is een raamwet die 26 wetten bundelt in één wet. Het kabinet wil de Ow medio 2018 in werking laten treden. In 2015 is in structuurvisies (qua integraliteit) en bestemmingsplannen (qua flexibiliteit) geanticipeerd op de uitgangspunten van de nieuwe wetgeving. In 2016 wordt gewerkt aan de gemeentelijke implementatie, waarvan de aangekondigde beleidsvernieuwing van het ruimtelijk domein onderdeel is. Verder wordt actief bijgedragen aan de verfijning van de wetgeving.

Wonen

- Ontwikkelingen woningmarkt

Begin 2015 werden de eerste tekenen van herstel van de woningmarkt zichtbaar. Dit herstel heeft zich gestaag doorgezet. Het te koop staande aanbod is afgenomen, de prijzen zijn gestabiliseerd of soms licht gestegen. De nieuwbouwproductie in 2015 is een teken dat vraag naar nieuwe woonruimte groot is. Vooral de druk op goedkope (huur-)woningen is in 2015 sterk toegenomen als gevolg van onder meer de grotere instroom van statushouders, de uitstroom uit de recreatieparken (zie hieronder meer), de extramuralisering van de zorg en de uitstroom uit de maatschappelijke opvang naar de reguliere woningvoorraad. Om hieraan tegemoet te komen is in het najaar van 2015 door de gemeenteraad besloten om een project te starten dat werkt aan de toevoeging van 200 tijdelijke en 200 permanente goedkope huurwoningen aan de voorraad voor in 2016 en 2017.

- Nieuwe wetgeving

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Huisvestingswet in werking getreden. Dit heeft tot gevolg gehad dat de nieuwe Huisvestingsverordening Ede 2015 is vastgesteld waarin de regels voor woonruimteverdeling zijn vastgelegd. De corporaties voeren deze verdeelregels uit. Sinds 1 juli 2015 is de Woningwet 2015 van kracht. De wet waarborgt de uitvoering van de kerntaak van woningcorporaties: goed en betaalbaar wonen voor mensen met een laag inkomen. De nieuwe Woonvisie Ede 2030 dient als uitgangspunt voor de prestatieafspraken die gemaakt worden tussen corporaties, huurdersorganisaties en gemeente.

- Woonvisie Ede 2030

In december 2015 is de nieuwe woonvisie vastgesteld. Deze visie benoemt de ambities voor het woningbouwprogramma tot 2030. De ambities zijn uitgewerkt in een achttal sporen. Uitgangspunt is het realiseren van een woningbouwprogramma dat past bij de groeiprognose van bevolking en huishoudens, à 6.000 woningen voor de periode van 2015 tot 2030 (= gemiddeld 400 woningen per jaar). In het kader van de Woonvisie is in 2015 het woningbouwprogramma voor de kortere termijn

gescreend op mate van kansrijkheid en afzetbaarheid. Naar aanleiding van deze rapportage zijn het woningbouwprogramma van Kernhem Noord en Kernhem B en de fasering van de Kazerneterreinen aangepast (meer info zie MPG 2016).

- **Regionale Woonagenda**

De provincie Gelderland maakt op regionaal niveau afspraken over de woningbouwproductie. Voor Ede is een woningbouwaantal van 4.000 woningen voor de periode 2015-2025 bepaald (= gemiddeld 400 woningen per jaar). Voor het Gelders deel van de Food Valley gaat het om 11.500 woningen, voor de totale Food Valley om 14.500 woningen. Op basis van monitoring wordt periodiek bepaald of de aantallen nog reëel zijn. De 4.000 Edese woningen voor de periode tot 2025 vallen binnen het totale woningbouwprogramma van de gemeente Ede dat geraamd is op 6.000 woningen voor de periode tot 2030 (= gemiddeld 400 woningen per jaar).

Project aanpak permanente bewoning recreatiewoningen

De gemeente Ede beschikt over recreatieve en toeristische voorzieningen waar in strijd met de regelgeving permanent gewoond wordt. Om de recreatieve waarde van de parken te herstellen is er een integraal handavingsaanpak opgestart. Jaarlijks vindt er een evaluatie van de aanpak plaats. In maart 2016 zijn de evaluatie van 2015 en de vervolgaanpak voorgelegd aan de gemeenteraad.

Programma Buitengebied

In juni 2015 is de startnotitie voor het programma Buitengebied vastgesteld. In juli en oktober 2015 vonden gesprekken plaats met bewoners en betrokkenen uit de agrarische sector, niet-agrarische sector, toeristische sector, met natuurorganisaties en andere betrokkenen. Inmiddels zijn de belangrijkste dilemma's uit deze bijeenkomsten in de gemeenteraad besproken. In 2016 volgen onder andere diverse onderzoeken (bijvoorbeeld in verband met stikstofproblematiek, zie programma 11), de uitwerking van de diverse thema's, een inspraakronde voor inwoners en een nieuw programma (vaststelling verwacht in juni 2016).

Ruimtelijke plannen

Alle bestemmingsplannen zijn gedigitaliseerd. Vervolgstep is het terugbrengen van het aantal bestemmingsplangebieden van dertig naar vijftien waardoor beter geanticipeerd kan worden op de nieuwe Ow (zie hiervoor). In 2015 zijn alle structuurvisie (Ede-Stad, buitengebied en kernen) opgestart. Voor structuurvisie Ede-Stad is het kennisfundament in 2015 opgesteld en wordt nu gewerkt aan de visievorming. Van de kernen en het omringende buitengebied worden deelvisies gemaakt en gaan uiteindelijk uitmonden in één structuurvisie voor buitengebied en kernen tezamen. In 2015 is het mogelijk gemaakt om bestemmingsplanwijzigingen digitaal aan te vragen. Dit vergde diverse aanpassingen voor wat betreft werkwijze en afhandeling, wat in 2015 middels een leantraject is volbracht.

Leges Omgevingsvergunningen

De economische realiteit van de afgelopen jaren vertaalde zich in een aanmerkelijk lagere bouwproductie met consequenties op de omvang van de te ontvangen leges. In 2015 was herstel van de economie zichtbaar. Dit uitte zich onder meer in een groter aantal aanvragen van omgevingsvergunningen. Komende jaren zullen moeten uitwijzen of er sprake was van een inhaalslag of dat het om structureel herstel gaat.

■ **Welk beleid is voorhanden**

- Woonvisie Ede 2030
- Meerjarenperspectief Grondexploitaties
- Structuurvisie Buitengebied
- Structuurvisies Ederveen en Otterlo
- Nota Woningbouwprogrammering (2015)

- Welstandsnota
- Nota Handhaving 'Leefomgeving telt' (2012)
- Beleid 'permanente bewoning recreatiewoningen' (2009).

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bijdrage aan een goede woningbouwvoorziening, oplossen wachtlijsten voor goedkope woningen en bevorderen doorstroming.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> • Percentage gerealiseerde goedkope woningbouw in de woningbouwproductie. 	43%	57%	38%	31%	26%	48%	Min. 30%
<ul style="list-style-type: none"> • Aantal gereed gemelde nieuwbouwwoningen. 	330	650	806	426	419	617	400
Toelichting							
De nog op te leveren nota Woningbouwproductie 2015 geeft aan dat er 617 woningen zijn gereedgemeld in 2015. Het aandeel goedkoop (betaalbare huur/koop) betrof 296 woningen, wat neerkomt op 48% van de totale woningbouwproductie.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> • Kwalitatieve Woonvisie. Een integrale visie op het Wonen in de gemeente Ede en daarbij behorend kwalitatief en kwantitatief ontwikkelingskader voor zowel de bestaande woningvoorraad als het nieuwbouwprogramma. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Regionale Woonagenda (Regio Food Valley in samenwerking met provincie Gelderland) afgerond 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Start bouw en gereedmelding van jaarlijks 400 woningen; In totaal 320 in gemeentelijke exploitaties, 80 particuliere exploitaties. 							✗
<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande plancapaciteit lokaal en regionaal (Regio Food Valley) halfjaarlijks monitoren via digitale Planmonitor Regio Food Valley (onderverdeeld in projecten, aantallen, typologieën, geplande start bouw en oplevering). 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling (Regionale) Vraagmonitor in samenwerking met Stichting Vastgoedmonitor Regio Food Valley. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks oplevering Nota Woningbouwproductie (onder andere aantal en prijsklassen gerealiseerde woningen) afgerond 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Voor 2015-2018 met Woonstede, Plicht Getrouw en de Huurdersbond nieuwe prestatieafspraken maken en deze jaarlijks monitoren. 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Campagne WoonBewust waarin bewoners bewust worden gemaakt van wat er nodig is om zo lang mogelijk prettig, veilig en zelfstandig te kunnen blijven wonen in hun eigen woning.afgerond 							✓
<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe gemeentelijke huisvestingsverordening.afgerond 							✓

Toelichting:

In gemeentelijke exploitatie is van 220 woningen, in plaats van 320, de bouw gestart. Dit als gevolg van langere procedures voor de ontwikkeling van de kazemeterreinen. Niettemin is in 2015 de bouw van 740 woningen (gemeentelijk en particuliere exploitatie samen) gestart wat ruim meer is dan de begrote 400. Hieruit blijkt dat de markt de vraag naar woningen goed oppakt. Voor meer informatie zie Nota woningbouwproductie 2016.

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Een voor het gehele grondgebied gelijke en op moderne inzichten gebaseerde juridische basis							

voor de toetsing van bouwen en gebruik en sturing van gewenst grondgebruik.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
• Aantal bestemmingsplannen dat jaarlijks digitaal wordt opgesteld.	71	66	70	81	67	37	
• Aantal actualiseringsplannen.	10	11	10	3	3	4	3

Toelichting

Het opstellen van bestemmingsplannen is een vraaggestuurde activiteit en kent geen streefwaarde.

Voor wat betreft de actualisering wordt aangehaakt bij de werkwijze van het bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied. Dit betekent dat bestemmingsplannen hoogfrequent worden geactualiseerd, waarbij de kleine plannen kunnen worden opgenomen in het grotere geheel. Nu het grondgebied van Ede is voorzien van actuele bestemmingsplannen, wordt gekeken naar een efficiëntere invulling van het dit proces. Een onderdeel daarvan is het terugbrengen van het aantal plangebieden van 30 naar maximaal 15.

Prestaties

• Het terugbrengen van het aantal bestemmingsplangebieden van 30 naar maximaal 15.	↔
• Structureel jaarlijks drie plannen actualiseren.	✓
• Structuurvisies voor Ede-Stad en de dorpen opstellen of actualiseren.	↔

■ Wat gaat het kosten

	bedragen x € 1.000				
10 Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verschil actuele begroting/rekening
Lasten	73.162 N	42.278 N	51.729 N	36.611 N	15.118 V
Baten	72.422 V	35.865 V	46.566 V	22.498 V	24.067 N
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	740 N	6.413 N	5.163 N	14.112 N	8.949 N
Storting reserve	5.774 N	8.241 N	16.475 N	11.711 N	4.765 V
Onttrekking reserve	959 V	5.148 V	12.115 V	9.118 V	2.997 N
Gerealiseerd resultaat	5.555 N	9.506 N	9.524 N	16.705 N	7.181 N

Toelichting op de middelen

Toegerekende Loonkosten Programma 10

€ 150.000 N

Het grote aantal onderhanden projecten in 2015 heeft gezorgd voor meer toegerekende loonkosten dan in de begroting is opgenomen. Het betreft geen investeringsprojecten maar studies en beleidsuitwerkingen. Te denken valt onder meer aan de projecten Woonvisie, Huisvesting bijzondere doelgroepen, Permanente bewoning recreatieparken, World Food Center en Kolkakkerbuurt.

World Food Center (WFC)

€ 136.000 V

Het beschikbare budget voor de uitwerking van het Experience Center als onderdeel van het WFC is in 2015 gedeeltelijk aangesproken. Het budget wordt gevoed vanuit de reserve Cofinanciering. Bovengenoemd voordeel valt weg tegen een nadeel op programma 13 Dekkingsmiddelen waar de bijdrage vanuit de reserve lager is.

Parklaan

€ 148.000 N

Het opstellen van een nieuw bestemmingsplan Parklaan is duurder uitgevallen dan voorzien. Bij budgettering is uitgegaan van een actualisatie van het oude bestemmingsplan op onderdelen. In 2015 bleek de noodzaak van een geheel nieuw bestemmingsplan. Aangezien de plankosten worden verrekend met de Reserve Veluwe Poort - Parklaan zal hiervoor een resultaatbestemmingsvoorstel worden gedaan.

Munnikebeek Ederveen

€ 25.600 V

Dit voordeel heeft betrekking op een ontvangen bijdrage voor het Landschapsfonds vanuit de ontwikkeling. Deze is slechts ten dele begroot. Voor het niet geraamde bedrag is een resultaatbestemming noodzakelijk.

Inkomsten omgevingsvergunningen (Act. 2015: € 495.000 V) € 526.000 V

In 2015 is sprake van een toename van de legesopbrengsten uit de omgevingsvergunningaanvragen. De extra opbrengsten over 2015 ten opzichte van de begroting (€ 2,2 miljoen) bedragen in totaal € 766.000. In de halfjaarrapportage gingen we nog uit van een extra opbrengst uit leges voor 2015 van ongeveer € 495.000. Tegenover de extra legesinkomsten is een factuur ontvangen ten behoeve van de extra werkzaamheden van de Omgevingsdienst De Vallei ter hoogte van € 240.000.

Deelnemersbijdrage Omgevingsdienst De Vallei (OddV) in 2015 € 313.000 V

De deelnemersbijdrage aan de OddV is in 2015 lager uitgevallen dan begroot. Dit is het gevolg van de eenmalige teruggave van de OddV aan de partners over de jaarrekening van 2014. Daarnaast is per 1 januari 2014 de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van Gedeputeerde Staten voor het milieudeel van voormalige provinciale inrichtingen vervallen. Het gevolg van deze wetswijzigingen is dat de gemeenten volledig bevoegd gezag zijn geworden voor voormalige provinciale bedrijven (met uitzondering van IPPC en BRZO bedrijven). Sinds 1 januari 2014 worden deze taken uitgevoerd door de omgevingsdiensten. Daarom heeft er een financiële vereffening plaatsgevonden van provinciefonds naar het gemeentefonds. Deze mutatie had gevolgen voor onze bijdrage aan de Omgevingsdienst de Vallei en is financieel verwerkt in 2015.

Resultaat Grondbedrijf uitgifte woonlocaties € 7.745.000 N

Er vindt jaarlijks een groot aantal mutaties op de plannen plaats. Deze worden via onderhanden werk naar de balans gebracht. Dit leidt ertoe dat de mutaties per saldo op nul eindigen en het saldo op het product enkel bestaat uit het resultaat. Het resultaat op uitgifte woonlocaties in 2015 betreft:

Tabel 9	bedragen x € 1
Resultaat af te sluiten plannen	
- afsluiting Westzoom Het Hoefje Lunteren	1.128.000 V
- afsluiting Wilhelminaschool Bennekom	5.000 N
- afsluiting Wekerom Oost	658.000 V
- afsluiting HBB Berkhof	204.000 V
- afsluiting Driehoek-moskee	279.000 N
- afsluiting Bettekamp	109.000 N
- afsluiting Snipperlocaties	82.000 N
Afronding afgesloten plannen	50.000 V
Toevoeging voorziening Negatieve Plannen (agv actualisatie MPG 2016)	7.379.000 N
Resultaat verspreide gronden	1.667.000 N
Resultaat erfpachtsgronden	20.000 V
Vrijval voorziening NIEGG (agv taxaties 2015 gronden Westrand)	760.000 V
Toevoeging voorziening NIEGG (tbv Wekerom Oost Deelgebied J)	614.000 N
Structurele lasten Grondbedrijf	
- afdracht btw-compensatie	250.000 N
- Algemene kosten Grondbedrijf	180.000 N
Totaal Resultaat	7.745.000 N

Voor een toelichting van het resultaat en de activiteiten die in 2015 binnen de grondexploitaties hebben plaatsgevonden wordt verwezen naar het MPG 2016.

■ Programmadoelstelling

Het bevorderen en beschermen van de kwaliteit van het milieu om daardoor bij te dragen aan een kwalitatief hoogwaardige en duurzame leefomgeving.

■ Ontwikkelingen

Afvalinzameling en -verwerking

Het Rijk wil dat door gemeenten in 2020 minimaal 75% van het huishoudelijk afval gescheiden wordt ingezameld en voor hergebruik beschikbaar komt. Aan de gemeenteraad zijn voorstellen gedaan om het huidige hergebruikpercentage van 58% te verhogen naar 65% (dat is exclusief 5% nascheiding door de ARN). Medio 2015 is een pilot in het buitengebied gestart, met een looptijd van 1 jaar en gericht op een betere afvalscheiding en dus meer hergebruik. Na de zomer 2016 wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd over optimalisering van de afvalinzameling. Hierbij worden de resultaten van de proef ook betrokken.

In 2016 willen we in samenwerking met marktpartijen een tweede pilot starten met een innovatief en duurzaam inzamelsysteem, waarbij de voordelen van ondergrondse inzameling en mini-containerinzameling worden gecombineerd. Hiertoe is een EFRO-subsidieverzoek ingediend. Mocht het subsidieverzoek niet worden gehonoreerd, dan wordt deze pilot voorsnog niet uitgevoerd en de investeringen niet gedaan.

Energie en klimaat

In ons nieuwe uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2015-2019 hebben we de ambities op het gebied van energie en klimaat opgeschroefd. Zo is de doelstelling op het gebied van duurzame energie verhoogd tot 20% in 2020 (dit was 14%, dit in aansluiting op het doel van onze rijksoverheid). Deze doelstelling denken we te bereiken door verhoogde inzet op het gebied van zonne-energie, bio-energie en windenergie.

Ook de aanleg en uitrol van het warmtenet van bio-energie De Vallei zal een belangrijke bijdrage leveren (niet alleen door de inzet van bio-energie, maar ook van restwarmte van Edese bedrijven). Samen met onder andere BDV mikken we op 20.000 aangesloten woningen (c.q. woningequivalenten) in 2020.

Onze visie op duurzame warmte en op onze rol hierbij hebben we vastgelegd in onze Warmtevisie Ede (d.d. december 2014). Ook de rijksoverheid (de minister van EZ) heeft voorjaar 2015 een warmtevisie geformuleerd, in een brief aan de Tweede Kamer. De minister wil het aantal aansluitingen op warmtenetten fors verhogen, onder andere om zo minder afhankelijk te worden van aardgas.

Naast het thema duurzame energie zijn andere thema's in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid:

- Energiebesparing in de gebouwde omgeving (woningen, bedrijven en gemeentelijk vastgoed)
- Duurzame mobiliteit (met als belangrijk project Fietsstad Ede)
- Afval

Gebiedsgerichte luchtkwaliteit (fijn stof en stikstof)

Vanuit bestaande en nieuwe wet- en regelgeving is luchtkwaliteit een belangrijk aspect bij ontwikkelingen in zowel stedelijk als buitengebied. In onze gemeente hebben we te maken met gebieden met relatief hoge fijn stof concentraties en gebieden met hoge stikstofdeposities. Ruimtelijke ontwikkelingen en economische activiteiten in en om deze gebieden dreigen hierdoor te stagneren. De

hoge concentraties en de wet- en regelgeving verlangen een andere aanpak om ruimtelijke ontwikkelingen en economische activiteiten in de gemeente mogelijk te maken en tevens verbeteringen in de luchtkwaliteit te bewerkstelligen. Omdat het een grensoverschrijdend thema is, is in 2015 vooral op ambtelijk en bestuurlijk niveau gewerkt aan het verkrijgen van commitment van onder andere omliggende gemeenten en de provincie. Dit vergde meer tijd dan voorzien, maar is essentieel voor een goede start in 2016.

Natuur en Landschap

Het belangrijkste kapitaal van Ede is het bezit van aantrekkelijke landschappen, natuurgebieden, landbouwgebieden, bossen en heidevelden (Visie Ede 2025). Behoud en beheer van natuur en landschap is cruciaal om dit kapitaal te waarborgen, zowel voor landschappen (agrarisch gebied) als bos, heide en enclaves (Veluwe). Op weg naar de nieuwe structuurvisie buitengebied wordt nagedacht over de instandhouding en invulling van het huidige niveau voor de toekomst.

Daarnaast spelen de volgende ontwikkelingen, die we meenemen in onze uitvoering:

- Versterken herkenbaarheid en beleving landschap;
- Verbinden van natuurgebieden;
- Verbinden van stad en buitengebied;
- Verhogen van de natuurkwaliteit in bos en natuur;
- Vergroten betrokkenheid bewoners (proces levend landschap);
- Vergroenen van stad/dorp en dorpsrand.

In 2015 zijn de projecten natuur en landschap en recreatie (wandelen) van het RegioContract grotendeels afgerond. Voorbeelden zijn nieuwe natuur, landschapsaanleg en -herstel, klompenpaden, landgoed Kernhem, faunapassages. In drieënhalve jaar tijd is voor € 2,7 miljoen aan projecten in het veld gerealiseerd. Met de financiële ruimte die door het regiocontract ontstaan is, worden nog enkele projecten in 2016 afgerond. Een nieuw regiocontract voor natuur- en landschapsprojecten is er niet. Voor landschapsprojecten is een nieuwe subsidie 2016-2020 aangevraagd (wordt toegekend) om het landschapsbeheer te continueren en nog meer boeren en burgers hierin te laten participeren. In 2016 moet duidelijkheid komen over de provinciale cofinancieringsmogelijkheden van andere projecten buitengebied.

Programma Buitengebied (zie ook programma 10)

In het buitengebied van Ede vinden grote veranderingen plaats. Een nieuw programma voor het buitengebied moet richting geven aan (de aanpak van) thema's zoals vrijkomende agrarische bedrijven, nieuwe bedrijvigheid, natuur en landschap en burgerwoningen in het agrarisch gebied. Zie programma 10 voor de stand van zaken.

■ Welk beleid is voorhanden

- Structuurvisie Buitengebied Ede
- Gebiedsplan zoekzones landschappelijke versterking Ede
- Kadernota duurzaam Ede 2013-2016
- Uitvoeringsprogramma Energie 2013-2016
- Koersnotitie Kijken naar Afval.

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval op een milieu-hygiënisch verantwoorde wijze, met							

een zo groot mogelijk hergebruik en tegen zo laag mogelijke kosten.								
Dit wordt onder andere gemeten door:								
<ul style="list-style-type: none"> Het percentage gescheiden in te zamelen huishoudelijk afval (inclusief 5% nascheiding door ARN). 	63%	64%	63%	63,5%	63,5%	63,2%	75%	
Voor 2015 zijn de tarieven voor afvalstoffenheffing slechts verhoogd met de inflatiecorrectie, namelijk.:								
<ul style="list-style-type: none"> Eenpersoonshuishouden Meerpersoonshuishouden 	224,16 272,16	207,48 252,00	192,96 234,36	192,96 234,36	196,32 238,44	201,60 248,52		

Toelichting

De streefcijfers zijn conform de beleidsnota 'Huishoudelijk afval van veel en meer, naar beter en leuker' (2003). Daarbij is uitgegaan van 60% afvalscheiding in 2015. Dat is gehaald, maar op grond van de nieuwe streefwaarde zou dit 75% (100kg restafval/inw/jaar) in 2020 moeten worden.

Prestaties

<ul style="list-style-type: none"> Inzameling en verwerking van huishoudelijk afval volgens de Koersnotitie Kijken naar Afval. Het geven van een subsidie voor het inzamelen van oud papier en karton aan inzamelende organisaties. Kostendekkende gescheiden inzameling van minimaal 20 kg kunststof per huishouden per jaar (2015: 24,3 kg/huishouden). De pilot in het buitengebied levert een concrete aanzet om tot 75% bronscheiding te komen. 	→	→	→	→
--	---	---	---	---

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Een sterke en duurzame landbouwstructuur.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Percentage levensvatbare bedrijven. 	49%	49%	50%	nrb	nrb	nrb	-
Toelichting							
Tot 2013 werd het percentage levensvatbare bedrijven gebaseerd op de Nederlandse grootte-eenheid (NGE). De NGE is in 2013 komen te vervallen en vervangen door de Standaard Omzet (SO). De meting over 2013 op basis van de SO is (nog) niet voorhanden.							
Prestaties							
<ul style="list-style-type: none"> Ede ondersteunt innovaties actief en financieel. Functiewisseling wordt gefaciliteerd vanuit het (regionale) functiewisselingsbeleid. Met functiewisseling van agrarische bedrijven willen we de agrarische functie verbeteren en de omschakeling naar duurzame en diervriendelijke agrarische activiteiten mogelijk maken. 	→	→	→				

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Hoogwaardige kwaliteit van natuur en landschap in het buitengebied van Ede.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Aantal hectare gerealiseerde nieuwe landschapselementen. 	3 ha	3 ha	3 ha	9 ha	7 ha	5 ha	3 ha

Toelichting	
In 2013 zijn naast gemeentelijke middelen ook regiomiddelen ingezet. Dit leidt tot een hoger aantal ha. gerealiseerde nieuwe landschapselementen dan in voorgaande jaren.	
Prestaties	
<ul style="list-style-type: none"> Voor het agrarisch buitengebied van Ede is aandacht voor landschapsherstel door ondersteuning bij de aanleg van landschappelijke beplantingen bij particulieren en langs wegen. 	→
<ul style="list-style-type: none"> Afspraken over duurzame ecologische verbindingzones met partners als het waterschap, provincie en natuurbeheerders voeren we uit. 	→
<ul style="list-style-type: none"> Voor het Veluwegebied zijn samen met het park De Hoge Veluwe en de provincie afspraken gemaakt om te streven naar een meer aaneengesloten Veluwe. 	→

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Vermindering energiegebruik en waar mogelijk toepassing van duurzame energie door huishoudens en bedrijven.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Percentage uitgevoerde projecten van het Uitvoeringsprogramma Klimaatplan 2009-2013 en Uitvoeringsprogramma Energie 2013-2016. 		80%	80%	80%	80%	90%	100%
<ul style="list-style-type: none"> In Ede opgewekte duurzame energie. 		4%	5%	5%	pm		2020:20%
<ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerde reductie (ton) CO₂-uitstoot (als gevolg van lokale energieprojecten en scheiding huishoudelijk afval). 		35.000	37.500	40.000	42.000	44.750	2020: 200.000 ton (t.o.v. 1990)
<ul style="list-style-type: none"> Aantal koopwoningen met gerealiseerde energiebesparingsmaatregelen. 	600	300	600	400	513	305*	

Toelichting

* Het streven is om het gehele provinciale subsidiebudget eind 2015 besteed te hebben.

Prestaties

<ul style="list-style-type: none"> In 2015 is windpark A30 gerealiseerd door de concessiehouder, waarbij Edese inwoners in de gelegenheid zijn gesteld financieel te participeren in de twee windturbines. 	→
<ul style="list-style-type: none"> In de periode 2014-2020 worden circa 20.000 woningen (woningequivalenten) aangesloten op het warmtenet van Bio-energie De Vallei (BDV). Per eind 2015 zijn circa 8.000 weq aangesloten. Daarbij wordt gekeken naar aansluiting van bestaande woningen en nieuwbouw, bedrijven en maatschappelijk vastgoed, waaronder gemeentelijk vastgoed. 	→
<ul style="list-style-type: none"> In 2015 is een eenmalige gemeentelijke subsidieregeling zonne-energie voor particuliere huiseigenaren ingevoerd. Circa 120 woningeigenaren maakten gebruik van de regeling. 	→
<ul style="list-style-type: none"> Het aantal adressen in Ede met zonnepanelen is gestegen van van circa 1.400 in (medio) 2014 naar circa 1.900 (eind 2015). 	→
<ul style="list-style-type: none"> In 2015 is samen met andere gemeenten uitvoering gegeven aan de klimaatprojecten van de Regio Food Valley, gericht op stimulering zonne-energie, bio-energie en duurzame mobiliteit. 	✓

■ Wat gaat het kosten

bedragen x € 1.000

11 Milieu en Landschap	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verskil actuele begroting/ rekening
Lasten	12.668 N	12.892 N	13.126 N	13.221 N	95 N
Baten	11.949 V	11.477 V	11.807 V	12.484 V	677 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	720 N	1.414 N	1.319 N	737 N	582 V
Storting reserve	964 N	600 N	600 N	722 N	122 N
Onttrekking reserve	0 N	518 V	302 V	118 V	184 N
Gerealiseerd resultaat	1.684 N	1.497 N	1.618 N	1.341 N	277 V

Toelichting op de middelen

Programma Duurzaamheid 2015-2019

€ 230.000 V

Het programma Duurzaamheid valt onder het Investeringsfonds Impuls Ede (zie betreffende hoofdstuk voor bereikte resultaten). De budgetten waren in 2015 onderdeel van programma 11.

Het voordelig saldo betreft een bijdrage van grondzaken voor de windmolens van in totaal € 295.000. Hiervan is in 2015 € 65.000 ingezet voor het programma duurzaamheid (zie Hoofdstuk 1). De resterende € 230.000 zal in 2016 en 2017 worden besteed aan het programma duurzaamheid, zoals vastgesteld bij de Programmabegroting 2016-2019.

De uitgaven duurzaamheid worden mede gefinancierd uit het investeringsfonds (zie ook hoofdstuk 1). Door vertraging in de volgende onderdelen van het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid: de wijkaanpak, fietspromotie/aantrekkelijke fietsroutes en het communicatie/bewustwordingsproces is nog niet het gehele budget ingezet. Dit resulteert in minder onttrekking aan de gereserveerde gelden voor duurzaamheid, waardoor er nog circa € 135.000 in de reserve blijft.

Biomassa (Act. 2015: € 193.000 N)

€ 220.000 N

Bij de actualisatie 2015 in de Programmabegroting 2016-2019 is een geprognosticeerd resultaat gemeld van € 193.000. Het aanleveren van Biomassa is in zijn huidige vorm een verliesgevend product. Biomassa zoals hiervoor omschreven maakt in de begroting deel uit van het product Bosbeheer. De afgelopen jaren hebben de baten uit de houtopbrengst er voor zorg gedragen dat er op het totale product Bosbeheer geen tekort is. Voor het Edese bos betekent deze manier van werken dat het bos er qua natuurwaarde beter van wordt. Er worden struiken die we liever niet in het bos hebben tot biomassa versnipperd. Het eindresultaat is hiermee een beter onderhouden bos, een bos met meer toekomstwaarde.

Algemene kosten afvalinzameling

€ 260.000 V

De werkelijke vergoedingen van Nedvang/Afvalfonds zijn € 160.000 hoger dan begroot. De oorzaak is, dat naast de vier geraamde kwartaalvergoedingen 2015 ook de vergoedingen over het derde en vierde kwartaal 2014 zijn ontvangen. Deze vergoedingen ontvangen gemeenten op grond van de raamovereenkomst Verpakkingen. Daarnaast zijn er diverse kleinere afwijkingen op de kosten en opbrengsten welke een incidenteel voordeel laten zien van € 100.000. Wij stellen voor het totale voordeel van € 260.000 toe te voegen aan de egaliseringsreserve Afval.

12

Bestuur en Organisatie

■ Programmadoelstelling

Het waarborgen van de lokale democratie en het optimaliseren van de publieke dienstverlening en communicatie met de inwoners. Een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken, te ondernemen, te studeren en te bezoeken. Het succesvol vermarkten van de gemeente als plek om te (blijven) wonen, vestigen en te recreëren.

■ Ontwikkelingen

Visie Ede 2025

In maart 2012 heeft de gemeenteraad de visie op Ede in 2025 vastgesteld. *Ede kiest voor Food, in een jonge, groene stad van ontmoeten en verbinden*. De visie is een zeer levend, actueel en leidend document voor het denken en handelen binnen de organisatie. Dat geldt zowel voor de ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie als voor de ontwikkeling van nieuw beleid. Zo is de visie Ede 2025 leidraad voor het Convenant 2014-2018.

Daarnaast wordt nog met grote voortvarendheid en inzet gewerkt aan de realisatie van de door de gemeenteraad vastgestelde prioriteiten te weten:

1. Food Valley,
2. Kenniscampus,
3. Veluwe Poort,
4. Levendig Centrum en
5. de transitie in het Sociaal Domein.

Voor het onderwerp Food en Duurzaamheid worden vanaf medio 2014 aparte programma's opgesteld met bijbehorende ambities, doelstellingen en budgetten. Ook is het realiseren van het World Food Center een prioriteit en strategisch project in het kader van het realiseren van de koers en ambities uit de visie Ede 2025. Tot slot is het realiseren van een kwalitatieve woonvisie een prioritair thema.

■ Welk beleid is voorhanden

- Visie Ede 2025
- Visie op dienstverlening 2020

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Inwoners zijn tevreden over de publieke dienstverlening.							
Dit wordt o.a. gemeten door:			76%				
<ul style="list-style-type: none"> • Percentage inwoners dat tevreden is over publieke dienstverlening 	65%	73%		-	72%	-	75%

Toelichting

. In 2015 is er geen gemeentebreed kwantitatief onderzoek gedaan.

Prestaties	
<ul style="list-style-type: none"> Het totaal aantal telefonische contactmomenten is in 2015 toegenomen. Oorzaak hiervan is de overheveling van de 3D's naar de gemeente. Aanvankelijk zorgde deze toename van 25% van het aantal contactmomenten voor een verlaging van het servicelevel naar gemiddeld 45% in 30 seconden (2014=80%). Door het splitsen van de instroom en het oprekken van de wachttijd voor het sociaal domein is het servicelevel exclusief het sociaal domein terug op 80%. Het servicelevel voor het Sociaal Domein is door intensieve training en verscherpen van het proces over heel 2015 gemiddeld 45%. Het percentage in een keer goed beantwoorde vragen was in 2015 inclusief het Sociaal Domein 55%. Het percentage klanten dat aan de balie door middel van de vrije inloop binnen 15 minuten is geholpen is 86%, voor het werken op afspraak is dit 100%. 	→
<ul style="list-style-type: none"> Kanaalsturing: Inwoners kunnen vanaf 2017 vrijwel alle dienstverlening en informatievoorziening digitaal regelen (regeerakkoord 2012). Hier zetten we in 2015 op in door bewuste keuzes te maken in de kanalen. Dit is onder andere gedaan door het sluiten van het fysieke geboorteloket in het ziekenhuis, hiervoor is een digitale mogelijkheid in de plaats gekomen. 	*

Toelichting

Kanaalsturing is doorgeschoven naar 2016.

Maatschappelijk effect	Meting						norm-/streefwaarde
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Een goed imago van de gemeente Ede om zo voor huidige en potentiële bewoners, bezoekers en bedrijven een aantrekkelijke vestigingsplek te zijn en blijven.							
Dit wordt onder andere gemeten door:							
<ul style="list-style-type: none"> Waardering gemeente Ede door bewoners 	n.v.t.	7,1	7,2	-	72%	72%	75%
<ul style="list-style-type: none"> Positieve waardering gemeente Ede door bewoners 	-	-	-	72%	72%	-	75%
<ul style="list-style-type: none"> Waardering gemeente Ede door bezoekers 	n.v.t.	7,0	n.v.t.	6,9	-	-	7,0

Toelichting

Bij het reguliere onderzoek 'inwoners aan het woord' is in 2013 naar de waardering gevraagd van positief t/m weet ik niet. Vanaf 2013 wordt niet meer gevraagd om de waardering uit te drukken in een cijfer (in 2011 was het percentage positief 69%)

De waardering van bezoekers / buitenstaanders is in 2013 niet op landelijk niveau gemeten. In 2013 is gevraagd naar de waardering van bezoekers uit omliggende gemeenten. Deze meting vindt tweejaarlijks plaats.

De cijfers worden gemeten in de leefbaarheidsmonitor. De cijfers voor 2015 zijn naar verwachting in maart 2016 beschikbaar.

Prestaties

<ul style="list-style-type: none"> Inzetten van citymarketing om verbindingen te maken tussen beleidsterreinen en externe partners uit ede om de gemeente zo integraal mogelijk te vermarkten in lijn met de visie Ede 2025 waarbij Food centraal staat. 	→
<ul style="list-style-type: none"> Initiëren en participeren van groene, gezonde en actieve nieuwe product-marktcombinaties om 'Ede kiest voor 'Food' integraal te vermarkten bij de doelgroepen. 	→

■ Wat gaat het kosten

12 Bestuur en Organisatie	bedragen x € 1.000				
	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verskil actuele begroting/rekening
Lasten	18.886 N	12.158 N	12.537 N	12.641 N	104 N
Baten	8.783 V	1.727 V	1.727 V	2.116 V	389 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	10.103 N	10.431 N	10.810 N	10.525 N	285 V
Storting reserve	25 N	0 N	0 N	28 N	28 N
Onttrekking reserve	137 V	0 V	388 N	64 V	325 N
Gerealiseerd resultaat	9.992 N	10.431 N	10.421 N	10.488 N	67 N

Toelichting op de middelen

Voorziening pensioenen wethouders € 1.370.000 N

Voor de pensioenverplichting van (ex)wethouders is een voorziening aanwezig. In verband met aangescherpte regelgeving dienen pensioenverplichtingen van drie oud wethouders nu ook te worden meegenomen in de voorziening. Tot nu toe werden de jaarlijkse pensioenlasten ad. € 43.000 structureel opgenomen in de begroting als last. Met de nu voorgestelde eenmalige storting in de voorziening valt daarmee de jaarlijkse raming voor deze pensioenverplichting vrij.

De voorziening is ook aangevuld voor toekomstige verplichtingen van nog niet gepensioneerde oud wethouders (tot nu toe werden die voor 85% meegenomen). Daarnaast moest als gevolg van een lager rendement pensioenen dit jaar een extra bedrag van € 170.000 gereserveerd worden voor de wethouderspensioenen.

Bovengenoemde ontwikkelingen leiden tot een eenmalige dotatie van € 1.370.000. Overigens wordt een landelijke discussie gevoerd over de verplichte overdracht van pensioenen. Door alle verplichtingen nu in de voorziening te stoppen, is hiermee voorzien in de eventuele overdrachtsverplichting.

Bestuursorganen € 60.000 V

Het verplicht onderbrengen van de vergoeding voor college- en raadsleden in de werkkostenregeling leidt tot een voordeel van € 100.000. In hoeverre sprake is van een structureel voordeel wordt nog onderzocht, omdat dit samenhangt met de (fiscaal) beschikbare vrije ruimte in deze regeling. De kosten van het onderzoek Permar bedroegen € 27.000.

Burgerzaken € 118.000 V

In 2015 zijn door Burgerzaken voornamelijk meer rijbewijzen en identiteitskaarten verstrekt dan geprognosticeerd.

Leeftijdsarrangement (Act. 2015: € 1.290.000 V) € 1.290.000 V

Afgelopen jaren is een bedrag van circa € 8,5 miljoen geraamd voor de eenmalige kosten van het leeftijdsarrangement. In de berekening van dit bedrag is rekening gehouden dat over het totaal van de bruto vertrekvergoedingen de zogenaamde RVU-heffing (Regeling voor Vervroegde Uittreding) moest worden afgedragen. In overleg met de Belastingdienst zijn alle regelingen afzonderlijk doorgenomen op onder meer de fiscale regelgeving. Dit heeft er toe geleid dat niet alle vergoedingen onder de RVU-heffing vallen. Per saldo leidt dit tot een eenmalig voordeel van € 1.290.000.

Accountantscontrole (Act. 2015: € 40.000 N) € 40.000 N

Afgelopen jaar is de accountantscontrole opnieuw aanbesteed. Rekening houdend met extra werkzaamheden als gevolg van onder meer decentralisaties is het huidige budget ontoereikend. Dit leidt tot een (structureel) nadeel van € 40.000.

Citymarketing € -

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 is voor 2015 € 200.000 bovenop het bestaande budget beschikbaar gesteld om de organisatie en borging van het onderdeel vrijetijdsmarketing opnieuw in te richten. Het aanvullend budget is niet besteed. De hiertegenover geraamde onttrekking aan de bestemmingsreserve Investeringsfonds heeft evenmin plaatsgevonden. Het opzetten en borgen van de citymarketing organisatie is later opgestart dan was voorzien. De focus heeft allereerst gelegen op het goed opstarten van de toeristische marketing organisatie Visit Veluwe die na het plotselinge faillissement van het VBT in de zomer van 2014 alle prioriteit kreeg. Vervolgens is geconstateerd dat er binnen de gemeente veel ambities, programma's en initiatieven parallel liepen die van invloed zijn op het borgen en opzetten van een citymarketing organisatie. Gekozen is om deze zaken eerst te inventariseren om vervolgens aan de slag te gaan met de koersbepaling voor Citymarketing. Dit traject heeft nu alle prioriteit. Bij de komende perspectiefnota leggen wij een concreet voorstel aan u voor.

Kosten kerntakendiscussie

€ 100.000 N

In 2015 is voor € 100.000 aan kosten gemaakt voor de kerntakendiscussie, die niet zijn begroot. Het gaat hierbij om kosten van onder andere personeel, bijeenkomsten en catering. Voor het vervolg participatie mEdemaken is bij de perspectiefnota € 50.000 toegekend voor 2015. Dit budget is minimaal benut (circa € 8.000). De hiertegenover geraamde onttrekking uit de bestemmingsreserve Investeringsfonds heeft eveneens voor € 8.000 plaatsgevonden.

13

Dekkingsmiddelen

■ Programmadoelstelling

Het waarborgen van een solide financiële positie van de gemeente die blijkt uit een in evenwicht verkerende begroting.

■ Ontwikkelingen

Het afgelopen jaar is voortvarend invulling gegeven aan het waarborgen van een solide financiële positie. Onder druk van de teruglopende rijksmiddelen waaronder de algemene uitkering en decentralisatieoperaties was het noodzakelijk om een omvangrijk pakket aan ombuigingen vast te stellen. De omvang van dit pakket is bij de Perspectiefnota 2016-2019 bepaald op bijna € 10 miljoen, samengesteld uit een combinatie van beleids- en bedrijfsvoeringsombuigingen.

De beleidsmatige ombuigingen zijn samen met de Edese samenleving in het project mEdemaken geconcretiseerd.

Nadrukkelijk hebben wij er voor gekozen om tegelijkertijd stevig te investeren in de versterking van de sociale en economische kracht van onze gemeente. Het ingestelde Investeringsfonds Impuls Ede vormt hierbij een belangrijk instrument om gericht, maar ook flexibel te investeren in de samenleving. Voor het voeden van dit investeringsfonds is met ingang van juli 2016 de precariobelasting op kabels en leidingen ingevoerd. Het Rijk spreekt al jaren over afschaffing van precario, maar in de tussenliggende periode kan dit middel gebruikt worden.

Voor wat betreft de rijksmiddelen doen zich twee belangrijke risico's voor:

- De komende jaren moet duidelijk worden of wij er in slagen om de forse nadelen van de verdeelmodellen decentralisaties op te vangen binnen de bestaande middelen.
- Het Rijk heeft de gemeenten een 'ordinaire' korting opgelegd: de zogenaamde opschalingskorting. Met als toelichting dat gemeenten door schaalvergroting voordelen kunnen behalen, is in het Regeerakkoord een bedrag van bijna € 1 miljard gekort op de uitkering uit het gemeentefonds. Voor Ede komt dit uiteindelijk neer op een bedrag van bijna € 5 miljoen in 2025. Hiervan is inmiddels € 1,5 miljoen verwerkt in onze begroting, zodat nog een claim van zo'n € 3,5 miljoen boven ons hoofd hangt. De minister van Binnenlandse Zaken heeft aangegeven dat deze korting in de huidige kabinetsperiode gehandhaafd blijft en dat pas in een volgende periode sprake kan zijn van heroverweging.

■ Welk beleid is voorhanden

- Besluit Begroting en Verantwoording
- Financiële beheersverordening
- Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen
- Nota Lokale Heffingen
- Nota Onderhoud Kapitaalgoederen
- Treasurystatuut
- Nota afschrijvingsbeleid en waardering activa
- Nota Reserves en voorzieningen

■ Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

De uitgangspunten voor dit programma lenen zich minder voor uitwerking via beleidsaccenten van een programmaplan. De elementen hiervan komen jaarlijks tot uitdrukking in:

1. Het hoofdstuk De financiële positie
2. Paragraaf Lokale Heffingen
3. Paragraaf Bedrijfsvoering.

■ Wat gaat het kosten

bedragen x € 1.000					
13 Dekkingsmiddelen	Rekening 2014	Primitieve Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Rekening 2015	Verskil actuele begroting/ rekening
Lasten	13.583 N	5.311 N	10.016 N	8.332 N	1.683 V
Baten	134.725 V	194.225 V	193.348 V	196.715 V	3.366 V
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	121.141 V	188.913 V	183.333 V	188.383 V	5.050 V
Storting reserve	12.325 N	3.303 N	6.950 N	7.257 N	306 N
Onttrekking reserve	7.495 V	10.219 V	23.628 V	23.168 V	460 N
Gerealiseerd resultaat	116.312 V	195.829 V	200.011 V	204.294 V	4.284 V

Toelichting op de middelen

Algemene uitkering (Act. 2015: € 920.000 V) € 2.465.000 V

Wij ontvangen dit jaar een € 2,5 miljoen hogere uitkering. Voor ongeveer de helft is dit te herleiden tot taakmutaties (te reserveren middelen), afrekening oude jaren en een lagere correctie voor de waarde van het onroerend goed. Accresontwikkeling en aanpassing van maatstaven verklaart het overige voordeel.

Het voordeel is als volgt opgebouwd:

- *Taakmutaties*
Diverse taakmutaties zijn ontvangen tot een bedrag van € 500.000. Dit zijn middelen die voor een specifiek onderwerp, al dan niet geormerkt, aan de algemene uitkering worden toegevoegd. Tegenover dit voordeel op programma 13 staan overeenkomstige nadelen op de diverse andere programma's. Ten aanzien van een tweetal taakmutaties - Jeugdwerkloosheid (€ 100.000) en Herstructurering Wsw-sector (€ 375.000) - stellen wij u voor om deze via resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor 2016. Deze mutaties zijn pas eind 2015 beschikbaar gesteld, waardoor een verantwoorde besteding niet mogelijk was.
- *Afrekening oude jaren*
De algemene uitkering is voor de jaren 2013 en 2014 per saldo naar boven bijgesteld, een voordeel van € 110.000.
- *Overige mutaties*
Als gevolg van wijzigingen in het accres (€ 1,3 miljoen op grond van september- en decembercirculaire), aantallen en bedragen per maatstaf resteert een voordeel van € 1,8 miljoen.

Stelpost onderuitputting (Act. 2015: € 1.250.000 N) € 1.250.000 N

In de programmabegroting is een structurele stelpost onderuitputting opgenomen, uitgaande van een jaarlijkse onderuitputting als gevolg van onder meer fasering van realisatie. Deze onderuitputting doet zich voor op diverse budgetten/programma's. Tegenover deze voordelen op de programma's staat de vrijval van de stelpost, een nadeel van € 1,25 miljoen.

Frictie- en faseringsbudget Bedrijfsvoering € 939.000 V

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 heeft u in totaal € 6,5 miljoen beschikbaar gesteld voor frictie – en faseringskosten.

Dit budget wordt ingezet voor:

- Faseringskosten (indien taakstelling later wordt gerealiseerd dan oorspronkelijk ingeboekt).

- Maatwerkkosten (maatwerkafspraken met medewerkers in plaatsingsprocessen bij de doorontwikkeling van afdelingen).
- Kosten voor de afdeling Mobiliteit en Ontwikkeling (medewerkers die in de plaatsingsprocessen niet geplaatst worden en daarmee de HPK-status ontvangen worden begeleid in het van-werk-naar-werk traject).
- De verwachte frictiekosten zijn in 2015 lager dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt door lager benodigde faseringskosten van het nieuwe cluster Dienstverlening en Bedrijfsvoering.
- Voor de jaarschijf 2015 was € 2,4 miljoen beschikbaar, hiervan is € 1.461.000 besteed. Bij de komende perspectiefnota leggen wij een geactualiseerde bestedingsraming aan u voor.

Stelpost decentralisaties en regeerakkoord € 915.000 V

De stelpost decentralisaties en regeerakkoord is ingesteld als reservering voor de onzekerheden rond decentralisatie en uitwerking van het regeerakkoord. Voor 2015 valt een bedrag van € 915.000 vrij.

Bedrijfsvoeringsreserves € 697.000 V

Voor de bedrijfsvoeringsreserves waren de stortingen en onttrekkingen niet volledig begroot. Dit leidt er toe dat het verschil tussen begroot en realisatie via een resultaatbestemmingsvoorstel aan u wordt voorgelegd. In de begin 2016 door u vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen' zijn hiervoor spelregels opgenomen.

Matching € 666.000 V

Het matching principe houdt in dat de ontvangen bijdragen in het jaar van uitvoering in verhouding tot de subsidiabele uitgaven ten gunste van de activiteit/het project worden gebracht. Te veel geboekte eigen middelen worden voorgesteld om te reserveren in de reserve Matching.

Rente (Act. 2015: € 430.000 N) € 310.000 N

In de Programmabegroting 2015-2018 is een incidenteel voordeel van € 1 miljoen opgenomen. Dit was gebaseerd op het verschil tussen het genormeerde (3%) en het begrote (2,3%) renteomslagpercentage. Het werkelijke percentage bedraagt echter 2,6%. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 310.000. Dit is inclusief een lagere rente toerekening Grondzaken (€ 45.000 N). Ten opzichte van de actualisatie zijn de boekwaarden minder hard gedaald, waardoor toch meer rente is vergoed door Grondzaken.

Kapitaallasten € 289.000 V

Als gevolg van fasering doet zich een voordeel voor op de kapitaallasten. Conform de gebruikelijke systematiek stellen wij u voor om dit te storten in de reserve Kapitaallasten.

Dividend (Act. 2015: € 225.000 N) € 285.000 N

In 2015 zijn onder invloed van de economische omstandigheden de inkomsten uit dividend ACV achtergebleven, een nadeel van € 225.000. In de Programmabegroting 2016-2019 is het dividend structureel verlaagd. Het dividend BNG is eveneens achter gebleven bij de verwachting, een nadeel van € 60.000. Vooralsnog gaan wij uit van een incidenteel nadeel.

Btw-afdracht Grondzaken € 250.000 V

Jaarlijks wordt vanuit Grondzaken een afdracht van € 250.000 aan de Algemene Dienst gedaan als gevolg van btw-compensatie en gestort in de reserve BCF. Deze afdracht is gebaseerd op het volgende: de voorbereidingskosten voor grondexploitatieplannen binnen Grondzaken komen vanaf de invoering van het btw-compensatiefonds voor aftrek in aanmerking. Dit houdt een voordeel in dat jaarlijks fluctueert en via de winsten van Grondzaken beschikbaar komt. Vanwege de schommelingen in de tijd is gekozen voor de pragmatische oplossing van een vaste jaarlijkse afdracht. Voorgesteld wordt dit bedrag te storten in de reserve BCF.

Opschoning balans € 115.000 V
In de voorbereiding op de jaarrekening heeft een opschoning van de balans plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een eenmalig voordeel van € 115.000.

Onvoorzien € 100.000 V
Analoog aan de vrijval van de stelpost onderuitputting laten wij de post onvoorzien vrijvallen, een voordeel van € 100.000.

Afwikkeling projecten Stad en regio ten laste van reserve Cofinanciering
Minder lasten Programma Stad en regio € 1.370.000 V
Lagere onttrekking reserve cofinanciering € 1.370.000 N

Via dit programma is een gedeelte van de financiering van de projecten in het kader van het programma Stad en regio begroot. Dit betreft de lasten die worden gedekt uit de reserve cofinanciering. In 2015 zijn de af te wikkelen lasten via de reserve circa € 1.370.000 lager dan geraamd. Dit bedrag is dus ook minder onttrokken uit de reserve Cofinanciering. De reden hiervan is dat de afronding van het project Openluchttheater voorzien is in de eerste helft van 2016 waardoor deze middelen ook nog niet zijn benut. Daarnaast vindt van een aantal projecten financiële afwikkeling begin 2016 plaats.

Belastingen en heffingen (Act. 2015: € 175.000 V) € 167.000 V

Op dit product worden de inkomsten en uitgaven begroot en verantwoord in verband met heffing en invordering, WOZ, OZB gebruikers en eigenaren, kwijtschelding en forensen-, honden- en toeristenbelasting. Het voordelige effect wordt veroorzaakt doordat de opbrengsten op deze belastingen (inclusief oudere jaren en dwanginvordering) hoger zijn dan begroot. De oorzaken hiervoor zijn:

- OZB: voor 2015 laat dit een voordeel zien vanwege het verschil tussen de geprognosticeerde marktontwikkeling en de werkelijke marktontwikkeling die gebruikt is bij de tariefberekening. Dit voordeel wordt grotendeels teniet gedaan door correcties van oudere jaren als gevolg van gerechtelijke uitspraken voor oudere belastingjaren die in 2015 zijn gedaan.
- Hondenbelasting: een voordeel van € 8.000 wat te verwaarlozen is.
- Toeristenbelasting: een voordeel van € 60.000 wat wordt veroorzaakt door een toename van het aantal overnachtingen op campings en recreatieterreinen en een aantal nieuwe belastingplichtigen.
- Forensenbelasting: een voordeel van € 77.000 als gevolg is van een toename van het aantal belastingplichtigen (meer mensen met een tweede huis/recreatiewoning en niet ingeschreven in Ede) en een intensivering van de controles op de belastingplicht waar in 2014 mee gestart is.
- Dwanginvordering: door een forse toename van het aantal verzonden aanmaningen en aansluitend dwangbevelen zijn de gerealiseerde vervolgingsopbrengsten hoger dan begroot.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Conform artikel 8 lid 5 van de BBV dient een overzicht algemene dekkingsmiddelen te worden opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

Tabel 10 – Overzicht algemene dekkingsmiddelen 2015

bedragen x € 1

Omschrijving	Begroting	Realisatie
Algemene uitkering	164.465.000	166.928.000
Bespaarde rente	4.370.000	4.370.000
Dividend BNG	125.000	65.000
Dividend ACV	384.000	160.000
OZB	21.919.000	21.941.000
Hondenbelasting	841.000	849.000
Toeristenbelasting	640.000	700.000
Forensenbelasting	612.000	689.000
Totaal	193.356.000	195.702.000

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De ontwikkelingen op het gebied van het risicomanagement worden in deze paragraaf toegelicht. De risicoprofielen worden opgesplitst in een profiel voor de gemeente Ede totaal, en vervolgens gesplitst in de algemene dienst en de grondexploitaties. Dit voor zover deze risico's bijdragen aan de benodigde weerstandscapaciteit. De gepresenteerde risicoprofielen beperken zich tot de grootste financiële risico's en kansen. Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Hierdoor worden er anders dan in voorgaande programmarekeningen kengetallen opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, deze kengetallen zijn al wel gebruikt in de Programmabegroting 2016-2019.

Kaderstelling

Het Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) geeft het kader voor risicomanagement. De Nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen is op basis van dit besluit uitgewerkt. De gemeenteraad heeft deze nota in februari 2008 vastgesteld.

Beleid

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als doel het inzichtelijk maken van risico's en het aanbrengen van samenhang in het omgaan met risico's.

Ontwikkelingen

In deze subparagraaf worden de algemene ontwikkelingen op het gebied van risicomanagement geschetst. Een volgende stap is het toelichten van de ratio van het weerstandsvermogen, de benodigde- en beschikbare weerstandscapaciteit en kengetallen conform besluit van 15 mei 2015 tot wijziging van het BBV en toevoegingen van het BBV van 26 november 2015.

Algemene ontwikkelingen

Goed zicht op het risicoprofiel van de Gemeente Ede is van belang voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit en beheersing van de bedrijfsprocessen. In 2016 wordt daarom het instrument risicomanagement doorontwikkeld.

Voor het realiseren van beleidsdoelstellingen gaat de gemeente Ede steeds meer samenwerkingsverbanden aan met externe partijen. De toename van zowel het aantal, als de complexiteit van deze samenwerkingsverbanden vraagt een andere toezichthoudende rol. Door middel van een stakeholderanalyse op risicovolle/verbonden partijen krijgen we inzicht in de significante risico's van de meest risicovolle/verbonden partijen. In de raads werkgroep Programmabegroting is hiervoor een traject afgesproken.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare- en benodigde weerstandscapaciteit tegen elkaar af te zetten. De ratio die hierdoor ontstaat, geeft inzicht in de mate waarin de gemeente Ede in staat is om risico's af te dekken met de beschikbare middelen.

Tabel 11 – Ratio's weerstandsvermogen (na resultaatbestemming)

Ratio Weerstandsvermogen	Integraal		Algemene dienst		Grondexploitaties	
Beschikbare weerstandscap.	€ 65.131.283	= 2,29	€ 63.624.322	= 3,32	€ 1.506.961	= 0,12
Benodigde weerstandscap.	€ 28.386.760		€ 19.143.324		€ 12.863.771	
Score waardering	Uitstekend		Uitstekend		Ruim onvoldoende	

De integrale ratio Programmarekening 2015 (2,29) is verbeterd ten opzichte van de integrale ratio bij de Programmabegroting 2016 (1,72). Deze stijging wordt met name veroorzaakt door het gunstige resultaat van de Programmarekening 2015 en daardoor een toename van de reserves. Deze toename is zichtbaar in de tabel 'Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (totaal)'.

Bij grondexploitaties wordt voor de dekking van risico's onderscheid gemaakt tussen positieve en negatieve plannen. Dekking voor risico's van positieve plannen, wordt gevonden in de meerjarige winstverwachting van deze plannen. Voor risico's die zich binnen de negatieve plannen voordoen, is wel weerstandscapaciteit nodig. Deze wordt allereerst gevonden binnen de bedrijfsreserve grondzaken en vervolgens binnen de reserves van de algemene dienst. De in de tabel 'Ratio's weerstandsvermogen' weergegeven benodigde weerstandscapaciteit voor grondexploitaties heeft enkel betrekking op de negatieve plannen. Voor meer informatie over grondexploitatie risico's wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Tabel 12 - Ontwikkeling ratio's

	Programmarekening 2014	Programmabegroting 2016	Programmarekening 2015
Integraal	1,69	1,72	2,29
Algemene dienst	2,15	2,46	3,32
Grondexploitaties	0,10	0,07	0,12

In de kolommen Programmarekening 2014 en Programmarekening 2015 zijn de ratio's na resultaatbestemming weergegeven.

Benodigde weerstandscapaciteit Algemene dienst en Grondzaken

In deze subparagraaf staat de identificatie en waardering (kans van optreden en financiële impact) van de risico's van de algemene dienst en grondzaken centraal.

De tien grootste risico's hebben een financiële omvang van € 72,8 miljoen. Het totaal van alle risico's (algemene dienst en negatieve plannen grondzaken) bedraagt € 135,8 miljoen. Bij de Programmabegroting 2016 was het totaal van alle risico's € 144,1 miljoen, het totale risicobedrag is daarmee met minder dan één procent gestegen.

In onderstaande tabel zijn de twintig grootste financiële risico's en kansen (nummers 4 en 19) weergegeven. Kansen zijn in dit geval negatieve risico's, zij worden daarom als een negatief getal weergegeven. Als deze negatieve risico's zich voordoen is er namelijk een financiële meevaller, in tegenstelling tot gewone risico's waar het voordoen zich vertaalt in een financiële tegenvaller. In verband met vertrouwelijke informatie zijn sommige risico's veralgemeniseerd.

De in de tabel opgenomen risico's en kansen kunnen zowel incidenteel als structureel (S) van aard zijn. Indien een risico en/of kans structureel is, wordt het maximale financiële gevolg vermenigvuldigd met 2,5 (systeemafpraak). Zo wordt bijvoorbeeld bij risico op nummer 6 getiteld 'De rijkskorting op nieuwe taken Jeugdzorg, Awbz-Wmo en Participatiewet wordt onvoldoende ingevuld' het maximale gevolg geschat op € 3,92 miljoen. Aangezien dit een structureel risico betreft, wordt ten behoeve van de benodigde weerstandscapaciteit € 9.800.000 opgenomen.

Bij risico's voor grondexploitaties wordt onderscheid gemaakt tussen projectspecifieke risico's per plan en conjuncturele risico's en kansen die op portefeuilleniveau worden berekend. De conjuncturele risico's en kansen betreffen namelijk verzamelrisico's en kansen, die op meerdere plannen van toepassing zijn. We onderscheiden daarbij:

- het risico op afwijkende opbrengststijging ten opzichte van de uitgangspunten van het MPG;
- planvertraging ten opzichte van de programmering in het MPG.

Tabel 13 - Top 20 risico's

Nr. Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
1	Erfpachtconstructie WFC gevoelig voor renteschommeling (negatief).	Een verslechtering van het financieel resultaat.	50% max.€ 6.000.000	4.86%
4	Erfpachtconstructie WFC gevoelig voor renteschommeling (positief).	Een verbetering van het financieel resultaat.	50% max.€ - 4.500.000	3.66%
2	De gebiedsexploitatie van de stationsomgeving (Spoorzone) levert minder opbrengsten op dan gepland.	De voorziene dekking wordt niet gerealiseerd. De gemeente Ede moet uit eigen middelen aanvullen.	50% max.€ 5.000.000	4.06%
3	De stortingen in de reserve bovenwijkse voorzieningen vinden later plaats dan gepland, c.q. niet (volledig) plaats.	Er zijn onvoldoende middelen in de reserve aanwezig om de aanleg van de Parklaan (tijdig) te realiseren.	50% max.€ 5.000.000	4.04%
5	Verslechtering van de vastgoedmarkt.	Prijs daling en uitgifte vertraging van de WFC campus.	50% max.€ 4.500.000	3.66%
6	De rijkskorting op nieuwe taken Jeugdzorg, Awbz-Wmo en Participatiewet wordt onvoldoende ingevuld.	Een overschrijding van het budget.	20% max.€ 9.800.000 (S)	3.20%
7	Prijzen resterende kavels BTA12 worden niet gerealiseerd.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	75% max.€ 2.500.000	3.05%
8	De uitkomst van herijking van het verdeelmodel (BUIG) na 2016 is onduidelijk.	Er zijn minder middelen beschikbaar voor zorg.	20% max.€ 8.750.000 (S)	2.79%
9	De vrijstelling btw voor sport vervalt vanaf 2016 door veranderende regelgeving.	Het niet meer kunnen verrekenen van btw over investeringen, waardoor het een kostenpost wordt. Het behaalde voordeel kan met terugwerkende kracht vervallen.	50% max.€ 3.410.794 (S)	2.75%
10	De rijksdoeluitkering voor de Participatiewet is ontoereikend.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	50% max.€ 3.000.000	2.42%
11	Afzetbaarheid duur segment.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	50% max.€ 2.600.000	2.12%
12	Taxatie vastgoed levert een ander (financieel) beeld op dan nu geraamd.	Huidige inschatting van opbrengst wordt niet behaald.	75% max.€ 1.700.000	2.07%
13	Het bestemmingsplan Parklaan is later onherroepelijk dan in huidige planning verwacht.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	50% max.€ 2.500.000	2.04%
14	Afzetting tempo duur segment.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	50% max.€ 2.000.000	1.63%
15	Herijkingsmomenten in overeenkomst WFC opgenomen waarbij canon kan worden bijgesteld.	Negatieve bijstelling van de canon waardoor opbrengsten teruglopen.	25% max.€ 4.000.000	1.62%
16	Minder zelfrealisatie in de Klomp Oost.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	50% max.€ 2.000.000	1.62%
17	Faillissement verbonden partijen.	Het maken van extra kosten om wettelijke taken uit te kunnen voeren.	20% max.€ 5.000.000	1.62%
18	Het bestemmingsplan Parklaan moet opnieuw worden gemaakt en worden vastgesteld.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	25% max.€ 4.000.000	1.61%
19	De inkomsten uit de tweede concessie windmolens op BTA12 vallen hoger uit dan gepland (positief).	Een verbetering van het financieel resultaat.	50% max.€ - 1.886.000	1.53%
20	Door de aantrekkende economie zijn bezuinigingen op aanbestedingen niet haalbaar.	Een verslechtering van het financieel resultaat.	90% max.€ 1.000.000	1.46%

De belangrijkste wijzigingen in de lijst met top-risico's ten opzichte van de Programmabegroting 2016 zijn:

- Verschillende risico's omtrent het WFC zijn opgenomen in de top 20. Dit is het eerste jaar dat dit project een grondexploitatie is waardoor het ook voor het eerst meegenomen wordt in de risicoanalyse. Het WFC heeft een vrij hoog risicoprofiel waardoor de bijbehorende risico's in de top 20 terecht komen.
- Het risico op nummer 10 is ook nieuw; de uitvoering van de Participatiewet is nieuw voor gemeenten en daarom niet eerder opgenomen in de top 20.
- Door onder andere de genoemde bewegingen zijn een aantal risico's uit de top 20 (zoals beschreven in de Programmabegroting 2016) verdwenen. Meest notable is het conjunctureel

achterblijven van de woningmarkt, doordat de markt weer aantrekt is de kans dat dit conjuncturele risico zich voordoet kleiner.

Benodigde weerstandscapaciteit

Niet alle geïdentificeerde risico's zullen zich tegelijkertijd en in maximale omvang voordoen. Het gevolg hiervan is dat de benodigde weerstandscapaciteit veel lager is dan het totaal van alle risico's. Door middel van simulatie kan berekend worden wat de benodigde weerstandscapaciteit is bij een gekozen zekerheidspercentage. In de gemeente Ede wordt gewerkt met een zekerheidspercentage van 90%.

Tabel 14 – Risicobedrag en benodigde weerstandscapaciteit

	bedragen x € 1		
	Integraal	Algemene dienst	Grondexploitaties
Totaal risicobedrag	135.778.049	84.326.953	51.451.096
Benodigde weerstandscapaciteit (90% zekerheid)	28.386.760	19.143.324	12.863.771

Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties is enkel rekening gehouden met de negatieve plannen. Dekking voor risico's van positieve plannen, wordt gevonden in de meerjarige winstverwachting van deze plannen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De eenmalig vrij in te zetten middelen, die gebruikt kunnen worden om eventueel optredende risico's af te dekken, noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit. De omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is weergegeven in de volgende tabel:

Tabel 15 - Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (totaal)

	bedragen x € 1.000	
	Programmabegroting 2016	Programmarekening 2015
Onvoorzien	100	100
Algemene reserve	21.196	33.730
Overige algemene reserves	16.437	16.438
Bedrijfsmiddelen en P-reserves	12.751	13.456
Stille reserves	p.m.	p.m.
Bedrijfsreserve grondzaken	914	1.507
Totale weerstandscapaciteit	51.398	65.202

De in de kolom Programmabegroting 2016 opgenomen reserves zijn de te verwachten standen per 31 december 2015. De kolom Programmarekening 2015 geeft de reservestanden aan per 31 december 2015 na resultaatbestemming.

Tot de beschikbare weerstandscapaciteit voor de algemene dienst worden gerekend: onvoorzien, algemene reserve, overige algemene reserves, bedrijfsmiddelen en P-reserves en stille reserves. De beschikbare weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties bestaat uit de bedrijfsreserve grondzaken.

Kengetallen

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van een goede controle door de gemeenteraad op de financiële positie van onze gemeente. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie en inzicht geven in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van gemeenten.

Op 15 mei 2015 is besloten tot wijziging van de verslaggevingsregels van de gemeenten (het BBV). Inhoud van het besluit is, dat gemeenten voortaan bij programmarekening en programmabegroting een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen opnemen in de paragraaf weerstandsvermogen

en risicobeheersing. Op dit besluit zijn op 26 november 2015 enkele toevoegingen gekomen wat betreft de berekening van deze getallen. In onderstaande tabel zijn deze vijf kengetallen (conform BBV) opgenomen voor de Programmarekening 2014, de Programmabegroting 2015 en de Programmarekening 2015.

Tabel 16 - Kengetallen Programmarekening 2015

	Verloop van de kentallen ¹		
	Programmarekening 2014	Programmabegroting 2015	Programmarekening 2015
Netto schuldquote	104%	96%	86%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	72%	68%	60%
Solvabiliteitsratio	26%	26%	28%
Structurele exploitatieruimte	0%	-6%	-2%
Grondexploitatie	71%	70%	66%
Belastingcapaciteit	96%	97%	97%

Om de kengetallen te kunnen duiden is per kengetal een omschrijving opgenomen.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote bij gelijkblijvende baten (ceteris paribus). De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

De VNG geeft aan dat de netto schuldquote van een gemeente normaal gesproken tussen de 0% en 90% ligt. Verder hanteert de VNG een aantal vuistregels rondom de netto schuldquote. Als deze quote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog en moet dan niet verder stijgen. Zodra de netto schuldquote boven de 130% uitkomt bevindt de gemeente zich in de gevarenzone.

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Voor een genuanceerder beeld van de schuldpositie moet ook worden gekeken naar de uitgeleende gelden en de voorraad bouwgronden. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties (de doorleenquote), die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval geeft het geen druk op de exploitatie (wendbaarheid) van de gemeente. Ook de gemeente Ede heeft leningen voor derden (met name Woonstede) aangetrokken, deze leningen worden één op één doorgegeven. Bij de schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden deze leningen geëlimineerd.

De leningen voor de gemeentelijke grondexploitaties zitten wel begrepen in de gecorrigeerde schuldquote. Gemeenten met veel grond hebben meer schulden en dus vaak een hogere schuldquote. Dit geldt ook voor de gemeente Ede. Wij hebben grondposities voor woningbouw en bedrijventerreinen.

De rente over deze schuld drukt niet direct op de begroting, maar dient te worden opgevangen binnen de grondexploitaties. Met de opbrengsten uit de verkoop van de grond, dient zowel de rente als de aflossing van de (opgeboekte) schuld te worden betaald.

Uitgaande van de Programmarekening 2015 bedraagt de netto schuldquote voor onze gemeente 86%. Als bij de berekening van de quote rekening wordt gehouden met bovengenoemde doorgeleende gelden aan derde wordt deze schuldquote gecorrigeerd en bedraagt deze 60%.

Zowel de netto schuldquote als de netto gecorrigeerde schuldquote kunnen nu vergeleken worden met de Programmabegroting 2015 en de Programmarekening 2014. Te zien is dat beide percentages op dit moment bijna 10% onder het niveau van deze twee eerdere momenten ligt. Dit is te verklaren door twee bewegingen, de eerste beweging komt doordat de aangifte voor het btw-compensatiefonds niet meer onder de debiteuren valt maar onder de overlopende activa. De tweede beweging is dat de

¹ De percentages wijken af van de cijfers zoals gepubliceerd in de Programmabegroting 2016-2019. Dit heeft te maken met een hernieuwde berekeningswijze. De vergelijkende cijfers zijn gecorrigeerd.

gemeente voor de 3D's (drie decentralisaties) een bedrag van de rijksoverheid heeft ontvangen waardoor de baten zijn gestegen.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen en geeft daarmee aan hoe sterk de financiële positie van een gemeente is en of zij aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. De VNG heeft in 2013 aangegeven dat een solvabiliteitsratio van minder dan 20% aangeeft dat de gemeente haar bezit met zeer veel schulden heeft belast, de ratio voor Ede bedraagt 28% wat boven dit percentage ligt.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor Ede bedraagt dit kengetal -2%, dit betekent dat de structurele baten niet toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De negatieve waarde van dit getal heeft te maken met de conjuncturele situatie waar de economie in verkeert. Naar verwachting zal dit getal, onder invloed van de aantrekkende economie en het doorvoeren van bezuinigingen, in 2016 positief zijn.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact kunnen hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld (zogenoemde voorraadquote). Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kan immers de schuld worden afgelost.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten van de gemeente.

De beoordeling hiervan is lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod. Dit vraagt meer uitleg dan naar voren komt uit een kengetal. Zie hiervoor paragraaf Grondbeleid en MPG 2016.

Belastingcapaciteit

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belasting inkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar deze kan worden opgevangen, en geeft ook aan of er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Op voorstel van de stuurgroep die naar aanleiding van het advies door de Commissie vernieuwing BBV is ingesteld is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. Ook wordt voortaan in de meicirculaire van het gemeentefonds een overzicht opgenomen met de (ontwikkeling van de) gemiddelde lastendruk van de woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en

afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

De kengetallen moeten in samenhang worden gezien. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie er niet toe bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatieruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten. Voor Ede is het kengetal belastingcapaciteit voor de Jaarrekening 2015 97% dit percentage is vrijwel gelijk aan de cijfers van de voorgaande momentopnames.

Conclusie

De kengetallen geven samen met de weerstandsratio een beeld over de financiële positie van de gemeente Ede. Zoals ook opgemerkt in de Programmabegroting 2016-2019 is de boekwaarde van onze grondexploitaties ten opzichte van de totale baten fors maar neemt dit percentage wel af. De netto (gecorrigeerde) schuldquote en de solvabiliteitsratio laten een verbetering zien ten opzichte van zowel de Programmabegroting 2016-2019 als de Programmarekening 2014. Het kengetal voor de structurele exploitatieruimte is beter uitgevallen dan gerapporteerd in de Programmabegroting 2016-2019 (-2%).

Deze kengetallen in combinatie met de weerstandsratio van 2,29 (uitstekend) geven aan dat de financiële positie van de gemeente Ede voldoende is.

3.2 Lokale heffingen

Inleiding

In de paragraaf Lokale heffingen wordt kort ingegaan op de ontwikkeling van de verschillende belastingen en heffingen.

Kaderstelling

Het wettelijke kader voor lokale heffingen is te vinden in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Nota Lokale Heffingen.

Beleid

Het beleid is dat tarieven slechts gecorrigeerd worden voor inflatie. Bij de onroerende zaakbelasting wordt het tarief tevens beïnvloed door de waardeontwikkeling. Deze correctie van het tarief valt, gemiddeld gezien, voor de burger per saldo neutraal uit. Bij de vaststelling van tarieven voor leges wordt tevens gekeken naar kostendekkendheid. Dit geldt overigens niet voor belastingen, omdat belastingopbrengsten een algemeen dekkingsmiddel zijn voor de uitgaven van de gemeentebegroting.

Een gemeente mag wettelijk niet meer dan kostendekkend leges heffen. Dit houdt concreet in dat de opbrengsten van de leges 100% of lager moeten zijn dan de met leges verband houdende kosten. Onder Leges Burger- en Bestuurszaken is hiervan een nadere toelichting en specificatie opgenomen.

Ontwikkelingen

Lokale heffingen

Tabel 17 – Overzicht Lokale heffingen

Omschrijving	Opbrengst 2014	Opbrengst actuele begroting 2015	Opbrengst 2015	% Afwijking t.o.v. de begroting
Onroerende zaakbelastingen	21.785	21.919	21.941	0%
Afvalstoffenheffing	9.883	10.390	10.409	0%
Rioolheffing	10.568	10.715	10.696	0%
Begraafrechten	1.113	1.012	1.112	10%
Parkeergelden	1.054	1.055	1.000	-6%
Leges omgevingsvergunningen	1.983	2.205	2.971	35%
Leges Burger- en bestuurszaken	1.133	1.028	1.118	9%

Onroerende zaakbelasting

De inkomsten zijn net iets hoger uitgevallen dan begroot. Dit is te verklaren door waardeontwikkelingen en intensievere controles. Een nadere toelichting, uitgesplitst in woningen en niet-woningen, volgt hieronder.

Onroerende Zaakbelasting - woningen

€ 135.000 V

De neerwaartse waardeontwikkeling die gebruikt wordt bij de berekening van het tarief is lager dan voorzien, waardoor een incidenteel voordeel van € 135.000 ontstaat.

Onroerende Zaakbelasting – niet woningen

€ 113.000 N

De neerwaartse waardeontwikkeling die gebruikt wordt bij de berekening van het tarief is hoger dan voorzien (marktontwikkeling en een aantal gerechtelijke uitspraken waarbij WOZ-waarden naar beneden zijn bijgesteld), waardoor een incidenteel nadeel van € 113.000 ontstaat.

In de begroting 2015 was een bedrag van € 418.000 geraamd voor kwijtschelding. Het werkelijke bedrag van kwijtschelding bedroeg € 472.000 en valt daarmee 13% hoger uit dan geraamd.

Afvalstoffenheffing

De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing wordt bewaakt via de egaliseringsreserve afval. Het verloop van deze reserve is betrokken bij de vaststelling van de tarieven. Onderstaand een beknopt overzicht van de totale kosten en baten van het product afval.

Kostendekkendheid	bedragen x € 1.000		
	Rekening 2014	Begroting 2015	Realisatie 2015
Kosten afval	10.974	11.452	11.488
Opbrengsten afval	11.089	11.480	11.775
Verschil	115 V	28 V	287 V

Voor de inzameling van plastic verpakkingen zijn vanuit het nationaal Afvalfonds Verpakkingen in 2015 extra inkomsten ontvangen. Mede hierdoor zijn de inkomsten in 2015 hoger dan verwacht. Het saldo is, conform de geldende gedragslijn, verrekend met de egaliseringsreserve afval. Ultimo 2015 is de stand van de egaliseringsreserve afval € 2,2 miljoen. Voor deze reserve is een plafond vastgesteld van € 1,2 miljoen. Vanaf 2012 wordt al uitvoering gegeven aan een verlaging van de afvalstoffenheffing. Het huidige beeld van de meerjarige ontwikkeling van de reserve laat een daling zien tot een saldo van circa € 1,0 miljoen in 2019.

Rioolheffing

De opbrengsten rioolheffing zijn nagenoeg gelijk aan de raming. De kostendekkendheid van de rioolheffing wordt bewaakt via de Voorziening vervangingsinvesteringen riolering. Ultimo 2015 is de stand van de Voorziening vervangingsinvesteringen riolering € 35,2 miljoen. Dit saldo wordt aangewend om de toekomstige piek in de riolvervanging te kunnen financieren zonder dat hiervoor geld geleend hoeft te worden. Bij de vijfjaarlijkse evaluatie wordt de hoogte van de voorziening betrokken bij de vaststelling van de tarieven. Conform het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Ede 2013-2017 blijft de jaarlijkse rioolheffing in de huidige planperiode op hetzelfde niveau en wordt afgezien van de reguliere inflatiecorrectie.

Omgevingsvergunningen

De economische realiteit van de afgelopen jaren vertaalde zich in een aanmerkelijk lagere bouwproductie met consequenties op de omvang van de te ontvangen leges. Als gevolg van de crisis zijn de geraamde opbrengsten van de inkomsten uit de omgevingsvergunningen in de jaren 2013 tot en met 2015 verminderd met 1 miljoen per jaar. In 2015 was herstel van de economie zichtbaar. Dit uitte zich onder meer in een groter aantal aanvragen van omgevingsvergunningen. Daarnaast heeft er ten gevolge van aangekondigde wijzigingen in bouwregelgeving een 'inhaalslag' plaatsgevonden begin 2015. Komende jaren zullen moeten uitwijzen of er vooral sprake was van een inhaalslag of dat het om structureel herstel gaat.

Kostendekkendheid Leges

Overeenkomstig de wetgeving mag een gemeente wettelijk niet meer dan kostendekkend leges heffen. Dit houdt concreet in dat de opbrengsten van de leges 100% of lager moeten zijn dan de met leges verband houdende kosten. In lijn met de toezegging bij de Jaarrekening 2014 was in de Begroting 2016 een geconsolideerde tabel opgenomen van de opbrengstenlimiet/kostendekkendheid leges. Conform jurisprudentie wordt deze tabel opgesteld aan de hand van wat een gemeenteraad bij de begroting heeft vastgesteld. In de Begroting 2016 zijn de percentages kostendekkendheid van 2012, 2013 en 2015 opgenomen.

In 2011, 2012 en 2013 hebben diverse partijen procedures aangespannen tegen de gemeente in verband met twijfels over de hoogte van de leges. Deze procedures gingen alle drie over leges Omgevingsvergunningen. In november 2015 heeft een zitting plaatsgehad bij de Rechtbank van Arnhem. De rechtbank heeft vonnis gewezen in het voordeel van de gemeente. Gelijktijdig met deze

jaarrekening vindt afstemming plaats over publicatie van cijfers en percentages in verband met transparantie en om herhaling van dit soort tijdrovende procedures in de toekomst mogelijk te voorkomen. Verder vindt bij komende begrotingen actualisatie van de bij de Programmabegroting 2016-2019 gepresenteerde tabel plaats.

Parkeertarieven

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 is besloten om de geraamde parkeeropbrengsten 2015 met € 70.000 neerwaarts bij te stellen ten laste van de Reserve Parkeren. De economische crisis heeft, in combinatie met gewijzigd consumentengedrag (online kopen), een negatief effect op de parkeergelden. De werkelijke parkeeropbrengsten 2015 zijn, ondanks deze bijstelling, alsnog 6% lager dan de actuele begroting. In voorgaande jaren deden de tekorten zich voornamelijk voor bij het vooraf betaald parkeren (straatparkeren). Vanaf medio 2014 lopen ook de parkeeropbrengsten op de gemeentelijke parkeerterreinen (achteraf betaald parkeren) terug. Het is nog te vroeg om te bepalen hoeverre dit structureel is. Het vertrek van een supermarkt aan het Kuiperplein is er mede debet aan dat de parkeeropbrengsten op dit terrein teruglopen. Vanwege de sloop van panden en de nieuwbouw van winkels en appartementen is een gedeelte van het parkeerterrein aan het Bunschoterplein een tijdlang afgesloten geweest. Hierdoor zijn de parkeeropbrengsten van dit terrein lager.

Leges burger- en bestuurszaken

Zoals aangegeven in voorgaande tabel kwamen deze leges 9% hoger uit dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Deze meeropbrengst komt doordat er meer rijbewijzen en paspoorten zijn afgegeven dan begroot was.

Kostendekkendheid Leges

Zie toelichting onder Omgevingsvergunningen.

Begraafrechten

Kostendekkendheid	Rekening 2014	Begroting 2015	Realisatie 2015
Kosten Begraven	970	953	983
Opbrengsten Begraven	1.113	1.012	1.112
Verschil	143 V	59 V	129 V

Het voordeel van € 129.000 wordt veroorzaakt door een lagere inzet uren en hoger aantal begrafenissen en verlengingen dan begroot. De eerder verwachte daling van het aantal begrafenissen, in verband met het geopende crematorium, doet zich vooralsnog niet voor. Het product begraven is een 100% zelffinancierend product. Een voordelig of nadelig saldo wordt verrekend met de reserve begraven. Momenteel is een onderhoudsplan van de begraafplaats in voorbereiding. Op het moment dat de benodigde financiële middelen voor dit plan in beeld zijn worden deze afgezet tegen dit voordelige saldo. Bijstelling van tarieven wordt alleen overwogen indien er structurele wijzigingen aan de kostenkant zijn en de leges mogen wettelijk niet meer dan kostendekkend zijn. Dit percentage wordt gebruikelijk berekend aan de hand van de uitgangspunten en kaders die de raad bij begroting vaststelt. Bij de begroting 2015 bedroeg de kostendekkendheid 100%.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Een gemeente beschikt over veel kapitaalgoederen op het gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, civiele kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten, speelvoorzieningen, straatmeubilair) en gebouwen. Ten aanzien van deze kapitaalgoederen is er de verplichting te zorgen voor onderhoud en/of beheer.

Kaderstelling

Het wettelijk kader voor onderhoud en/of beheer van kapitaalgoederen is te vinden in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Op basis hiervan heeft de gemeenteraad in oktober 2009 de 'Nota Onderhoud Kapitaalgoederen' vastgesteld. Deze nota is verder uitgewerkt in onderliggende beleids- en onderhoudsplannen.

Beleid

De algemene beleidslijn ten aanzien van onderhoud van kapitaalgoederen is dat dit van voldoende tot goed niveau moet zijn. In onderliggende, door u vastgestelde, plannen worden zowel de beleidsintenties (zoals spreiding van voorzieningen), als het onderhoudsniveau nader uitgewerkt.

Ontwikkelingen

Kerntakendiscussie

Het participatietraject met de samenleving is gevoerd. In de Perspectiefnota 2016-2019 heeft u ingestemd met de bezuinigingsvoorstellen van het beheer van de openbare ruimte. Aan de hand van de besluiten uit de kerntakendiscussie, de resultaten van mEdemaken en de benodigde vervangingsinvesteringen voor de openbare ruimte worden vanaf 2015 kaders voor nieuwe beleidsplannen geïnventariseerd. Dit betreft wegen, openbare verlichting, reiniging, groen, speelvoorzieningen en hemelwater.

Reserve Onderhoud en Vervanging Openbare Ruimte

Overeenkomend het raadsbesluit bij de Programmabegroting 2016-2019 is deze reserve in 2015 gevoed met € 1.150.000.

Visie voor de Openbare ruimte

Bij de begroting is aangegeven dat er wordt gewerkt aan de (door-)ontwikkeling van het beleid voor het beheer van de openbare ruimte in de gemeente Ede. Uitgangspunt hierbij was een meer integrale werkwijze waarin de verschillende grijze, groene en blauwe onderdelen binnen de openbare ruimte in nauwere samenhang worden gebracht. Zoals aangegeven in de begroting 2016 heeft dit inmiddels vorm gekregen door de ontwikkeling van een integrale gebiedsgerichte programmering. Dit betekent dat op basis van input van de verschillende vakgebieden, wegen, groen, riolering en verkeer een integrale lange termijnplanning wordt gemaakt voor uitvoering van projecten en werken in de openbare ruimte. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens van de gemeenteraad te sturen op kwaliteit en inrichting en het beheer van onze leefomgeving. Bij het opstellen van de visie voor de openbare ruimte, de integrale gebiedsgerichte programmering, is rekening gehouden met de door de gemeenteraad bepaalde richting met betrekking tot de bezuinigingstaakstelling (kerntakendiscussie).

Rapportage 'Basis in beeld'

Om integraal te kunnen werken en als input voor de Visie openbare ruimte (VOR) is het noodzakelijk dat de basisinformatie over te beheren arealen, huidige kwaliteiten en beschikbare middelen openbare ruimte op orde is. Dit onderzoek is inmiddels uitgevoerd. De financiële effecten van de Basis In Beeld zijn bij de Perspectiefnota 2016-2019 vertaald.

Wegen buitengebied

Voor de aanpak van (achterstallig) onderhoud aan wegen in het buitengebied heeft de gemeenteraad, verdeeld over de periode 2010 tot en met 2015, een krediet beschikbaar gesteld van € 15 miljoen. In de jaren 2014 en 2015 was nog circa veertig kilometer aan te onderhouden wegen gepland. Dit betreft voornamelijk groot- en klein onderhoud aan erftoegangswegen. Het geplande onderhoud is gedekt uit het (restant van het) beschikbare krediet. Gelet op de schadebeelden die uit de visuele inspecties naar voren komen, blijven de komende jaren nog wegen in aanmerking komen voor groot onderhoud.

Bomenbeleidsplan

Bij behandeling van de Perspectiefnota 2016-2019 heeft u ingestemd met het Bomenbeleidsplan: 'Toekomst voor bomen, bomen voor de toekomst'. Doel is om het groene karakter van Ede te waarborgen. In deze perspectiefnota heeft u, voor een periode van tien jaar, een bedrag van in totaal € 6 miljoen beschikbaar gesteld.

Verder wordt het omgevingsvergunningstelsel voor bomen herzien. Dit houdt in dat beleidsregels worden opgesteld voor monumentale, waardevolle bomen en bomen in structuren. Voor bomen in het openbaar gebied wordt een kaart met gemeentelijke monumentale en waardevolle bomen samengesteld.

Parapluplan Platform Water Vallei en Eem - Samen naar een duurzame waterketen

In het Waterplan 2013-2017 (18 september 2012) is als één van de speerpunten geformuleerd de regionale samenwerking binnen het Platform Water Vallei en Eem. Doel van deze samenwerking is invulling geven aan de landelijke doelmatigheidsopgave, die ondermeer moet leiden tot een (landelijke) besparing oplopend tot € 380 miljoen per jaar in 2020. De samenwerking is gestart met het uitwisselen van kennis en groeit verder via het gemeenschappelijk uitvoeren van projecten.

Op 4 maart 2014 heeft het Platform Water Vallei en Eem via het Parapluplan de kaders voor samenwerking vastgesteld. Bovendien is hierbij de koers uitgezet hoe het platform in de periode tot 2020 de bestaande en nieuwe wateropgaven het hoofd gaat bieden. Het plan is een richtinggevend document en brengt focus aan in de activiteiten van het platform. Dit is nodig omdat veel onderwerpen onze aandacht vragen en het van belang is om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. Doel hierbij is kosten beperken, de kwetsbaarheid verminderen en kwaliteit verhogen. Het Parapluplan is een dynamisch document, waarbij de genoemde activiteiten niet uitputtend zijn. De komende jaren worden nieuwe activiteiten toegevoegd die vooraf getoetst worden aan de kaders van het Parapluplan.

Onderhoud vastgoed

Voor het onderhoud van de gemeentelijke vastgoedvoorraad is gekozen om dit via een conditieafhankelijke onderhoudsplanning in beeld te brengen. Ook wordt het onderhoud voortaan op basis van conditiescores uitgevoerd. De onderhoudsplanning is in het najaar van 2015 verder uitgewerkt en hieruit is de onderhoudsbehoefte voor 2016 en verder bepaald. Voor de komende jaren is uitgerekend wat de gemiddelde onderhoudsbehoefte is. Op basis van het tienjarig gemiddelde is de jaarlijkse dotatie in de onderhoudsvoorziening vastgesteld. Vanuit deze onderhoudsvoorziening worden de jaarlijkse activiteiten betaald. Er is per programma een onderhoudsvoorziening getroffen, de ambitie is om op termijn naar één onderhoudsvoorziening toe te gaan voor alle gemeentelijke gebouwen. Voor het dagelijks onderhoud (kort cyclisch) wordt geen onderhoudsvoorziening getroffen. Dit onderhoud wordt direct uit de exploitatie betaald.

De komende jaren wordt het onderhoud in toenemende mate in regie uitgezet bij verschillende uitvoerende partijen. Op basis van een startbijeenkomst wordt in 2016 bepaald op welke manier en in welke snelheid hier verder invulling aan wordt gegeven. Hierbij wordt toegewerkt naar prestatiegerichte overeenkomsten of onderhoudscontracten. Dit vergt enige gewinning, zowel aan de opdrachtgevende zijde (gemeente), als aan de opdrachtnemende zijde (toeleveranciers). Vandaar dat deze methodiek de komende jaren geleidelijk aan wordt ingevoerd.

Tabel 20 – Voorzieningen en reserves kapitaalgoederen

bedragen x € 1.000

Stand per 31-12		Realisatie	Meerjarenprognose 2015-2019			
		2015	2016	2017	2018	2019
V110	Huisvesting	217	40	166	179	92
V116	Voorziening onderhoud sportaccommodaties	180	227	331	321	75
V119	Voorziening overige gebouwen	364	383	461	533	440
V145	Voorziening onderhoud sociaal cultureel werk	238	317	459	458	372
V146	Voorziening onderhoud culturele accommodaties	247	301	426	167	174
R416	Reserve begraven	365	188	318	444	570
R417	Reserve onderhoud en vervanging openbare ruimte	1.219	1.219	1.219	1.219	1.219
Totaal		2.830	2.675	3.381	3.321	2.942

3.4 Financieringen (Treasuryparagraaf)

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Dit betreft het besturen, beheersen, verantwoorden over en het toezicht houden op de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Kaderstelling

Het wettelijke kader voor het risicobeheer is te vinden in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet financiering decentrale overheden (fido, artikel 4).

Beleid

Het Treasurystatuut (vastgesteld in december 2009), bevat de vastlegging van de structuur, inrichting en het beleid van het risicobeheer.

Ontwikkelingen

In deze subparagraaf wordt ingegaan op de ontwikkelingen van het risicobeheer. Openbare lichamen zijn op grond van de Wet financiering decentrale overheden sinds eind 2013 verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Dit betekent dat bij overschrijding van een te berekenen drempelbedrag afroming plaatsvindt en het overschot gestort wordt op een rekening van het Rijk. In deze jaarrekening is voor het eerst onderstaande tabel opgenomen. Uit deze tabel blijkt dat er geen sprake is geweest van overschrijding van het drempelbedrag.

Tabel 21 – Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren bedragen x € 1.000

Openbare lichamen zijn op basis van de wet Financiering decentrale overheden verplicht tot deelname aan schatkistbankieren.

		Verslagjaar 2015			
(1)	Drempelbedrag	2.295			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	661	1.204	815	920
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.634	1.091	1.480	1.375
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar 2015			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	306.001			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	306.001			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	2.295			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	59.451	109.535	75.002	84.667
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	661	1.204	815	920

Ontwikkeling rente geld- en kapitaalmarkt

Het verloop van de rentetarieven is weergegeven in onderstaande tabel. In 2015 is als financieringsmiddel gebruik gemaakt van kort en lang geld.

Tabel 22 - Verloop rentetarieven

Omschrijving	Rekening 2014	Begroting 2015	Rekening 2015
Korte rente (geldmarkt: financiering tot 1 jaar) – 3 maands	0,09 %	0,50 %	-0,07 %
Lange rente (kapitaalmarkt: financiering ≥ één jaar)	1,996 %	1,50 %	1,16 %

Ontwikkeling financieringstekort

In de Programmabegroting 2015-2018 is gerekend met een financieringstekort van € 23,2 miljoen per 1 januari 2015. Het werkelijke tekort op die datum bleef echter beperkt tot € 9,7 miljoen. De reden voor dit grote verschil is dat de standen van de reserves en voorzieningen zijn gestegen en de subsidieontvangsten van de Veluwe Poort zijn € 8 miljoen hoger.

Resultaat renteomslag

Het resultaat van de renteomslag wordt hieronder toegelicht.

Tabel 23 - Percentage renteomslag per 01-01

Percentage renteomslag per 01-01	bedragen x € 1 miljoen	
	2015 PB 2016	2015 JR 2015
Rentekosten	11	11
Boekwaarde investeringen	443	447
Renteomslagpercentage (= rente / boekwaarde)	2,59 %	2,54 %

Het genormeerde renteomslagpercentage is 3%. Door de werkelijke, nog steeds lage, rentestand ligt de ontwikkeling van het werkelijke renteomslagpercentage onder het niveau van het genormeerde percentage.

In de Programmabegroting 2015-2018 is een incidenteel voordeel van € 1 miljoen opgenomen. Dit was gebaseerd op het verschil tussen het genormeerde (3%) en het begrote (2,3%) renteomslagpercentage. Het werkelijke percentage bedraagt echter 2,54%. Bij deze programmabegroting is uitgegaan van een nadeel van € 430.000. In werkelijkheid is dit € 308.000 geworden. Vooral het genoemde nadeel van Grondzaken door rente over de boekwaarde, is minder groot.

Ontwikkeling risicobeheersing

- Renterisico

In de Wet fido worden renterisico's onderscheiden in renterisico's van de vlottende (= kasgeldlimiet) en vaste schuld. De begrote renterisiconorm voor de vaste schuld lag voor de gemeente Ede in 2015 op € 28 miljoen. De werkelijke renterisiconorm bedroeg in 2015 € 14 miljoen. Deze norm is niet overschreden. Het aantal renteherzieningen viel lager uit dan was voorspeld bij de Programmabegroting 2015-2018 door vervroegde aflossingen.

- Risico normale bedrijfsvoering (current ratio)

De current ratio geeft inzicht in de liquiditeit, ofwel de mate waarin voldaan kan worden aan de verplichtingen op korte termijn. De current ratio wordt berekend door de vlottende activa en de vlottende passiva tegen elkaar af te zetten. Algemeen wordt een waarde tussen de 1,5 en 2 als gezond beschouwd.

Tabel 24 - Current ratio

bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Rekening 2014	Rekening 2015
Vlottende activa	203	203
Vlottende passiva	80	80
Current ratio per 31 december	2,54	2,54

- Kredietrisico

Het gaat hierbij om de verkregen garanties inzake het terugontvangen van verstrekte leningen. Verstrekte geldleningen maken onderdeel uit van ons systeem van risicomangement. Eventuele risico's zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Tabel 25 - Verstrekte geldleningen

bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Rekening 2014	Rekening 2015
Woningcorporaties met garantie WSW	15	13
Woningcorporaties zonder garantie WSW	54	49
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	13	12
Ambtenarenhypotheken met hypothecaire zekerheid	6	5
Totaal verstrekte geldleningen	88	79
Waarvan: - reguliere aflossingen	6	4
- vervroegde aflossingen	25	5
- bedrag waarover rente wordt herzien	0	0

In 2015 is extra afgelost op leningen met WSW garantie. Dit betrof leningen aan Woonstede.

Hiernaast waarborgde de gemeente per ultimo 2015 geldleningen tot een bedrag van € 49.000 (zie de toelichting balans, onderdeel 'niet uit de balans blijvende verplichtingen').

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf worden de resultaten en ontwikkelingen op het terrein van de bedrijfsvoering in 2015 verantwoord.

Kaderstelling

Het wettelijke kader voor deze paragraaf is te vinden in artikel 212 van de Gemeentewet. Op basis hiervan is in Ede de Financiële Beheersverordening opgesteld. De gemeenteraad heeft deze verordening in september 2011 vastgesteld.

Beleid

We zien de laatste jaren een verandering in de manier van werken bij de gemeente Ede. Sinds 2012 is een ontwikkeling in gang gezet die gericht is op een organisatie die inwoners en bedrijven nog meer centraal stelt. Een organisatie die in gesprek gaat met de samenleving bij de voorbereiding en uitvoering van het beleid. Om dat mogelijk te maken zijn moderne bedrijfsmiddelen onontbeerlijk. Ook in 2015 is daar verder op ingezet.

Ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling

De samenleving, en daarmee de omgeving waarbinnen we ons als gemeente bevinden is continu in beweging. Dat merken we in onze dagelijkse werkzaamheden. We hebben als gemeente te maken met een meer en meer dynamische omgeving. Daarbinnen is het balanceren tussen enerzijds het doorontwikkelen op de veranderende verhoudingen tussen gemeente en samenleving en anderzijds het adequaat uitvoeren van nieuwe taken die we als gemeente krijgen. En deze veranderingen gaan gepaard met bezuinigingen die gerealiseerd moeten worden. Iets waardoor de ontwikkeling en verandering op een effectieve en efficiënte manier georganiseerd moet worden. Veranderen en bezuinigen blijven daarmee hand in hand gaan.

De organisatieontwikkeling kende in 2015 twee belangrijke onderwerpen. Aan de ene kant was dat de definitieve overdracht van taken binnen het Cluster Werk, Participatie en Inkomen in het kader van de drie decentralisaties. In 2014 heeft er een reorganisatie plaatsgevonden waarna in 2015 de nieuwe taken en verantwoordelijkheden zijn opgepakt. Daarnaast is, als laatste cluster, per 1 oktober de reorganisatie van het cluster Dienstverlening en Bedrijfsvoering afgerond. Hiermee zijn alle clusters gereorganiseerd. Na alle reorganisaties is er, op initiatief van het college van burgemeester en wethouders, een scan naar de topstructuur van de gemeente Ede uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Belangrijkste conclusies zijn dat de gemeente Ede als organisatie in ontwikkeling een flinke groei heeft doorgemaakt, maar tegelijkertijd dat verdere ontwikkeling op onderdelen nodig is. Dit betekent dat de organisatie blijft investeren in het huidige model. Dit doen we door inzet op drie lijnen: verbeelding (gezamenlijke koers- en visieontwikkeling), versnelling (korte lijnen en slagkracht) en verbinding (betere samenwerking over cluster grenzen heen).

Medewerkersonderzoek

Omdat in 2015 alle organisatieveranderingen van de clusters zijn afgerond, is er in december 2015 een medewerkersonderzoek uitgevoerd. Het belangrijkste aandachtspunt wat uit het onderzoek naar voren komt is de werkdruk. Deze wordt als behoorlijk hoog ervaren. Dit is beeld is overeenkomstig de benchmark 100.000+ gemeenten. Daarnaast zijn de informatievoorziening en resultaatgerichtheid verbeterpunten. Dit zal via diverse ontwikkelsporen worden opgepakt, indien zinvol ook organisatiebreed. Waar we als organisatie ten opzichte van de benchmark bijzonder positief op scoren is de loyaliteit van onze medewerkers. En in vergelijking met het vorige onderzoek (2011) is het beeld over leidinggevend positief veranderd. Dit is in lijn met de uitkomsten van de evaluatie van de topstructuur. Het vormt een goede basis om de doorontwikkeling van de organisatie vorm te geven.

Gebaseerd op de uitslagen per cluster en afdeling wordt met ondersteuning van P&O door leidinggevende, samen met de medewerkers in het voorjaar 2016 een actieplan opgesteld om aan de belangrijkste verbeterpunten te werken.

Bezuinigingen

In de Programmabegroting 2014–2017 is besloten tot een ombuigingstaakstelling van € 10 miljoen. Onderdeel hiervan is een taakstelling van € 5 miljoen op de bedrijfsvoering. Daarnaast resteert nog een openstaande taakstelling op bedrijfsvoering van € 1,6 miljoen, waardoor sprake is van een totale taakstelling oplopend tot totaal € 6,6 miljoen structureel. De stand bij de Programmarekening 2015 is als volgt:

Tabel 26 **bedragen x € 1.000**

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
Taakstelling	- 3.733	- 5.283	- 6.583	- 6.583
Gerealiseerd per 31-12-2015	3.214	-	-	-
Verwachte realisatie	-	3.000	4.321	6.171
Faseringskosten	- 519	- 2.283	- 2.262	- 412

Bij de Perspectiefnota 2016-2019 is totaal € 6,5 miljoen beschikbaar gesteld voor frictie- en faseringskosten. Voor jaarschijf 2015 is dit € 2,4 miljoen. Dit budget is in 2015 besteed aan:

- Faseringskosten (indien taakstelling later wordt gerealiseerd dan oorspronkelijk ingeboekt): € 519.000.
- Maatwerkkosten (maatwerkafspraken met medewerkers in plaatsingsprocessen van doorontwikkeling van afdelingen): € 445.000.
- Kosten voor de afdeling Mobiliteit en Ontwikkeling (medewerkers die in de plaatsingsprocessen niet geplaatst worden en daarmee de HPK-status(herplaatsingskandidaat) ontvangen worden begeleid in het van-werk-naar-werk traject): € 497.000.

In totaal is dit voor 2015 € 1,5 miljoen. De verwachte frictiekosten zijn in 2015 lager dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt door lager benodigde faseringskosten van het nieuwe cluster Dienstverlening en Bedrijfsvoering. Bij de komende perspectiefnota vindt een actualisatie van het benodigde bedrag plaats, waarbij de verwachting is dat het overschot 2015 zeker nodig zal zijn.

Administratieve organisatie en interne controle (AO/IC)

De afgelopen tijd hebben we te maken gehad met een gewijzigde controlestandaard voor accountants. In de nieuwe controlestandaard zijn de eisen waaraan verbijzonderde controles moeten voldoen, voordat een accountant er op mag steunen, fors aangescherpt. De accountant dient zich, meer dan voorheen, een zelfstandig beeld te vormen over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid. Dit betekende voor 2015 en de toekomst een herbezinning op de vormgeving en positionering van een meer onafhankelijke auditfunctie binnen de organisatie. In de recente organisatieaanpassing per 1 oktober 2015 is hierin voorzien.

De verdere uitwerking vraagt ook om afstemming met de accountant. In de loop van 2015 is Ede, na aanbesteding, overgegaan naar een nieuwe accountant. Deze heeft zich de afgelopen tijd verdiept in Ede en zijn eerste beeld gepresenteerd. Samen met de accountant wordt gekeken naar de verdere professionalisering van AO/IC en auditing. Dit vanuit het perspectief dat systeemgericht is, gericht op een vorm van meer continue controle en effectief en efficiënt zijn door slimme inzet van IT.

In 2015 is al vorm gegeven aan de beoordeling van de materialiteit en risico's van processen. Op basis hiervan is het aantal controles teruggebracht en concentreren we ons op relevante en risicovolle processen. Daarnaast is ingezet op de decentralisaties in het Sociaal Domein en de beheersing daarvan. Omdat op landelijk niveau duidelijkheid uitbleef omtrent de te hanteren controleprotocollen

hiervoor, hebben we daarop als Ede (en trekker van het Knooppunt Jeugd in regionaal verband) zelf voorzien in een protocol richting de zorgaanbieders.

Vennootschapsbelasting

Lokale overheden vallen vanaf 2016 onder de Wet op de Vennootschapsbelasting (VPB). Afgelopen jaar is geïnventariseerd welke activiteiten van de gemeente Ede onder het VPB-regime vallen. Het resultaat van deze inventarisatie is dat alle activiteiten van de gemeente Ede (inclusief Grondzaken) voor 2016 niet VPB-plichtig zijn. Deze inventarisatie wordt jaarlijks herhaald.

Btw

Aan de afspraken met de belastingdienst in het kader van 'horizontaal toezicht' is verder invulling gegeven. Op basis hiervan zijn aanpassingen in de administratie doorgevoerd, die zorgen voor een optimale aansluiting op fiscale regelgeving.

Privacy- en security

In de Programmabegroting 2016-2019 zijn middelen vrijgemaakt voor de nieuwe taken op het terrein van privacy- en securitybescherming. Doel is het concreet uitvoering geven aan het wettelijk verplicht privacybeleid (gegevensbescherming) en securitybeleid (beveiligingsbeleid). Onderdeel hiervan is de aanstelling van een Privacy- en Security Officer, die de bewustwording en de borging op dit terrein heeft opgepakt.

In 2015 is gestart met verdere visievorming en uitwerking van aspecten als (integraliteit tussen) beleid, governance, werkprocessen en naleving. Door deze aanpak is er meer verbinding tussen de diverse spelers op dit vlak binnen de organisatie. Ook wordt er een nulmeting uitgevoerd.

Stuur- en managementinformatie

Om benodigde stuur- en managementinformatie op een eenvoudige manier te ontsluiten en beschikbaar te stellen is in 2015 gewerkt aan een dashboard. Daarnaast is gewerkt aan de kwaliteit van de administraties en systemen, zodat de organisatie nog efficiënter functioneert en het inzicht in de bedrijfsprocessen verder wordt verhoogd. Hierdoor kan beter gestuurd worden op het realiseren van de gewenste resultaten. Deze ontwikkeling krijgt in 2016 en 2017 vervolg.

Risicomanagement

Risicomanagement is een belangrijk onderwerp binnen de gemeente Ede. Ook in 2015 is ingezet op de ontwikkeling hiervan. Dit betekent dat op basis van risico-inschatting aandacht wordt gegeven aan bedrijfsprocessen, dossier, projecten, etcetera waardoor de organisatie beter in control komt. Daarnaast is ingezet op de control op de bedrijfsprocessen van risicovolle externe/verbonden partijen, iets wat in 2016 verder vervolg krijgt.

Organisatie financiële functie

In de nieuwe organisatie is de financiële functie ondergebracht in twee afdelingen: Financiën & Control (de financieel beleidsmatige en controlkant) en Bedrijfsadministratie (de beheersmatige kant). Het belangrijkste uitgangspunt bij de herinrichting van de financiële functies is modernisering en kwaliteitsverbetering. De aandacht is hierbij gericht op zowel medewerkers, processen, systemen als ketenrelaties. In 2015 is de digitalisering van de Planning & Control-cyclus opgepakt. De begroting 2016 is, als eerste Planning- & Control-document, met behulp van een geïmplementeerd softwarepakket, volledig digitaal tot stand gebracht. Deze nieuwe werkwijze, die zorgt voor een inzichtelijker en efficiënter proces, wordt komend jaar doorontwikkeld.

Informatievoorziening, informatiebeveiliging en automatisering

In 2015 is binnen de ICT-organisatie gewerkt aan 'het huis op orde' brengen. Dit geldt voor alle onderdelen; mensen, middelen, afspraken en processen. Een ontwikkeling die loopt tot aan 2018. De snelheid waarmee dit in 2015 mogelijk was, is sterk beïnvloed door de reorganisatie en vorming van het cluster Dienstverlening en Bedrijfsvoering en de daarmee gepaard gaande mogelijkheid om pas eind 2015 de openstaande vacatures te kunnen gaan werven. Vanaf 2014 was reeds een behoorlijke

uitstroom van medewerkers door het leeftijdsarrangement. Deze uitstroom is opgevuld met diverse tijdelijke medewerkers. De reorganisatie en de vorming van de nieuwe afdelingen BIAS (Beheer, Infrastructuur & Applicaties, Services geheten) en IPPM (Informatie-, project- en procesmanagement) hebben veel management aandacht geëist en heeft ook de medewerkers bezig gehouden. Na een onzekere periode hebben nagenoeg alle medewerkers een functie gekregen in deze nieuwe afdelingen. In 2015 zijn de implementatieplannen opgesteld voor de nieuwe afdelingen. Ingezet wordt op een intensief opleidingsplan en verbetering van de cultuur op de afdeling (houding en gedrag, samenwerking). Eind 2015 is hier een start mee gemaakt. Het zwaartepunt ligt in 2016.

Ondanks genoemde activiteiten, ontwikkelingen, onzekerheid bij medewerkers en aandacht voor de reorganisatie is de stabiliteit van de ICT infrastructuur en applicaties sterk verbeterd. In 2016 wordt deze ontwikkeling doorgezet, onder meer doordat de infrastructuur wordt gemoderniseerd en de achterstand in applicatie-onderhoud (onder andere verouderde versies) verder wordt ingelopen.

Het datacenter is uitgebreid, waardoor in 2016 het totale computercentrum kan worden gespreid over twee locaties en de continuïteit van de informatievoorziening kan worden geborgd.

De kantoorautomatiseringssoftware Zarafa en LibreOffice zijn bij de Omgevingsdienst de Vallei in 2015 met succes vervangen door Microsoft Exchange/Outlook en MsOffice2013. In het voorjaar van 2016 wordt deze vervanging ook doorgezet binnen de gemeente Ede.

Op informatiebeveiligingsgebied zijn in 2015 de nodige operationele maatregelen getroffen, waardoor op een aantal punten (virusscanning, ransomware) de beveiliging is toegenomen. In 2016 zal de BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten) worden geïmplementeerd.

Portfoliomanagement is ingevoerd, waardoor een veel beter beeld van lopende en toekomstige ICT ontwikkelingen is ontstaan. Hierdoor zijn de bijbehorende financiële relaties (exploitatie en investeringslasten) beter inzichtelijk.

Daarnaast zijn beleidskaders, architectuurprincipes en governance afspraken in concept gereed en leiden in 2016 tot een betere besturing en besluitvorming.

Als laatste is de applicatie Notubiz ingevoerd voor de gemeenteraad, college van B en W en directie, hetgeen het vergaderen vergemakkelijkt. Ook zijn de audiovisuele middelen in de raadszaal, na alle storingen in 2015, rond de jaarwisseling verbeterd. Begin 2016 moet uitwijzen of dit het beoogde positieve effect heeft.

Huisvesting

Er komt een herziening op het huisvestingsplan. Dit heeft te maken met de inhuizing van de backoffice van het UWV en de netto toename (ondanks de ingezette en gerealiseerde bezuinigingen) van medewerkersaantallen voornamelijk als gevolg van het decentraliseren van taken vanuit het Rijk. Dat houdt in dat in 2016 de OddV verhuist naar het gebouw De Manenberg en intern een grote verhuizing gaat plaatsvinden. Vervolgens wordt een klein deel van het gebouw De Vleugel opnieuw in gebruik genomen voor het huisvesten van het Regionaal Knooppunt Jeugd en de Sociale Teams, inclusief aanlandplekken voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Na realisatie van het project wordt het beschikbare vloeroppervlak in het Raadhuis en De Doelen optimaal benut en is er tevens voldaan aan de afgesproken werkpleknorm (0,72).

Dienstverlening

Als eerste gemeente in Nederland heeft de gemeente Ede succesvol spraakherkenning geïmplementeerd in het KlantContactCentrum (KCC). Daarnaast heeft de dienstverlening in het teken gestaan van de implementatie en doorontwikkeling van de kop van het Sociaal domein proces, waarbij de klantscreening voor de afdelingen binnen het cluster Werk, Participatie en Inkomen (WPI) centraal in het KCC kwalitatief goed afgehandeld worden.

Ondanks de toegenomen werkdruk en een hoger werkaanbod is een gemiddeld servicelevel van een wachttijd van 80% binnen 30 seconden gerealiseerd voor de gehele Edese organisatie exclusief het sociaal domein. In 2015 is met succes een pilot afgerond om de dienstverlening voor de OddV (afdeling Ede) door het KCC te laten uitvoeren.

Archief

Door de vorming van het cluster Dienstverlening en Bedrijfsvoering zijn archiefactiviteiten ondergebracht in één afdeling Archief. Dit verbetert de slagkracht om de documentaire informatievoorziening sterk te verbeteren. De samenwerking met Barneveld en Scherpenzeel is op het gebied van het gemeentearchief beter vormgegeven.

Vanaf 2015 kan de zakelijke klant volledig digitaal geholpen worden met digitale historische dossiers in het kader van omgevingsvergunningen. Klanten geven aan zeer tevreden te zijn met deze ontwikkeling.

In de landelijke kwaliteitsmonitor dienstverlening archieven komt het archief van Ede met de scores boven het landelijk gemiddelde.

Er zijn zeven nieuwe publicaties (historische cahiers en historische berichten) verschenen. Daarnaast zijn diverse nieuwe digitale historische collecties beschikbaar gesteld in onze digitale onderzoeksomgeving Archieval; ook nieuwe sets Open Data zijn beschikbaar gekomen.

Kengetallen P&O

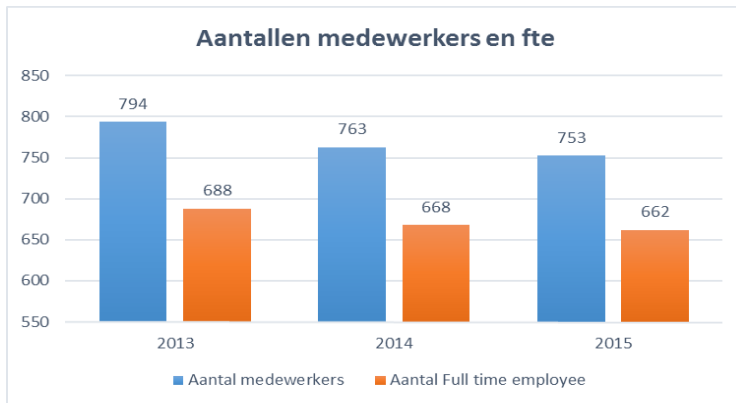
Ontwikkeling en samenstelling formatie

Aantal medewerkers	753 (662 fte)	1% daling t.o.v. 2014
Man / vrouw verhouding	372 man / 381 vrouw	
Ratio aantal ambtenaren per 1000 inwoners	5,93 (2015) 6,02 (2014) 6,22 (2013)	Benchmark 100.000+ gemeenten 8,8 Fte (Cijfer 2014)
Stages	79 (2015) 23 (2014)	Belangrijke stijging i.v.m. de ambitie voor 2016 op het gebied van diversiteit en specifiek aandacht voor jongeren.

Peildatum 31 december 2015

Instroom en uitstroom

In 2015 zijn er 69 nieuwe medewerkers (2014: 26 / 2013: 15) ingestroomd. Van de nieuwkomers kregen er 38 een tijdelijk contract bij aanvang van de dienstbetrekking. Van het totaal aantal medewerkers op de peildatum had 5,44 % een tijdelijk dienstverband.

De genoemde 69 nieuwe medewerkers vormen 9,56 % van het totale personeelsbestand. De instroom hangt deels samen met de nieuwe beleidslijn om medewerkers niet zondermeer via een payrollconstructie in te zetten. Anderzijds wordt deze instroom verklaard doordat o.a. door de afronding van de reorganisatie bij het cluster Dienstverlening & Bedrijfsvoering de lijn is ingezet om

zoveel mogelijk interim ingevulde functies via een dienstverband in te vullen. Veel van deze functies werden eerder tijdelijk op andere wijze ingevuld (inhuur, flexkrachten en payroll). Het volume instroom valt naast de benoemde effecten ook te verklaren door de ondertussen toegenomen taken voor de gemeente. Dat geldt voor het sociaal domein, vluchtelingen, toezicht en handhaving, en ook de ambities zoals aangegeven in het ontwikkelprogramma.

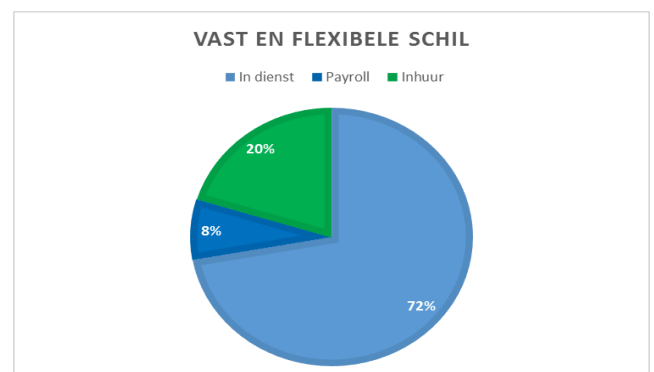
Afgelopen jaar verlieten 78 medewerkers de organisatie (9%). Het overgrote deel van deze uitstroom is te verklaren door het langer lopende effect van het leeftijdsarrangement. Door een bijna gelijk volume aan instroom lijkt het effect van de uitstroom beperkt. Dat lijkt niet in lijn met de bezuiningsafspraken over de periode 2014-2018 maar deze bezuiniging is reeds geoormerkt en wordt gehaald. Wat nu vooral opvalt, is dat bij een deel van de uitstroom vervanging op de functie noodzakelijk is. Bij iedere medewerker die vertrekt zal de afweging dienen te worden gemaakt of de functie vervanging verlangd of (direct) kan worden wegbezuinigd. De continuïteit van de bedrijfsvoering kan bijvoorbeeld een belangrijk argument zijn om iemand (alsnog tijdelijk) te vervangen. Voor 2016 is de verwachting dat het aantal medewerkers in dienst ongeveer gelijk zal blijven.

Payroll

Naar aanleiding van de inzet van payrollconstructies is er in 2015 de nodige discussie ontstaan. Mede op verzoek van de gemeenteraad is goed naar de situatie van onze payrollers gekeken. Dit heeft tot de beslissing geleid om alle payrollers, zoveel als mogelijk, op gelijke wijze als reguliere medewerkers te verlonen, de zogenaamde 'equal pay'. Qua kosten heeft dit tot een eenmalige ophoging van de payrollkosten geleid (€ 300.000). Er zijn ook specifieke payrollrichtlijnen opgesteld. Op basis van de richtlijnen wordt begin 2016 voor iedere payroll medewerker gekeken of een continuering van het payrollcontract of een gemeentelijke aanstelling meest wenselijk is. Ook komt er een afwegingskader capaciteit wat zal bijdragen aan een meer doelmatige inzet van ondermeer payroll. Voor de inzet van payrollers op veelal (tijdelijke) formatie is in 2015 een bedrag € 4,5 miljoen uitgegeven tegen € 2,3 miljoen in 2014. Deze toename wordt grotendeels verklaard door de extra inzet die noodzakelijk was in het cluster Werk, Participatie en Inkomen en door het uitstellen van de reorganisatie voor het cluster Dienstverlening en Bedrijfsvoering.

Ontwikkelingen in de flexibele schil

De afgelopen jaren is een aanzienlijk beroep gedaan op het aanpassingsvermogen van de organisatie. Belangrijk was en is voor de komende jaren om meer flexibiliteit en een sobere en doelmatige inzet van capaciteit te realiseren. De inzet van medewerkers met een tijdelijk overeenkomst zorgt er hierbij voor dat we kunnen doorontwikkelen, maar ook de verlangde werkzaamheden kunnen blijven uitvoeren. Het stelt de organisatie in staat haar doelen te halen en afspraken na te komen.

In 2015 is de totale inhuur met € 2,5 miljoen gestegen ten opzichte van 2014 naar totaal € 11,8 miljoen. Uit een analyse van de reden en het doel van inhuur blijkt dat meer dan 70 procent van de inhuur gerelateerd is aan het invullen van tijdelijke of vaste formatie door middel van inhuur. Het budget door openstaande vacatures was in 2015 ruim 2,0 miljoen hoger dan het budget in 2014 en verklaart de stijging van de kosten van inhuur. De belangrijkste reden hiervoor is dat de reorganisatie bij het cluster Dienstverlening en Bedrijfsvoering een half jaar later dan oorspronkelijk gepland gerealiseerd is. Hierdoor is er gedurende het gehele jaar sprake is geweest van een forse tijdelijke inhuur op formatie in afwachting van het eventueel vervallen van functies door bezuiniging of door reorganisatie om personele consequenties te voorkomen. Daarnaast bleek ook het werving en selectie proces ten behoeve van de vaste invulling van een reeks functies langer te duren. Om deze redenen is een groot deel van de managementfuncties tijdelijk bezet in afwachting van de reorganisatie. Ook voor het realiseren van de transitie op het sociaal domein is in 2015 (wederom) een stevig beroep gedaan op het tijdelijk inhuren van capaciteit en externe expertise.

Dekking inhuur

Zoals aangegeven is inhuur weliswaar tegen de verwachting in gestegen, maar is de organisatie wel binnen budget gebleven. De tijdelijke toename van de inhuur was financieel haalbaar doordat er ruimte was door het niet vervullen van vacatures. Daarnaast is er voor 2015 extra budget beschikbaar gesteld. Vervolgens ontstaat het volgende beeld over de dekking van de inhuur.

- Budget openstaande vacatures, € 7,1 miljoen. De beschikbare ruimte was daarmee ruim € 2 miljoen hoger ten opzichte van 2014.
- Uit projecten wordt € 4,1 miljoen van de kosten inhuur gedekt.
- Door derden en door de P-reserve wordt de overige € 0,6 miljoen gedekt.

Incidenteel/extra beschikbaar gesteld

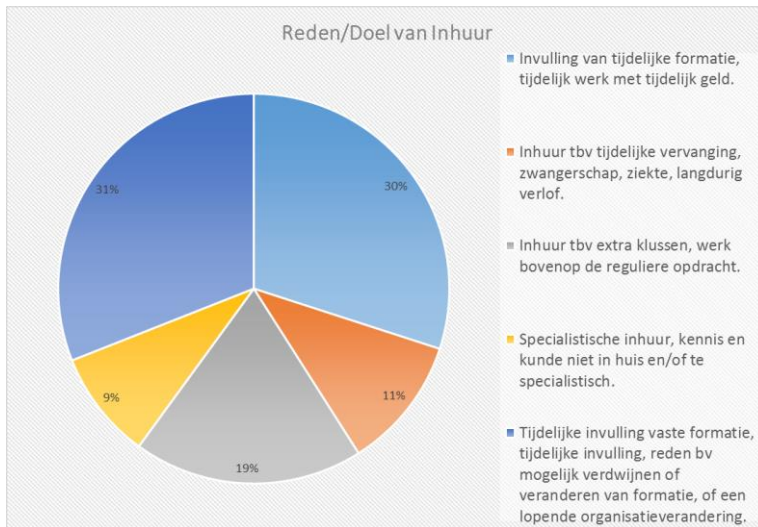
- Voor de invoering van de drie decentralisaties is in 2015 voor € 0,8 miljoen ingehuurd. Deze kosten zijn gedekt door projecten.
- Daarnaast is er op verzoek van de raad, een extra investeringsbudget voor het cluster Werk, Participatie en Inkomen beschikbaar gesteld, van in totaal € 482.500.

Onderstaand een overzicht van de kosten van inhuur voor 2015 en 2014.

Tabel 27 - Inhuur derden	bedragen x € 1.000	
	2015	2014*
Uitzendkrachten	4.020.000	3.328.711
Interim-management	1.135.000	1.124.105
Projectmanagement	1.164.000	1.476.426
Specialistisch advies	5.465.000	3.352.441
Totaal	11.784.000	9.281.683

* In de jaarrekening 2014 werd inlening via een payrollconstructie en uitbestede diensten in het inhuuroverzicht opgenomen. Consistent met eerder communicatie met de Raad is payroll in 2015 buiten de inhuuranalyse gelaten, net als de uitbestede diensten. Ook de kosten van 2014 zijn overeenkomstig gecorrigeerd.

Als de bijna € 11,8 miljoen als totaal nader wordt geanalyseerd en uitsplitst naar waar deze voor worden ingezet dan komen we tot de volgende verdeling:

Daarbij is de conclusie dat het grootste deel van de ingezette capaciteit, 72%, met regulier werk (inclusief tijdelijke uitbreiding) te maken heeft.

Diversiteit

Vanwege enkele raadsnoties is in 2015 in een raadscommissie het onderwerp diversiteit in het Edese personeelsbestand besproken. Dit heeft begin 2016 geleid tot een 1^e plan van aanpak. De gemeente Ede streeft naar een cultuur waarin alle medewerkers zich betrokken en welkom voelen. Een diverser personeelsbestand stelt ons in staat maatschappelijke opgaven en uitdagingen beter te realiseren. We willen daarbij gebruikmaken van de uiteenlopende kenmerken en talenten van onze medewerkers. Om dit te bewerkstelligen worden zowel korte als lange termijn acties ingezet. Gezien de samenstelling van het personeel van de gemeente Ede besteedt de organisatie, gefaciliteerd door P&O, in 2016 (o.a. bij de werving) extra aandacht aan de volgende groepen:

1. jongeren tot 30 jaar;
2. allochtonen bij voorkeur gericht op het midden en hoger kader.

In de eerste helft van 2016 volgt een nader uitgewerkt plan om aan deze ambitie blijvend invulling te geven.

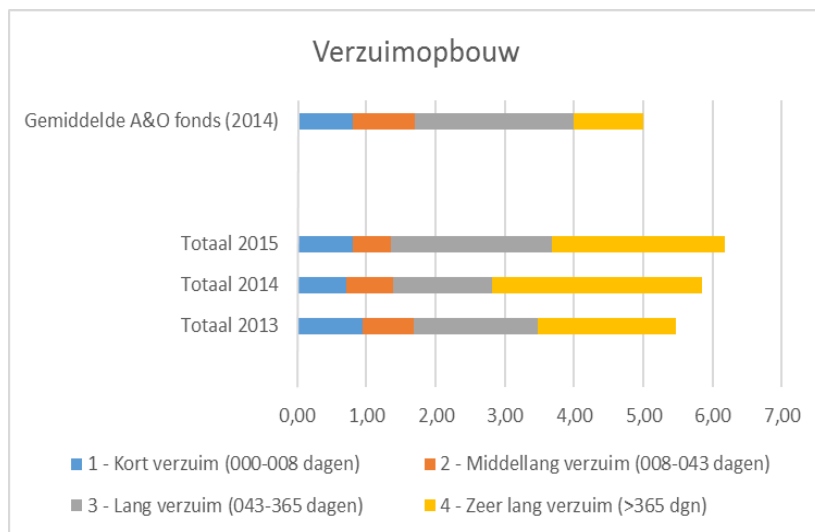
Arbo

In 2015 zijn de nodige stappen gemaakt om het arbeidsomstandighedenbeleid te verbeteren. Met hulp van externe expertise is het Arbo beleid tegen het licht gehouden. De eerste verbeteringen zijn doorgevoerd en enkele benodigde acties, zoals het afronden van een Risico-inventarisatie voor locatie de Werf, uitgevoerd. Daaropvolgend wordt in 2016 de benodigde Arbostructuur heringericht. Het toezien op verantwoorde arbeidsomstandigheden wordt breder binnen de organisatie neergelegd. Hierbij wordt de ondernemingsraad intensief betrokken.

Verzuim

Ondanks alle inspanningen is het verzuim het afgelopen jaar gestegen tot boven de 6%. Met name het langer durend verzuim is gestegen. Als belangrijkste oorzaken worden de organisatieveranderingen gepaard gaande onzekerheid en werkdruk aangemerkt. Het aantal keer dat medewerkers zich ziek melden is ten opzichte van 2014 wel licht afgenomen. Om grip te krijgen op het langere verzuim is eind 2015 de taskforce Verzuim opgericht. Met direct opdrachtgeverschap vanuit de directie gaat deze taskforce aan de slag om het lopende (vooral middel en lang) verzuim te begeleiden en nieuwe (kortdurende) instroom te beperken. Er is een programma in ontwikkeling wat managers, onder regie van P&O, ondersteunt bij verzuimbeheersing. In de loop van 2016 zal ook de specialistische verzuimbegeleiding opnieuw worden aanbesteed. Voor het programma 'Inzetten op inzet' is een ESF subsidie aangevraagd. Uitvoering van dit programma moet bijdragen aan duurzame inzetbaarheid van

medewerkers en daarmee onder andere aan een duurzaam laag verzuim. Voor de eerste maanden van 2016 geldt dat het verzuim licht aan het dalen is.

3.6 Verbonden partijen

Inleiding

Het publieke belang vraagt van de gemeente het aangaan van samenwerkingsvormen, variërend van contracten tot subsidierelaties. In deze paragraaf wordt ingegaan op de relatie die de gemeente heeft met verschillende verbonden partijen. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie waarmee de gemeente een samenwerkingsverband heeft. Door deze samenwerking is er sprake van een bestuurlijk en/of financieel belang voor de gemeente.

In de gemeentelijk financiële verslaglegging vindt geen consolidatie plaats van de verbonden partij.

Kaderstelling

Het kader voor deze paragraaf is vastgelegd in de 'Kadernota Verbonden Partijen', vastgesteld door de gemeenteraad op 17 september 2009.

Beleid

Ten aanzien van verbonden partijen zijn er afspraken gemaakt over het verloop van de informatiestromen. Dit om ervoor te zorgen dat de gemeenteraad als bestuurder, een goede invulling kan geven aan de rol van budgethouder en toezichthouder.

Ontwikkelingen

De nadruk in deze subparagraaf ligt op de belangrijkste verbonden partijen. Dit zijn de verbonden partijen waar de grootste risico's, zowel financieel als bestuurlijk, worden gelopen.

Permar WS

Vestigingsplaats

Ede.

Doelstelling

Uitvoering geven aan de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).

Programma

Werk, Inkomen en Scholing (7).

Openbaar belang

- Bieden van aangepaste arbeidsplaatsen binnen en buiten het SW-bedrijf.
- Bieden van faciliteiten en diensten gericht op verbetering van de arbeidskansen op de private en publieke markt.
- Plaatsen van personen via begeleid werken, of (groeps-) detacheringen.

Ontwikkelingen

In de eerste helft van 2016 vindt besluitvorming plaats over de toekomst van Permar Ws. De deelnemende gemeenten hebben gezamenlijk opdracht gegeven voor een onderzoek om een aantal toekomstscenario's uit te werken waarin de visie en wensen van gemeenten betrokken worden op het gebied van de sw in samenhang met de Participatiewet. Besluitvorming hierover geeft de koers voor de ontwikkeling van de komende jaren aan. Deze ingrijpende veranderopgave zal effect hebben op de structuur en de financiële huishouding van Permar. Doorrekening en verwerking van deze veranderopgave zal gevolgen hebben voor de Permarorganisatie zelf en een lastenverzwaring te zien geven voor de gemeentelijke begroting.

Financiële bijdrage

Circa € 10,4 miljoen per jaar.

Risico

De bestaande rechten voor de huidige SW-ers blijven gehandhaafd, terwijl de SW-bijdrage in een periode van zes jaar substantieel naar beneden wordt bijgesteld. De financiële kaders staan zodoende zwaar onder druk. Omdat het weerstandsvermogen van Permar nihil is en de gemeenten ook financieel verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de WSW, komen

Financieel belang	eventuele financiële tegenvallers direct ten laste van de deelnemende gemeenten. Het realiseren van de veranderopgave is cruciaal. Afhankelijk van het resultaat dat in de exploitatie wordt behaald, zal een extra aanvullende gemeentelijke bijdrage nodig zijn.	
Bestuurlijk belang	Het financiële belang wordt per gemeente berekend naar rato van het aantal gerealiseerde arbeidsjaren WsW en bedraagt voor Ede circa 52%. De Wet op de gemeenschappelijke regelingen is met ingang van 2016 gewijzigd. Ook heeft het Berenschot-onderzoek aanbevelingen opgeleverd voor de bestuurstructuur. Als gevolg hiervan is de personele unie van algemeen bestuur en dagelijks bestuur gewijzigd. Er is een algemeen bestuur gevormd van tien leden en een dagelijks bestuur van vijf leden. Portefeuillehouder Eleveld is voorzitter geworden van het bestuur. Portefeuillehouder Ligtelijn-Bruins is lid van het algemeen bestuur.	
Financiële gegevens	01-01-2014	31-12-2014
Eigen Vermogen	€ 104.000	€ 900.000 -/-
Vreemd Vermogen	€ 14.104.000	€ 11.552.000
Resultaat 2014	€ 913.000 -/-	

Regio FoodValley		
Vestigingsplaats	Ede.	
Doelstelling	De regio FoodValley ontwikkelen tot hét agrofoodcentrum van Europa. De internationale topregio voor kennis en innovatie op het gebied van gezonde en duurzame voeding.	
Programma	Diverse programma's.	
Openbaar belang	De Regio FoodValley spant zich in voor elf strategische hoofdpogaven, gericht op het vestigingsklimaat en de leefomgeving van het FoodValley-gebied dat acht gemeenten beslaat. De hoofdpogaven zijn uitgewerkt in programma's en projecten in het Uitvoeringsprogramma Regio FoodValley. Een deel van het Uitvoeringsprogramma is opgenomen in het regiocontract met de provincie Gelderland. Daarnaast is er ook een strategische samenwerking met de provincie Utrecht.	
Ontwikkelingen	De samenwerking met partners in de Gouden Driehoek (overheid, ondernemers en onderwijs) heeft in 2013 verder vorm gekregen door het gezamenlijk aangaan van projecten.	
Financiële bijdrage	De bijdrage voor 2015 is € 1,78 per inwoner per jaar (bevroren op het niveau van 2013). Daarnaast is er sprake van cofinanciering van projecten in het regiocontract.	
Risico	Door het niet tijdig of onvoldoende tot uitvoering komen van projecten kan (een gedeelte van) de cofinanciering komen te vervallen.	
Financieel belang	Het financiële belang per gemeente is gebaseerd op het inwonertal. Voor Ede komt dit neer op 33%.	
Bestuurlijk belang	Burgemeester Van der Knaap is voorzitter van het algemeen bestuur. Wethouder Vreugdenhil is eveneens lid van het algemeen bestuur.	
Financiële gegevens	01-01-2014	31-12-2014
Eigen Vermogen	€ 262.641	€ 581.152
Vreemd Vermogen	€ 3.070.473	€ 6.109.206
Resultaat 2014	€ 318.512	

ACV – groep

Vestigingsplaats	Ede.												
Doelstelling	Afvalinzameling op een maatschappelijk verantwoorde wijze.												
Programma	Milieu en Landschap (11).												
Openbaar belang	Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, die op een milieuhygiënisch en economisch verantwoorde wijze kunnen worden hergebruikt of verwerkt tegen voor de inwoners zo laag mogelijke tarieven.												
Ontwikkelingen	Vanuit de sterke regionale positie op het speelveld worden de regionale groeimogelijkheden nader onderzocht. Bovendien wordt bekeken of door bijvoorbeeld samenwerkingsverbanden, een betere toegang verkregen kan worden tot de verwerkingsmogelijkheden.												
Financiële bijdrage	De gemeente betaalt voor afgenomen producten conform de afgesloten SLA (serviceniveau overeenkomst met de ACV).												
Risico	De risico's voor de gemeente zijn: <ul style="list-style-type: none">• Het ingebrachte aandelenkapitaal (€ 2.671.501).• De gemeente heeft de verplichting een eventueel negatief bedrijfsresultaat aan te vullen (ACV Gemeente B.V. artikel 4.1).• Verplichting tot garantieverstrekking aan derden in verband met verplichtingen ACV Gemeente B.V. ten opzichte van die derden.• Beëindiging contract met ACV kan alleen met toestemming van alle aandeelhouders.												
Financieel belang	Het ingebrachte aandelenkapitaal (€ 2.671.501).												
Bestuurlijk belang	Wethouder Meijer vertegenwoordigt de gemeente Ede bij de vergadering van aandeelhouders.												
Financiële gegevens	<table><thead><tr><th></th><th>01-01-2014</th><th>31-12-2014</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen Vermogen</td><td>€ 10.524.000</td><td>€ 10.353.000</td></tr><tr><td>Vreemd Vermogen</td><td>€ 23.886.000</td><td>€ 22.555.000</td></tr><tr><td>Resultaat 2014</td><td>€ 430.000</td><td></td></tr></tbody></table>		01-01-2014	31-12-2014	Eigen Vermogen	€ 10.524.000	€ 10.353.000	Vreemd Vermogen	€ 23.886.000	€ 22.555.000	Resultaat 2014	€ 430.000	
	01-01-2014	31-12-2014											
Eigen Vermogen	€ 10.524.000	€ 10.353.000											
Vreemd Vermogen	€ 23.886.000	€ 22.555.000											
Resultaat 2014	€ 430.000												

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

Vestigingsplaats	Arnhem.
Doelstelling	Regionale samenwerking op het gebied van veiligheid en volksgezondheid.
Programma	Veiligheid en Maatschappelijke ondersteuning (1 en 9).
Openbaar belang	Goede en tijdige brandweezorg. Uitvoering geven aan de Wet publieke gezondheid, voor zover het aan de gemeente opgedragen taken betreft.
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none">• Doorontwikkeling repressieve organisatie is verder voortgezet.• Gesprekken met gemeenten zijn en worden gevoerd over de inzet van VGGM bij nieuwe taken als gevolg van decentralisaties.
Financiële bijdrage	€ 7,5 miljoen per jaar.
Risico	Het totale risicobedrag voor de VGGM is berekend op € 1.453.000. Het weerstandsvermogen is voldoende om dit af te dekken.
Financieel belang	16%.
Bestuurlijk belang	In het algemene bestuur van de VGGM (het regionale college), wordt de gemeente Ede vertegenwoordigd door burgemeester Van der Knaap en wethouder Ligtelijn-Bruins. In het dagelijkse bestuur is burgemeester Van der Knaap vicevoorzitter.

Financiële gegevens	01-01-2014	31-12-2014
Eigen Vermogen	€ 3.273.469	€ 6.422.011
Vreemd Vermogen	€ 48.809.936	€ 40.117.646
Resultaat 2014	€ 3.148.541	

Omgevingsdienst de Vallei (OddV)

Vestigingsplaats	Ede.
Doelstelling	Uitoefenen van bevoegdheden op grond van onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit betreft onder andere bevoegdheden tot het beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen, het houden van toezicht op en het beslissen over bestuursrechtelijke handhaving van wettelijke voorschriften.
Programma	Programma 10.
Openbaar belang	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland en andere samenwerkingspartners, zoals VGGM en politie. De OddV werkt intensief samen met die omgevingsdiensten. Samen vormen zij het 'Gelders Stelsel van omgevingsdiensten'.
Ontwikkelingen	De gemeenschappelijke regeling betreft een samenwerking van de provincie Gelderland en de gemeenten Ede, Barneveld, Nijkerk, Wageningen en Scherpenzeel. De OddV is van start gegaan op 1 april 2013. In 2015 is een start gemaakt met de omvorming van input- naar outputbegroting (vanaf 2017 van kracht). Hiervoor is een product-dienstencatalogus opgesteld en een sturingsmodel ingericht. In 2015 heeft de organisatie zich voorbereid op de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) die in 2016 van kracht wordt. Deze wet beoogt een kwaliteitsverbetering binnen vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor organisaties die deze taken uitvoeren, gelden op basis van deze wet kwaliteitscriteria.
Financiële bijdrage	De OddV is in 2013 gestart met een inputbegroting, op basis van een vaste lumpsumbijdrage voor de eerste vier jaren. Er wordt jaarlijks een meerjarenbegroting vastgesteld. De efficiencydoelstellingen die bij de oprichting zijn meegegeven, liggen op schema.
Risico	Minimaal.
Financieel belang	Het financiële belang per gemeente is gebaseerd op de verhoudingen van hun individuele budgettaire inbreng. Voor Ede komt dit uit op circa 47%.
Bestuurlijk belang	Als gevolg van de wetswijziging WGR is de samenstelling van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur gewijzigd. Wethouder Meijer vertegenwoordigt de gemeente Ede in het DB en AB van de OddV.
Financiële gegevens	01-01-2014 31-12-2014
Eigen Vermogen	€ 1.477.000 € 879.000
Vreemd Vermogen	€ 1.860.000 € 2.735.000
Resultaat 2014	€ 401.000

Overige verbonden partijen**N.V. Bank Nederlandse Gemeenten**

Vestigingsplaats	Den Haag.		
Doelstelling	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.		
Financiële bijdrage	Geen.		
Risico	Minimaal.		
Financieel belang	108.420 aandelen tegen nominaal € 2,50.		
Financiële gegevens		01-01-2014	31-12-2014
	Eigen Vermogen	€ 3.430 miljoen	€ 3.582 miljoen
	Vreemd Vermogen	€ 127.753 miljoen	€ 149.923 miljoen
	Resultaat 2014	€ 126 miljoen	

Regio De Vallei

Vestigingsplaats	Ede.		
Doelstelling	Een samenwerking tussen vijf gemeenten, die zich momenteel vooral nog richt op afvalverwerking. Het merendeel van de onderwerpen is inmiddels overgegaan naar de nieuw opgerichte Regio FoodValley.		
Financiële bijdrage	De financiële bijdrage voor 2015 bedraagt € 18.000 per jaar.		
Risico	Minimaal.		
Financiële gegevens		01-01-2014	31-12-2014
	Eigen Vermogen	€ 752.816	€ 575.631
	Vreemd Vermogen	€ 3.720.341	€ 6.645.758
	Resultaat 2014	€ 13.496	

Stichting Parkeren Ede Centrum

Vestigingsplaats	Ede.		
Doelstelling	Het bewaken van het kwaliteitsniveau van het aandachtsgebied 'parkeren' in de gemeente Ede. Hierover tevens adviseren en communiceren met belanghebbenden.		
Financiële bijdrage	De financiële bijdrage is € 2.900 per jaar.		
Risico	Minimaal.		
Financiële gegevens		01-01-2014	31-12-2014
	Eigen Vermogen	€ 20.995	€ 26.710
	Vreemd Vermogen	€ 0	€ 0
	Resultaat 2014	€ 87 -/-	

3.7 Grondbeleid

Inleiding

De gemeente Ede beschikt door een actief aankoopbeleid in het verleden over een ruime hoeveelheid bouwgrond voor bedrijven en woningen. De aandacht is erop gericht deze bouwgrond op de markt te brengen zodanig dat ontwikkelingen daarop bijdragen aan de huidige maar ook aan de toekomstige behoefte. De gemeente is terughoudend met het verwerven van nieuwe grondposities.

Kaderstelling

De gemeente Ede oefent een actieve rol uit bij de ontwikkeling van bouwgrond. Het onderliggende beleid wordt elke vier jaar opnieuw vastgelegd. Medio 2016 wordt de nieuwe nota Grondbeleid aan de gemeenteraad aangeboden.

De financiële vertaling van het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks vastgelegd in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties. De uitgangspunten voor de actualisaties van de projectbegrotingen worden vooraf aan u voorgelegd.

Beleid

Grondbeleid is met name ondersteunend aan de beleidsvelden economie en wonen. Eind 2015 is de Woonvisie 2030 vastgesteld. Uitgangspunt voor deze visie is het realiseren van een woningbouwprogramma van 6.000 woningen voor de periode van 2015 tot 2030 dat past bij de groeiprognose van bevolking en huishoudens. In het kader van de Woonvisie is in 2015 het woningbouwprogramma voor de kortere termijn gescreend op mate van kansrijkheid en afzetbaarheid. Naar aanleiding van deze rapportage zijn het woningbouwprogramma van Kernhem Noord en Kernhem B, en de fasering van de Kazerneterreinen aangepast. De manier waarop dit beleid wordt ondersteund, wordt vastgelegd in de nieuwe Nota Grondbeleid die medio 2016 verschijnt.

Ontwikkelingen

Het MPG 2016 geeft de actualisatie van de planresultaten aan per 1 januari 2016. Deze vormt de basis voor de bepaling van de gevolgen van de grondexploitaties voor de gemeentelijke (programma)begroting en de resultaten over 2015. Het MPG 2016 wordt gelijktijdig met deze programmarekening ter behandeling aan de gemeenteraad aangeboden.

Marktontwikkelingen

We zien een positieve ontwikkeling in de woningmarkt. Het aantal verkopen neemt toe en de duur dat woningen te koop staan neemt af. Daarnaast zijn de indicatoren voor de ontwikkeling van de markt voor bedrijfsterreinen gunstig.

Bij het MPG 2015 was ervan uitgegaan dat in 2015 zou worden gestart met de bouw van 315 woningen op gemeentelijke gronden. Er zijn in 2015 honderd woningen minder in aanbouw genomen. Deze tegenvallende productie wordt veroorzaakt door fasering van projecten in de Veluwe Poort. De verwachting is dat deze productie in 2016 wordt gecompenseerd omdat de uitgifte van een groot aantal projecten bij Veluwe Poort over de jaargrens 2016 is geschoven (zie uitgangspunten MPG 2016).

De verkoop van de bedrijfskavels loopt boven verwachting. Er is in 2015 in totaal 5,5 ha. bedrijfsgrond uitgegeven. Met name de verkoop van bedrijfskavels op bedrijventerrein A12 verloopt voorspoedig. Voor de ontwikkeling van een mestverwerkingsbedrijf is een koopovereenkomst gesloten, levering vindt plaats nadat de bestemming is aangepast.

Overige ontwikkelingen

Vanaf 2016 wordt de gemeente Vennootschapsbelastingplichtig (VPB) voor de ondernemersactiviteiten die ze voert. De insteek is om, gezien de huidige onrendabele portefeuille van

het Grondbedrijf, buiten de VPB-plicht te blijven. Hiervoor is nog wel definitieve afstemming met de Belastingdienst nodig.

Daarnaast worden mogelijk per 2016 de regels voor de waardering van gronden, vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), aangepast. Voor Ede heeft dit met name gevolgen voor de toerekening van de kosten voor bovenwijkse activiteiten. Dit onderdeel wordt vooruitlopend op vaststelling van de BBV intern opgepakt en uitgewerkt in de Perspectiefnota 2017-2020.

Resultaat Grondbedrijf

Het resultaat van het Grondbedrijf bestaat uit verschillende onderdelen, namelijk:

- De resultaten op verspreide- en erfpachtgronden; dit zijn de 'strategische' gronden die niet in ontwikkeling zijn. Resultaten ontstaan als gevolg van beheer/pachten en verkopen.
- De resultaten op af te sluiten projecten. Wanneer projecten afgerond zijn, wordt het resultaat genomen en indien nodig (verlies) verrekend met de Voorziening Negatieve Plannen.
- De aanpassing van de Voorziening Negatieve Plannen als gevolg van bijstellingen van de plannen in het MPG. Indien uit de actualisatie van de plannen blijkt dat de resultaten van de verliesgevende plannen wijzigen, moet dit direct verrekend worden met het resultaat en aangepast in de Voorziening Negatieve Plannen.
- Vaste afdrachten en verrekeningen. Het Grondbedrijf doet vaste afdrachten aan de Algemene Dienst. Bovendien is er sprake van kosten die niet ten laste van individuele plannen gebracht worden, maar direct ten laste van het resultaat.

Tabel 28 - Resultaat Grondbedrijf over 2015

bedragen x € 1

Omschrijving	
Verspreide Gronden	-€ 1.667.239
Erfpachtgronden	€ 19.817
Afronding afgesloten plannen:	€ 49.782
Afsluiten Bedrijventerrein De Vallei	€ 7.200.000
Afsluiten Westzoom 't Hoefje	€ 1.127.786
Afsluiten Bennekom Wilheminaschool	-€ 3.979
Afsluiten Wekerom Oost	€ 658.055
Afsluiten HBB Berkhof	€ 203.797
Afsluiten Driehoek Moskee	-€ 279.093
Afsluiten Bettekamp	-€ 108.935
Afsluiten Snipperlocaties	-€ 82.259
Afwaardering Horalaan	-€ 300.000
Behaald resultaat binnen de projecten	€ 6.817.732
Grondbedrijf algemene kosten	-€ 180.109
Afdracht btw-compensatie Algemene Dienst	-€ 250.000
Afdracht t.b.v. reserve Werkgelegenheid	-€ 125.000
Rechtstreeks ten laste van resultaat 2015	-€ 555.109
Vrijval Voorziening Niet in exploitatie genomen gronden	€ 181.783
Toevoeging Voorziening Negatieve Plannen²	-€ 6.348.673
Resultaat Grondbedrijf	€ 95.733

Resultaten binnen Projecten

² Zie deel 1 in MPG 2016 voor nadere onderbouwing

Het behaalde resultaat binnen projecten wordt hoofdzakelijk verklaard door de afsluiting van het project bedrijventerrein De Vallei. In het kader van het VPB-traject, dat we samen met de belastingadviseurs doorlopen hebben, is besloten om de bestaande exploitatie per 31 december 2015 af te sluiten en de resterende vier kavels afzonderlijk te verkopen. Voor een verdere toelichting van de resultaten binnen projecten wordt verwezen naar de bijlage MPG 2016.

Voorziening Negatieve Plannen

De grondexploitaties zijn geactualiseerd en de resultaatsverwachtingen bijgesteld. De actualisatie per plan is terug te vinden in deel 1 van de bijlage MPG 2016. Voor negatieve plannen dient een voorziening te worden aangehouden gelijk aan de verwachting van het tekort.

Op basis van de actualisatie moet de voorziening per 1 januari 2016 worden bijgesteld naar € 63.677.000. De hoogte van de voorziening betreft per 31 december 2015 € 57.328.000, zodat een dotatie van € 6.349.000 noodzakelijk is. De dotatie aan de Voorziening Negatieve Plannen is in de Jaarrekening 2015 verwerkt en opgenomen in het resultaat van Grondzaken (zie ook bovenstaande specificatie van het resultaat).

Financieel Beeld

Bedrijfsreserve Grondzaken en Voorziening Negatieve Plannen

De gemeente dient een reserve aan te houden om voldoende weerstand te hebben tegen het optreden van risico's. Onderdeel hiervan is de bedrijfsreserve Grondbedrijf. De bedrijfsreserve bevat per 1 januari 2016 € 1,5 miljoen (uitgangspunt storting resultaat 2015 in reserve). Zoals in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing te lezen is, is de omvang van deze reserve op dit moment onvoldoende om de risico's van het Grondbedrijf af te dekken. Dat houdt in dat risico's van het Grondbedrijf niet alleen tegen de beschikbare weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf worden aangehouden, maar dat deze ook betrokken worden bij de totale weerstandscapaciteit van de gemeente Ede.

Op basis van meerjarige verwachtingen van grondexploitaties kan een uitspraak gedaan worden over de resultaten van het Grondbedrijf in de toekomst. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Negatieve plannen worden verrekend met de daarvoor ingestelde Voorziening Negatieve Plannen, op het moment dat deze worden afgesloten. Het verlies is immers in de voorziening opgenomen op het moment dat deze bij het opstellen van de grondexploitatie naar voren kwam.
 - Het resultaat op positieve plannen wordt toegevoegd aan de Bedrijfsreserve Grondzaken, op het moment dat deze wordt afgesloten. De positieve resultaten worden in een resultaatbestemming voorgelegd aan de gemeenteraad. Om te kunnen rekenen met het verloop van de reserve is aangenomen dat deze vervolgens wordt toegevoegd aan de Bedrijfsreserve Grondzaken.
 - Verliezen worden met deze reserve verrekend, mits de reserve over voldoende middelen beschikt.
- Op basis van bovenstaande verwachtingen en uitgangspunten wordt het volgende verloop verwacht van de ontwikkeling van de Bedrijfsreserve Grondzaken en de Voorziening Negatieve Plannen:

Tabel 29 - Ontwikkeling Bedrijfsreserve

Omschrijving	bedragen x € 1.000						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	1.507	689	1.911	4.191	3.466	2.756	7.621
Afsluiting plannen per 31.12	-	1.981	3.021	-	-	5.575	809
verspreide en erfpachtgronden	241	183	-165	-148	-133	-133	-133
vaste afdrachten	576	576	-576	-576	-576	-576	-576
Stand 31 december	689	1.911	4.191	3.466	2.756	7.621	7.720

*) Let op: toekomstige besluiten door het toevoegen van plannen in de realisatiefase beïnvloeden de verwachte stand

Tabel 30 - Ontwikkeling Voorziening

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	63.677	64.816	55.358	52.437	53.969	46.218	47.605
Rente boekjaar	1.910	1.944	1.661	1.573	1.619	1.387	1.428
Afsluiting plannen	-771	-11.402	-4.582	-41	-9.370	-	-21.913
Stand 31 december	64.816	55.358	52.437	53.969	46.218	47.605	27.120

Boekwaarde

Zoals al eerder opgemerkt beschikt het grondbedrijf over aanzienlijke hoeveelheid bouwgrond. Dit is ook zichtbaar in de boekwaarde van het Grondbedrijf. Een hoge boekwaarde leidt tot een hoger risicoprofiel. Vertragingen hebben dan immers een veel grotere impact door de rentecomponent die over de boekwaarde berekend wordt. Onderstaande tabel schetst de verwachting van het verloop van de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden de komende jaren. In de totaaltelling is sprake van afrondingsverschillen.

Tabel 31 - Boekwaarde

bedragen x € 1.000

Omschrijving	1-1-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022
Wonen	128.558	108.082	93.465	78.517	69.957	53.325	48.845
Werken	86.088	87.377	84.531	79.775	83.360	78.700	78.448
Totaal	214.647	195.459	177.996	158.293	153.316	132.025	127.293

Risico's

We onderscheiden twee typen: conjuncturele risico's en projectgebonden risico's. Dit wil zeggen dat we ons niet alleen richten op de risico's die zich op projectniveau voordoen, maar ook risico's zien die veel algemener zijn en te maken hebben met de conjunctuur. Daarnaast onderscheiden we positieve risico's (kansen) en negatieve risico's. Voor de beheersing betekent dit dat gestuurd wordt op het vermijden van de negatieve risico's en het verzilveren van de positieve risico's.

Bij de huidige markt is de inschatting wanneer plannen tot uitvoering komen en welke grondopbrengsten kunnen worden behaald onzeker. Daarnaast kent elk plan zijn eigen onzekerheden. Voor zover de risico's te beïnvloeden zijn, wordt nauwlettend op het voorkomen van risico's gestuurd.

Bij het analyseren van de risico's wordt een onderscheid gemaakt tussen plannen met een verwacht positief resultaat en een verwacht negatief resultaat:

- 1 Bij **plannen met een verwacht negatief resultaat** dient als een risico zich voordoet, en daardoor het resultaat van het plan slechter wordt, de Voorziening Negatieve Plannen te worden aangevuld ter hoogte van dit tekort. Bij het ontbreken van een bedrijfsreserve grondzaken, wordt in die gevallen een beroep gedaan op de algemene reserve. In dit geval is het hebben van weerstandscapaciteit van groot belang.
- 2 Bij **plannen met een verwacht positief resultaat** wordt, als een risico zich voordoet, de verwachting van het toekomstige planresultaat naar beneden bijgesteld. Er hoeft geen tekort te worden gedekt, maar het resultaat van het project neemt af. De reservering van middelen in het gemeentelijke weerstandsvermogen voor mogelijke tegenvallers is daarmee feitelijk niet nodig.

Bovengenoemde systematiek betekent het volgende voor dekking van risico's via het gemeentelijke weerstandsvermogen:

- Bij de bepaling van de hoogte van risico's wordt onderscheiden of deze binnen positieve plannen kunnen worden gedekt. Zo ja, dan draagt dit risico niet bij aan de behoefteraming voor het weerstandsvermogen.

- Voor zover risico's kunnen leiden tot vergroting van de negatieve planresultaten, en daarmee van de Voorziening negatieve Plannen, dienen de risico's wel te worden meegewogen bij de bepaling van de behoefte aan weerstandsvermogen.

Conform de risicoanalyse 2016 is er sprake van € 27,0 miljoen nadelige risico's en € 9,1 miljoen positieve risico's (lees: kansen). Om het benodigde weerstandsvermogen te berekenen, is er uitsluitend gerekend met de risico's die niet ten laste kunnen worden gebracht van toekomstige positieve planresultaten. Het gaat hierbij om een bedrag van € 15,7 miljoen. Via een Monte Carlo-simulatie, waarbij er gewerkt is met een zekerheidspercentage van 90%, is berekend dat een bedrag van € 12,8 miljoen benodigd is om de risico's op de grondexploitaties te kunnen afdekken. Een nadere onderbouwing van de risico's op de grondexploitaties is opgenomen in het MPG 2016 en bijbehorende Risicoanalyse Grondexploitaties 2016. Voor een verdere duiding van het weerstandsvermogen en de berekeningssystematiek wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3.8 Grote projecten

Veluwse Poort

Inleiding

Het project Veluwse Poort heeft tot doel de integrale herontwikkeling van het oostelijke deel van Ede door middel van ontwikkeling van de Kazerneterreinen, het voormalige ENKA-terrein en de Kop van de Parkweg. In genoemde gebieden wordt nieuwbouw (wonen en kantoren) gepleegd, wordt een aantal bestaande monumentale complexen herbestemd en wordt het World Food Center (WFC) ontwikkeld. Het plan zal ongeveer 3.000 woningen en circa 200.000 m² bvo commercieel en maatschappelijk vastgoed realiseren. De herontwikkeling vindt in samenhang met een aantal grootschalige infrastructurele ingrepen plaats: een nieuwe oostelijke randweg (de Parklaan) tussen de A12 en de N224 en een totale herstructurering in de Spoorzone en van de stationsomgeving (nieuwe noord-zuid verbindingen, P&R voorziening, nieuw busstation, gebouwde fietsenstalling. Door de onderlinge verwevenheid is in 2015 besloten om de ontwikkeling van het WFC onderdeel uit te laten maken van het project Veluwse Poort.

Interne beheersing

De projectorganisatie Veluwse Poort wordt aangestuurd door een projectdirecteur. Stuurbeslissingen van importantie worden genomen door de Stuurgroep Veluwse Poort op aangeven van (onder meer) het projectleidersoverleg Veluwse Poort. De sturing van het project is geclusterd in projectactiviteiten:

1. overall projectmanagement
2. infrastructuurprojecten (Parklaan en Spoorzone)
3. gebiedsontwikkeling door derden (Enka-terrein) en
4. gebiedsontwikkeling door gemeente (onder andere Kazerneterreinen) en
5. ontwikkeling WFC

Eind 2016 zijn de laatste cruciale strategische mijlpalen voor de OV-knoop en WFC gepland. Dan is naar verwachting opdracht verleend voor de OV-knoop en is voor WFC het bestemmingsplan, inclusief Milieu Effect Rapportage (MER) en beeldkwaliteitsplan in werking getreden. Op dat moment zijn vrijwel alle projecten van Veluwse Poort in voorbereiding of in realisatie. Overstijgende strategische besluitvorming en kredietaanvragen zijn dan niet meer nodig. De noodzaak van een afzonderlijk projectbureau is op dat moment verdwenen en alle afzonderlijke deelprojecten kunnen naar hun eigen projectmanagement toe.

Wel is er tot circa 2018 een sterke sturing nodig door een programmamanager. Er is nog steeds een fysieke en bouwlogistieke samenhang. Daarnaast dient ook de business case bewaakt te worden en dient het merk Veluwse Poort inhoud te worden gegeven. Voor partners van Spoorzone (I&M, ProRail, NS, provincie), Enka (Grondbank) en WFC (Green) is naast de projectmanagers een sterk aanspreekpunt nodig die zowel service als tegenwicht kan geven.

Deelprojecten

Parklaan

Doel

Realisatie van een nieuwe oostelijke ontsluiting van Ede.

Stand van zaken

In 2011 heeft de gemeenteraad het Functioneel Ontwerp Parklaan vastgesteld, vervolgens in 2012 het bestemmingsplan Parklaan. Met de verwachting van het verkrijgen van een onherroepelijk bestemmingsplan na de Raad van State-procedure, is in 2013 door de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld om de Mauritskazerne en het Enka terrein te ontsluiten. De Raad van State-procedure heeft een lange doorlooptijd gehad en leidde in april 2014 uiteindelijk tot vernietiging van het bestemmingsplan Parklaan. In de zomer van 2014 is gestart met het opstellen van een nieuw

bestemmingsplan en MER Parklaan. Op 28 januari 2016 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan Parklaan vastgesteld en ter visie gelegd.

Definitief ontwerpen en aanbesteding van de werkzaamheden voor aanleg van enkele kruispunten start in de loop van 2016. Het betreft de kruispunten ter ontsluiting van de Maurits-kazernes en het Enka-terrein. Voor de aanleg van de tunnel onder de A12 is de omgevingsvergunning onherroepelijk. In september 2015 is Rijkswaterstaat gestart met de bouw van de tunnel.

Financiën boekjaar

bedragen x € 1.000

2015	Begroot	Werkelijk	Verschil	Toelichting
Kosten	753	901	148 N	Het opstellen van een nieuwe bestemmingsplan Parklaan is duurder uitgevallen dan voorzien. Bij budgettering is uitgegaan van een actualisatie van het oude bestemmingsplan op onderdelen. In 2015 bleek de noodzaak van een geheel nieuw bestemmingsplan.
Opbrengsten	0	0	0	

Businesscase

nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	7,2	Provincie Gelderland (GSO-4)	6,5
Nog te maken kosten	54,8	Provincie Gelderland (NSL)	0,6
		Bijdrage algemene dienst gemeente Ede	2,8
		Bijdragen derden tbv realisatie Poortwachter	2,1
		Bijdragen bovenwijken	50,4
		Rentevergoeding	0,9
Totaal	62,0		63,3
Resultaat (nominaal)	1,3		

Risico's

- Reguliere ramingsrisico's investeringswerken;
- Fasering (kosten voor de baten uit) en feitelijke bedragen van dekkingsbronnen onzeker, zowel particulier als gemeentelijk;
- Raad van State vernietigt het nieuwe bestemmingsplan Parklaan waardoor verdere vertraging optreedt.

Spoorzone

Doel

Totale herstructurering van het station Ede-Wageningen en de directe omgeving.

Kanttekening

Voor het project Spoorzone is een gemeenschappelijke projectorganisatie ingericht met medewerkers van de gemeente Ede, NS en ProRail. De gemeentelijke inbreng verloopt primair via het projectbureau Veluwe Poort

Stand van zaken

In 2012 heeft de gemeenteraad de Keuzenota Spoorzone vastgesteld. Door de wens om het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) in het project Spoorzone in te passen, is vertraging ontstaan in de planning van het project. Omdat PHS geen invloed had op de te verrichten werkzaamheden in de westelijke Spoorzone, is besloten dit deel van het project af te splitsen en in uitvoering te nemen.

Hiervoor heeft de gemeenteraad in november 2013 het bestemmingsplan en de kredietaanvraag westelijke Spoorzone vastgesteld.

Om te kunnen starten met de realisatie van de westelijke Spoorzone zijn in 2014 een realisatieovereenkomst met ProRail ondertekend en is het Soma-terrein door de gemeente verworven. Het bouwrijp maken van de westelijke Spoorzone is in 2015 gereed gekomen. Op 1 juni 2015 is de aannemer (BAM) gestart met de realisatie van de onderdoorgangen in de westelijke Spoorzone, opdracht en aanbesteding loopt via ProRail. Oplevering van de onderdoorgangen wordt in het najaar van 2016 verwacht. Eind 2015 is gestart met het opstellen van het ontwerp woonrijp maken voor het woonrijp maken van de westelijke Spoorzone.

Op dit moment wordt het Ontwerp OV-knoop Spoorzone (inclusief oost en programma Hoogfrequent Spoor) afgerond. Het Ontwerp, inclusief alle wijzigingen ten opzichte van het functioneel ontwerp (Keuzenota) is naar verwachting in februari 2016 gereed om vervolgens in april 2016 in de inspraak gebracht te worden. Het bestemmingsplan, het beeldkwaliteitsplan, de projectovereenkomst en de kredietaanvraag OV-knoop worden opgesteld na het verkrijgen van een definitief ontwerp. De samenwerkingsovereenkomst Spoorzone is op 30 juni 2015 door de gemeente, ProRail en NS ondertekend. In het Bestuurlijk Overleg Spoorzone van 2 september 2015 is de samenwerkingsovereenkomst vastgesteld. Op 21 mei 2015 heeft de gemeenteraad van de gemeente Ede een krediet van € 625.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van een tijdelijke P&R op Maurits-zuid en het verplaatsen van buslijn 88. Beide werkzaamheden zijn inmiddels afgerond.

Financiën boekjaar

bedragen x € 1.000

2015	Begroot	Werkelijk	Vershil	Toelichting
Kosten	10.209	7.960	2.249 V	De termijnen bouwwerkzaamheden onderdoorgangen westelijke Spoorzone blijven iets achter bij de vooraf ingediende termijnstaat. Daarnaast zijn de uitvoerende werkzaamheden woonrijp maken (inclusief riolering IGW) niet in 2015 gestart.
Opbrengsten	0	0	0	

Businesscase

nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	21,8	Ministerie I&M	42,5
Nog te maken kosten	91,8	Provincie Gelderland	30,0
		Gemeente Ede (reserve)	10,0
		Provincie Gelderland (GSO-4 gelden)	5,0
		Overige bijdragen	6,8
		Bijdragen bovenwijks	15,2
		Rentevergoeding	4,8
Totaal	113,6		114,3
Resultaat (nominaal)	0,7		

Risico's

- Reguliere ramingsrisico's investeringswerken;
- Realisatie feitelijke bedragen van gemeentelijke dekkingsbronnen onzeker;
- Resultaat ontwerpproces ten opzichte van beschikbaar budget.

Kazerneterreinen

Doel

Locatieontwikkeling ten oosten van de bestaande stad Ede op de voormalige kazerneterreinen.

Stand van zaken

In 2011 heeft de gemeenteraad het Ontwikkelingsplan Kazerneterreinen vastgesteld. Op basis van dit Ontwikkelingsplan, zijn een globaal bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan Kazerneterreinen opgesteld. Beide producten zijn in april 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2014 zijn de eerste koopovereenkomsten voor woningbouw op Maurits noord met projectontwikkelaars ondertekend, in 2015 gevolgd door overeenkomsten met particulieren voor de bouw op vrije kavels op de Elias Beeckmankazerne. Eind 2015 is het overgrote deel van de woningen, behorend tot de eerste fase woningbouw op de kazerneterreinen, opgeleverd.

Er lopen onderhandelingstrajecten met projectontwikkelaars voor de tweede fase woningbouw. Om zo snel mogelijk de eerste woningen van deze fase in de verkoop te krijgen, wordt parallel aan de onderhandelingen al ontworpen. Hierdoor is de eerste projectontwikkelaar eind november gestart met de verkoop van woningen op vlek 3B op de Maurits Noord.

Op de Elias Beeckmankazerne zijn in 2015 voor de eerste tien woningen kavels verkocht. De eerste woningen zijn ook al opgeleverd. Voor de overige vrije kavels op Elias Beeckman zijn inmiddels voor 16 van de 23 kavels reserveringsovereenkomsten getekend. Voor de vijftien luxe vrije kavels op Simon Stevin (vlek 11) neemt de interesse duidelijk toe.

De verkoop van het eerste monumentale pand heeft in 2014 plaatsgevonden. Ten behoeve van het Akoesticum is de Frisokazerne aan de afdeling Vastgoed van de gemeente Ede geleverd. Op 9 juli 2015 heeft ondertekening plaatsgevonden van de koopovereenkomst van het eerste H-gebouw, de Arthur Koolkazerne. De projectontwikkelaar heeft daarbij ook vlek 6 (Maurits Noord) ernaast aangekocht om het als één geheel te ontwikkelen. Op 29 januari 2016 is de koopovereenkomst voor het Beeckmancomplex ondertekend. De onderhandelingen over twee van de zogenaamde stallen zijn in de afrondende fase. Ondertekening van deze koopovereenkomst staat begin 2016 gepland.

Van de provincie Gelderland is in 2014 een subsidie, een regionale investeringsimpuls, ontvangen om de renovatie van de Mauritskazerne te bekostigen. De renovatie is 31 december 2015 afgerond.

Financiën boekjaar

bedragen x € 1.000

2015	Begroot	Werkelijk	Vershil	Toelichting
Kosten	10.020	7.281	2.739 V	Verkoop van gronden voor woningbouw is ver achtergebleven bij het programma dat in de grondexploitatie 2015 was verwerkt. Hierdoor zijn er ook nauwelijks kosten gemaakt voor afdracht bovenwijks.
Opbrengsten	15.205	4.001	11.204 N	

Businesscase

nominale bedragen x € 1 miljoen

Investering	€	Dekking	€
Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	90,5	Reeds gerealiseerd (boekwaarde)	12,1
Nog te maken kosten	76,3	Nog te realiseren opbrengsten	143,0
Totaal	166,8		155,1
Resultaat (Netto Contante Waarde)	-18,6*		

* = opgenomen in voorziening negatieve plannen

Risico's

- Relatief veel dure woningen
- Afzetbaarheid appartementen in huidige markt wat onzeker

- Sobere raming kosten bouw- en woonrijp maken

World Food Center

Doel

Ontwikkeling van een WFC Experience Center en WFC Campus op de Maurits-Zuid-kazerne.

Stand van zaken

De gemeenteraad heeft in december 2014, op basis van het haalbaarheidsonderzoek, een positief besluit genomen over het vervolgtraject van het WFC en onder voorwaarden een bedrag van € 5 miljoen beschikbaar gesteld als bijdrage in de realisatie van het WFC Experience Center. Op dit moment hebben 18 bedrijven hun verbondenheid uitgesproken met de realisatie van het WFC Experience Center. Multinationals, coöperaties, familiebedrijven en innovators uit verschillende branches gaan deelnemen aan de ontwerpfase. De gemeente Ede heeft een grond- en samenwerkingsovereenkomst afgesloten met WFC Development. Dit is de partij die het WFC Experience Center en de WFC Campus gaat ontwikkelen.

Vorbereidingskrediet

In totaal is door de gemeenteraad en de provincie Gelderland € 1,5 miljoen voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Tot eind 2015 is circa € 1,0 miljoen van dit budget besteed. In de afgesloten grond- en samenwerkingsovereenkomst is bepaald dat de gemeente het restantbudget van € 0,5 miljoen bijdraagt aan de ontwikkelingskosten van het WFC Experience Center.

Risico's

- Complexe planvorming;
- De afzetmarkt voor campusontwikkeling.

Overige deelprojecten

Stand van zaken

Medio 2015 is gestart met de renovatie van Westhal ten behoeve van 'de Fietser'. Aan het eind van 2015 is begonnen met de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van de Akulaan om ervoor te zorgen dat bij opening de 'Fietser' goed bereikbaar is.

In 2015 is gestart met de onderhandelingen met de projectontwikkelaar Enka-terrein over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst. In deze overeenkomst worden nadere afspraken gemaakt over de waardering en overdracht van gronden rondom het nieuw te realiseren busplein aan de zuidzijde van het station. Binnen deze nieuwe overeenkomst zullen naar alle waarschijnlijkheid ook enkele bepalingen uit de oorspronkelijke samenwerkingsovereenkomst, de zogenaamde VSOK, worden aangepast.

In december 2015 heeft de gemeente de juridische procedure tegen de projectontwikkelaar van de Kop van de Parkweg gewonnen. Op basis van een hernieuwde ontwikkelstrategie worden in 2016 de volgende stappen in de verdere uitwerking van het plan gezet.

Herstructurering sociaal domein

<i>Doel/Kader</i>	Herstructureren van het sociaal domein en het inbedden van de gedecentraliseerde taken (AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet).
<i>Tijdspanne</i>	Het programma herstructurering sociaal domein liep tot en met 2015. Omdat de effecten van de implementatie ook in 2016 nog volop aanwezig zullen zijn wordt de voortgang van de decentralisaties in deze paragraaf weergegeven.
<i>Coördinerend wethouder</i>	G. Ligtelijn-Bruins
<i>Ambtelijk opdrachtgever</i>	S. Visser (concerndirecteur).
<i>Raadsbesluit</i>	Op 6 februari 2014 zijn de beleidsnota's voor de decentralisaties in het sociaal domein vastgesteld. Het betreft de paraplunota 'Het is mensenwerk', de beleidsnota's voor de AWBZ en de participatiewet en voor jeugdzorg de lokale en de regionale beleidsnota en het Transitiearrangement voor de jeugdzorg. Daarnaast zijn per decentralisatie waar nodig verordeningen vastgesteld en is ten aanzien van de beleid op de nulde lijn in de tweede helft nieuw beleid vastgesteld.
<i>Aanvullende besluitvorming</i>	
<i>Programma</i>	De effecten van de herstructurering betreffen meerdere begrotingsprogramma's namelijk: Educatie en Jeugd, Werk en Inkomen en Maatschappelijke Ondersteuning.

De opgave

Het programma herstructurering sociaal domein had een looptijd tot 31 december 2015. In 2015 lag het accent op de implementatie van de uitvoering en de sturing op het veranderend sociaal domein. Zowel transformatie van zorgondersteuning, inkoop en monitoring als verbinden met informele ondersteuning en algemene voorzieningen. De taken van het programma zijn afgerond dan wel overgedragen aan de lijn (Wpi, S&B). Uitzondering daarop zijn twee ontwikkelingen die door een zgn. hulpstructuur van twee projectleiders buiten de lijn worden opgepakt. Het gaat om Inkoop en dat wat daaraan annex is en om het thema Wonen en Zorg (intramurale capaciteit en extramurale dienstverlening). De realisatie in 2015 heeft plaatsgevonden binnen de beschikbare middelen programmabudget.

Voor 2016 is bovendien de opgave de optimalisatie van de bedrijfsvoering, het inrichten van een systeem voor stuurinformatie, het inhoudelijk doorontwikkelen van de wijze van contractering en het continueren van het sturen op transformatie. Hiervoor is in 2016 € 0,3 miljoen budget beschikbaar.

Het meerjarig beeld van de middelen voor de decentralisaties is gepresenteerd in de mei-circulaire 2015. Deze middelen zijn verwerkt in de begroting op de betreffende inhoudelijke programma's (educatie en jeugd; werk, inkomen en scholing; maatschappelijke ondersteuning). Zoals beschreven in de programmabegroting 2016-2019 daalt het budget voor Jeugd, Wsw en de nieuwe-Wmo-taken-Lokaal, met ruim € 9 miljoen. Deze ombuiging komt voort uit door het Rijk opgelegde kortingen maar betreft ook verdeel-effecten doordat middelen tussen gemeenten op basis van objectieve verdeelmaatstaven worden toegekend.

De inhoudelijke verantwoording 2015 gaat middels de kwartaalrapportages.

Mijlpalen

1. Evaluatie uitvoering, vierde kwartaal 2016.
2. Definitief format voor kwartaalrapportages t.b.v. monitoring en sturing, eerste kwartaal 2016
3. Doorontwikkeling Bestuurlijk Aanbesteden, tussentijds (juni en oktober 2016) worden college en raad geïnformeerd over de voortgang.

4. Lopende taken projectleiding hulpstructuur (inkoop en wonen/zorg) worden structureel belegd, eind 2016.

Voortgang

In 2015 is voortvarend gestart met de uitvoering van de nieuwe gedecentraliseerde taken. Dit is een omvangrijke klus met ingrijpende gevolgen voor de werkwijze van professionals in de zorg en de bedrijfsvoering. Van aanbieders en professionals wordt een fundamenteel andere werkwijze en cliëntbenadering gevraagd. De aanpassing in de bedrijfsvoering vereist snelle adequate stappen. Die zijn de aanbieders en de gemeentelijke organisatie aan het zetten. De voor de zomer 2015 gestarte taskforce is in februari 2016 beëindigd. De taskforce had als resultaat dat de opgaven in de bedrijfsvoering voor 2015 zijn opgepakt en op een voldoende niveau zijn afgerond. De werkzaamheden hebben een enorme inspanning gevergd en zijn veelal af hoc opgelost. Voor 2016 is de opgave om de bedrijfsvoering structureel in te richten. Daartoe is het project Optimalisatie bedrijfsvoering opgestart.

De transformatie van de werkwijze binnen de zorg zit in het systeem maar nog meer in de mensen, de werkstijl en cultuur. De start die hiermee is gemaakt in 2015 wordt in 2016 doorgezet: de regisseursfunctie bij de toegang/sociaal teams, eenzelfde format voor aanbieders en gemeente bij de brede uitvraag, het appél op eigen kracht, het bieden van maatwerk, één gezin één plan, de doorontwikkeling van de inkoop op basis van bestuurlijk aanbesteden en het versterken van de regierol en de positie van de cliënt. De transformatie is niet af en blijft de komende jaren nog een speerpunt.

Overige thema's waarbinnen in 2016 concrete en vergevorderde stappen gezet zullen worden zijn ondermeer monitoring/sturing, toegang, de ontwikkeling van integrale ondersteuningsarrangementen voor persoonlijke dienstverlening, wonen en zorg, en technologische vernieuwingen.

Top 3: risico's

Risico	Gevolg	Beheersmaatregel
Meer zorg-uitgaven dan zorg-budget.	Wachlijsten of budgetoverschrijding	Tussentijds volgen van productie en bijsturen; Flexibiliteit in contracten; Sturing aan de poort; Verstevinging nuldelijn; Inzetten op urgentie; Adequate ICT-ondersteuning t.b.v. rapportage en monitoring.
Lagere inkomsten vanuit Rijk door herijking verdeelmodellen	Minder middelen voor zorg beschikbaar.	Lobby aan de voorkant van het proces om nadelige effecten te beperken; Sturing aan de poort; Verstevinging nuldelijn; Inzetten op urgentie.
Risico-regelreflex als respons op incidenten.	Verlamming van innovatiekracht.	Gedragslijn is ongeschreven regel, waarmee voorkomen wordt, dat wordt gevraagd om zware regelgeving ten behoeve van bijvoorbeeld preventie.

Op basis van de voordelige resultaten van 2015 is het risico op 'meer zorg-uitgaven dan zorg-budget' lager ingeschat. Wel is er, zoals hierboven aangegeven, meerjarig sprake van een daling van het beschikbare budget. Het monitoren van de ontwikkeling van de zorg-uitgaven, inzicht in het financiële effect van transformatie van zorg en de financiële impact van eventuele reparatie van ongewenste beleidseffecten zijn de komende periode belangrijk om dit risico goed in te kunnen schatten en daar op te anticiperen. De beheersmaatregelen t.a.v. adequate ICT-ondersteuning t.b.v. rapportage en monitoren zijn expliciet onderdeel van het project optimalisatie bedrijfsvoering en monitoring.

4. Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

- De balans is opgesteld volgens de richtlijnen, zoals deze in het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 zijn vastgelegd.
- De geactiveerde investeringen worden vanaf 2002 opgenomen tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met eventuele beschikkingen over bestemmingsreserves, voorzieningen (gelden van derden) of rechtstreekse bijdragen van derden. Voor activa met een economisch nut geldt deze regel niet. Hier wordt de bruto-methode voor gevolgd; de beschikkingen over reserves vindt niet plaats, maar blijft gereserveerd in een egalisatiereserve kapitaallasten en valt vrij parallel aan de afschrijvingslasten. De afschrijvingen worden bepaald door de te verwachten levensduur. De afschrijving geschiedt voor het eerst in het jaar volgend op het jaar van de investering.
- In september 2013 heeft de gemeenteraad de geactualiseerde nota afschrijvingsbeleid vastgesteld. De hierin opgenomen afschrijvingstermijnen gelden met ingang van 1 januari 2014.

Tabel 32 – Afschrijvingstermijnen

Soort investering	Afschrijvingstermijn (jaren)
Activa met een zeer lange levensduur / methode lineair	
Grondkosten, indien waarde in stand blijft	-
Grondkosten, civieltechnische werken	100
Gebouwen	40
Eerste inrichting en inventaris	20
Eerste inrichting en inventaris - schoolgebouwen	40
Centrale verwarming (uitgezonderd 'grote installaties' zoals raadhuis)	15
Civieltechnische werken algemeen *	40
Verharding zandwegen *	10
Aanleg speelgelegenheden	10
Plantsoenaanleg	25
Investeringssubsidies, niet zijnde monumenten	10
Investeringssubsidies monumenten	25
Noodvoorzieningen huisvesting	15
Riolering	60
Verkeersregelinstallaties *	15
Aanleg vijvers	20
Lichtmasten *	40
Armaturen	20
Apparatuur betaald parkeren	7
Grootschalige basiskaart Ede / Nederland	10
Abri's	15
Restauratie gebouwen	25
Woonwagens standplaatsen	75
Woonwagens huurwoningwagens	35
Activa ten behoeve van bedrijfsvoering methode annuïtair	
Gebouwen	40
Eerste inrichting en inventaris	20
Vervoermiddelen (niet specifiek, zoals bijv. brandweerauto's)	5
Materieel (diversen, niet uniform)	*
Automatiseringsapparatuur; hardware	5
Automatiseringsapparatuur, software voor zover dit een economische waarde vertegenwoordigt	5

Inventaris / meubelen	10
Vloerbedekking	15
Telemetrie (technische installatie)	10

Immateriële activa / methode lineair

Disagio	max. looptijd lening
Onderzoek en ontwikkeling (dit mag alleen nog maar als er een direct verband is met een vast actief van de gemeente).	max. 5

* In het geval dat activa met een maatschappelijk nut toch geactiveerd wordt, dan gelden deze afschrijvingstermijnen.

- Het interne renteomslagpercentage bedraagt 3% (zie ook de paragraaf Financieringen).
- De voorraad wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en, indien van toepassing, tegen de lagere marktwaarde.
- De boekwaarde van in erfpacht gegeven gronden is gebaseerd op de uitgifteprijs.
- De liquide middelen zijn opgenomen conform de saldo-opgaven per 31 december 2015 van de financiële instellingen.
- De leningen worden gewaardeerd tegen het restant leningbedrag (nominale waarde verminderd met de betaalde aflossingen).
- De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarden.
- De onderhanden werken met betrekking tot de grondexploitatie worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de reeds ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen, subsidies en bijdragen vanuit reserves en voorzieningen. Verwachte verliezen worden in mindering gebracht. Winstneming vindt meestal plaats bij afsluiting van het complex. In sommige gevallen vindt tussentijdse winstneming plaats. Dit kan echter pas als 75% van de uitgaven heeft plaatsgevonden.
- Alle genoemde bedragen zijn in deze toelichting afgerond op duizendtallen.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

4.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2015 en toelichting

Hieronder in verkorte vorm de exploitatierekening en de exploitatieresultaten per programma. Voor een toelichting op de afwijkingen verwijzen wij u naar de toelichting bij de derde W-vraag bij de betreffende programmabladen in het jaarverslag. Hier treft u tevens de primitieve begroting per programma aan. Daarnaast is bij programma 13 een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

Tabel 33

bedragen x € 1.000

Programma	lasten	baten	Saldo baten en lasten	storting reserve	onttrekking reserve	Gerealiseerd resultaat
Veiligheid						
geactualiseerde begroting	8.762 N	751 V	8.011 N	0 N	385 V	7.626 N
rekening 2015	9.058 N	1.677 V	7.380 N	2 N	57 V	7.326 N
Verschil	296 N	926 V	631 V	2 N	329 N	300 V
Beheer Openbare Ruimte						
geactualiseerde begroting	37.881 N	15.002 V	22.879 N	2.109 N	2.844 V	22.144 N
rekening 2015	37.437 N	15.614 V	21.823 N	2.050 N	2.315 V	21.558 N
Verschil	443 V	612 V	1.056 V	59 V	528 N	586 V

Economische Zaken						
geactualiseerde begroting	15.329 N	12.330 V	2.999 N	273 N	2.508 V	765 N
rekening 2015	33.673 N	36.516 V	2.843 V	264 N	2.241 V	4.820 V
Vershil	18.344 N	24.187 V	5.842 V	9 V	266 N	5.585 V
Educatie & Jeugd						
geactualiseerde begroting	49.252 N	3.820 V	45.432 N	126 N	2.875 V	42.682 N
rekening 2015	45.937 N	5.707 V	40.230 N	126 N	1.958 V	38.398 N
Vershil	3.315 V	1.887 V	5.202 V	0 N	917 N	4.285 V
Sport						
geactualiseerde begroting	9.603 N	1.957 V	7.646 N	817 N	858 V	7.605 N
rekening 2015	9.375 N	2.798 V	6.577 N	859 N	713 V	6.723 N
Vershil	228 V	841 V	1.069 V	42 N	144 N	883 V
Cultuur						
geactualiseerde begroting	10.768 N	809 V	9.959 N	298 N	686 V	9.572 N
rekening 2015	9.865 N	1.021 V	8.844 N	207 N	279 V	8.773 N
Vershil	903 V	212 V	1.115 V	91 V	407 N	799 V
Werk, Inkomen & Scholing						
geactualiseerde begroting	51.547 N	21.707 V	29.839 N	17 N	1.138 V	28.718 N
rekening 2015	50.376 N	23.857 V	26.519 N	19 N	541 V	25.997 N
Vershil	1.171 V	2.150 V	3.320 V	2 N	597 N	2.721 V
Maatschappelijke ondersteuning						
geactualiseerde begroting	65.485 N	5.728 V	59.757 N	31 N	452 V	59.336 N
rekening 2015	56.133 N	5.664 V	50.469 N	2.183 N	445 V	52.207 N
Vershil	9.352 V	64 N	9.288 V	2.152 N	7 N	7.129 V
Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen						
geactualiseerde begroting	51.729 N	46.566 V	5.163 N	16.475 N	12.115 V	9.524 N
rekening 2015	36.611 N	22.498 V	14.112 N	11.711 N	9.118 V	16.705 N
Vershil	15.118 V	24.067 N	8.949 N	4.765 V	2.997 N	7.181 N
Milieu en Landschap						
geactualiseerde begroting	13.126 N	11.807 V	1.319 N	600 N	302 V	1.618 N
rekening 2015	13.221 N	12.484 V	737 N	722 N	118 V	1.341 N
Vershil	95 N	677 V	582 V	122 N	184 N	277 V
Bestuur en Organisatie						
geactualiseerde begroting	12.537 N	1.727 V	10.810 N	0 N	388 V	10.421 N
rekening 2015	12.641 N	2.116 V	10.525 N	28 N	64 V	10.488 N
Vershil	104 N	389 V	285 V	28 N	325 N	67 N
Dekkingsmiddelen						
geactualiseerde begroting	10.016 N	193.348 V	183.333 V	6.950 N	23.628 V	200.011 V
rekening 2015	8.333 N	196.715 V	188.382 V	7.257 N	23.168 V	204.293 V
Vershil	1.682 V	3.366 V	5.049 V	306 N	460 N	4.283 V
Totaal geact. begroting	336.035 N	315.553 V	20.482 N	27.696 N	48.178 V	0 N
Totaal rekening 2015	322.661 N	326.669 V	4.008 V	25.427 N	41.017 V	19.599 V

Het resultaat 2015 bedraagt € 19,6 voordelig ten opzichte van de actuele begroting 2015.

Dit resultaat is opgebouwd uit twee delen: normale bedrijfsvoering (€ 19,5 miljoen voordelig) en Grondzaken (€ 96.000 voordelig). Daar waar sprake is van een structureel karakter worden ze – voor zover al niet eerder verwerkt – betrokken bij de Perspectiefnota 2017-2020.

Incidentele baten en lasten

Het jaarrekeningresultaat bestaat deels uit grote incidentele mee- en tegenvallers. Onder incidenteel verstaan wij voor- of nadelen die zich niet vaker dan eens per vijf jaar voordoen en niet vallen onder een structurele begrotingspost. Het totaal van het € 19,6 miljoen voordelig resultaat bevat € 12,6 miljoen incidentele lasten en € 25,6 miljoen incidentele baten. Deze voor- en nadelen zijn op de programmabladen toegelicht bij de derde W-vraag. Hieronder volgt een samenvatting in de onderstaande tabel.

Tabel 34 – Incidentele lasten en baten 2015		bedragen x € 1.000
Programma	Incidentele lasten	bedrag
2	Wegen	166 N
3	Afwaardering panden	2.960 N
9	Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen	370 N
10	Resultaat grondzaken (onderdeel wonen)	7.746 N
12	Voorziening pensioenen wethouders	1.370 N
	Totaal incidentele lasten	12.612 N
	Incidentele baten	
1	Dierenbescherming	250 V
2	Breedband buitengebied	70 V
2	Begraven	65 V
3	FoodValley NL	40 V
3	Resultaat grondzaken (onderdeel werken)	7.841 V
4	Jeugd	2.700 V
4	Onderwijshuisvesting	1.500 V
5	Bijdrage sporthal Zandlaan	852 V
7	Re-integratie	800 V
7	Werk en inkomen overig	1.050 V
9	AWBZ / WMO - diversen	6.875 V
9	Inburgering en integratie statushouders	75 V
10	Munnikebeek Ederveen	25 V
11	Afvalinzameling	260 V
12	Leeftijdsarrangement	1.290 V
13	Bedrijfsvoeringsreserves	697 V
13	Matching	666 V
13	Kapitaallasten	289 V
13	BTW-afdracht Grondzaken	250 V
	Totaal incidentele baten	25.595 V
	Totaal	12.983 V

Begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsrechtmatigheid wordt gezien binnen het totaal van een programma. Volgens het Platform Rechtmatigheid behoeft alleen de lastenkant in de rechtmatigheidstoets voor het begrotingscriterium betrokken te worden. Het normenkader is daar ook op ingericht ('Verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Ede'). De gemeenteraad autoriseert het college van burgemeester en wethouders op

programmaniveau. Blijven de lasten binnen het totaal van het programma dan zijn deze rechtmatig. De mutaties en (afwijkende) activiteiten die zich binnen een programma hebben voorgedaan, zijn toegelicht in het verslag over de uitvoering van de programma's in deze jaarrekening.

Uit voorgaande presentatie per programma komt voor de programma's 'Veiligheid', 'Economische Zaken', 'Milieu en Landschap' en 'Bestuur en Organisatie' een overschrijding van de lasten naar voren.

Deze overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid. Derhalve tellen ze niet mee in het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid.

Het betreft de volgende afwijkingen:

Veiligheid

Past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd door direct gerelateerde baten. Het betreft hier de uitgaven in het kader van het project Quebec, waarvoor een subsidie van de provincie is ontvangen. Daarnaast zijn uitgaven gedaan voor de opsporing en ruiming van explosieven. Tegenover deze kosten staan overeenkomstige baten (waaronder een ontvangst van € 70.000 in de algemene uitkering).

Economische Zaken

Past binnen het bestaande beleid, maar is technisch niet verwerkt als begrotingswijziging. Zoals reeds bij de Actualisatie 2015 gemeld, is dit jaar de gemeentelijke vastgoedportefeuille in kaart gebracht. Panden waarvoor niet de intentie bestaat om deze duurzaam te exploiteren, dus panden die we op termijn willen verkopen dienen te worden beoordeeld ten opzichte van de huidige marktwaarde. Voor deze categorie geldt dat moet worden afgeboekt als de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde. Dit heeft geleid tot een afwaardering van € 2.960.000. Daarnaast treedt een verschil op door overbrenging van de boekwaardes restant BT de Vallei en omzetten grex Maurits-Zuid (wonen, programma 10) naar grex WFC (werken, programma 3).

Milieu en Landschap

Past binnen het bestaande beleid, maar technisch niet verwerkt als begrotingswijziging. Bij de actualisatie is een nadeel van € 193.000 opgenomen voor de activiteit Biomassa.

Bestuur en Organisatie

Past binnen het bestaande beleid. Een autonome wijziging als gevolg van de verplichting om de voorziening pensioenen wethouders op niveau te brengen.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is op 1 januari 2013 in werking getreden. De WNT beperkt op ingrijpende wijze de mogelijkheden in de (semi)publieke sector om beloningen overeen te komen die uitgaan boven een vastgestelde norm. In 2015 was deze norm € 178.000.

De WNT is van toepassing op topfunctionarissen, waaronder voor een gemeente de gemeentesecretaris en griffier. Voor deze functionarissen geldt dat bij een bezoldiging boven de norm, het bovenmatige deel teruggevorderd moet worden. Uit onderzoek is gebleken dat in de gemeente Ede geen sprake is van bezoldiging van topfunctionarissen boven de norm. Naast beperking van de bezoldiging kent de WNT een publicatieplicht. De publicatieplicht geldt voor de topfunctionarissen, ook indien de norm niet wordt overschreden.

Voor overige functionarissen geldt slechts een publicatieplicht, indien de norm wordt overschreden. In de gemeente Ede was in 2015 geen functionaris die deze norm overschrijdt.

Tabel 35 – Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1

Bezoldiging topfunctionarissen		
Functie(s)	Gemeentesecretaris R. Wielinga	Raadsgriffier G.H. Hagelstein
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?		
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000
Bezoldiging		
Beloning	€114.020,57	€ 95.039,50
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 140,04	€ 899,32
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.165,06	€ 13.808,94
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 129.325,67</i>	<i>€ 109.747,76</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	€ 129.325,67	€ 109.747,76
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014		
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in 2014 (in fte)	1,0	1,0
Bezoldiging 2014		
Beloning	€ 111.369,85	€ 92.359,93
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 543,52	€ 160,86
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.928,44	€ 15.375,36
Totaal bezoldiging 2014	€ 130.841,81	€ 107.896,15
Individueel WNT-maximum 2014	230.474	230.474

De opgave over 2014 voor de topfunctionarissen is gewijzigd ten opzichte van de Jaarrekening 2014. Per abuis is destijds de levensloopbijdrage niet meegenomen bij het berekenen van de totale beloning. Hierbij ging het om een bedrag van € 1.456,83 voor de gemeentesecretaris en € 1.206,87 voor de griffier. Deze correctie leidt niet tot een overschrijding van de WNT-norm die in 2014 van toepassing was.

Tabel 36 – Bezoldiging of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen - VERVALLEN

4.3 Balans en toelichting

In onderstaande tabel is de balans opgenomen.

Tabel 37 - Activa	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Immateriële vaste activa	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
Materiële vaste activa economisch nut	158.036	163.402
Gronden en terreinen	19.619	24.456
Bedrijfsgebouwen	111.954	122.375
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.371	10.554
Vervoermiddelen	383	516
Machines, apparaten en installaties	4.215	4.896
Woonruimten	365	0
Overige materiële activa	5.129	606
Materiële vaste activa economisch nut, met mogelijke heffing ter bestrijding van de kosten	9.115	9.244
Bedrijfsgebouwen	159	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.953	9.244
Overige materiële activa	3	0
Materiële vaste activa maatschappelijk nut	55.121	53.187
Gronden en terreinen	6.025	4.136
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	48.842	48.782
Overige materiële activa	254	268
Financiële vaste activa	90.635	98.647
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.002	3.002
Kapitaalverstrekking aan gemeentelijke regelingen	0	0
Leningen aan woningbouwverenigingen	61.985	69.493
Leningen aan overige verbonden partijen	16.994	18.823
Overige langlopende leningen	8.145	6.823
Bijdrage aan activa van derden	509	506
Totaal vaste activa	312.907	324.480
Voorraden	154.783	162.993
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	3.570	3.681
Onderhanden werk, w.o. bouwgronden in exploitatie	151.018	159.098
Gereed product en handelsgoederen	195	214
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	9.599	10.973
Vorderingen op openbare lichamen	546	269
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.259	1.764
Overige vorderingen	6.794	8.940
Liquide middelen	698	628
Kasrekeningen	46	24

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Bankrekeningen	652	604
Overlopende activa	37.948	28.155
Totaal vlottende activa	203.028	202.749
Totaal Activa	515.935	527.229

Tabel 38 - Passiva

	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Eigen vermogen	143.695	139.685
Algemene reserves	37.633	33.398
Bestemmingsreserves	86.462	95.877
Gerealiseerd resultaat	19.600	10.410
Vorzieningen	41.221	35.755
Voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.775	3.478
Ter equalisering van kosten	1.246	6
Voor middelen van derden met gebonden bestemming	27	152
Voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen	35.173	32.119
Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar	250.493	271.968
Onderhandse leningen van banken	248.573	270.271
Door derden belegde gelden	881	1.206
Waarborgsommen	1.039	491
Totaal vaste passiva	435.409	447.408
Vlottende schulden met een looptijd < 1 jr.	20.430	16.995
Bankrekeningen	4.807	3.671
Overige schulden	15.623	13.324
Overlopende passiva	60.096	62.826
Totaal vlottende passiva	80.526	79.821
Totaal Passiva	515.935	527.229

Toelichting balans activa

Vaste activa

Vaste activa wordt onderscheiden in kapitaaluitgaven/-ontvangsten voor vaste activa van immateriële, materiële en financiële aard. In het verslagjaar is deze indeling nader bekeken en waar nodig zijn categoriewijzigingen aangebracht (= correctie beginboekwaarden). Voor meer gedetailleerde informatie zie bijlage 5.2.

Vanuit de genoemde bijlage worden in onderstaande tabellen de onderscheiden groepen vaste activa nader gecategoriseerd en per categorie de specificaties per balansdatum als ook het verloop van de boekwaarden gedurende het dienstjaar weergegeven.

Materiële vaste activa

Tabel 39 - Materiële vaste activa

	bedragen x € 1.000							
	Boekwaarde 31-12-2014	Correctie op bk.	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2015
Gronden en terreinen	28.592	-/- 3.952	10.227	0	153	9.070	0	25.644
Bedrijfsgebouwen en woonruimten	122.375	-/- 7.440	3.351	602	4.717	453	27	112.478

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	68.580	7.620	8.494	103	2.264	5.229	2.933	74.166
Vervoermiddelen	516	-/- 106	153	0	170	9	0	383
Machines / apparaten / installaties	4.896	-/- 410	384	0	656	0	0	4.215
Overige materiële vaste activa	874	3.731	4.893	0	371	3.748	0	5.386
Totaal materiële activa	225.833	-558	27.500	706	8.330	18.507	2.960	222.272

Gronden en terreinen

De belangrijkste vermeerderingen vormen de activeringen voor werkzaamheden met betrekking tot het project Veluwe Poort (€ 8 miljoen). Hiervan betreft € 4 miljoen de werkzaamheden aan de onderdoorgang van het spoor bij de Hakselseweg.

De bijdrage derden is voornamelijk een bijdrage uit de reserve VP Spoorzone Ede.

De afschrijving ad € 153.000 heeft voornamelijk betrekking op de in het verleden gedane investeringen in landschapsbeheer.

De boekwaarde van de investeringen in gronden en terreinen per 31 december 2015 wordt gesplitst in boekwaarden investeringen van economisch nut voor een bedrag van € 12,7 miljoen en van maatschappelijk nut voor € 6 miljoen.

Bedrijfsgebouwen

De belangrijkste vermeerderingen op het investeringsonderdeel bedrijfsgebouwen zijn de verbouwing van kantoorgebouwen voor het 'nieuwe werken' (€ 1,0 miljoen), investeringen Parkweide (€ 0,7 miljoen) en uitbreiding van het Marnix College (€ 0,6 miljoen)

De boekwaarde van een gebouw aan de Telefoonweg is verminderd met € 27.000 in verband met een mogelijke verkoop van het pand. De waarde is conform de regelgeving aangepast aan de marktwaarde.

In de kolom desinvesteringen staat een bedrag van € 602.000. Dit betreft inventaris van scholen.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Grote vermeerderingen voor het onderdeel grond-, weg-, en waterbouwkundige werken betreffen de ontwikkeling van de Veluwe Poort ad € 2.105.000, de aanleg van wegen in het buitengebied voor € 1.675.000 en de verplaatsing van sportpark Otterlo voor € 1.618.000.

Verder is voor € 5.229.000 aan verkregen bijdragen, voornamelijk van derden, als vermindering opgenomen, onder andere voor ontwikkeling Veluwe Poort ad € 2.105.000, herontwikkeling Friso Kazerne ad € 607.000, reconstructie Proosdijerveldweg ad € 495.000 en de aanpassing van de Zandlaan voor € 488.000.

De boekwaarde van de investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken worden opgedeeld in de categorie van economisch nut voor € 16,4 miljoen, economisch nut waarbij heffingen kunnen worden opgelegd voor € 8,9 miljoen en van maatschappelijk nut voor € 48,8 miljoen.

Volgens de huidige regelgeving is de boekwaarde van de Frisokazerne gelijkgesteld met de marktwaarde. Dit zorgt voor een afwaardering van € 2.933.000.

In de kolom desinvesteringen staat een bedrag van € 103.000. Dit betreft voornamelijk het in één keer afschrijven van rioleringsprojecten.

Machines, apparaten en installaties

De grootste investeringen zijn de aanschaf van audiovisuele vergadermiddelen (€ 86.000) en een tractor (€ 58.000).

Overige materiële vaste activa

De gemaakte kosten voor de projecten FoodValley € 1.413.000, GSO4 € 1.705.000 en uitvoeringsprogramma energie € 325.000 hebben voor het merendeel bijgedragen in het totaal (€ 4.893.000) van de vermeerderingen. De bijdrage derden betreffen toegerekende bijdragen van derden voor de genoemde projecten, te weten FoodValley € 1.265.000, GSO4 € 1.705.000 en uitvoeringsprogramma energie € 458.000.

Per 31 december 2015 bedraagt de boekwaarde van de overige materiële vaste activa € 5.386.000. Hiervan dient € 5.129.000 aangemerkt te worden als de boekwaarde van investeringen van economisch nut, € 3.000 van economisch nut waarbij heffingen kunnen worden opgelegd en € 254.000 van maatschappelijk nut.

Financiële vaste activa

Tabel 40 - Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2014	Correctie bkw. BBV	Investe- ringen	Desinves- teringen	bedragen x € 1.000	
					Aflos- singen	Boekwaarde 31-12-2015
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.002	0	0	0	0	3.002
Leningen aan woningbouwverenigingen	69.493	0	0	0	7.508	61.985
Leningen aan overige verbonden partijen	18.823	0	59	0	1.888	16.994
Overige langlopende leningen	6.823	0	1.351	29	0	8.145
Bijdrage aan activa van derden	506	101	0	0	98	509
Totaal financiële activa	98.647	101	1.410	29	9.494	90.635

Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen

De boekwaarde van deze post is de nominale waarde van de in het bezit zijnde aandelen van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en ACV-groep.

Leningen aan woningbouwverenigingen

Bij een renteherzieningsclausule is voor een drietal leningen de mogelijkheid aangegrepen om deze vervroegd af te lossen. Deze vervroegde aflossing bedraagt € 4.803.000 en maakt onderdeel uit van het in de tabel genoemde aflossingsbedrag ad € 7.508.000. De vervroegd afgeloste leningen zijn niet meer via de gemeente geherfinancierd. Woonstede heeft dit zelf opgepakt met N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Leningen aan overige verbonden partijen

Voornamelijk in het kader van het cafetariamodel pc/fiets zijn er in 2015 voor € 59.000 aan nieuwe leningen verstrekt. De aflossing ad € 1.888.000 op de overige langlopende leningen betreft:

- Aflossing op verstrekte kredieten voor het pc/fietsproject (€ 71.000).
- Normale aflossingen hypothecaire en overige langlopende leningen (€ 624.000).
- Extra of vervroegde aflossingen hypothecaire leningen (€ 1.193.000).

Overige langlopende leningen

Er zijn leningen verstrekt in het kader van de SOE (Stedelijke Ontwikkeling Ede) vanuit het aandeel van de gemeente in het, bij de ABN AMRO Bank ondergebrachte, revolverend fonds van de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). Ten behoeve van de verstrekking door het SVn van starters-, doorstromers- en/of duurzaamheidsleningen is het revolverend fonds in 2015 aangevuld met € 1,3 miljoen.

Bijdrage aan activa van derden

Door categoriewijziging € 101.000 gemuteerd op de boekwaarde per 31 december 2014.

Flottende activa

Vorraden

Tabel 41 - Voorraden

	bedragen x € 1.000				
	Boekwaarde 31-12-2014	Herz. fase- indeling	Vermeer- dering	Verminde- ring	Boekwaarde 31-12-2015
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	3.681	-/- 2.567	2.515	59	3.570
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	217.179	2.567	17.055	22.106	214.695
Voorziening voor negatieve plannen	-/- 58.081	0	2.495	8.091	-/- 63.677
Gereed product en handelsgoederen	214	0	288	307	195
Totaal voorraden	162.993	0	22.353	30.563	154.783

De grondexploitatieprojecten (voorraden) zijn ingedeeld op de nieuwe fase-indeling volgens het MPG 2016. Dit is verwerkt als correctie op de beginboekwaarde van de twee onderdelen van de voorraden en de materiële vaste activa onderdeel gronden en terreinen economisch nut.

Niet in exploitatie genomen bouwgronden

In het boekjaar 2015 is een tweetal nieuwe plannen gestart in niet in exploitatie genomen bouwgronden waarvan Wekerom-Oost deelgebied J met een boekwaarde van € 2,4 miljoen is gestart uit het afgesloten plan Wekerom-Oost. Voor nadere toelichting over inkomsten en uitgaven betreffende de diverse plannen in initiatiefase wordt verwezen naar het MPG 2016.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

In het boekjaar 2015 hebben correctieboekingen plaatsgevonden binnen de verschillende projecten in verband met aansluiting op de hoofdkostensoorten van de financiële administratie en de administratie van de grondexploitaties. Hiernaast is € 1,5 miljoen binnen de plannen Amsterdamseweg en Bennekom-Kochlaan geboekt als interne verwervingskosten. In 2015 is totaal € 6,5 miljoen aan rente toegevoegd.

De balanspost voorraden onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie, is in het boekjaar 2015 met € 19,8 miljoen verminderd door het realiseren van opbrengsten door verkoop woningbouw kavels ad € 9,8 miljoen en bedrijventerreinen ad € 10,0 miljoen. Voor nadere toelichting op inkomsten en uitgaven betreffende de plannen in plan- en realisatiefase wordt verwezen naar het MPG 2016.

Als nadere toelichting op de grondpositie dienen de volgende zaken gemeld te worden:

- De concessie ten behoeve van twee windmolens maakt onderdeel uit van de grondpositie binnen Grondzaken. De boekwaarde ultimo 2015 bedraagt € 2,7 miljoen. Deze boekwaarde, de boekwaarde van de verspreide gronden en de overige in erfpacht en huur uitgegeven boekwaardes staan op de balans onder materiële vaste activa
- De woningbouw kavels binnen de BTA-12 zijn eind 2015 uit de grondexploitatie BTA-12 gehaald en als verspreide gronden met hun eigen boekwaarde opgenomen
- Voor de bouwgronden (initiatief-, plan- en realisatiefase) wordt aan nog te maken kosten een bedrag van € 265 miljoen verwacht. De te realiseren opbrengsten in de periode tot na 2017 worden geschat op € 408 miljoen, zodat de boekwaarde ad € 215 miljoen niet geheel kan worden goedge maakt. Dekking van het verwachte tekort kan gevonden worden in de voorziening negatieve plannen.

Voorziening voor negatieve plannen Grondzaken

In de paragraaf grondbeleid bij deze jaarrekening is een nadere toelichting gegeven op de ontwikkeling van de voorziening in aanloop naar de vaststelling van de negatieve plannen bij het MPG. De voorziening voor negatieve plannen Grondzaken is dienovereenkomstig gemuteerd. De toevoegingen aan de voorziening (zie kolom verminderingen) zijn de inflatiecorrectie voor € 1,7 miljoen en de herberekening van de te verwachte resultaten van de plannen van Grondzaken voor € 6,4 miljoen. De afsluiting van twee negatieve plannen (Wekerom-Oost en Bennekom

Wilhelminaschool) en de vrijval leiden tot onttrekkingen (zie kolom vermeerderingen) aan de voorziening voor negatieve plannen Grondzaken voor respectievelijk € 1,8 en € 0,7 miljoen.

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen.

Op openbare lichamen staan aan het einde van 2015 vorderingen open voor een totaalbedrag van € 546.000, namelijk gemeenten € 395.000, gemeenschappelijke regelingen € 149.000 en overig € 2.000.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Met ingang van 2014 is de gemeente verplicht liquiditeitoverschotten (zie ook de paragraaf financieringen) af te storten bij het Rijk. Het saldo van deze in 's Rijks schatkist gestorte middelen bedraagt per 31 december 2015 € 2.259.000.

Overige vorderingen

De balanspost overige vorderingen wordt onderverdeeld in een drietal categorieën:

- Belastingdebiteuren (zoals opgelegde belastingkohieren WOZ en afvalstoffenheffing).
- Debiteuren Werk, Inkomen en Zorg (bijstandsuitkeringen).
- Overige debiteuren (zoals plankosten en verhuur van onroerend goed).

Tabel 42 - Overige vorderingen

	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2015
Belastingdebiteuren	1.558	1.809
Debiteuren Werk Inkomen en Zorg (WIZ)	7.707	7.246
Overige debiteuren	7.542	3.160
Voorziening dubieuze debiteuren	-/- 7.867	-/- 5.421
Totaal overige vorderingen	8.940	6.794

Per categorie worden de overige vorderingen onderstaand toegelicht.

Ad 1 Categorie Belastingdebiteuren

Tabel 43 - Openstaande belastingdebiteuren

	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2015	Waarvan > 3 maanden open
Belastingjaren tot 2013	11	11
Belastingjaar 2013	41	39
Belastingjaar 2014	214	180
Belastingjaar 2015	1.543	569
Totaal	1.809	799

De beoordeling bij de belastingdebiteuren is enigszins afwijkend ten opzichte van de reguliere debiteuren. De aanslagen gemeentelijke heffingen mogen door de belastingdebiteur in een aantal betaaltermijnen voldaan worden. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het grootste gedeelte van de openstaande belastingdebiteuren betrekking heeft op het belastingjaar 2015. Tegenover de vordering staat een voorziening dubieuze debiteuren van € 181.000 op 31 december 2015. De afdeling Belastingen komt eens per jaar met een voorstel tot het afboeken van de oninbare vorderingen.

Ad 2 Categorie Debiteuren Werk, Inkomen en Zorg

Tabel 44 - Openstaande debiteuren WIZ

	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2015
Terugvordering / Fraude	3.804	3.754
Onderhoudsbijdrage (verhaal van bijstand)	512	506
Leenbijstand	727	933
Maatregel en boete	48	53
Overigen (voorschotten / rente / woonvoorzieningen)	536	407
Declaratie Rijk (met name Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen)	2.080	1.593
Totaal	7.707	7.246

Het economische risico van de WIZ-debiteuren (met uitzondering van de financiële activa verantwoorde vorderingen krediethypotheek ad € 298.000) ligt bij de gemeente. Op grond van een indicatie van de risico's is er een voorziening getroffen van 61% (saldo 31 december 2015 bedraagt € 4.575.000, waarvan € 181.000 betrekking heeft op vorderingen krediethypotheek).

Het bedrag aan openstaande vorderingen is afgenomen door een lager aantal (voornamelijk in het kader van fraude) terugvorderingen in dit verslagjaar.

Ad 3 Categorie Overige debiteuren

In onderstaand verloopoverzicht is de stand van de openstaande vorderingen per 31 december 2015 van de overige debiteuren vermeld met vergelijkende cijfers vanuit de Jaarrekeningen 2012, 2013 en 2014. De openstand is opgebouwd uit vorderingen van publiekrechtelijke aard voor € 686.000 en uit vorderingen van privaatrechtelijke aard voor € 3.020.000.

Tabel 45 - Ouderdom openstaande vorderingen overige debiteuren

	Dagen					Totaal
	0 - 30	30 - 60	60 - 90	90 - 120	> 120	
Jaarrekening 2012	4.225	162	55	42	744	5228
Jaarrekening 2013	6.034	76	2.412	58	1.141	9.721
Jaarrekening 2014	2.895	581	428	117	3.521	7.542
Jaarrekening 2015	642	669	251	314	1.274	3.160

De twee vorderingen in de openstand van > 120 dagen in de Jaarrekening 2014 ad € 2.317.000, betreffende de verkoop van gronden op het bedrijventerrein Schuttersveld Noord, zijn in het verslagjaar 2015 na besprekingen van/met het college van B en W aangepast en voldaan. Hiernaast was er bij de Jaarrekening 2014 een incidentele declaratie van € 1.220 miljoen betreffende het projectplan natuur en landschap (zie kolom 0-30 dagen).

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren is afgenomen met € 2.446.000 tot een boekwaarde van € 5.421.000 op 31 december 2015. De belangrijkste afname betreft de in de vorige alinea genoemde twee vorderingen ad € 2.317.000. Onderverdeeld in de drie genoemde categorieën is dit € 181.000 (was € 155.000) voor de belastingdebiteuren, € 4.575.000 (was € 4.860.000) voor de debiteuren WIZ waarvan € 181.000 debiteuren krediethypotheek (was € 180.000) en € 846.000 (was € 3.032.000) voor de overige debiteuren. Eens per jaar wordt de beoordeling geactualiseerd.

Het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren krediethypotheek ad € 181.000 wordt geëlimineerd op de vaste activa onderdeel financiële activa overige langlopende uitzettingen.

Liquide middelen

Tabel 46 - Liquide middelen

	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2015

Kas	24	46
ABN-AMRO Bank	567	601
Rabobank	0	0
ING bank	37	51
Totaal liquide middelen	628	698

Overlopende activa

Tabel 47 - Overlopende activa	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2015
Vooruitbetaalde bedragen	6.914	7.179
Nog te ontvangen bedragen	21.241	30.769
Totaal overlopende activa	28.155	37.948

Vooruitbetaalde bedragen

Het saldo wordt voornamelijk bepaald door de betaalde voorschotten op de subsidiëring 2016 voor het programma Cultuur voor € 4,7 miljoen, het betaalde voorschot op de subsidiëring 2016 van de Permar voor € 1,6 miljoen en de bevoorschotting van planuitwerkingsfase Veluwe Poort voor € 0,6 miljoen.

Nog te ontvangen bedragen

De aangifte 2015 van het Btw-compensatiefonds drukt een belangrijke stempel op het saldo van de overlopende activa balanspost nog te ontvangen. De aangifte vermeldt per 31 december 2015 een van de belastingdienst te ontvangen bedrag van € 15.128.000 (2014: € 11.485.000). Verder is op dit balansonderdeel verantwoord de nog te ontvangen rente geldleningen ug € 1.347.000 (2014: € 1.487.000), de bijdrage vanuit de samenwerkingsovereenkomst ENKA € 2.668.000 (2014: € 3.162.000), specifieke uitkering BUIG € 1.722.000 (2014: nihil) en knooppunt jeugd regio FoodValley € 1.718.000 (2014: nihil).

Toelichting balans passiva

Eigen vermogen

Tabel 48 - Eigen vermogen	bedragen x € 1.000					
	Boekwaarde 31-12-2014	Resultaat- bestemming	Vermeer- dering	Vermin- dering	Rente	Boekwaarde 31-12-2015
Algemene reserves	33.398	10.712	0	6.972	495	37.633
Bestemmingsreserves	2.213	0	28	0	0	2.241
Overige bestemmingsreserves	93.664	-/- 302	23.264	33.976	1.571	84.221
Gerealiseerd resultaat	10.410	-/- 10.410	19.600	0	0	19.600
Totaal eigen vermogen	139.685	0	42.892	40.948	2.066	143.695

Gedetailleerde informatie is weergegeven in het overzicht van reserves (bijlage 5.4 en 5.5) en de programma's (hoofdstuk 2).

Algemene reserves

Naast de boeking van de resultaatbestemming 2014 ad € 10.712.000 is er per saldo voor de algemene reserves een vermindering te zien van € 6.477.000, verdeeld naar vermeerderingen en verminderingen respectievelijk € 495.000 (vanwege rentetoevoeging) en € 6.972.000.

De verminderingen zijn conform de begrote inzet van diverse reserves voor dekking van de exploitatie (algemene reserve € 6.400.000, algemene reserve begroting € 282.000 en algemene reserve rente begroting € 290.000).

Bestemmingsreserves

De boekwaarde wordt gevormd door de egaliseringsreserve afval. Het doel van deze reserve is het nivelleren van de ongewenste schommelingen in de afvaltarieven. De vermeerdering van € 28.000 betreft het resultaat op het desbetreffende product.

Overige bestemmingsreserves

De resultaatbestemming 2014 geeft ook voor de overige bestemmingsreserves een 'correctie' op de boekwaarde 31 december 2014 te zien, namelijk per saldo een afname van € 302.000. Een specificatie hiervan is opgenomen in bijlage 5.4 Overzicht van reserves.

Naast de genoemde correctie dienen de volgende zaken genoemd te worden als belangrijkste vermeerderingen:

• Reserve Veluwse Poort - Spoorzone	€ 8.093.000
• Reserve investeringsfonds impuls Ede	€ 2.500.000
• Reserve Veluwse Poort - Parklaan	€ 2.125.000
• Reserve vervanging kapitaalgoederen	€ 1.822.000
• Reserve btw-compensatiefonds	€ 1.643.000
• Rentetoevoeging	€ 1.571.000
• Reserve bedrijfsmiddelen automatisering	€ 1.353.000
• Reserve onderhoud & vervanging openbare ruimte	€ 1.150.000
• Reserve beschermd wonen	€ 1.045.000

Onderstaand wordt een beeld gegeven van de belangrijkste verminderingen van de overige bestemmingsreserves:

• Reserve vervanging kapitaalgoederen	€ 8.499.000
• Reserve Veluwse Poort - Spoorzone	€ 7.960.000
• Reserve bedrijfsmiddelen personeel	€ 2.770.000
• Reserve overlopende verplichtingen	€ 2.732.000
• Reserve btw-compensatiefonds	€ 1.486.000
• Reserve onderwijs – huisvesting	€ 1.395.000
• Reserve verplichtingen subsidies	€ 1.278.000
• Reserve cofinanciering	€ 1.235.000

Gerealiseerd resultaat

Op dit passivaonderdeel staat het verschil tussen de baten en de lasten van de producten c.q. de programma's. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 1 resultaatbepaling en bestemming.

Voorzieningen

Tabel 49 - Voorzieningen

	bedragen x € 1.000					
	Boekwaarde 31-12-2014	Vermeer- dering	Verminder- ing	Vrijval	Inflatie- rente	Boekwaarde 31-12-2015
Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.478	2.368	276	795	0	4.775
Voorz. ter egalisering kosten	6	1.246	0	6	0	1.246
Voorz. voor middelen van derden wv. de bestemming gebonden is	152	0	125	0	0	27
Voorz. voor bijdr. aan toekomstige vervangingsinvesteringen	32.119	6.505	4.013	0	562	35.173
Totaal voorzieningen	35.755	10.119	4.414	801	562	41.221

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gemuteerd met de in de exploitatiebegroting opgenomen dotaties. Aan de voorziening IGW riolaanleg en –beheer is de inflatierente ad € 562 toegevoegd. Hiernaast hebben ook andere mutaties tot vermeerderingen van de voorzieningen geleid.

De belangrijkste vermeerderingen betreffen:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

- Voorziening t.b.v. niet in exploitatie genomen gronden € 614.000
- Voorziening wethouderspensioenen en uitkeringen € 1.754.000

Voorzieningen ter egalisering van de kosten:

- Voorziening overige gebouwen € 364.000
- Voorziening onderhoud culturele accommodaties € 247.000
- Voorziening Sociaal cultureel werk € 238.000
- Voorziening huisvesting € 217.000

Voorzieningen voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen:

- Voorziening IGW rioolaanleg en –beheer (exploitatieresultaat) € 6.505.000

De belangrijkste verminderingen bestaan o.a. uit de volgende onttrekkingen:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

- Voorziening t.b.v. niet in exploitatie genomen gronden, vrijval € 795.000
- Voorziening wethouderspensioenen en uitkeringen € 239.000

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:

- Voorziening nieuwkomers € 72.000

Voorzieningen voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen:

- Voorziening IGW rioolaanleg en –beheer (exploitatieresultaat) € 4.013.000

In de bijlagen 5.6 en 5.7 treft u gedetailleerde informatie aan van de voorzieningen.

Vaste schulden

De details van de hieronder genoemde onderdelen van vaste schulden zijn opgenomen in de als bijlage 5.8 opgenomen Staat van opgenomen geldleningen. In het boekjaar 2015 is er € 10,1 miljoen aan rente betaald over de vaste schulden.

Tabel 50 - Vaste schulden

	bedragen x € 1.000				
	Boekwaarde 31-12-2014	Vermeer- dering	Vermin- dering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2015
Onderhandse leningen van banken	270.271	0	0	21.698	248.573
Door derden belegde gelden	1.206	82	407	0	881
Waarborgsommen	491	2.694	1.967	0	1.039
Totaal vaste schulden	271.968	2.776	2.374	21.698	250.493

Onderhandse leningen van banken

In het verslagjaar zijn vier leningen (waarvan drie gelinkt aan de woningbouw) vervroegd afgelost. Deze mogelijkheid werd geboden in het kader van een renteherzieningsclausule. Op de onderhandse leningen is in totaal € 21,7 miljoen afgelost, waarvan € 8,6 miljoen als vervroegde aflossing van de vier leningen aangemerkt dient te worden.

Door derden belegde gelden

Het saldo per 31 december 2015 bestaat uit ontvangen gelden van derden voor een fonds voor verleende spaarhypotheken.

Waarborgsommen

Er worden (voornamelijk) door Grondzaken bedragen ingehouden op de aankopen, die dienen als garantie voor de oplevering van de desbetreffende aankopen.

Plottende schulden

Tabel 51 - Plottende schulden

	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2015
Bankrekeningen	3.671	4.807
Overige schulden	13.324	15.623
Totaal plottende schulden	16.995	20.430

Bankrekeningen

Zowel de nevenrekeningen als de hoofdrekening bij de nv Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) hebben een debetsaldo. Bij het bereiken van de kredietlimiet (circa € 20 miljoen) wordt pas overgegaan tot het sluiten van een kasgeldlening voor het gedeelte dat de limiet overstijgt. Rood staan was heel 2015 goedkoper dan het aantrekken van een kasgeldlening om het debetsaldo bij de BNG om te zetten naar een creditsaldo.

Overige schulden

Tot het saldo behoren de betalingen in 2016 van crediteurenfacturen voor in 2015 geleverde goederen en/of diensten voor een totaalbedrag van € 3,2 miljoen (2014: € 6,1 miljoen), de vordering van Regio De Vallei in hun rekening-courant met de gemeente voor € 1,6 miljoen (2014: € 6,3 miljoen), het liquiditeitsoverschot van Knooppunt Jeugd regio FoodValley voor € 9,8 miljoen (2014: nihil) en de inhoudingen (veelal aflossingen op aangegane schulden) op de uitkeringen van uitkeringsgerechtigden WIZ voor € 0,9 miljoen (2014: idem).

Overlopende passiva

Tabel 52 - Overlopende passiva

	bedragen x € 1.000	
	Boekwaarde 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2015
Vooruit ontvangen bedragen	1.060	1.116
Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel	37.781	28.074
Te betalen rente	6.427	6.042
Nog te betalen bedragen	17.558	24.864
Totaal overlopende passiva	62.826	60.096

Vooruit ontvangen bedragen

Aan vooruit ontvangen bedragen is onder andere de van provincie Gelderland ontvangen bijdrage jeugd GGZ pilot Specialistische Ondersteuner Huisarts (SOH) voor 2016.

Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel

Uitkeringen van Europese en/of Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, ontvangen als voorfinanciering, worden in de navolgende tabel vermeld.

Tabel 53 - Voorfinancieringen specifiek bestedingsdoel

	bedragen x € 1.000			
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2014	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2015
Gelders Stedelijk Ontwikkelingsbeleid overig (GSO4)	1.118	4.093	5.211	0
Regionale Aanpak Kindermishandeling (RAAK)	113	0	113	0
Ontwikkeling nieuw stadsdeel Veluwe Poort (Parklaan en Spoorzone)	33.671	4.333	12.650	25.354
Landschapsherstel Gemeente Ede	32	0	32	0
Investeringsbijdragen (ISV3)	1.364	1.459	1.223	1.600
Gemeentelijke monumenten	33	60	59	34

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2014	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2015
Maatschappelijke opvang	536	0	0	536
Jeugdmonitor	75	0	75	0
RMC gelden leerplicht	202	364	514	52
Projecten arbeidsmarktbeleid	637	822	961	498
Totaal voorfin. spec. bestedingsdoel	37.781	11.131	20.838	28.074

De ontvangen voorfinanciering Gelders Stedelijk Ontwikkelingsbeleid (GSO4) valt uiteen in uitkeringen voor de projecten economische versterking, versterken vestigingsklimaat, leefbaarheid en veiligheid, Veluwe Poort en Akoesticum.

Te betalen rente

Dit is een administratieve boeking om alle rente, vanuit de renteomslag, toe te rekenen aan het kalenderjaar 2015.

Nog te betalen bedragen

In 2015 aangegane verplichtingen die in 2016 (en/of volgende jaren) zullen worden voldaan vormen het totaal van dit onderdeel, waarvan de belangrijkste posten zijn:

- Verleende WMO-zorg (w.o. huishoudelijke hulp) door zorgaanbieders € 10.470.000
- Afdracht loonheffing en premies salarissen december 2015 € 2.909.000
- Aangifte ondernemers btw december 2015 inclusief suppletie BTW € 2.798.000
- Verplichting op basis van regeling leeftijdsarrangement € 1.881.000
- Diverse uitkeringen Werk Inkomen en Zorg (onder andere WWB) € 1.386.000
- Bijdrage in verwacht tekort 2015 en incidenteel verlies sociale werkvoorziening € 800.000
- Afrekening subsidiëring onder andere maatschappelijke zorginstellingen € 391.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per 31 december 2015 heeft de gemeente € 62 miljoen uitgeleend aan de woningcorporaties Woonstede en Plicht Getrouw. Hiervan is € 13 miljoen geborgd via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De gemeente staat zelf rechtstreeks garant voor € 49 miljoen.

Het WSW is in 1983 opgericht met als doelstelling woningbouwcorporaties in Nederland van goedkope financiering te voorzien. In totaal is momenteel € 85,1 miljard aan leningen geborgd via het WSW. De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen: de geldmiddelen van de corporatie, de borgingsreserve van het WSW en de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Indien de geldmiddelen van de corporatie en de borgingsreserve van het WSW niet toereikend zijn, komt de achtervang positie van het Rijk en de gemeente in beeld. Hierbij staan de gezamenlijke gemeenten voor 25% van het liquiditeitstekort garant. De overige 25% komt ten laste van de schade-gemeente(n). Het Rijk draagt de resterende 50% bij. De garantstelling houdt in dat het Rijk en de gemeenten op verzoek van het WSW renteloze leningen verstrekken.

In totaal had het WSW op 31 december 2015 voor € 364,6 miljoen aan leningen geborgd van in Ede gevestigde woningbouwcorporaties. Dit betekent dat de garantstelling van Ede maximaal € 91,1 miljoen bedraagt (25% van € 364,6 miljoen).

De gemeente staat verder nog garant voor een lening met een restant van € 49.000. Deze lening is indertijd niet door de gemeente zelf verstrekt en kent een afloop in 2016. De gemeente heeft een bijzondere maatschappelijke relatie met de betreffende instelling.

Per balansdatum 31 december 2015 heeft de gemeente de volgende langlopende contractverplichtingen uitstaan (bedragen betreffen het totaal van de contractperioden, exclusief eventuele prijsindexering):

• Tot januari 2029 huur gebouw De Doelen I	€ 10.300.000
• Tot januari 2018 huur en servicekosten gebouw Manenberg	€ 685.000
• Tot april 2018 voor schoonmaak werkzaamheden	€ 350.000
• Tot januari 2017 preventief bouwkundig onderhoud	€ 200.000
• Tot januari 2017 preventief onderhoud installaties	€ 170.000
• Tot februari 2017 drankenautomaten en –voorziening	€ 70.000
• Tot januari 2018 implementatie/huur/beheer/onderhoud multifunctionele printers	€ 45.000

Naast bovengenoemde lopende contractverplichtingen zijn ook andere contractverplichtingen aangegaan waarbij bepaalde artikelen afgenomen worden van bepaalde leveranciers. Deze contractverplichtingen nemen de komende tijd alleen maar toe.

Toelichting onzekerheid eigen bijdrage / ouderbijdrage WMO en Jeugd

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO en de Jeugdwet een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatievoorziening van het CAK naar de gemeente is om privacy redenen beperkt. Hierdoor kan de gemeente niet de juistheid en volledigheid op persoonsniveau en op totaalniveau van de eigen bijdragen vaststellen. In de kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV geeft de commissie aan dat de wetgever in feite bepaald heeft dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat wij als gemeente geen zekerheid omtrent de omvang en de hoogte van de eigen bijdrage kunnen krijgen. In onze jaarrekening is dus sprake van een onzekerheid ten aanzien van deze eigen bijdrage, ook al ligt de oorzaak hiervan niet bij ons als gemeente.

5. Bijlagen

5.1 Bijlage 1 - Kerndegegevens

A. Sociale structuur	01-01-2015	01-01-2016
Aantal inwoners	111.550	112.350 *
waarvan:		
- van 0 - 3 jaar	5.180	5.250 *
- van 4 - 16 jaar	18.790	18.650 *
- van 17 - 64 jaar	69.010	69.020 *
- van 65 jaar e.o.	18.570	19.430 *
Aantal uitkeringsgerechtigden WWB/IOAW/IOAZ/BBZ	1.650	1.795
Aantal gerealiseerde WSW-plaatsen in arbeidsjaren	439	408

* Op basis van voorlopig aantal inwoners 1-1-2016. Naar verwachting zal dit niet veel veranderen.

B. Fysieke structuur	01-01-2015	01-01-2016
Oppervlakte gemeente	31.868 ha	31.868 ha
Aantal adressen	55.569	56.628
Aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	49.416	50.333
Verblijfsobject gevormd*	1.131	1.389
Verblijfsobject in gebruik**	47.657	48.129
Verblijfsobject in gebruik (niet ingemeten)***	628	815
<i>Gegevens afkomstig uit BAG</i>		
Wegen:		
- Asfaltverhardingen	3.087.641 m ²	2.859.017 m ²
- Elementenverharding	2.527.479 m ²	2.901.713 m ²
- Zand en halfverhardingen	656.796 m ²	447.812 m ²
- Beton	13.804 m ²	45.502 m ²
Bomen	70.000 st.	70.000 st
Gazon	529.200 m ²	675.413 m ²
Bermen	1.912.200 m ²	1.174.564 m ²
Beplantingen		1.291.234 m ²
Bos en natuurgebied	2.400 ha	2.400 ha
Speelplekken (excl. trapveldjes)	209 st.	223 st.
Speelplekken (incl. trapveldjes)	236 st.	250 st.
Riolering buitengebied (persleidingen/drukriolering)****	535 km	535 km
Riolering stedelijk gebied	578 km	578 km
Lichtmasten	17.125 st.	18.594 st.
Verkeersregelininstallaties	26 st.	26 st.

* **Status gevormd:** Uit een vergunningverlening ontstaat een adres met de status gevormd. Dit zal pas wijzigen als de bouw wordt gestart of is gereedgemeld.

** **Status in gebruik:** een adres is actief.

*** **Status in gebruik (niet ingemeten):** op een bestaand adres is een verbouwingsvergunning verleend of de gereedmelding van een nieuwbouw is gedaan. Het adres is actief.

**** Hiervan is 115 km vrij vervalleiding in het buitengebied.

5.2 Bijlage 2 - Overzicht van activa

Omschrijving	M E EH	Aanschaf- waarde 1/1	Correctie aanschaf- waarde 1/1	Actuele aanschafwa- rde 1/1	Verminderi- ng aanschaft- waarde (bij afstoting)	Vermeer- dering	Bijdrage derden	Aanschaf- waarde 31/12	Cum. afschrijving 1/1	Correctie cum. afschrijving 1/1 (na volledige afschrijving)	Actuele cum. afschrijving 1/1
Gebouwen	E	164.032.107	-2.300.232	161.731.875	-2.169.925	3.343.223	-452.730	162.452.442	49.693.788	-2.300.232	47.393.556
Woonruimten	E	530.914	0	530.914	-33.045	0	0	497.869	101.330	0	101.330
Bedrijfsgebouwen	EH	320.127	0	320.127	0	0	0	320.127	153.116	0	153.116
Gronden en terreinen	E	17.030.689	-381.441	16.649.247	0	393.632	-393.623	16.649.257	4.319.448	-381.441	3.938.007
Gronden en terreinen	M	8.019.373	-189.800	7.829.573	0	7.980.613	-7.980.613	7.830.211	1.844.763	-189.800	1.654.963
Gronden en terreinen GZ	E	5.755.732	0	5.755.732	0	1.850.565	-696.283	0	0	0	0
Grond-, w eg- waterbouw k. Werken	E	21.517.832	-41.479	21.476.353	-26.081	2.424.662	-1.147.656	22.727.277	2.984.372	-41.479	2.942.893
Grond-, w eg- waterbouw k. Werken	EH	13.578.480	0	13.578.480	-238.560	0	0	13.339.920	4.014.614	0	4.014.614
Grond-, w eg- waterbouw k. Werken	M	66.298.581	-1.764.009	64.534.572	10.683	6.069.543	-4.081.040	64.678.706	16.341.053	-1.764.009	14.577.044
Vervoermiddelen	E	1.069.886	-183.934	885.952	0	152.588	-8.696	1.001.352	632.113	-183.934	448.179
Mach., apparaten en install.	E	7.331.004	-831.124	6.499.880	0	383.891	0	6.883.771	2.873.085	-831.124	2.041.960
Overige materiele activa	E	6.419.006	-83.161	6.335.845	0	1.646.669	-642.516	7.339.998	1.927.084	-83.709	1.843.375
Overige materiele activa	M	105.568	0	105.568	0	3.181.274	-3.032.486	254.356	0	0	0
Overige materiele activa	EH	14.894	0	14.894	0	72.637	-72.637	14.894	8.614	0	8.614
Deelnemingen	E	3.002.110	0	3.002.110	0	0	0	3.002.110	0	0	0
Gemeenschappelijke regelingen	E	18.697	-18.697	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen aan overige verbonden partij	E	18.822.875	0	18.822.875	0	59.000	0	0	0	0	0
Lening w oningbouw programma's	E	84.933.502	0	84.933.502	-5.541.374	0	0	79.392.128	15.440.672	0	15.440.672
Overige uitzettingen looptijd jaar	E	6.823.463	0	6.823.463	28.993	1.350.240	0	8.144.710	0	0	0
Bijdr a activa in eigendom van derden	E	1.715.525	0	1.715.525	0	0	0	1.715.525	1.109.043	0	1.109.043
		427.340.364	-5.793.878	421.546.486	-7.969.309	28.908.538	-18.508.282	396.244.652	101.443.096	-5.775.729	95.667.367

Omschrijving	M E EH	Verminderi- ng afschrijving (bij afstoting)	Afschrijving dienstjaar	Extra afschrijving herwaardering	Extra afschrijving afstoting	Cum.Afschrij- ving 31/12	Boekwaarde 1/1	Boekwaarde 31/12	Rentelasten dienstjaar	Kapitaallaste n dienstjaar
Gebouwen	E	-1.593.512	-4.698.235	0	-576.413	50.498.278	114.338.319	111.954.164	3.583.757	8.281.992
Woonruimten	E	-6.960	-10.752	-27.348	-26.084	132.469	429.584	365.400	17.964	28.716
Bedrijfsgebouwen	EH	0	-8.003	0	0	161.120	167.011	159.008	5.010	13.014
Gronden en terreinen	E	0	-1.822	0	0	3.939.829	12.711.241	12.709.428	381.338	383.160
Gronden en terreinen	M	0	-150.754	0	0	1.805.717	6.174.609	6.023.855	185.238	335.993
Gronden en terreinen GZ	E	0	0	0	0	0	5.755.732	6.910.014	0	0
Grond-, w eg- waterbouw k. Werken	E	-953	-481.502	-2.932.976	-25.128	6.356.418	18.533.459	16.370.859	549.470	1.030.972
Grond-, w eg- waterbouw k. Werken	EH	-161.049	-533.436	0	-77.511	4.387.002	9.563.866	8.952.918	286.916	820.352
Grond-, w eg- waterbouw k. Werken	M	10.683	-1.249.056	0	0	15.836.783	48.558.409	48.841.923	1.441.328	2.690.384
Vervoermiddelen	E	0	-169.992	0	0	618.171	409.281	383.181	13.133	183.125
Mach., apparaten en install.	E	0	-655.615	0	0	2.697.576	4.486.411	4.214.687	133.738	789.353
Overige materiele activa	E	0	-367.747	0	-408	2.211.122	4.492.470	5.128.468	134.799	502.546
Overige materiele activa	M	0	0	0	0	0	105.568	254.356	3.167	3.167
Overige materiele activa	EH	0	-3.093	0	0	11.708	6.279	3.186	188	3.282
Deelnemingen	E	0	0	0	0	0	3.002.110	3.002.110	81.932	81.932
Gemeenschappelijke regelingen	E	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen aan overige verbonden partij	E	0	-1.888.000	0	0	0	18.822.875	16.993.875	0	0
Lening w oningbouw programma's	E	0	-7.507.283	0	0	7.933.389	69.492.830	61.985.547	2.718.217	10.225.500
Overige uitzettingen looptijd jaar	E	0	0	0	0	0	6.823.463	8.144.710	0	0
Bijdr a activa in eigendom van derden	E	0	-97.963	0	0	1.207.006	606.482	508.519	30.193	128.156
		-1.751.792	-17.823.254	-2.960.324	-705.545	97.796.587	324.480.000	312.906.208	9.566.388	25.501.641

5.3 Bijlage 3 - Overzicht van restantkredieten

Omschrijving	Programma	Bron	Beschikbaar krediet	Boekwaarde 1/1 jaar T	Vermeerderingen en verminderingen lopend dienstjaar	Boekwaarde 31/12 jaar T (2+3)	Restant-krediet (1-4)	Nog te verwachten kosten en opbrengsten	Verwachte over- of onderschrijding (5-6)	krediet ouder dan 2 jaar	Krediet afsluiten	Opmerkingen
Flexibele camera's	2		40.000	0	26.974	26.974	13.026	0	13.026	nee	nee	
Veldhuizen A - Achterstallig Onderh.	10	GSO-4	0	0	130.910	130.910	-130.910	0	-130.910	ja	nee	Project loopt t/m 2015; Niet afsluiten Ook relatie met GSO
Buurtconciertes Stadscontract	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
Directievoering Groenprojecten	10	Overige	0	-19.625	19.625	0	0	0	0	ja	nee	Doorlopend project; Niet afsluiten.
investeringssw werken												
Proosdijpark	10	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Project loopt t/m 2015; Niet afsluiten Ook relatie met GSO
Groene verbindingen	11	Kredietaanvraag Buitengebied	162.375	153.369	638	154.007	8.368	638	7.730	ja	nee	Betreeft Krediet Buitengebied bestemd voor het afhandelen van langlopende subsidieverplichtingen voor het beheer van groene verbindingen. Het krediet wordt daarvoor open gehouden.
Fietsstraat Veenendaalseweg	2		100.000	0	17.838	17.838	82.163	82.163	0	nee	nee	Project is in voorbereidingsfase. Realisatie in 2016
Uitv. progr. school- en thuisroutes	2	HWS	360.000	318.388	53.877	372.265	-12.265	0	-12.265	ja	ja	Projectuitvoering heeft meer interne uren gevraagd dan verwacht.
Wegen buitengebied (FB 2011-2014)	2	Reconstructie wegen buitengebied	13.300.000	11.791.232	1.353.508	13.144.740	155.260	120.000	35.260	nee	nee	Krediet jaarschijf 2015 bedraagt € 1.500.000. Verwachte kosten in 2016: de eindafrekening van de aannemer moet nog komen, uren in verband met diverse lopende discussies uit het verleden, garanties en aanspreekbaarheden aannemers en kosten voor een combi uitvoeringsproject met beheer.
Twee richtingenfietspad Keesomstraat	2		185.000	0	10.891	10.891	174.109	174.109	0	nee	nee	Project is in de zomer van 2015 opgestart. Voor een goede fietsroute is medewerking van 3 particuliere grondeigenaren nodig. Gesprekken lopen goed, ziet er positief uit. Verwachte uitvoering in 2016.
Afsluiten Griftweg	2		30.000	0	1.780	1.780	28.220	28.220	0	nee	nee	Verwachte realisatie in 2016. Vraag is of we binnen krediet kunnen uitvoeren, want voorbereidingskosten zijn hoger i.v.m. een mogelijke procedure. Wordt frequent gemonteerd.
N224 - Verdubbeling	2	HWS	889.400	781.498	0	781.498	107.902	0	107.902	ja	nee	De verdubbeling van de N224 is afgerond. Financiële afwikkeling in 2016. Zie A191101.
N224 - Voorbereiding en planvorming	2	HWS	890.000	792.017	4.509	796.526	93.474	0	93.474	ja	nee	In 2008 is na de overdracht van de weg door de provincie gestart met de verdubbeling van de N224. De eerste fase is in 2009 afgerond. In 2012 is de 2e fase gerealiseerd ter hoogte van de Proosdijveldweg/Lunterseweg. In 2013 is begonnen met de laatste fase ter hoogte van Het Nieuwe Landgoed. Deze fase is in 2014 afgerond. In 2015 is nog een carpoolplaats aangelegd (met een bijdrage vanuit krediet N224) en is een groene golf in gebruik genomen (doorstroming verkeer). Met de provincie lopen gesprekken over de subsidie-afwikkeling. Deze zal naar verwachting in 2016 definitief vastgesteld worden. Daarna kan financieel de balans worden opgemaakt, inschatting is dat de financiële middelen ruim voldoende zijn.
N224 - Wegdek fase 1	2	HWS	2.150.000	1.693.282	0	1.693.282	456.718	0	456.718	ja	nee	Wegdek fase 1 van de N224 is afgerond, op het aanbrengen van geluidreducerend asfalt na. Om kapitaalvermindering te voorkomen, wordt dit geluidreducerend asfalt pas in 2024 aangelegd. De vrijval van de kapitaallasten van dit krediet wordt toegevoegd aan de Reserve Onderhoud en vervanging openbare ruimte. Op het moment dat het geluidreducerend asfalt wordt aangebracht, wordt voor de (meer)kosten een beroep gedaan op deze reserve. Financiële afwikkeling in 2016. Zie A191101
N224 - Wegdek fase 2	2	HWS	2.300.000	947.443	0	947.443	1.352.557	0	1.352.557	ja	nee	Zie A191101.
N224 - VR's	2	HWS	960.000	933.396	69.097	1.002.493	-42.493	0	-42.493	ja	nee	Zie A191101.
N224 - Groen	2	HWS	336.500	303.579	0	303.579	32.921	0	32.921	ja	nee	Aan alle verplichtingen rondom groen is voldaan voor de N224. Financiële afwikkeling in 2016. Zie A191101.
N224 - Omlaggen fietspad/bruggen	2	HWS	350.000	333.805	0	333.805	16.195	0	16.195	ja	nee	Het omlaggen van fietspaden / bruggen is voltooid binnen het product N224. Financiële afwikkeling in 2016. Zie A191101.
N224 - Dekkingsbronnen	2	HWS	-3.790.575	-3.589.000	979	-3.588.021	-202.554	-200.000	-2.554	ja	nee	Zie A191101.
N224 - Wegdek fase 2b	2	HWS	700.000	406.019	37.262	443.280	256.720	0	256.720	nee	nee	Wegdek fase 2b van de N224 is afgerond. Financiële afwikkeling in 2016. Zie A191101.
Zandlaan	2	Kenniscampus	223.823	223.824	-1	223.823	0	0	0	ja	ja	Herinrichting van de Zandlaan afgerond
Proosdijveldweg	2	HWS	0	347.690	-293.565	54.125	-54.125	0	-54.125	nee	nee	Project is samen met project Veenderweg/Klaphekweg uitgevoerd. Oplevering is niet geaccepteerd. In voorjaar 2016 gaat aannemer aan de slag met herstelwerkzaamheden (vervangen deel deklaag). Daarna kunnen beide projecten financieel afgewikkeld worden.
Meer fietsstellingen in publ ruimte	2		0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Begroting wordt eind 2015/begin 2016 opgesteld op basis van een extern rapport. Provincie is akkoord met het beschikbaar stellen van € 100.000 uit het budget Stedelijke Bereikbaarheid. Subsidie is in december 2015 aangevraagd bij de provincie.
Stationsvoorziening - Aanp./Uitbr.	2	UVP	50.000	97.763	0	97.763	-47.763	-45.000	-2.763	ja	nee	Project afgerond, maar de afrekening met de provincie loopt nog. Verwachting is dat de subsidie in het 1e kwartaal 2016 definitief vastgesteld wordt.
Verkeersmaatregelen	2	UVP	1.219.410	921.691	144.159	1.065.850	153.560	153.560	0	ja	nee	Van de activiteitenbudgetten b.v.v. de uitvoering van diverse routinematige verkeersmaatregelen en -activiteiten is nog budget benodigd voor activiteiten in 2016.
Fietsbew eg ijzering	2	UVP	100.000	88.810	22.320	111.130	-11.130	0	-11.130	ja	ja	De subsidie liep van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2015. In 2012 waren er echter al uitgaven gedaan ten laste van dit krediet. Deze kunnen niet meegenomen worden bij de subsidie aanvraag en leiden tot een overschrijding van dit krediet.
Fiets filevrij Ede-Veenendaal	2	HWS	50.000	-4.896	20.282	15.386	34.614	34.614	0	ja	nee	Project kent verschillende fasen. De maatregelen aan de Kade zijn al uitgevoerd. De langzaamverkeertunnel wordt in winter 2015/2016 aangelegd. Zodra die gereed is, kan het deel bij de Verlengde Bokkenweg worden opgepakt. Planning restant werkzaamheden is afhankelijk van de projecten Spoozone en Kop van de Parkweg, verwachting is een doortop tot en met 2017.
Klaphekweg/Veenderweg - rotonde	2	UVP	300.000	82.475	90.950	173.425	126.575	72.450	54.125	nee	nee	Project is samen met project Proosdijveldweg uitgevoerd.
HWS-Oost	2	HWS	1.244.487	0	0	0	1.244.487	1.244.487	0	ja	nee	Afronding en financiële afwikkeling in 2016. Zie A191115. Uitgaven dienen ook in samenhang met A211900 HWS - Aan te vragen krediet te worden gezien. Dit wordt in 2016 gecorrigeerd. Dit betreft de middelen die zijn gereserveerd voor de aanpassing van de hoofdwegenstructuur Ede Oost, nadat de helft van de beschikbare HWS-middelen eerder als budget is overgeheveld ter dekking van het project Veluwe Poort. De resterende middelen dienen om in de toekomst flankerende maatregelen op wegen als de Klinkenbergweg, Stationsweg, Raadhuisstraat en/of Arnhemseweg te kunnen realiseren bij de totstandkoming van de ontsluitingsstructuur Ede Oost. Inzet afhankelijk van ontwikkelingen Parklaan.
FB2013-2016 UUV 2015	2		85.000	0	15.000	15.000	70.000	6	69.994	nee	nee	
Toegankelijkheid bushaltes fase 1 en 2	2	UVP	50.000	18.762	107.121	125.884	-75.884	-75.884	0	ja	nee	In 2009 is gestart met de voorbereiding van de aanpassing van alle bushaltes i.v.m. nieuwe wettelijke toegankelijkheidseisen. Dit project is in 2015 afgerond. Op dit moment lopen nog gesprekken met de provincie over de vaststelling van de subsidie. Financiële afwikkeling in 2016.

Omschrijving	Programma	Bron	Beschikbaar krediet	Boekwaarde 1/1 jaar T	Vermeerderingen en verminderingen lopend dienstjaar	Boekwaarde 31/12 jaar T (2+3)	Restant-krediet (1-4)	Nog te verwachten kosten en opbrengsten	Verwachte over- of onderschrijding (5-6)	krediet ouder dan 2 jaar	Krediet afsluiten	Opmerkingen
BT Ede-West	2	HWS	1.000.000	480	45.501	45.981	954.019	954.019	0	ja	nee	Er is sprake van temporisering, omdat uitvoering afhankelijk is van de besluitvorming rondom de Spoorzone. Onderzoek 2016 en streven naar uitvoering in 2017/2018 (Frankeneng / Galvanistraat). Op de te treffen maatregelen is ook subsidie verleend ter hoogte van € 634.500
LdVerNaties/Van Steenweg - rotonde	2	UVP	320.000	21.858	34.549	56.406	263.594	263.594	0	ja	nee	Project heeft vertraging opgelopen door scopewijziging naar aanleiding van kritiek omwonenden en het vervallen van de bijdrage van ZGV. Werk is in 2e helft 2015 aanbesteed. Uitvoering is verplaatst naar voorjaar 2016. Zie ook A211118.
Carpoolplaats Kernhem	2	UVP	70.000	52.864	8.594	61.458	8.542	8.542	0	ja	nee	Laatste factuur van het groen is nog niet ontvangen. Tevens moet het groenbeheer voor de komende garantperiodes financieel nog weggezet worden. Financiële afwikkeling in 2016.
Bevoorrading Spindop	2	UVP	75.000	450	712	1.162	73.838	73.838	0	nee	nee	Dit project heeft tot doel een om de koppeling te maken tussen twee projecten, namelijk Kop van de Parkweg (parkeertekort oplossen in de NS-strook, ten noorden van het plangebied) en uitbreiding parkeercapaciteit Spindop. Daarnaast speelt ook nog de snelwegroute Ede-Veenendaal een rol. Uitvoering is afhankelijk van genoemde projecten. Uitbreiding parkeercapaciteit Spindop gaat op korte termijn spelen en wordt waarschijnlijk in 2016 uitgevoerd. Uitvoering parkeeroplossing Kop van de Parkweg wordt naar verwachting 2017. Dit budget zal in 2016 aangewend worden voor plannings- en naar verwachting in 2017 voor uitvoering.
Verplaatsen bushalte ziekenhuis HWS - Aan te vragen krediet	2	HWS	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Onderdeel project Lanen van de NVN/Van Steenbergweg. Zie A211113.
Bennekom Zuidwest - 30 km zone	2	UVP	857.806	-67.194	0	-67.194	925.000	925.000	0	ja	nee	Dit betreft de middelen die zijn gereserveerd voor de aanpassing van de hoofdwegstructuur Ede West. De resterende middelen dienen om in de toekomst flankerende maatregelen rondom de Hakselseweg te kunnen realiseren bij de totstandkoming van de ontsluitingsstructuur Ede West. Negatieve uitgaven dienen in samenhang met A210118 Klaphekweg/Veenderweg - rotonde te worden gezien. Dit wordt in 2016 gecorrigeerd.
L'ren - Oranjeplein 2e ontsluiting	2	UVP	120.000	107.569	0	107.569	12.431	12.431	0	ja	nee	Bijdrage voor een oversteekvoorziening met middelenleider bij Kierkampweg dient nog overgemaakt te worden.
Verkeersmaatregelen Otterlo	2	UVP	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	In december 2014 is het bestemmingsplan vastgesteld. Onzeker of er gronden onteigend dienen te worden. Er ligt een conceptovereenkomst, de onteigeningsprocedure is opgeschort. Vooralsnog verwachting dat het project in 2016 binnen de beschikbare middelen zal worden afgerond.
Fietsvoorz. Hoenderloseweg Otterlo	2	UVP	325.000	155.108	41.571	196.679	128.321	128.321	0	ja	nee	Budget voor parkeerplaatsen en Hoenderloseweg. Parkeervoorzieningen zijn in 2014 afgekeurd en opgeleverd. Uitvoering groenbestek is in winter 2014/2015 uitgevoerd. De tweede fase (Hoenderloseweg) wordt in samenhang met A218102 Fietsvoorz. Hoenderloseweg Otterlo opgepakt.
Herin Parkeerterrein Bunschoterplein DCA1 - Grotestraat/Molenstraat	2	Overige investeringswerken	400.000	4.798	35.698	40.496	359.504	359.504	0	nee	nee	Bij de Programmabegroting 2015-2018 is een krediet van € 400.000 beschikbaar gesteld om passende fietsvoorzieningen te treffen op de Hoenderloseweg. Uitgaande van en gekoppeld aan de realisatie van het nieuwe sportpark wordt het fietspad in 2016 gerealiseerd. VO is gereed, grondvererving is gestart.
DCA6 - Brouwerstraat / Telefoonweg	2	Overige investeringswerken	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Uitvoering is begonnen. Verwachting in maart 2016 gereed.
DCA7 - Maandereng	2	Overige investeringswerken	32.500	0	0	0	32.500	32.500	0	nee	nee	Er komt nog 1 factuur. Daarna kan krediet worden afgesloten.
DCA12 - De Halle	2	Overige investeringswerken	32.500	0	0	0	32.500	32.500	0	nee	nee	Met de vervanging van de dca's wordt een pas op de plaats gemaakt i.v.m. een mogelijke overstap naar een andere methodiek.
Vervanging parkeerautomaten 2015	2	Overige investeringswerken	32.500	0	0	0	32.500	32.500	0	nee	nee	Met de vervanging van de dca's wordt een pas op de plaats gemaakt i.v.m. een mogelijke overstap naar een andere methodiek.
Oranjelaan 7 - Verbouwing	4	2012	65.000	29.877	0	29.877	35.123	35.123	0	nee	nee	DCA is vanuit veiligheidsoverwegingen verplaatst. Facturen volgen in 2016
Stadh Willem III, 1 permanent lokaal	4	IAP 2009	105.000	0	0	0	105.000	105.000	0	nee	nee	Dit krediet wordt in 2016 ingezet voor aanschaf van 12 handhells, 1 nieuw ticketautomaat en de ombouw van 18 bestaande ticketautomaten i.v.m. invoeren kentekengebonden parkeren en belparkeren. Conform raadsbesluit d.d. 11 februari 2016 (zaaknummer 41396).
Stadh Willem III, uitb. speelkloak	4	IAP 2010	100.000	45.489	11.862	57.352	42.648	42.648	0	ja	nee	Verbouwing is in voorbereiding. Voorstel moet nog goedgekeurd worden.
Kraatsweg 11, Ede, Bouwkosten 1 g	4	IAP 2010	311.712	296.127	0	296.127	15.585	0	15.585	ja	ja	Schoolbestuur heeft aangegeven dat project is afgerond
AI.Amana, 1e inrichting o/p + meub.	4		150.772	143.233	0	143.233	7.539	0	7.539	ja	ja	Schoolbestuur heeft aangegeven dat project is afgerond
Prins Bernardlaan 30, Bouw kst.uitbr.	4		253.822	0	253.822	253.822	0	0	0	nee	ja	Schoolbestuur heeft aangegeven dat project is afgerond
Marnix, 1e inrichting	4		12.058	0	0	0	12.058	12.058	0	nee	nee	
Kerkweg 19, renovatie gebouw	4	IHP 2014	1.788.177	0	635.000	635.000	1.153.177	1.153.177	0	nee	nee	BOUNWKOSTEN. Goedk. Bouwpl. zknr. 24973, 1e fase afgerond. zie digit. Kaart in boom
De Vuursteen, uitbr 1e inr	4	IHP 2014	160.182	0	0	0	160.182	160.182	0	nee	nee	
AI.Amana, uitbr 1e inr	4	IHP 2014	450.000	0	0	0	450.000	450.000	0	nee	nee	
Vestercollegie 1e inr	4	IHP 2014	45.915	0	0	0	45.915	45.915	0	nee	nee	Wordt in 2016 uitgevoerd
Marterlaan 20, Lunteren Bouw kosten 4	4	IHP 2014	99.032	0	0	0	99.032	99.032	0	nee	nee	Wordt in 2016 uitgevoerd
Schoolstraat 1 bouw kosten	4	IHP 2015	24.193	0	0	0	24.193	24.193	0	nee	nee	Wordt in 2016 uitgevoerd
Calvijnsschool 1e inr 16e gr	4		70.000	0	59.550	59.550	10.450	10.450	0	nee	nee	Betaalb.st. voorschot 95% zaaknr. 809673
Schoolstraat 1 grondkosten	4	IHP 2015	977.500	5.140	35.988	41.128	936.372	936.372	0	nee	nee	project loopt, 2015 met name voorbereiding, 2016 grondaankoop, bouwkosten etc.
Gymlok Ruyterstr 3 verpl Hasselbraar	5		15.431	0	0	0	15.431	15.431	0	nee	nee	schoonbestuur dient declaratie in!
Sporthal Kenniscampus -Grond	5		412.500	0	0	0	412.500	412.500	0	nee	nee	Project loopt, 2015 met name voorbereiding, 2016 grondaankoop, bouwkosten etc.
Sporthal Kenniscampus -Opstellen	5		250.000	22.004	224.393	246.398	3.602	0	3.602	nee	ja	Is opgeleverd, kan afgesloten worden. Dekking IHP (stelpost buitensport)
Sporthal Kenniscampus -Inrichting Voorbr.krediet sportzaal Otterlo	5	OCS/2000/2173	1.500.000	0	0	0	1.500.000	1.500.000	0	nee	nee	Grond is al aangekocht door COG. Wordt in 2016 getransporteerd naar Gemeente.
Peppelensteeg - 2e korfbalv. - topl.	5		6.150.000	0	121.014	121.014	6.028.986	6.028.986	0	nee	nee	Project loopt. Verwachte aanbesteding in 2016. Bouw en oplevering in 2017.
Hoekelurme eng atletiekbaan Climax	5		350.000	0	0	0	350.000	350.000	0	nee	nee	Idem
Inschoten verv toplaag kunstgrasveld	5		50.000	6.644	49.002	55.646	-5.646	0	-5.646	ja	nee	Begin 2016 komt er een voorstel om met de bouw te beginnen, het lijkt er op dat het een multifunctionele accommodatie gaat worden. Verwacht wordt afronding in 2017. Bij goedkeuring wordt dit krediet opgehoogd.
Peppsteeg verv toplaag kunstgrasveld Otterlo - Verplaatsing sportpark	5	2010	120.000	0	0	0	120.000	0	120.000	ja	nee	De korfbalvelden liggen er nog goed bij. Vervanging wordt pas in 2015 verwacht. In de zomer 2016 wordt uitsluitend verwacht over een mogelijke indoor investering.
Het Nieuw e Landgoed stichtingskosten	9		500.000	357.648	91.464	449.113	50.887	100.000	-49.113	nee	nee	Eindafrekening ligt bij vastgoed, maar inschatting van de totale kosten worden pas in 2016 bekend, waardoor we in 2016 pas kunnen afrekenen en activeren. Overschrijding valt weg tegen voordelen op kunstgrasvelden A391113 en A391114, totaal krediet was 9 ton.
Het Nieuw e Landgoed; inventaris	9		200.000	170.418	7.061	177.479	22.521	0	22.521	nee	ja	Door gunstigere aanbesteding deel krediet over. Voordeel komt tgv nadeel op Climax (zelfde raadsvoorstel/krediet). Mag afgesloten worden.
Het Nieuw e Landgoed terreinen	9		200.000	170.418	7.061	177.479	22.521	0	22.521	nee	ja	Idem
UVP Energie-Energievoorz.nieuw bou	11	Uitvoeringsprogramma energie 2013-2016	4.370.000	1.787.763	1.578.673	3.366.435	1.003.565	1.003.565	0	ja	nee	Bestemmingsplan is afgerond. 2015 gestart met aanleg sportpark. Restant in 2016.
			457.253	454.750	390.563	845.313	-388.060	-50.000	-338.060	ja	nee	Project is gereed, finale afwikkeling vindt plaats begin 2016. Daarna kan project definitief worden afgesloten.
			87.750	889	-889	0	87.750	0	87.750	ja	ja	Project loopt nog door tot eind 2015
			387.065	0	0	0	387.065	0	387.065	nee	ja	
			0	1.726	-1.726	0	0	0	0	ja	nee	Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma energie 2013 - 2016. Dit wordt in 2016 afgesloten. Vanaf 2017 kapitaalsten die per saldo € 0 zijn.

Omschrijving	Programma	Bron	Beschikbaar krediet	Boekwaarde 1/1 jaar T	Vermeerderingen en verminderingen lopend dienstjaar	Boekwaarde 31/12 jaar T (2+3)	Restant-krediet (1-4)	Nog te verwachten kosten en opbrengsten	Verwachte over- of onderschrijding (5-6)	krediet onder dan 2 jaar	Krediet afsluiten	Opmmerkingen
UVP Energie-Isolatie bestaand w oning	11	Idem	2.000	-3.434	3.434	0	2.000	2.000	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Duurz.Energie bedrijven	11	Idem	7.500	0	0	0	7.500	7.500	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-D.E.Windenergie	11	Idem	5.000	0	0	0	5.000	5.000	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Zonne energie	11	Idem	25.000	0	0	0	25.000	25.000	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Bodemenergie	11	Idem	25.000	0	0	0	25.000	25.000	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Bio-energie	11	Idem	25.000	0	0	0	25.000	25.000	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Uitbr. Duurzaam w armer	11	Idem	60.000	6.333	-6.333	0	60.000	60.000	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Commicatie/Educatie	11	Idem	22.500	5.425	-5.425	0	22.500	22.500	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Onvoorzien	11	Idem	68.000	21.038	-21.038	0	68.000	68.000	0	ja	nee	Idem
UVP Energie-Sekking	11	Idem	-240.000	102.000	-102.000	0	-240.000	-240.000	0	ja	nee	Idem
Grondstromen	10	Overige	0	-4.698	4.698	0	0	0	0	ja	nee	Doorlopend project; Niet afsluiten.
Utvidersbuurt - Algemeen	10	Overige investeringwerken	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Project loopt nog door
Utvidersbuurt - Woonrijp - 3e fase	10	Overige investeringwerken	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Project loopt nog door
Utvidersbuurt - Bestemm.pl Veld I	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Project loopt nog door
Utvidersbuurt - Planontw.ikk. Veld I	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Project loopt nog door
Utvidersbuurt - Planontw.ikk. Veld D	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Project loopt nog door
VP Enka plankosten	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	is werken voor derden, wordt nog naar balans geboekt. Saldo zal jaarlijks naar € 0 worden geboekt.
VP Enka NW beeldkw. altesplan	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP Enka uitverkingplan	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
VP Enka bestemmingsplan Westhal	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
VP Enka NW bestemmingsplan	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
VP Enka bijdrage Grondbank	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
Bospoort - Herinrichting	10	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Project zo goed als afgerond, ivm financiële afwikkeling nog open tot eind 2016
Frisokazerne - Herontw. ikkeling	10	Overige investeringwerken	11.875.000	10.015.230	-407.255	9.607.976	2.267.024	0	2.267.024	ja	ja	Afgewikkeld. Restant activeren. Geen afschrijvingen omdat er een afwaardering heeft plaats gevonden.
Huygenspark - Inrichting	10	Overige investeringwerken	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Project loopt nog door
Reehorsterweg Zuid	10	Overige investeringwerken	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP parklaan algemeen plankosten	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP parklaan algemeen verwerking	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP parklaan kruispunt 4B tm 5	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP parklaan w. egvak 5-6 tm KP 7	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP parklaan kruispunt 9 tm 10	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP spoor algemeen engineering	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP spoor algemeen onvoorzien	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	
VP spoor west engineering	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Jaarlijks worden alle uitgaven volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Spoorzone Ede. Per jaareinde telkens boekwaarde € 0
VP spoor OV sloopw erk, tijdelijk v z	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor OV Akulaan	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	jaarlijks worden alle uitgaven volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Parklaan. Per jaareinde telkens boekwaarde € 0
VP spoor OV kabels en leidingen	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	jaarlijks worden alle uitgaven volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Spoorzone Ede. Per jaareinde telkens boekwaarde € 0
VP spoor oost geluidsvoorzieningen	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
VP spoor west onderdoorgang Hw eg	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west Hakselseweg	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west rotonde Hw eg-Klaph	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west Klaphek eg incl.kp	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west Verlengde Maanderw	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west Kerweg	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west aansluiting Frankene	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west onderdoorgang Kw eg	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Bij de vaststelling van het krediet was er nog een tekort van 900.000. Dit betekent dat als het volledige bedrag zou worden uitgegeven, we een gat in de business case zouden hebben van 9 ton. Inmiddels zijn de kosten naar beneden bijgesteld waardoor we die 9 ton niet gaan uitgeven en de business case sluitend hebben. Dit resulteert in een onderbesteding van 900.000 en een lagere kapitaallast die gedekt kan worden uit de huuropbrengsten. In 2015 wordt het project financieel afgewikkeld, de verwachting is dat de afwikkeling kan plaatsvinden binnen het geraamde budget.
VP spoor west SOMA	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	
VP spoor west spoorpad	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Jaarlijks worden alle uitgaven volledig gedekt door onttrekkingen uit de reserve Spoorzone Ede. Per jaareinde telkens boekwaarde € 0
VP spoor west fietspad onderdoorga	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west Velengde Blokken eg	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west Azo kp Zanderij-Bw e	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west geluidsscherm	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west raildempers	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west kabels & leidingen	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
VP spoor west aanpassen riolering	10	Veluw se Poort	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
Westzoom - Haverkamp	10	Overige investeringwerken	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Project in uitvoering kosten worden gedurende de looptijd bij ontwikkelaar in rekening gebracht
Westzoom - Zandscheer	10	Idem	0	3	-3	0	0	0	0	ja	nee	Idem
Wekerom - Dorpsplein	10	Ontw. ikkelingsplan Buitengebied	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Zie Programmabegroting 2014-2017 € 250.000 beschikbaar gesteld. Uitvoering in 2016
Wildobservatiepunt Eder&Ginkel Heid	10	Ontw. ikkelingsplan Buitengebied	132.000	162.567	-19.569	142.998	-10.998	0	-10.998	ja	ja	Project is gerealiseerd. Verhuurovereenkomst is afgesloten en btw is herzien.
Uit Maatregel Beheerplan Natuur 200C	10	Idem	25.000	0	0	0	25.000	25.000	0	nee	nee	Beheerplan Veluwe is nog niet vastgesteld door provincie en rijk. Dit krediet is bestemd voor maatregelen, mogelijk wordt het ingezet voor Vinderdas. Uitgaven verwacht in 2016.
Doesburger Eng - Inrichting	10	Ontw. ikkelingsplan Buitengebied	74.375	74.375	0	74.375	0	0	0	ja	ja	Krediet kan worden afgesloten.
Goudsberg - Recreatief attractiepunt	10	Ontw. ikkelingsplan Buitengebied	125.000	125.000	0	125.000	0	0	0	ja	nee	Betreft Ontwikkingsplan Buitengebied; financiering binnen het totaal van toegekende budgetten en kredieten. Aanvraag tot subsidievaststelling is in december 2015 ingediend, maar was onvolledig. Derhalve kan subsidie pas in 2016 vastgesteld worden. Krediet kan worden afgesloten.
Otterlo - Recreatiecluster	10	Ontw. ikkelingsplan Buitengebied	0	-2.581	2.581	0	0	0	0	ja	ja	
RWZI Otterlo	10	Idem	188.403	22.496	5.298	27.794	160.609	160.609	0	nee	nee	Op 26 mei 2015 heeft het college ingestemd met de uitvoering van het project Herontwikkeling terrein RWZI Otterlo. Voorbereidingen zijn getroffen. Uitvoering in het eerste halfjaar 2016. Zie ook A638003 Pompegebouw RWZI.
Gymz. De Essenburg	10	Idem	375.000	0	3.269	3.269	371.732	371.372	360	nee	nee	Renovatie wordt verwacht voor het nieuwe schooljaar af te zijn, dus zomer 2016.
Frisokazerne - Afronding herontw. Pompegebouw RWZI	10	Idem	125.000	0	0	0	125.000	125.000	0	nee	nee	Op 26 mei 2015 heeft het college ingestemd met de uitvoering van het project Herontwikkeling terrein RWZI Otterlo. Voorbereidingen zijn getroffen. Uitvoering in het eerste halfjaar 2016. Zie ook A628101 RWZI Otterlo.
FV - Regionale Arbeidsmarkt	7	Idem	0	550	-550	0	0	0	0	ja	ja	Betreft een project in het kader van het regiocontract, loopt uiteindelijk op nul.
FV - Ontvangsten subsidie SVGV	10	Ontw. ikkelingsplan Buitengebied	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Betreft Ontwikkingsplan Buitengebied; financiering binnen het totaal van toegekende budgetten en kredieten. Valt onder Regiocontract 2012 - 2015. Einddatum regiocontract is verschoven van 31 december 2015 naar 1 april 2016.
FV - Landschapsbeheer regiocontract	10	Idem	107.567	34.912	65.004	99.916	7.651	7.651	0	ja	nee	Idem
FV - Lunt.Buurtbosch - lanen	11	Ontw. ikkelingsplan Buitengebied	0	-5.383	5.383	0	0	0	0	ja	ja	Betreft Ontwikkingsplan Buitengebied; financiering binnen het totaal van toegekende budgetten en kredieten. Valt onder Regiocontract 2012 - 2015

Omschrijving	Programma	Bron	Beschikbaar krediet	Boekwaarde 1/1 jaar T	Vermeerderingen en verminderingen lopend dienstjaar	Boekwaarde 31/12 jaar T (2+3)	Resistent-krediet (1-4)	Nog te verwachten kosten en opbrengsten	Verwachte over- of onderschrijding (5-6)	krediet ouder dan 2 jaar	Krediet afsluiten	Opmerkingen
FV - Landgoed Kernhem	10	Ontw ikkelingsplan Buitengebied	106.145	64.913	36.317	101.230	4.915	4.915	0	ja	Nee	Betreft Ontwikkelingsplan Buitengebied; financiering binnen het totaal van toegekende budgetten en kredieten. Valt onder Regiocontract 2012 - 2015. Einddatum regiocontract is verschoven van 31 december 2015 naar 1 april 2016.
FV - Cultuurhistorie - lands.elem.	10	Idem	20.495	-12.916	16.172	3.256	17.239	17.239	0	ja	Nee	Idem
FV - Groene Grens 2e fase	10	Idem	0	-5.123	5.123	0	0	0	0	ja	Nee	Idem
FV - Aanleg Klompenpaden	10	Ontw ikkelingsplan Buitengebied	40.000	28.616	21.339	49.955	-9.955	0	-9.955	ja	ja	Betreft Ontwikkelingsplan Buitengebied; financiering binnen het totaal van toegekende budgetten en kredieten. Valt onder Regiocontract 2012 - 2015
FV - OLT-Algemeen/participatieproce	6	Overige investeringswerken	0	-12	0	-12	12	0	12	ja	nee	Kosten worden gedekt uit reserve cofinanciering en bijdrage provinciale middelen. Project had per 31 december 2015 moeten zijn afgerond. Door vertraging in de besluitvorming is er een half jaar uitstel verleend van de provincie en loopt het project door tot juli 2016.
FV - OLT-Gebouw en restauratie	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
FV - OLT-Groenrestauratie	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
FV - OLT-Theaterfaciliteiten	10	Idem	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
Meerw aarde uit afval	11	Overige investeringswerken	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Betreft een project in het kader van het regiocontract, loopt uiteindelijk op nul.
FV - Frisvalley	9	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
Versterken basisstructuur	4	Idem	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
GSO-4 - Kamer met kansen	4	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
GSO-4 Arbeidstrainingcentrum ATC	1	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	nee	Idem
GSO-4 Upgrade sportpark Peppelens	5	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Betreft een project in het kader van het regiocontract, loopt uiteindelijk op nul. Is in 2015 gerealiseerd, mag afgesloten worden.
GSO-4 Veldhuizen Hondenkop	4	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
GSO-4 Veldhuizen inzet sociaal Team	4	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Betreft een project in het kader van het regiocontract, loopt uiteindelijk op nul.
GSO-4 Ede-Zuid inzet sociaal team	4	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
GSO-4 Hooibouw Ede-Zuid	4	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
GSO-4 Indische buurt	4	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	nee	nee	Idem
GSO-4 Apparatuurkosten	10	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Betreft een project in het kader van het regiocontract, loopt uiteindelijk op nul.
GSO-4 - Levendig Centrum	10	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Betreft een project in het kader van CSO-4 (stadscontract), loopt uiteindelijk op nul.
GSO-4 - Hoofdstad van de Smaak	10	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
GSO-4 - Voedselstrategie	10	GSO-4	0	0	0	0	0	0	0	ja	ja	Idem
Totaal			58.408.073	31.018.889	5.092.079	36.110.968	22.297.104	17.536.512	4.760.592			

5.4 Bijlage 4 - Overzicht van reserves

Nr.	Progr.	Reserve- type	Omschrijving	Boekwaar- de 1/1/2015	Overhe- ving reserves	Resultaat- bestem- ming vorig jaar	Boekwaar-de 1/1 na resultaat- bestemina	Rente	Bij realisatie	Af realisatie	Afschrij- vings- e bijdrage	Boekwaard 31/12/2015
R100	13	AR	Algemene reserve	16.883.929	0	10.711.936	27.595.865	0	0	6.400.000	0	21.195.865
R200	13	OAR	Algemene reserve - Begroting	6.858.024	0	0	6.858.024	205.741	0	282.500	0	6.781.265
R201	13	OAR	Algemene reserve - Rente begroting	9.656.273	0	0	9.656.273	289.689	0	289.689	0	9.656.273
R300	11	BR	Afval	2.212.976	0	0	2.212.976	0	28.282	0	0	2.241.258
R400	1	OBR	Overgangsrecht FLO	814.162	0	0	814.162	0	0	42.167	0	771.995
R411	2	OBR	Parkeren	835.825	0	0	835.825	0	0	77.654	0	758.171
R416	2	OBR	Begraven	0	0	306.136	306.136	0	58.930	0	0	365.066
R417	2	OBR	Onderhoud & vervanging openb. ruimte	0	0	0	0	0	1.218.948	0	0	1.218.948
R420	3	OBR	Werkgelegenheid	382.072	0	0	382.072	0	125.000	148.798	0	358.274
R430	4	OBR	Onderwijs - Huisvesting	5.856.743	0	0	5.856.743	0	0	1.395.244	0	4.461.499
R433	4	OBR	Onderwijs - Achterstandsbeleid	1.613.139	0	0	1.613.139	0	0	124.158	0	1.488.981
R435	4	OBR	Centrum voor Jeugd en Gezin	388.208	0	0	388.208	0	0	159.000	0	229.208
R439	7	OBR	Legaat van Lagen	370.374	0	0	370.374	11.111	0	10.325	0	371.160
R440	6	OBR	Cultuur	76.467	0	0	76.467	0	45.887	24.641	0	97.713
R441	6	OBR	Kunst en Cultuur - Ontw ikkelfonds	477.418	0	0	477.418	14.323	3.230	12.363	0	482.608
R442	6	OBR	Kunstaankopen	738.601	0	0	738.601	0	25.189	101.159	0	662.631
R443	6	OBR	Monumenten	0	0	187.426	187.426	0	120.000	106.363	0	201.063
R453	9	OBR	Inburgering	360.566	0	0	360.566	0	0	175.841	0	184.725
R455	7	OBR	Res. Arbeidsmarktregio Food Valley	0	0	63.500	63.500	0	0	0	0	63.500
R460	9	OBR	Maatschappelijke opvang	1.267.245	0	0	1.267.245	0	707.000	0	0	1.974.245
R461	9	OBR	Vrouw en opvang/aanpak ouderenmish.	348.000	0	0	348.000	0	113.457	66.552	0	394.905
R462	9	OBR	Beschermd Wonen	0	0	0	0	0	1.044.930	38.000	0	1.006.930
R470	10	OBR	Veluwe se Poort - Spoorzone Ede	7.883.170	0	444.810	8.327.980	249.839	8.092.803	7.960.324	0	8.710.298
R471	10	OBR	Veluwe se Poort - Parklaan	4.980.504	0	0	4.980.504	149.415	2.125.486	753.000	0	6.502.406
R472	13	OBR	Woningbouw	254.645	0	0	254.645	0	40.510	0	0	295.155
R475	10	OBR	Landschapsfonds	87.675	0	0	87.675	0	270.680	94.655	0	263.700
R476	10	OBR	Stadsuitleg	566.578	0	0	566.578	0	418.850	0	0	985.428
R477	10	OBR	Starters- en doorstromers	2.817.422	0	19.000	2.836.422	85.093	115.975	167.802	0	2.869.688
R480	11	OBR	Bodemsanering	537.026	0	0	537.026	0	50.000	0	0	587.026
R481	10	OBR	Buitengebied - Uitvoering	69.562	0	0	69.562	0	0	0	0	69.562
R491	13	OBR	Lokale arbeidsvoorwaarden	370.168	0	-44.000	326.168	0	102.000	97.639	0	330.529
R492	13	OBR	BTW - Compensatiefonds	1.902.396	0	0	1.902.396	0	1.642.906	1.486.116	0	2.059.186
R493	13	OBR	Cofinanciering	4.261.676	0	0	4.261.676	127.850	0	1.234.912	0	3.154.614
R494	13	OBR	DOE - Belegd deel	1.106.169	0	0	1.106.169	0	0	0	0	1.106.169
R495	13	OBR	Overlopende verplichtingen	1.400.594	0	2.578.529	3.979.123	0	0	2.731.529	0	1.247.594
R496	13	OBR	Vervanging kapitaalgoederen	7.655.602	0	-500.000	7.155.602	0	1.822.023	8.499.232	0	478.393
R497	13	OBR	Overlopende verplichtingen subsidies	0	0	1.277.582	1.277.582	0	0	1.277.582	0	0
R499	13	OBR	Investeringsfonds Impuls Ede	0	0	0	0	0	2.500.000	244.529	0	2.255.471
R500	13	PBR	Bedrijfsmiddelen - Personeel	4.660.229	0	293.000	4.953.229	0	308.000	2.769.879	0	2.491.350
R501	13	PBR	Bedrijfsmiddelen - Kapitaallasten	1.815.410	0	-110.000	1.705.410	51.162	0	400.548	0	1.356.024
R502	13	PBR	Bedrijfsmiddelen - Algemeen	4.942.462	0	-24.000	4.918.462	147.554	279.422	677.084	0	4.668.354
R503	13	PBR	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	772.727	0	135.000	907.727	27.232	114.036	351.060	0	697.935
R504	13	PBR	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	3.205.107	0	-434.866	2.770.241	0	1.352.805	835.551	0	3.287.495
R505	13	PBR	Herbezettingsgelden	0	0	299.000	299.000	0	88.442	129.644	0	257.798
R605	2	ERK	Riolering buitengebied	9.243.510	0	0	9.243.510	277.305	0	0	771.233	8.749.582
R610	4	ERK	Basisschool Kernhem	221.631	0	0	221.631	6.649	0	0	14.291	213.989
R611	4	ERK	Basisschool de Meander	216.880	0	0	216.880	6.506	0	0	13.737	209.649
R612	4	ERK	Brede school de Kraats	437.500	0	0	437.500	13.125	0	0	25.625	425.000
R613	4	ERK	Basisschool Paasberg/Veldhuizencho	318.366	0	0	318.366	9.551	0	0	19.199	308.718
R614	4	ERK	Basisschool El Inkade	508.836	0	0	508.836	15.265	0	0	30.231	493.870
R615	4	ERK	Basisschool Wilhelminaschool	324.147	0	0	324.147	9.724	0	0	18.728	315.143
R616	4	ERK	Basisschool Ennaschool	421.600	0	0	421.600	12.648	0	0	25.823	408.423
R617	4	ERK	School/peuterspeelzaal Wekerom	1.265.400	0	0	1.265.400	37.962	0	0	71.262	1.232.100
R618	4	ERK	VMO Het Streek Zandlaan	0	0	485.000	485.000	14.550	0	0	26.675	472.875
R620	4	ERK	Tijdelijk Jongerenwerk 2015-2017	180.000	0	0	180.000	0	0	54.000	0	126.000
R630	5	ERK	Sportpark Hoekelumse Eng	1.517.446	0	0	1.517.446	45.523	0	0	116.541	1.446.428
R632	5	ERK	Sportpark Bosrand	523.727	0	0	523.727	15.712	0	0	70.027	469.412
R633	5	ERK	Sportpark Peppelensteeg	498.991	0	0	498.991	14.970	0	0	46.638	467.323
R634	5	ERK	Combiproject Peppelensteeg	189.925	0	0	189.925	5.698	0	0	2.949	192.674
R635	5	ERK	Sportpark Inschoten	692.289	0	0	692.289	20.769	0	0	77.205	635.853
R636	5	ERK	Sportpark De Eikelhof	1.082.874	0	0	1.082.874	32.486	0	0	134.982	980.378
R638	5	ERK	Sportpark Allemanskamp	432.684	0	0	432.684	12.981	0	0	45.084	400.581
R639	5	ERK	Sportpark De Beek	72.917	0	0	72.917	2.188	0	0	7.396	67.709
R640	5	ERK	Sportpark Harskamp	95.077	0	0	95.077	2.852	0	0	5.350	92.579
R641	5	ERK	Gymnastieklokaal Kernhem	832.166	0	0	832.166	24.965	0	0	45.769	811.362
R642	5	ERK	Sporthal Otterlo	651.871	0	0	651.871	19.556	546.000	0	0	1.217.427
R643	5	ERK	Sporthal 't Riet	112.576	0	0	112.576	3.377	0	0	8.738	107.215
R644	5	ERK	Sportzaal De Peppel	196.651	0	0	196.651	5.900	0	0	18.190	184.361
R645	5	ERK	Sporthal De Peppel	375.257	0	0	375.257	11.258	0	0	22.719	363.796

Nr.	Progr.	Reservetype	Omschrijving	Boekwaarde 1/1/2015	Overheveling reserves	Resultaatbestemming voriaar	Boekwaarde 1/1 na resultaatbestemming	Rente	Bij realisatie	Af realisatie	Afschrijvingsbijdrage	Boekwaarde 31/12/2015
R646	5	ERK	Sporthal De Soetendaal	399.336	0	0	399.336	11.980	0	0	25.750	385.566
R647	5	ERK	Sporthal Ut Sporthuus	961.278	0	0	961.278	28.838	0	0	59.767	930.349
R648	5	ERK	Gymlokaal Ceelman van Ommerenweg	397.637	0	0	397.637	11.929	0	0	26.131	383.435
R649	5	ERK	Sportpark Kastanjebos Otterlo	900.000	0	0	900.000	0	0	0	0	900.000
R660	6	ERK	Museum Oud Lunteren	34.931	0	0	34.931	1.047	0	2.110	0	33.868
R661	6	ERK	Kijk- en Luistermuseum	28.194	0	0	28.194	845	0	2.433	0	26.606
R670	9	ERK	Dorpscentrum De Spil	596.684	0	0	596.684	17.900	0	0	25.149	589.435
R672	9	ERK	Proosdijerveldweg 55	427.019	0	0	427.019	12.810	0	0	37.929	401.900
R700	10	BRG	Grondbedrijf	6.688.961	0	-5.278.000	1.410.961	0	0	0	0	1.410.961
				129.275.508	0	10.410.053	139.685.561	2.065.878	23.360.790	39.224.083	1.793.118	124.095.027

Reservetype	Omschrijving reservetype
AR	Algemene reserve
BR	Bestemmingsreserve
BR	Bestemmingsreserves
BRG	Bestemmingsreserve grondbedrijf
ERK	Egalisatiereserve kapitaallasten
OAR	Overige algemene reserve
OBR	Overige bestemmingsreserves
PBR	Personeel- en bedrijfsreserve

5.5 Bijlage 5 - Doel reserves

Nr.	Progr. Cat.	I/S	Omschrijving	Doel	
R400	1	3	I	Overgangsrecht FLO	Deze reserve heeft als doel het opvangen van tijdelijke extra overgangsrechten a.g.v. afschaffen Functioneel Leef tijdsontslag Brandweer.
R411	2	3	I	Parkeren	Deze reserve is een egaliseriereserve met als doel om exploitatieverschillen op het product parkeren te voorkomen. Daarnaast w orden ontvangen afkoopsommen in de reserve gestort, w elke w orden ingezet voor het realiseren van parkeervoorzieningen.
R416	2			Begraven	Egaliseren van de schommelingen van de begraafrechten (inkomsten) en de uitgaven op het product begraven.
R417	2			Onderhoud & vervanging openb. ruimte	Het doel van deze reserve is de egalisatie van de kosten voor onderhoud en vervanging in de openbare ruimte.
R605	2	5	S	Riolering buitengebied	Egaliseriereserve kapitaallasten. Vanuit de w et zijn w ij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
R420	3	3	I	Werkgelegenheid	De reserve w erkgelegenheid is bedoeld voor reguliere w erkzaamheden en w erkzaamheden in het kader van uitvoering kadernota Economisch Beleid. Jaarlijks vindt een vaste storting plaats vanuit het Grondbedrijf. Dit, omdat activiteiten mede bedoeld zijn de verkoop van kavels (bedrijventerreinen) te bespoedigen.
R430	4	3	I	Onderw ijs - Huisvesting	Integraal voorzien in de behoefte aan huisting primair en voortgezet onderw ijs via uitbreiding, ver- en nieuw bouw .
R433	4	3	I	Onderw ijs - Achterstandsbeleid	Stimuleren van en afdekken van de financiële risico's van de projecten uitgevoerd binnen het gemeentelijk onderw ijsachterstandsbeleid met gebruik van voor dit doel beschikbare gemeentelijke middelen.
R435	4	3	I	Centrum voor Jeugd en Gezin	Deze reserve dient ter dekking van de kosten van Centra voor Jeugd en Gezin en sociale teams
R610	4	5	S	Basisschool Kernhem	Egaliseriereserve kapitaallasten. Vanuit de w et zijn w ij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
R611	4	5	S	Basisschool de Meander	Idem
R612	4	5	S	Brede school de Kraats	Idem
R613	4	5	S	Basisschool Paasberg/Veldhuizerschool	Idem
R614	4	5	S	Basisschool El Inkade	Idem
R615	4	5	S	Basisschool Wilhelminaschool	Idem
R616	4	5	S	Basisschool Emmaschool	Idem
R617	4	5	S	Egal.res.school+peuterspzi Wekerom	Idem
R618	4	5	S	VMBO Het Streek Zandlaan	Idem
R620	4	5	S	Tijdelijk Jongerenw erk 2015-2017	Idem
R630	5	5	S	Sportpark Hoekelumse Eng	Idem
R632	5	5	S	Sportpark Bosrand	Idem
R633	5	5	S	Sportpark Peppelensteeg	Idem
R634	5	5	S	Combiproject Peppelensteeg	Idem
R635	5	5	S	Sportpark Inschoten	Idem
R636	5	5	S	Sportpark De Eikelhof	Idem
R638	5	5	S	Sportpark Allemanskamp	Idem
R639	5	5	S	Sportpark De Beek	Idem
R640	5	5	S	Sportpark Harskamp	Idem
R641	5	5	S	Sporthal Het Nieuw e Landgoed	Idem
R642	5	5	S	Sporthal Otterlo	Idem
R643	5	5	S	Sporthal 't Riet	Idem
R644	5	5	S	Sportzaal De Peppel	Idem
R645	5	5	S	Sporthal De Peppel	Idem
R646	5	5	S	Sporthal De Soetendaal	Idem
R647	5	5	S	Sporthal Ut Sporthuus	Idem
R648	5	5	S	Gymlokaal Ceelman van Ommerenw eg	Idem
R649	5	5	S	Sportpark Kastanjebos Otterlo	Idem
R440	6	3	I	Cultuur	Het doel van deze reserve is om (veelal) incidentele culturele aanvragen, die niet eerder in de begroting zijn opgenomen, te bekostigen.
R441	6	3	I	Kunst en Cultuur - Ontw ikkelfonds	Deze reserve dient voor de ontw ikkeling van een cultureel cluster in Ede-Oost. Er is voor de jaren 2008 tot en met 2010 een voorbereidingskrediet van €150.000 gevormd tot deze reserve.
R442	6	3	I	Kunstaankopen	Doelstelling van deze reserve is om het aanbod in kunstw erken binnen Ede op peil te houden/danw el te vergroten.
R443	6			Monumenten	Het bevorderen van de instandhouding, w aaronder onderhoud en restauratie, van gemeentelijke en (in specifieke gevallen) rijksmonumenten.
R660	6	5	S	Museum Oud Lunteren	Egaliseriereserve kapitaallasten. Vanuit de w et zijn w ij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
R661	6	5	S	Kijk- en Luistermuseum	Egaliseriereserve kapitaallasten. Vanuit de w et zijn w ij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
R439	7	3	I	Egaliseriereserve legaat van Lagen	Het legaat van Lagen is ontvangen met de bepaling dat de opbrengsten daarvan ten goede moeten komen aan de doelgroep van de (toenmalige) afdeling WIZ (Werk, Inkomen & Zorg).
R453	7	3	I	Inburgering	Het opvangen van de gevolgen w egens transitie van de inburgering en volw asseneducatie.
R455	7			Res. Arbeidsmarktregio Food Valley	Het doel van deze reserve is om ontvangen decentralisatie uitkeringen m.b.t. de arbeidsmarktregio FoodValley, die gemeente Ede ontvangt als centrumgemeente meerjarig binnen deze regio te kunnen besteden.
R460	9	3	I	Maatschappelijke opvang	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang. Hiertoe w ordt een decentralisatieuitkering ontvangen, w aarbij resultaten op de besteding gereserveerd w orden in de reserve.
R461	9	3	I	Vrouw enopvang/aanpak ouderenmishan	Gemeente Ede is centrumgemeente voor de vrouw enopvang. Hiertoe w ordt een decentralisatieuitkering ontvangen, w aarbij resultaten op de besteding gereserveerd w orden in de reserve.
R462	9			Beschermd Wonen	Gemeente Ede is centrumgemeente voor Beschermd w onen. Hiertoe w ordt een decentralisatieuitkering ontvangen, w aarbij resultaten op de besteding gereserveerd w orden in de reserve.

Nr.	Progr.	Cat.	I/S	Omschrijving	Doel
R670	9	5	S	Dorpscentrum De Spil	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de w et zijn w ij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
R672	9	5	S	Egal.res.Proosdijerveldweg 55	Egalisatiereserve kapitaallasten. Vanuit de w et zijn w ij verplicht om de gemeentelijke eigen bijdragen op investeringen gedurende de looptijd van de kapitaallasten evenredig te laten vrijvallen. Om zo het totaal van de kapitaallasten te verlagen in de exploitatie.
R470	10	3	I	Veluwe se Poort - Spoorzone Ede	Ter bekostiging van de Spoorzone Ede binnen het project Veluwe se Poort.
R471	10	3	I	Veluwe se Poort - Parklaan	Ter bekostiging van infrastructurele ontsluiting binnen het project Veluwe se Poort.
R475	10	3	I	Landschapsfonds	Op 10 juli 2008 heeft de raad het 'Ontwikkelingsplan Buitengebied Ede, Ruimte voor Kw aliteit' vastgesteld. In dit plan is opgenomen dat een Landschapsfonds zal w orden ingesteld. De bedoeling hiervan is dat de toename van verstedelijking van het landelijke gebied gecompenseerd w ordt door investeringen in de groene ruimte. Bij afname van het areaal groen door w oningbouw of bedrijventerreinen w ordt een afdracht gedaan ten gunste van dit fonds.
R476	10	3	I	Stadsuitleg	Ter bekostiging van bovenw ijkse voorzieningen. Daaronder w orden verstaan infrastructurele w erken gelegen buiten de begrenzingen van (uitbreidings-)plannen, w elke voor het functioneren van deze plannen evenw el noodzakelijk zijn.
R477	10	3	I	Starters- en doorstromers	De reserve is ingesteld om de rente- en beheerlasten voor het aangaan van starters/doorstromersleningen te kunnen bekostigen. Hierbij is uitgegaan van een benodigd niveau van 25% van de uitstaande leningen. Vanuit het raadsbesluit is het maximum aan uitstaande leningen vooralsnog op € 9,6 mln bepaald.
R700	10	6	I	Grondbedrijf	De reserve dient ter afdekking van alle risico's die op grondprojecten w orden benoemd en gekw antificeerd en vervolgens op bedrijfsniveau w orden gesommeerd.
R300	11	2	S	Afval	Deze reserve is een egalisatiereserve met als doel om exploitatieverschillen op product afval en tariefschommelingen (op de leges) te voorkomen.
R480	11	3	I	Bodemsanering	In 1997 heeft het college bepaald dat via deze reserve gespaard w ordt voor toekomstige gemeentelijke bijdragen voor bodemsanering (egalisatie van lasten).
R481	11	3	I	Buitengebied - Uitvoering	Het gereserveerde bedrag in deze reserve is noodzakelijk voor het opstellen van de structuurvisies Ede-Stad en het Buitengebied met kernen.
R100	13	1	I	Algemene reserve	Deze reserve is ingesteld bij de gemeenterekening als saldireserve, w aarmede jaarlijkse tekorten dan w el overschotten, na resultaatbestemming w orden verrekend.
R200	13	1	S	Algemene reserve - Begroting	Deze reserve geeft zorgt voor een jaarlijkse bijdrage aan de meerjarenbegroting en dient als algemeen dekkingsmiddel.
R201	13	1	S	Algemene reserve - Rente begroting	Deze reserve geeft zorgt voor een jaarlijkse bijdrage aan de meerjarenbegroting en dient als algemeen dekkingsmiddel. Het bedrag bestaat uit het rentebedrag over de hoofdsom.
R472	13	3	I	Woningbouw	Buffer naar aanleiding van conversie in 1987 voor tegenvallers die zich bij de financiering van de w oningbouw kunnen voordoen (herziening rentepercentages). Egalisatiereserve
R491	13	3	I	Lokale arbeidsvoorw aarden	Het bevorderen van lokale arbeidsvoorw aarden.
R492	13	3	I	BTW - Compensatiefonds	Het egaliseren van de (negatieve) resultaten door de invoering van het BTW-compensatiefonds.
R493	13	3	I	Cofinanciering	Het uitgangspunt van deze reserve is dat het moet gaan om ontw ikkelingen die duurzaam zijn, meer samenhang tew eeg brengen in en tussen beleidsvelden en bijdragen aan het evenw icht tussen gemeentemvang en voorzieningenniveau. Er dient te w orden voldaan aan de volgende kenmerken: <ul style="list-style-type: none"> • versterken/ontw ikkelen stedelijke functie(s) en bereikbaarheid; • versterking/verbetering dienstverlening burger; • duurzaamheid en groene imago van Ede versterken; • verhoging kw aliteit openbare ruimte; • opw aarding mogelijkheden cultuur/recreatie/vrije tijd; • vergroting leefbaarheid.
R494	13	3	I	DOE - Belegd deel	Ten laste van dit, bij de ABN-AMRO bank belegd, fonds dienen investeringsbijdragen plaats te vinden, die verbonden zijn aan de verbetering van duurzame w on- en leefkw aliteit in de gemeente. Revolverend fonds SVn (Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisves
R495	13	3	I	Overlopende verplichtingen	Deze reserve w ordt gebruikt om middelen die beschikbaar komen via de resultaatbestemming en bedoeld zijn voor de exploitatie tijdelijk in te storten.
R496	13	3	I	Vervanging kapitaalgoederen	Deze reserve dient als egalisatiereserve voor voor- en nadelen op de actualisatie van de kapitaallasten.
R497	13	3	I	Matching	Reserve die gebruikt w ordt voor de "matching" van gemeentelijke bijdragen op investeringen.
R499	13			Investeringsfonds Impuls Ede	Het Investeringsfonds Impuls Ede (IfIE) is ingesteld bij de Perspectiefnota 2016-2019 om investeringen in de sociale en economische kracht van de gemeente Ede te stimuleren. De ambities zoals geformuleerd in Visie Ede 2025 en in het Convenant 2014-2018 zijn hierbij leidend.
R500	13	4	I	Bedrijfsmiddelen - Personeel	
R501	13	4	I	Bedrijfsmiddelen - Kapitaallasten	Egalisatie van inkomsten met betrekking tot investeringen.
R502	13	4	I	Bedrijfsmiddelen - Algemeen	Egalisatiereserve ten behoeve van de gemeentelijke bedrijfsmiddelen.
R503	13	4	I	Bedrijfsmiddelen - Huisvesting	Egalisatiereserve met betrekking tot investeringen voor de gemeentelijke huisvesting.
R504	13	4	I	Bedrijfsmiddelen - Automatisering	Egalisatiereserve met betrekking tot investeringen op ICT gebied.
R505	13			Herbezettingsgelden	Deze reserve w ordt gebruikt als dekking voor begeleidings- en scholingskosten en aanverw ante kosten van herplaatsingskandidaten.

5.6 Bijlage 6 - Overzicht van voorzieningen

Nr.	Progr.	Omschrijving	Cat.	Boekwaarde 1/1/2015	Rente	Bij realisatie	Af realisatie	Vrijval	Boekwaarde 31/12/2015
V165	10	NIEGG - niet in expl.genomen gronden	01	795.388	0	613.605	0	795.388	613.605
V101	12	Wethouderspens. en uitkeringen	01	2.629.176	0	1.754.671	239.277	0	4.144.570
V103	12	Personeelbudgetten	01	53.389	0	0	36.691	0	16.698
V119	03	Overige gebouwen	02	0	0	363.920	0	0	363.920
V116	05	Buitensportaccommodaties	02	0	0	179.800	0	0	179.800
V142	06	Beeldende kunst	02	5.797	0	0	0	5.797	0
V146	06	Onderhoud culturele accommodaties	02	0	0	247.280	0	0	247.280
V145	09	Sociaal cultureel werk	02	0	0	238.460	0	0	238.460
V110	12	Huisvesting	02	0	0	216.750	0	0	216.750
V127	07	Nieuw komers	03	72.217	0	0	72.217	0	0
V164	11	ISV-gelden	03	79.733	0	0	52.193	0	27.540
V162	02	Rioolaanleg en -beheer	04	32.119.114	562.084	6.505.000	4.013.547	0	35.172.651
V124	12	Dubieuze debiteuren - WIZ	05	4.860.674	0	-286.325	0	0	4.574.349
V160	12	Dubieuze debiteuren - Algemeen	05	3.186.399	0	226.824	2.386.470	0	1.026.754
V161	10	Negatieve plannen Grondbedrijf	06	58.081.161	1.742.435	6.348.673	0	2.495.269	63.677.000
Totaal				101.883.049	2.304.519	16.408.658	6.800.395	3.296.454	110.499.377

Categorie 01 Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's.

Categorie 02 Voorzieningen ter egalisering van kosten .

Categorie 03 Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is .

Categorie 04 Waarvoor bijdragen aan vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

Categorie 05 Correctie op de balanspost debiteuren.

Categorie 06 Correctie op de balanspost voorraden.

5.7 Bijlage 7 - Doel voorzieningen

Nummer	Programma	Omschrijving	Doel
V162	2	Rioolaanleg en -beheer	Egalisatie van rekeningssaldi op basis van een systeem van gesloten financiering van rioolretributies.
V119	3	Overige gebouwen	Deze voorziening is gevormd t.b.v. het meerjarenonderhoudsplan van gebouwen.
V116	5	Buitensportaccommodaties	Egalisatie van onderhoudsuitgaven.
V142	6	Beeldende kunst	De instandhouding van gedenktekens en grote kunstwerken door middel van onderhoud, gepland in Planon.
V127	7	Nieuw komers	Het voorzien in de verplichtingen voor inburgeringstrajecten waarvoor binnen het participatiebudget geen budget meer beschikbaar is.
V124	7	Dubieuze debiteuren - WIZ	Afdekken van het gemeentelijk risico van de afboekingen wegens oninbaarheid van de debiteuren WIZ-cliënten.
V145	9	Sociaal cultureel werk	Verevening van onderhoudsuitgaven t.o.v. de onderhoudsplanung buurthuizen
V165	10	NIEGG - niet in exploitatie genomen gronden	Waarborgen dat de waarderings van niet in exploitatie genomen gronden conform BBV richtlijnen is.
V161	10	Negatieve plannen Grondbedrijf	De voorziening heeft als doel de geprognoseerde resultaten van negatieve grondexploitatieplannen af te dekken.
V164	11	ISV-gelden	De afwikkeling van ontvangen subsidies Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV).
V101	12	Wethouderspensiõesen- en uitkeringen	Het veilig stellen van eventuele risico's van waardeoverdrachten voor toekomstige wethouderspensiõesen en -uitkeringen in het kader van de wet APPA (Algemene Pensioenenwet Politieke Ambtsdragers).
V103	12	Personeelbudgetten	Het treffen van een voorziening voor personeelsverplichtingen.
V110	12	Huisvesting	Egalisatie groot onderhoud.
V160	12	Dubieuze debiteuren - Algemeen	Het nemen van het verlies wanneer blijkt dat een vordering moeilijk inbaar zal zijn.
V146	06	Onderhoud culturele accommodaties	Egalisatie groot onderhoud.

5.8 Bijlage 8 - Overzicht van opgenomen geldleningen

Lening- nummer	Geldgever	Einde looptijd	Restant hoofdsom op 01-01-2015	Som stortingen in 2015	Som aflossingen in 2015	Som extra aflossingen in 2015	Som rente- bedragen in 2015	Restant hoofdsom op 31-12-2015	Som boekrente in 2015
108	BNG	2017	563	0	184	0	11	379	8
109	BNG	2032	2.027	0	87	0	61	1.941	59
111	BNG	2042	4.787	0	116	0	130	4.671	128
112	BNG	2032	674	0	31	0	15	643	15
113	BNG	2018	2.910	0	684	0	122	2.227	97
126	BNG	2045	1.563	0	27	0	60	1.536	60
127	BNG	2045	637	0	11	0	25	626	24
128	BNG	2045	322	0	6	0	12	316	5
129	BNG	2045	1.442	0	25	0	56	1.417	55
130	BNG	2045	1.192	0	18	0	55	1.174	55
131	BNG	2045	3.256	0	49	0	150	3.207	149
132	BNG	2015	1.995	0	37	1.957	67	0	34
133	BNG	2015	1.468	0	28	1.441	50	0	25
134	BNG	2015	1.335	0	25	1.310	45	0	23
135	BNG	2015	3.997	0	133	3.865	177	0	131
136	BNG	2045	5.384	0	88	0	225	5.296	224
137	BNG	2030	5.151	0	227	0	230	4.924	228
138	BNG	2030	5.356	0	237	0	239	5.120	236
139	BNG	2035	1.805	0	56	0	75	1.750	74
140	BNG	2035	3.394	0	110	0	125	3.284	124
141	BNG	2025	525	0	39	0	21	486	21
142	BNG	2025	2.520	0	192	0	87	2.328	85
143	BNG	2046	4.496	0	60	0	225	4.437	224
144	BNG	2046	3.519	0	47	0	176	3.472	176
147	BNG	2024	3.758	0	297	0	194	3.461	186
148	BNG	2039	5.782	0	105	0	347	5.677	345
150	BNG	2020	2.803	0	407	0	153	2.396	146
151	BNG	2031	4.286	0	252	0	164	4.034	158
152	BNG	2026	3.297	0	223	0	123	3.074	119
153	BNG	2027	3.120	0	240	0	78	2.880	75
154	BNG	2027	7.959	0	453	0	388	7.507	383
156	BNG	2029	5.640	0	376	0	259	5.264	242
157	BNG	2028	3.512	0	179	0	176	3.332	174
158	BNG	2019	1.690	0	308	0	80	1.383	67
159	BNG	2029	6.240	0	416	0	274	5.824	259
160	BNG	2030	16.365	0	755	0	641	15.610	620
161	BNG	2031	8.684	0	351	0	390	8.332	382
162	BNG	2032	12.338	0	454	0	571	11.884	556
163	BNG	2033	12.880	0	419	0	654	12.461	642
164	BNG	2015	2.000	0	2.000	0	52	0	14
165	BNG	2021	60.000	0	0	0	2.250	60.000	2.250
166	BNG	2042	7.373	0	263	0	299	7.110	289
171	BNG	2043	630	0	15	0	17	615	17
172	BNG	2019	25.000	0	0	0	350	25.000	349
100059	NWB/DNB	2017	5.676	0	1.857	0	107	3.819	81
100060	NWB	2020	772	0	118	0	28	654	8
250026	BNG	2018	1.751	0	408	0	82	1.343	82
250027	BNG	2019	3.549	0	648	0	161	2.901	147
250028	BNG	2046	4.846	0	66	0	235	4.780	233
Totaal leningen o/g			270.271	0	13.125	8.573	10.508	248.573	10.084

5.9 Bijlage 9 - Single Information Single Audit

		Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties					
SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF							
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid 2011-2014 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 0	€ 326.495	€ 2.961.210	€ 0	
OCW	D10	(Volwassenen)Onderwijs (participatiewet) 2015-2017 Participatiewet Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T) van educatie bij andere aanbieders dan roc's	Besteding (jaar T) van educatie totaal (automatisch)	Ten minste 75% besteed aan roc's (automatisch)
			Aard controle R Indicatornummer: D10 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 03	Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 04	Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 05
			€ 893.967	€ 611.733	€ 52.687	€ 664.420	nee
			Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)			
			Aard controle R Indicatornummer: D10 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 07			
			€ 223.492	€ 0			
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SISA tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
			1 80A094E4	€ 0	€ 0		
			2 2011-018825	€ 220.500	€ 229.440		
			3 2012-000384	€ 0	€ 0	€ 7.115	€ 7.115
			4 2013-018587	€ 19.435	€ 45.348		
			5 2013-018601	€ 46.529	€ 139.872		
			6 2013-018616	€ 9.195	€ 19.125		
			7 2014-017055	€ 132.609	€ 132.609		
			8 2014-017062	€ 54.585	€ 18.195		
			9 2015-016693	€ 13.425	€ 62.730		
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
			1 80A094E4	€ 0	€ 0		Nee
			2 2011-018825	€ 220.500	€ 229.440	Subsidie Prov Gld € 127.900 onder zelfde beschikking 2011-018825 is gereedgemaakt via de SLIM	Ja
			3 2012-000384	€ 3.557	€ 7.115	In 2012 zijn de uitgaven volledig tlv Priv. Middelen gebracht	Nee
			4 2013-018587	€ 31.731	€ 74.037		Nee
			5 2013-018601	€ 52.500	€ 153.803		Nee
			6 2013-018616	€ 30.000	€ 67.670		Ja
			7 2014-017055	€ 132.609	€ 132.609		Nee
			8 2014-017062	€ 54.585	€ 18.195		Ja
			9 2015-016693	€ 13.425	€ 62.730		Ja

SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2014 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SISA (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) na controle door de gemeente.	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;					
				inclusief deel openbaar lichaam	inclusief deel openbaar lichaam					
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03					
			60228 Ede	435,60	11,96					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2015 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)		
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06		
			€ 21.943.238	€ 573.679	€ 1.278.655	€ 3.716	€ 117.644	€ 0		
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12		
			€ 140.954	€ 68.915	€ 0	€ 26.204	€ 0	Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2015 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob		
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06		
			€ 153.938	€ 140.999	€ 62.203	€ 231.603	€ 0	€ 0		
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee					
Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09								
€ 0	€ 66.075	Ja								

5.10 Bijlage 10 - MPG 2016
